Hulánova láska- Díl třetí - V Paříži
Karl May
Klára, 1993

Část první. I.
Od událostí dávno minulých uplynula řada let. Hugo voň Konigsau, bývalý miláček starého maršálka "Vpřed", žil dosud v tichém ústraní na svých dvou statcích, které spolu sousedily. Radoval se po boku své věrné Margot ze štěstí, jakého je dopřáno málokomu.
Jen jednou bylo toto tiché štěstí narušeno když zemřela matka Margot, paní Richemontová. A pak Hugo myslel na ten prázdný okamžik, na který se nemohl následkem svého poranění rozpomenout.
Po celé hodiny sedával se svým věrným kočím Floriánem Rupprechtsbergerem, který s ním odešel z Jeanetty do Pruska, a hovořil s ním o té nevysvětlitelné události, ale vše bylo marné a bylo naprosto nemožné rozpomenout se na místo, kde zakopal osudný válečný poklad.
Margot Huga utěšovala, položila mu ruku kolem krku a vlídně ho prosila:
"Zdá se mi, že jsi zase myslel na tu zlou válečnou pokladnu. Že ano, milý Hugo?"
"Bohužel, ano!" odpovídal jí nevrle a sklíčeně.
"Nech už toho válečného pokladu! Jak často jsem tě o to prosila, a přece mě nechceš poslechnout!"
"Ale udělal bych to s radostí, věř mi, ale když si na to vzpomenu, nemohu se té myšlenky zbavit."
"A přece je vše marné a zbytečné, i kdyby jsi znal to místo, kdyby sis na něj náhle vzpomněl, nesměl bys přece poklad vykopat."
"Proč ne, má milá?"

"Protože válečný poklad je přece francouzský! Kdybyste ho vykopali, byl by to zločin, byla by to krádež. Jiné by ale bylo, kdyby to byl poklad pruský nebo spojených vojsk." "Musím s tebou souhlasit. Ale kdyby opět vypukla válka mezi Němci a Francouzi, kdyby naši krajinu obsadili, pak bychom měli právo zmocnit se kořisti, která nám tehdy utekla."
"Nemysleme na to, že by se ty časy krveprolití mohly opakovat --"
"Úplně s tebou souhlasím. Ale i dnes by bylo pro mne dobré, kdybych si mohl na to místo vzpomenout. Mohl bych z Francie dostat znamenitou odměnu, kdybych řekl, kde je poklad ukrytý."
"Zanech těch myšlenek, milý Hugo! Vždyť na tom nejsme tak zle, abychom čekali na takovou odměnu!"
Na tuto námitku starý rotmistr už neodpovídal, tvářil se,
jako by byl spokojený, ale v duchu uvažoval a přemýšlel dál.
Margot měla pravdu, když říkala, že odměnu nepotřebují.
Oba jejich statky jim daly vše, co potřebovali. Zdědili také
veliký dvorec Jeanettu po zesnulé baronce de SainteMarie.
Statek během let velmi vylepšili a pak ho pronajali hodnému
nájemci.
Jejich syn Gebhard se šťastně vrátil z Afriky. Zkušenostmi a výsledky svého bádání si získal čestné jméno..
Požádal znovu o dovolenou a zúčastnil se nových výprav, kterými získal další bohaté zkušenosti.
Pak zažádal o propuštění z vojny. Mohl to klidně udělat. Nebyla žádná vyhlídka, že by nastala válka. Žádosti bylo vyhověno tím spíše, že bylo jasné, že svou nynější činností získá více, než kdyby seděl v některé menší posádce. A tak byl ve službách vědy velmi často vzdálený od své vlasti.
Ida de Rallion se stala jeho chotí. Milovali se z celého srdce a ve svém manželství našli totéž, co pojilo jeho rodiče. Ida ale neměla ráda, že se Gebhard tak často a na tak dlouho vzdaloval. Ale radovala se z jeho slávy a měla dvojnásobnou radost, když se vracel.
V době, kdy byl na cestách, měla útěchu v jeho milovaných rodičích. Narodil se jí syn a později dcera a čekání na manžela se jí už nezdálo tak dlouhé jako dříve. Její syn se jmenoval Richard. Otec i matka milovali obě děti, a přece se zdálo, že jejich

něha byla překonávaná láskou dědečka a babičky. Rozumí se samo sebou, že syn se měl stát důstojníkem a jeho výchova byla přísná. Chlapec byl nadaný a snažení rodičů, dědy a učitelů neslo bohaté ovoce. Dalo se očekávat, že bude jednou ke cti stavu, pro který ho vychovávali. -
Zatím, co rodina Kónigsauová žila tak v tichém rodinném štěstí, stahovala se na jihozápadě nebezpečná mračna.

Napoleon III. se stal ve Francii prezidentem a pak císařem.
Tato událost přišla nadmíru vhod dvěma mužům, kteří až dosud bezvýsledně čekali na příležitost, jak by své plány úspěšně provedli: kapitánovi Richemontovi a jeho osvojenému synovi, kterému v Africe fikali Ben Ali.
Sotva se stal bratranec strýce císařem, dalo se předpokládat, že nadešel čas všem těm, kteří lnuli ke tradicím prvního císařství a byli přívrženci Napoleona I. A měli pravdu. Synovec, i když neměl ducha velikého císaře, chtěl jít přece jen v jeho stopách. Lichotilo mu, že může jít v jeho stopách, a přece byl pouhým napodobitelem zvyků a vlastností velikého Korsikána.
A stav v Evropě byl příznivý.
Pozlátko jeho koruny se zdálo opravdovým zlatem a třpyt sklíček, kterými ji ozdobil, zářil jako pravé démanty. Učinilli se strýc svým nadáním mocným soudcem nad polovičkou světa, podařilo se synovci, že svými kejklířskými kousky klamal celý národ a tak zvané diplomaty. Všichni žasli, všichni byli udiveni, dokonce ho obdivovali. Vše bylo tak, jak si přál. Vždyť od obdivu a úžasu je ke skutečnému panství pouze malý krok a Napoleon III. nemeškal tento krok udělat. Dovedlli se Napoleon vyšvihnout na génia, pokusilli se o to i v nejnižších vrstvách lidu, napodobil ho i v tom jeho synovec. Nemeškal opatřit si kreatury, které považoval za schopné, že by mohly dodat falešnému lesku jeho koruny ještě sebemenší paprsek. Jakou cenu tito muži měli, bylo vidět teprve až se jeho trůn zvrátil. A byli snad jen dva muži, kteří tuto cenu nebo spíše bezcennost poznali a dovedli správně posoudit Bismark a Molťke, pod jejichž ranami se později celé toto kastové císařství rozsypalo.
K těmto císařovým i císařovniným oblíbencům náležel od jisté doby muž, se kterým jsme se už setkali. Byl to hrabě Jules Rallion, který kdysi odmítl odpovědět Gebhardovi se zbraní v ruce.
7 '

Utekl tehdy, ale po odchodu Gebharda se opět vrátil, aby se ucházel o svou sestřenku Idu. Byl odmítnutý a nemálo ho mrzelo, že si Prušík odvedl jeho krásnou příbuznou od oltáře do Německa.
Od té doby nenáviděl Kónigsaua ještě více než dříve a tato nenávist se přenesla i na Kunze z Goldbergu, který si získal také druhou sestřenku, ba i na starou, přísnou tetu.
Jak rád by se hrabě těmto lidem pomstil!
Ale nenaskytla se žádná příležitost. A aby si sám něco vymyslel, na to nebyl ani dost odvážný, ani dost vynalézavý.
A třebaže postrádal obě tyto vlastnosti, přece jen se mu podařilo vetřít se ke dvoru. Hraběcí koruna poskytuje dost vážnosti, aby odvrátila pohled od slabostí, které by majiteli takóvé koruny nebyly ke cti. Svou pokorou a jinými negativními vlastnostmi, kterých si slávychtivý vladař všimne, se dovedl vlichotit do přízně císařovny a brzy bylo všeobecně známo, že hlas hraběte Ralliona je nejlepší prostředek k tomu, aby si císařské manžele získal.
Kapitán Richemonte se o tom doslechl.
Chytře a bezohledně, jak to ostatně uměl, si našel příležitost, jak by hraběti prospěl. Dostal přístup do jeho komnat a pro jeho ďábelskou povahu nebylo těžké získat vliv nad slabým dvorským milostníkem.
Pak mu vyprávěl o baronu de Sainte Marie, který byl marabutem a zanechal syna. Tento syn má potřebné listiny, kterými se může vykázat jako právní majitel dvorce Jeanetty.
Hrabě s údivem vyslechl toto vyprávění.
Ale když mu Richemonte vyprávěl, že Bonaparte strávil na tomto dvorci jednu noc a při tom se zamiloval, rychle se ho ptal:
"Do koho, milý kapitáne?"
"Do mé sestry."
"Jakže? Vy máte sestru?"
"Ano, milostivý pane."
"Sestru, kterou miloval Bonaparte? A vy jste mi ji dosud nepředstavil? To vám velice zazlívám, kapitáne. Dáma, které byl veliký císař nakloněný, by byla u našeho dvora vítána. Dopustil jste se hříchu, který vám ani nemohu a nesmím odpustit."
"Udělal bych tak zcela jistě, nevzácnější pane, kdybych měl možnost sestru vám představit. Vždyť nežije ve Francii, ale v Německu."
8

Rallion pohlédl s úžasem na kapitána.
"V Německu?" ptal se. "A jak se to stalo, že je v zajetí u nepřátel našeho milovaného císaře?"

"Ta by si vyprosila užití něžného slova, které jste právě řekl! Nebyla vůbec hodná náklonnosti velikého císaře. Zachovala se k němu odmítavě a dala přednost prušáckému poručíku."
"Ach, provdala se za Němce! Jaký je to nesmysl! Jaká je to hloupost! Jaká zrada pro zem, kde se narodila!" zvolal hrabě. "Ale znal jsem i jinou dívku, která dala přednost neohrabanému německému barbarovi. Takový druh žen by se měl potrestat jinak než jenom pouhým opovržením. Tvrdím to, i když se jedná o vaši sestru. Nezazlívejte mi to."
"Ani zdaleka by mne to nenapadlo! Vždyť to byla sestřina zpronevěra, proč jsem se jí nadobro zřekl."
"Ach! Vy se s ní ani nestýkáte?"
"Nikoliv. Ale teď právě mám v úmyslu aspoň prostřednictvím advokáta a z dálky sejít se se svým švagrem, protože právě tato rodina je ta, která se ujala majetku dvorce Jeanetty, jehož vlastníkem je baron de Sainte-Marie, o kterém jsem vám vyprávěl."
Hrabě sebou trhl překvapením a řekl:
"Ach! Opravdu? Je to tak? To by byla okolnost, které bychom měli věnovat více pozornosti. Jak se jmenuje váš švagr?"
"Kónigsau."
Hrabě s nejvyšším překvapením ustoupil o krok a zvolal:
"Kónigsau? Je to možné?"
"Je vám to jméno známé?" ptal se kapitán, který byl stejně překvapený jako hrabě.
"Víc než známé!" odpověděl. "Jak se jmenuje křestním jménem ten Kónigsau?"
"Hugo."
Hrabě chvíli přemýšlel a pak řekl:
"Poznal jsem před léty u své tety jistého poručíka Kónigsaua, který vyprávěl, že se jeho otec moc stýkal se starým maršálem Blucherem."
"Pak myslel Huga z Konigsauů. Byl to jeho syn."
"Jmenoval se Gebhard." ,
"Souhlasí. Nebyl jsem sice v Prusku, ale mám zprávy o této rodině. Hugo Kónigsau má syna, který se jmenuje Gebhard."
9

"A teď si vzpomínám, že jsem u tety slyšel, že ten starší Kónigsau se oženil s jakousi Margot Richemontovou."
"To byla právě moje sestra. Pak syn Gebhard pojal za manželku dámu vašeho jména, Francouzku. Nějakou Idu de Rallionovou."
Hrabě se zamračil.
Měl výraz hluboké a nesmiřitelné zášti.
"Ida Rallionová byla má sestřenka," řekl na to.
Kapitán vrhl na hraběte pátravý pohled. Nebylo těžké uhodnout stav věci. Takovou zášť mohla vyvolat jen ztráta dědictví anebo odmítnutá láska. Nebo obojí současně.
"Nemyslím si, že byste postrádal tuto sestřenku, o které musím říct, že je odpadlice?" ptal se vychytrale.
Hrabě sevřel ruku v pěst a odpověděl:
"Byli jsme skoro zasnoubení," říkal. "Ale když vaše sestra dala přednost pruskému poručíku před císařem, nemohu se divit, že mou sestřenku napadlo, aby mne za takového člověka také odstrčila. Ó, jak je nenávidím! Jak nenávidím vše, co se jmenuje Kónigsau a je s tímto rodem spřízněné!"
Kapitán přisvědčil. Vycenil zuby, jak dělával ve vzteku. Přitom však měl ve tváři výraz, z něhož by pozornější člověk, než byl hrabě, snadno poznal, že tento hněv vítá.
"Má zášť je rovna vaší," řekl a pozoroval kradmo Ralliona. "Dal bych za to mnoho, kdybych věděl, jak bych celý rod zničil!"
Hrabě rázem sedl na tuto vějičku a rychle přisvědčil:
"To je i mé přání! Můj vliv ale nesahá tak daleko. Můžeme jen sevřít pěst, nic víc."
"A přece bychom měli právě teď nejlepší příležitost a provést Konigsauům pořádný kousek," řekl po malé chvíli.
"Jak to?"
"Donutili bychom je, aby vydali Jeanettu."
"Ale, opravdu? Skutečně! Ale pak by musel být váš chráněnec uznaný za barona de Sainte-Marie!"
"Tomu nic nepřekáží. Vždyť máme v rukou nejjasnější důkazy."
"Směl bych je vidět?"
"Kdykoliv dovolíte, abych vám je předložil a při tom i představil toho, koho

jste nazval mým chráněncem."
"Prosím vás o to! Nebude těžké, aby se o něho císař zajímal. Ano. Doufám, že si císař bude přát být o všem
10

informovaný. Budete ho i vy zajímat, když mu budu vyprávět, že vaše sestra byla dost sličná a zajímavá a upoutala na sebe oči Bonaparta... Ale abych to mohl udělat, musím vědět vše, co dosud nevím. Nemohl byste mi vyprávět, jakým způsobem se setkala vaše sestra s císařem?"
Richemonte vyzvání uposlechl. Vyprávěl o pobytu Napoleona na dvorci Jeanettě a o přepadení v lese. Ale to jediné bylo při tom pravdivé. Dodal k tomu epizody a dobrodružství, které si vymyslel jen proto, aby byl sám líčený skvěle a šlechetně a Kónigsau podle a ošklivě.
Když dokončil, hrabě řekl:
"Tak to tedy bylo! To je zajímavé, moc zajímavé! Musím se vám přiznat, milý kapitáne, že jsem k vám pocítil vřelou sympatii hned v prvním okamžiku našeho setkání. Teď si rozumíme ještě lépe. Myslím, že se naskytne příležitost, abychom uplatnili pocity, kterými k sobě navzájem lneme, tak, aby to nenáviděné rodině nebylo právě příjemné. Nejsem muž, který by chtěl někoho zničit, ale Kónigsauovi nemohu nikdy odpustit. Podejme si ruce na spojení, budeme se navzájem podporovat, abychom ukázali těm, kteří nás takovým způsobem urazili, že se nedáme cizincem bez odplaty urážet!"
Nic nemohlo být kapitánovi vítanější než toto vyzvání. Stiskl ihned podávanou ruku a odpověděl hraběti:
"Jsem z celého srdce ochotný spojit se. Je v lidské povaze, ano, je to povinnost každého, kdo si říká muž, aby nenechal žádné urážky bez odplaty. Vykonáme tedy pouze tuto povinnost, uskutečníme-li to, co jste teď naznačil."
"Máte pravdu! Na dnešek jsem povolaný k císařovně a neopomenu jí přednést záležitost barona de Sainte-Marie. Za to, že se stal baron Alban de Sainte-Marie vrah své choti, nesmí přece jejich syn pykat! A že je syn dívky, která nebyla ze šlechtického rodu, nemůže být rovněž překážkou tomu, aby mu nebyla přiřčena práva, která dědí po svém otci. Přiveďte mi ho bez meškání. Zítra ráno vám řeknu, jakou máme naději."
Tento rozhovor se také uskutečnil a vyšlo najevo, že si Richemonte může dělat největší naději, že se jeho plán splní.
Císař měl přání vyslechnout ho v soukromé audienci, při které bude přítomná i císařovna. Císařovna, bývalá dáma proslulého španělského dvora, se zajímala o jisté věci, které
11

jinak dámám nepřísluší. Byla zvědavá dozvědět se něco o poslední lásce Napoleona a už předem se zajímala o muže, který jí o tom podá zprávu.
Richemonte dovedl při audienci využít vzácné příležitosti. Své tehdejší dobrodružství a činy ovšem uvedl ve světle pokud možno příznivém, vydával se za mučedníka - a když byl propuštěn, odcházel s přesvědčením, že bude opět přijat do armády, ze které byl vyloučen.
A co se týče domnělého syna barona de Sainte-Marie, zemřelého v Africe, dal si Napoleon III. předložit všechny jeho listiny a průkazy, a když si jej prohlédl, byl spokojený a slíbil, že tuto záležitost ihned svěří do nejlepších rukou.
12

II.
V tu dobu byl Gebhard Konigsau doma a celá rodina byla pohromadě, když přišla úřední zpráva, že se objevil syn kdysi zmizelého barona de Sainte-Marie a že žádá, aby mu bylo dědictví po otci vydáno.
Zavolali si ihned k poradě výtečného právníka, ale jeho rada skončila pokrčením ramen. Také druhý pozvaný právník jen pokrčil rameny.
Nato přišla zpráva, že se muž vykázal listinami jako syn barona a že sám císař ho za něho uznal.
Měl začít zdlouhavý soudní proces, jehož konec nemohl nikdo odhadnout? Nikoliv! Kónigsauové, otec i syn, se rozhodli, že mu dvorec odstoupí a ve skutečnosti museli být ještě rádi, že na nich nebyla žádaná náhrada za dobu, kdy byl jejich majetkem.
Nebyla to malá ztráta, která je postihla, ale přece ji oželeli při pomyšlení, že ještě nezchudli. Vždyť měli ještě dva statky, které jim nemohl nikdo vzít.
Že nikdo?
Jak často je možné to, co se zdá být nemožné!
První blesk, vyslaný z mračen vystouplých na jihozápadě, se neminul cíle, i když

nepůsobil ničivě.
Ale bylo tím elektrické napětí vyrovnáno?
Nepravý baron de SainteMarie se ujal přisouzeného majetku, ne však úplně, ale za tajného pěstounství starého kapitána. Ten zasáhl dvojí cíl. I když nebyl vlastníkem Jeanetty, byl tady přece skutečný pán a velitel, a pak se pomstil svému úhlavnímu nepříteli.
Baron hrál ve všem žalostnou úlohu, ovšem aniž by se za ni styděl. Jen jednou se odvážil kapitánovi odporovat, ale byl
13

ihned co nejrozhodněji odmítnut. Kapitán mu řekl, že tady na dvorci nemá do čeho mluvit.
"Ale kdo je tady vlastně pán?" ptal se baron. "Ty nebo já?"
"Já!" zněla pevná a určitá odpověď.
"Tak? Aj! A kdo je baron?"
"Ty, ale stal ses jím vraždou. Ty jsi zastřelil poustevníkova syna a zaujal jsi jeho místo ve světě. Musím ti říct jednou provždy, že mi nemůžeš poroučet. Varuj se, abys mě nepodrážděl! Takový pokus by tě připravil o tvé baronství."
"Chceš tím snad říct, že bys mě udal?"
"Ano, a nic jiného."
"Ale pomáhal jsi mi při tom!"
"Dokaž to!"
"Dokaž tedy, že jsem vraždil!"
"Nemluv tak dětinsky! Tobě ale nepovím, jak to provedu,' abych tě zneškodnil, ale dobře víš, že se mi nevyrovnáš, a to stačí. Buď rád, že tobě, bývalému špehounovi, říkají teď baron de SainteMarie, a že můžeš žít pohodlně, klidně a bezstarostně, a buď rád, že jsem ti splnil tvé přání a můžeš mít nejkrásnější ženu na světě!"
"Myslíš Liamu?"
"Koho jiného?"
"Vždyť není má žena!"
"To není moje věc, ale tvoje. Jestli jsi tak hloupý, že tomu tak není, pak je to jen tvá vina."
"Vždyť nejsme oddaní. Zůstala mohamedánkou."
"O tom nemusí nikdo vědět."
"A nedovolí, abych se jí jen dotkl."
"No, pak jsi směšný. Jsi do ní zamilovaný po uši, vrkáš kolem ní jako holub kolem holubice, je úplně ve tvé moci, a přece si netroufneš dotknout se jí. Ať tomu rozumí, kdo může, ale já to nechápu."
A přece bylo snadné pochopit to. Zbabělý zlosyn se cítí bezmocný před čistou, cudnou ženskostí. Kapitán, který byl dobrý znalec lidí, to také věděl.
Oba muži vylákali Liamu z domova hanebným podvodem. Důvěřovala jim a šla s nimi v přesvědčení, že tím zachrání svého otce a milovaného muže. Později měla příležitost pozorovat jejich chování a byla nedůvěřivá. Měla pochyby, jestli splní daný slib. Žádala důkazy, že její muž a její otec zůstali naživu. Tyto důkazy ale nedostala. Nenáviděli je už
14

dříve, její nenávist rostla tím více. Napadla ji myšlenka na útěk, ale jak to měla udělat? Nerozuměla ani slovo francouzsky, na Jeanettě byla držená skoro v zajetí a pozorovala, že není ani okamžik bez dohledu. Kapitán byl už od prvopočátku nepřítel šílené lásky svého příbuzného, ale strpěl to. Všiml si, jaké nebezpečí mu ze strany sličné Liamy neustále hrozí, a proto nebyl div, že byl nepřítelem a zeji měl stále na očích.
Ale přesto by ubohá, oklamaná žena provedla své rozhodnutí a utekla by odtud, kdyby nedošlo k události, která ji přiměla, aby ještě zůstala.
Stala se matkou a dala život děvčátku, které ji svou podobou připomínalo Saadiho. Byl to její muž, s kterým ji kádi oddal, a byl otcem rozmilého dítěte. Všecka láska, kterou nemohla více věnovat drahému muži, přinesla a soustředila se na toto dítě. Zapomněla na svou bídu a žila jen pro bytost, které dala život. A byla to tato láska, která jí dodávala sílu a vytrvalost, aby odolala lichocení a nárokům baronovým. Navštěvoval ji den co den v místnostech, které jí byly vykázány a které nesměla opustit. Sliboval jí volný pobyt všude, jestli jeho lásku vyslyší. Ona však poznala jeho slabosti a uhodla, že byl úplně bezmocný vůči kapitánovi, v jehož moci byla i ona.
Čím déle a pevněji mu odolávala, tím více se stupňovala žádostivost barona. Byly okamžiky, kdy si počínal skoro jako bez rozumu. K tomu se družily obrazy z minulých dob, které ho v noci pronásledovaly. V jeho snech se pohybovaly temné

stíny, duněly výstřely, krev kolem něho stříkala, a když procitl, bylo mu vždy, jako by bojoval se skutečnými postavami. Úpěl a tiše bědoval, a byl pouze jediný, kdo ho přiměl k mlčení - starý kapitán, který mu zpočátku vyhrožoval, ale později použil i násilí, aby zahnal duchy, kteří se barona zmocnili.
Tyto záchvaty přicházely stále častěji. Stalo se, že barona nebylo možné danými prostředky utišit a umlčet. V takovém stavu úzkosti, strachu a zoufalství toužíval po Liamě a starý kapitán Richemonte byl dost moudrý, že tomuto přání neodporoval. Oklamaná Liama byla těšitelkou podvodníka. Její pouhý pohled stačil, aby se uklidnil a vrátil mu opět rozum.
To jí snad zachránilo život. Kapitán znal její nejvřelejší přání, aby se zbavila svých pout. Ale její útěk by byl zkázou,

a protože neustálé a nepřetržité hlídání nebylo snadné, bylo při jeho bezohlednosti a nesvědomitosti jasné, že by se mohl rozhodnout k tomu, aby si násilným skutkem zajistil svou bezpečnost. Ale stejně nebezpečné bylo baronovo blouznění, a protože výbuchy se daly utišit pouze Liamou, bylo potřeba, aby zůstala naživu.
Liamino dítě, o kterém baron dobře věděl, že není jeho, bylo mlčky uznané za vlastní a pokřtěné jménem Marion. Jeho mladý život tvořil pásku, kterou byla nešťastná matka držená ve svém zajetí. Nenapadlo by ji nikdy, aby bez Marion uprchlá, to kapitán záhy poznal, a proto střežil malou Marion mnohem pečlivěji než její matku a navíc Liamě naznačil, že její nejmenší neposlušnost připraví dítě o život. A to úplně stačilo, aby Liama nemyslela na útěk.
Co se týče okolního obyvatelstva, bylo sice známé, že baron je ženatý, ale o víc se živá duše nestarala. Tu a tam se sice někomu podařilo, že spatřil sličnou, tajemnou paní, ale proč byla tak neobyčejně ukrývaná, to se nepokusil nikdo vypátrat. Vždyť vznešení pánové mívají své koníčky.
Ani když zavítal do Jeanetty hrabě Rallion, nepřišla Liama nikdy do společnosti. Vždyť i malá okolnost by mohla vše vyzradit. A že by hrabě někdy naléhavě toužil baronku poznat, to nebylo možné čekat. Ptal se po ní zdvořile, ale také lhostejně. Když přijel, dával se jí poroučet, když odjížděl také, ale to bylo vše, co udělal.
Toto jednání bylo sice zvláštní, ale dalo se snadno vysvětlit.
Hrabě Rallion a kapitán se poznali lépe a více. Oba se potřebovali. Bylli hrabě zbabělý a nesvědomitý, byl kapitán drzý a bezohledný. Hrabě jednal s méně nebezpečnou lstivostí, kdežto Richemonte se nelekal žádného nebezpečí, žádného činu, jednaloli se o to, aby dosáhl svého cíle. Tak se navzájem doplňovali, byllli jejich cíle stejné, a to bývalo velmi často.
Když seděli pohromadě, hovořili stále o rodině Kónigsauových. Oba byli spokojení, že se podařilo vyrvat jim dvorec Jeanettu, ale měli by radost mnohem větší, kdyby měli prostředky, aby tuto nenáviděnou rodinu úplně zničili.
Tak byli jednou při návštěvě hraběte opět v pokoji kapitána a rozmlouvali. Hledali s ďábelským ostrovtipem nějaký způsob, jak by bylo možné pomstit se jim, ale veškeré jejich

přemýšlení a pátrání nevedlo k žádnému výsledku. Proto se rozmrzele rozešli a odebrali se k odpočinku.
Kapitán měl ve zvyku vždy dát své obchodní záležitosti do pořádku, než šel spát. Dnes obdržel od obchodníka s obilím značnou část peněz, kterou ještě nezapsal do knih, ba ani nepřepočítal. Proto zavřel okenici, posadil se ke stolu a vytáhl peníze.
Práci vykonal brzy, peníze zase zavřel a klíček schoval k sobě, a tu se mu zdálo, že zaslechl venku na chodbě tiché kroky.
Naslouchal.
Ano, skutečně!
Venku se někdo tiše plížil a stál u jeho dveří.
Kdo to byl?
Co tu chtěl?
Přicházel snad sluha, aby mu oznámil ještě něco důležitého?
To se nezdálo pravděpodobné.
Počítal peníze, a proto ho napadla hned myšlenka na zloděje. Rozhodl se rychle, zhasl světlo, sňal ze zdi pistoli, která tam nabitá visela, a ulehl do postele. Přikryl se, že mu bylo jen hlavu vidět a nešlo poznat, že je ještě oblečený. Držel pistoli připravenou k výstřelu, čekal tiše a bez pohnutí, co se bude dít dále.
Dlouho čekat nemusel. Z"aslechl, že z věnčí byl do zámku vsunut skoro bez hluku

klíč. Sám klíč z vnitřku vytáhl a zavřel na závoru. Myslel si, že se nikdo nedostane dovnitř, protože závora nejde klíčem odstrčit. Ale zmýlil se. K nemalému úžasu slyšel, že se závorka tiše, docela tiše pohybovala, a chladný proud vzduchu, který vnikal dovnitř, mu prozradil navzdor tmě, že se dveře otevřely.
Naslouchal se zatajeným dechem.
Chvíli nebylo slyšet nic. Bylo jasné, že ten, který otevřel, stál na prahu a poslouchal, jestli kapitán spí.
Richemonte oddychoval klidně a stejnoměrně.
Tato lest se setkala s úspěchem. Skoro neslyšitelné kroky se zvolna blížily. A zase se zastavily. Noční host naslouchal... A náhle se ozářil celý pokoj paprskem světla.

Kapitán nechal jedno oko zavřené; ale to, kteréjauejvice ve stínu, pootevřel a spatřil muže, který stál asi jeho postele a zlodějskou svítilnou, kterou rychfotejpel,
17

na něho svítil. Zbraň nebylo vidět. Obličej měl zastřený škraboškou a pozoroval kapitána, jestli opravdu spí.
Richemonte pokračoval v klidném oddychování, ale byl připravený ihned vytáhnout zpod přikrývky ruku s bambitkou, kdyby vetřelec udělal jakýkoliv nebezpečný pohyb.
Zakuklenec se zdál spokojený. Odvrátil se a naprosto potichu popošel k psacímu stolku. Přitom padl paprsek světla na dveře a kapitán poznal, že dveře byly zavřené. Zloděj, jak se zdálo, byl ve svém řemesle neobyčejně zručný a zkušený. Sáhl do kapsy a vytáhl klíček. Ukázalo se, že tento klíček se hodil k zámku zásuvky, ve které byly peníze. Muž otevřel, peníze strčil do kapsy, a to s takovou jistotou, jako by o všem věděl. Pak zásuvku opět zavřel, klíček schoval a chystal se, že se vzdálí stejně tiše, jak se objevil.
Ale povolit mu, to neměl kapitán v úmyslu. Byl dost chytrý, aby poznal, že se musí zmocnit především svítilny, máli se mu podařit, aby zloděje chytil a předešel zápasu potmě. Proto v tom okamžiku, kdy se vetřelec od stolku odvrátil, rychle vyskočil z postele a mžikem vyrval zloději svítilnu. Pak se postavil mezi něj a dveře. Svítil si na něho a namířil pistolí.
"Stůj!" zvolal velitelským hlasem.
Muž byl tak překvapený a polekaný, že zůstal několik okamžiků stát jako zmrazený. Ale pak se obrátil k oknu, když se mu zdál útěk dveřmi nemožný.
"Stůj!" opakoval kapitán. "Ani tamtudy tě nepustím, chlapečku!"
Vetřelec vytasil z kapsy dlouhý nůž a tvářil se, jako by si chtěl východ vynutit.
"Schovej nůž, chlape, nebo střelím!"
Tento rozkaz byl vyslovený s takovým důrazem, že zlodějova ruka s nožem klesla.
"Odhod" nůž, říkám, nebo střelím!" zvolal Richemonte znovu. "Jedna - dvě - tř - "
Ale "tři" ani nevyslovil. Zloděj byl asi chlap nadmíru odvážný, ale přece zjistil, že kule je rychlejší než čepel nože. Schoval tedy nůž'opět zvolna do kapsy.
"Peníze polož opět na stůl!"
Zdálo se, že zloděj váhá uposlechnout, ale když k němu Richemonte s napřaženou pistolí o krok postoupil, obrátil se ke stolu, vytáhl sáček s penězi a položil ho na stůl.
18

"A teď škrabošku dolů!" poručil kapitán.
"To neudělám!"
Byla to první slova, která pronesl. Při jejich zvuku se kapitán zachvěl.
"U všech čertů! Slyším dobře?" ptal se. "Ty tedy nechceš ukázat svůj obličej, můj hochu?"
"Ne!"
"Pak už vím, proč!"
Muž mlčel, proto Richemonte pokračoval:
"Stydíš se ukázat svou tvář, protože je jistě hanebnější okrádat svého pána než cizího. Je to tak, Henry?"
Žádná odpověď.
"Nu," mínil kapitán, "nechcešli ani mluvit, ani odložit škrabošku, tím hůř pro tebe. Zavolám sem lidi, kdežto jinak bych byl snad ochotný uspořádat s tebou celou záležitost mezi čtyřma očima."

Nebyl to sice muž, který by dovedl být tak mírný, ale v tom okamžiku ho napadla myšlenka, kterou považoval více než za zadostiučinění, aby zloděje potrestal.
"Opravdu?" ptal se přistižený muž.
"Ano!"
"Slibte mi to tedy svým čestným slovem!"
"Nesmysl! Lotrovi se čestné slovo nedává. Pamatuj si to! Ostatně jsem neřekl, že vyrovnáním mezi čtyřma očima míním beztrestnost, ale přesto je možné, že se to stane, jestli budeš poslušný. Slibovat ti však nebudu nic."
"No, vždyť jsem přece ve vašich rukou. Tuto proklatou pistoli jsem neměl ve svém programu. Musím se tedy vzdát na milost i nemilost."
"Dobrá! Tedy dolů se škraboškou!"
Muž poslechl. Sundal škrabošku a objevil se obličej muže ani ne třicetiletého. V obličeji nebyly rysy lotra. Jeho tahy byly pravidelné, ba skoro hezké. Ostatně je známé, že právě takové tváře nejvíce klamou.
"Henry!" zvolal kapitán. "Tedy přece jsem se nezklamal, když se mi zdálo, že tě poznávám po hlase! Můj vlastní sluha se ke mně vloupe!"
V hlase anebo v líci starého kapitána bylo pro zloděje něco uklidňujícího, protože jeho tvář nabyla opět přívolní výraz, když odpovídal:
"Ale byl přistižený!"
19

"Ano, člověče! Přistižení je horší než vloupání. Já aspoň považuji prvé za horší, než to druhé. Ty jsi se hanebně osvědčil."
"O, pane kapitáne, napravím to zase!"
"Co? Vloupání nebo přistižení?"
"To ještě nevím."
Staroch se namáhal, aby se tvářil rozzuřeně, ale nedovedl přesto utajit svou spokojenost. To šklebení zubů, které mělo teď nastat, se neobjevilo.
"Blázníš?" řekl. "To je řeč lotra, který byl přistižený při činu?"
"Ne," smál se muž, Jsou to spíše slova poctivého člověka, který říká, co si myslí."
"Ty tedy skutečně ještě nevíš, zanechášli lupičství po této zkušenosti?"
"Ne. Nevím."
"Hrome! Chlape! Člověče! Co si mám o tobě myslet? To jsi se neučil ve škole, že jen pravá lítost si zaslouží ohledy a milost?"
"Ano. Ale nevěřím tomu."
"Henry, ty jsi opravdu špatný chlap."
"To je pro mě právě dobré. Viděl jsem tuže často a dobře jsem poznal, že právě nejšpatnějším lidem se nejlépe daří, kdežto dobří lidé jsou bídní a nešťastní."
"To však není pravý běh věcí - a výjimka nemusí přece nikomu sloužit jako měřítko!"
"Ale přece! Výjimku, kterou jsem si já vzal za vzor, určitě také sám uznáte!"
"Jakou výjimku?"
"Vy sám!"
"Já? Tisíc hromů! Člověče, nebuď, probůh, drzý! Mohlo by ti to přinést velmi špatné výsledky!"
Zloděj se však nedal splést. Bylli poděšený v okamžiku, kdy byl přistižený, zdál se teď už naprosto klidný. Usmál se a bezpečně pokrčil rameny. Odpověděl:
"Chcete mi skutečně nahnat strach, pane kapitáne?"
"Myslíš snad, že žertuju?"
"Ano, právě to sijnyslím!"
"To bylo šílené! Říkám ti, že nejsem často shovívavý."
Muž se hluboce poklonil, skoro posměšně, a odpověděl:
"Pane kapitáne, zůstanete přece jen při této myšlence. Znám prostředek, abych vás k tomu donutil."
20

"Opravdu? Pak jsem zvědavý, jestli se ho odvážíš použít."
Zloděj pohodil lehce a bezstarostně hlavou a řekl:
"Není to nic odvážného. Navrhuji, pane kapitáne, abychom si klidně pohovořili o nynějším postavení."
Oči starého kapitána se úžasem otevřely dokořán. Potřásl zvolna hlavou a řekl:
"Skoro se zdá, ničemo, že si myslíš, že mi tady můžeš předpisovat, co mám dělat!"
"Ale! Snad mě můžete právě proto nejlépe potřebovat, že jsem ničema. Pamatujete si ještě, že jsem dříve sloužil u hraběte Ralliona?"
"K čemu tato otázka? Vždyť právě doporučení hraběte to bylo, co mne přimělo, abych tě vzal do svých služeb."

Sluha pokrčil s úsměvem rameny a pak řekl:
"Nemyslete si, že jste za toto doporučení hraběti zavázaný. Naopak, byl rád, že se mě zbavil."
Starému kapitánu div že pistole nevypadla z ruky při této drzosti. Tvářil se jako člověk, který naprosto neví, co si má myslet, a zvolal:
"Chlape, pochybuji o tvém rozumu!"
"Já ne, pane kapitáne. Hrabě mě využíval k různým věcem, k jakým se kdokoliv jiný nehodí. Tím jsem získal vědomosti o poměrech, do kterých cizí oko nesmí vidět, a hrabě asi pozoroval, že moje vážnost k němu klesala tím více, čím více dopouštěl, abych do těch poměrů nahlédl. Byl donucen propustit mě po dobrém, a protože jste mu asi v tu dobu řekl, že hledáte spolehlivého a mlčenlivého sluhu, byl jsem vám velmi ochotně doporučen. Tím se mě po dobrém zbavil, aniž by ve mně vzbudil myšlenku na pomstu."
"Jeli to skutečně tak, pak jsem mu opravdu jen velmi málo zavázaný."
"Je to pravda. Nastoupil jsem u vás a získal jsem u vás tytéž zkušenosti jako u hraběte."
"Jaké zkušenosti myslíš, ničemo?"
"Byl jsem využívaný k mimořádným službám. A nebyl jsem ani mimořádně odměňován."
"Člověče, zaškrtím tě!" vykřikl staroch rozčileně.
"Ó, co se tohoto týče, je prý zaškrcení smrtí velmi příjemnou! Musel jsem tady například dělat hlídače paní baronky a malé Marion. To vyžadovalo nejpečlivější pozornost ve dne i v noci, ale zvláštní odměna za to, ani ta nejmenší, nepřišla - - "

;AÍÉŽ

"Člověče, ty máš nejlepší vlohy na šibeničníka!" "Možná. Měl jsem vždycky smůlu. Mým cílem bylo vydělat tolik, abych mohl jednou bezstarostně žít ze svých důchodů, ale to se mi vzdalovalo stále víc, až pak mě napadlo, abych štěstí trochu pomohl. Dnes jsem viděl, jaké peníze jste vzal. Klíč k zásuvce vašeho stolu jsem měl už dávno připravený "
"Ach, tak to je tedy!" zahřměl kapitán. "Kdo ti ten klíč udělal?"
"Já sám. Musím vám říct, že jsem původně umělecký zámečník. Věděl jsem, že se vždy na noc zavíráte závorou, proto jsem udělal na vašem dveřním zámku, když jste byl mimo dům, takové opatření, aby se závora dala odšoupnout i zvenčí."
"Ty jsi tedy měl také klíč k mým dveřím?"
"Ano! Dnes jsem si chtěl u vás vzít očekávanou odměnu. Vše bylo tak hezky připravené, a že se mi to nepodařilo, to nemohu pochopit a skoro vás žádám, abyste mi řekl, jak jste získal podezření, že vašim penězům hrozí nebezpečí."
To byla rozmluva pána se sluhou víc než neobyčejná.
Kapitán, který byl přece sám zlosyn, nemohl pochopit, jak si může sluha troufat mluvit tak drze. Nevěřil ani svým uším a ptal se:
"Lotře! Slyšel jsem dobře? Ty na mně žádáš ještě vysvětlení, co vzbudilo mé podezření?"
"Nežádal jsem o to, ale prosil!"
"Čert ti odpoví a ne já! Smýšlel jsem s tebou jinak. Ale teď vidím, jaký jsi šibeničník, a budu se varovat, abych byl k tobě shovívavý!"
"Ó, nepodniknete nic, co by vám mohlo uškodit. Na to jste příliš chytrý!"
"Jakou škodu bych měl, budešli na několik let zavřený v žaláři?"
"Tu, že bych ze svých úst sundal zámek!"
Oči starého kapitána zaplály. Zdálo se, že chce sluhu svým pohledem sežehnout a spálit.
"Smrt a ďábel!" zvolal. "Ty mně snad chceš hrozit?"
"Ano!" odpověděl Henry a jeho postava se vysoko a sebevědomě vztyčila.
"Považujete to za nemožné? Připouštím, že vloupání, které jsem udělal, bylo poněkud neprozřetelně provedeno. V takových věcech jsem nebýval nikdy

lehkomyslný, ale tady jsem si řekl, že se nemusím ničeho obávat, i kdybych byl vámi přistižený. A že jsem leknutím strnul, nebylo snad následkem strachu nebo úzkosti, ale jen nahodilého a náhlého překvapení!"
Kapitánovi bylo, jako by měl tohoto člověka ihned rozdrtit. Sevřel pěsti, jako by se chystal k útoku.
Henry však neměl ani nejmenší obavy, ba o krok se ještě přiblížil a řekl hlasem největší chladnokrevnosti a duševního klidu:
"Nechci si myslet, že byste se chtěl se mnou měřit. Nejsem nezkušený, byl jsem

voják!"
"Co? Byl jsi voják?" soptil kapitán. "To se i zloději stanou vojáky?"
"Ano! Zloději, lupiči a vrahové. A nestanou se pouze vojáky, ale i důstojníky. Ale je možné, že i největší ničema to může dotáhnout na kapitána a člena čestné legie, ba snad i ještě výše!"
Teď se konečně objevily nebezpečně vyceněné zuby, což se vždy stávalo, když byl starý kapitán nanejvýš rozčilený.
"Jak to myslíš? Anebo koho myslíš?" ptal se.
"Koho? Hm. Chci se jen zmínit, že jsem získal značné zkušenosti v Africe a v Alžíru."
Kníry starého kapitána rázem klesly a vyceněné zuby ihned zmizely.
"Jakže? Cože?" ptal se, "Ty jsi byl v Africe? V Alžíru? Ty jsi tam sloužil? A čím jsi byl?"
"Jen jako chasseur ďAfrique)!" smál se sluha.
Kapitán zbledl na smrt.
Začínal tušit, že Henry myslel jeho, když řekl, že největší ničema to může dotáhnout na kapitána a člena čestné legie.
"Člověče, proč jsi mi to neřekl dříve?"
Sluha pokrčil rameny a odpověděl:
"Protože jsem si nemyslel, že by vás to zajímalo."
"Jak dlouho jsi tam byl?"
"Dost dlouho, abych se naučil trochu arabsky!"
Starý kapitán uskočil.
Teprve při těchto Henryho slovech začal chápat.
"Ach!" řekl hlasem hlubokým a zlostným. "Ty rozumíš arabsky?"
"Tak tak."
) africký myslivec
23

"Měl jsi střežit baronku - a ona s tebou mluvila arabsky?"
"Ne! Ani slovo!"
"S kým tedy?"
"S malou baronesou Madon!"
"Nelži!"
"Proč bych lhal? Nemám k tomu žádnou příčinu!" "Jak by tak mohla mluvit s dítětem, které sotva začíná mluvit!"
"Hm! Nepozoroval jste ještě nikdy žádnou matku? Neviděl jste ještě nikdy anebo neslyšel, že matka mluví už s novorozeňátkem, že mu dává všemožná sladká jména a že mu sděluje různé tajnosti mateřského srdce?" "Nesmysl! Hlouposti!"
"Ne, žádný nesmysl! Mateřské srdce oplývá štěstím a láskou, chce být sdílné, a proto mluví matka s dítětem, i když ví, že jí nerozumí ani slovo. Ale upírajíli se očka dítěte usměvavě na matku, domnívá se ve sladkém klamu, že jí malý miláček rozumí." "Třesky plesky!"
"Ale nikoliv. Co v tu dobu mluvívá, není vždy nesmyslné. A rozmlouváli se svým dítětem matka, které neschází společnost a styk s lidmi, což teprve matka, která je, jako paní baronka, stále v zajetí? Ta teprve mluví se svým děckem. A o čem s ním asi mluví? Co mu asi vypráví?"
Oči bývalého afrického myslivce a nynějšího lupiče byly ostře a jásavě upřené na starého kapitána. "No, co?" ptal se váhavě a zajíkavě.
"Vypráví mu, proč je tak bídná, tak opuštěná. Vypráví mu o poušti, o vyvražděném kmenu Beni Hassanů, o Saadim, pravém otci dítěte - - " "Tisíc hromů!"
"O fakihadžim Maleku Omarovi," pokračoval sluha, nedávaje se rušit, "a o jeho synovi ben Aliovi, který však ani nemůže být jeho synem." "Člověče, ty blouzníš!" "Opakuji jen, co jsem slyšel." "Sníš anebo se ti něco zdálo!"
"Ale naopak, byl jsem až moc bdělý. Ale vždyť teď už je všechno jedno. Má slova by nabyla významu teprve u soudu. Teď se jen ptám, zdali mě chcete ještě udat jako lupiče."
Starý kapitán zastrčil ruce do kapes, jako by chtěl i své nitro uklidnit tím, že je připraví o volnost pohybu. "Posaď se!" poručil.
24

Když Henry poslechl, přešel několikrát po pokoji, popošel ke dveřím, odstrčil závoru a obrátil se ke sluhovi hlasem mnohem přitlumenějším.
"Je tedy pravda, že jsi baronku slyšel mluvit arabsky?"
"Ano, pane kapitáne!"
"A opravdu řekla, co jsi uvedl?"
"To bych jinak o tom nevěděl."
"O čem ještě mluvila?"

Sluha měl nevýslovně chytrý výraz, ale také byl zdrženlivý a vypočítavý. Kdyby byl přítomný malíř, mohl by ho vymalovat jako největší prohnanost.
"Ještě o mnohém jiném," odpověděl.
"Chci to slyšet! Rozumíš? Musím to vědět!"
"Hm! Nemohu to říct!"
"Proč ne?"
"Protože si na to hned nevzpomínám."
"Rozpomeň se tedy! Přemýšlej!"
"To nejde tak rychle, na povel, jak si přejete a jak žádáte. Mohou plynout dny, ano i týdny, než si budu moct jasně a dobře na vše vzpomenout."
"Rozumím ti, lotře! Ale nemysli si, že by temné narážky, které jsi mohl slyšet, stačily na to, aby mne přivedly do rozpaků!"
"Ó, bylo to víc, než pouhé temné narážky! Proč nemá ostatně paní baronka možnost, aby se učila francouzsky? Proč s ní nesmí nikdo mluvit?"
"Do toho ti nic není! Na tobě je, abys mi odpovídal, ale ne, aby ses vyptával! Přiznej se, jestli jsi s baronkou mluvil!"
"Ani slovo!"
"Lžeš! Nevěřím ti!"
"Pak mě považujete za hloupějšího, než jsem. Záleželo mi skutečně na tom, abych vyslechl a dozvěděl se co možná nejvíce, proto jsem se musel tvářit, jako bych nerozuměl ani slovo arabsky. Kdyby baronka zpozorovala opak, jistě bych nadarmo čekal, abych svou zvědavost ukojil."
"Ale ty jsi neměl naslouchat a vyzvídat!"
"Měl jsem si snad zacpat uši?"
Kapitána tak nesmírně zajímalo, o čem baronka mluvila, že ani nezpozoroval, jak si s ním sluha zahrává a jaké výrazy užívá. Jen mu pohrozil:
"Zeptám se své snachy. Mám už v nikách prostředky, abych ji přiměl k přiznání, zdali jsi s ní mluvil."
25

"Udělejte to tak! Můžu být klidný."
"To také doufám. Ale teď mi pověz, co bys dělal, kdyby se ti dnešní loupež povedla!"
"Co bych dělal? Peníze bych prozatím zakopal."
"Ale mohlo na tebe padnout podezření!"
"Tomu nevěřím."
"Zloděj by mohl být jen v domě."
"Nikdo by nenašel nejmenší stopu. Zámek není nikde porušený. Vy jste peníze přepočítal a pak jste se zavřel. Krádež by zůstala naprosto neodhalená a nikdy by nebyla vysvětlená. Peníze bych na bezpečném místě zakopal, jak jsem už řekl."
"Ale mohl by být u tebe nalezen paklíč. Rozumí se samo sebou, že bych dal dům důkladně prohledat."
"Nikdo by nic nenašel. I klíče by byly zahrabané."
"Ale náhoda a čert si mnohdy podiyně zahrají. Nejjistější by byl přece jen útěk."
Při těch slovech upřel pátravý pohled na Henryhcr. Tento zpozoroval slídivý pohled a odpověděl:
"Považujete mě za blázna? Vždyť právě útěkem bych na sebe obrátil podezření!"
"Hm! Vidím, že jsem se v tobě zklamal. Že jsi se dal přistihnout, nemám o tvé obratnosti a o tvé obezřetnosti valné mínění."
"Vždyť jsem vám už řekl, že jsem byl přesvědčený, že vyjdu bez trestu, jestliže se mi záměr nepodaří. Při jiné příležitosti bych nebyl jistě přistižen."
"Jsi o tom tak přesvědčený?"
"Naprosto! Řádný lupič raději zabije deset útočníků, než aby se dal chytit."
"Člověče, začínám věřit, že jsi nanejvýš nebezpečný!"
"Možná!" přisvědčil Henry chladnokrevně.
"Mluvíš O lupičství takovým způsobem, jako by ses ho už někdy dopustil!"
"Však to ani nezapírám."
"A jako bys byl připravený, že v něm budeš pokračovat!"
"Aspoň ne tady. Vy se už postaráte o to, aby byla vaše pokladna bezpečná."
"Ale tedy jinde?"
Henry se chvíli díval úkosem na svého pána, pak řekl zvolna a s důrazem:
26

"To bude záležet jedině na tom, co se mnou uděláte. Vyženeteli mě bez vysvědčení, nedostanu žádné místo a musím se ohlížet, co bych dělal."
"A jestli tě nevyženu?"
"Chcete si nechat lišku ve stáji?"

"Ne. Ale využiji jiné zvíře k porovnání. Levhart loupí a vraždí, ale chytrý člověk ho může použít ke své honiťbě."
Sluha mlčky kýval hlavou.
"Myslel jsem si to - anebo něco podobného," řekl. "I s tím jsem počítal, než jsem se vydal sem, abych si paklíčem otevřel váš pokoj."
Starý kapitán, který stále ještě přecházel po pokoji, pojednou stanul před ním a řekl:
"Henry, jestli je to všechno pravda, pak jsi ovšem hlava, které je potřeba. Mám opravdu chuť dát ti milost!"
"Abyste mne mohl používat jako loveckého levharta?" ušklíbl se sluha. "Jen to zkuste, pane kapitáne!"
"Byl bys ochotný?"
"Proč ne? Ale musí to pro mne dobře dopadnout."
"Postaral bych se o to, abys byl spokojený. Ale jedná se tu o odvahu, mlčenlivost a lstivost."
"Těmito třemi vlastnostmi vám mohu posloužit. Jenom mi povězte, co mám dělat!"
"Strpení! Strpení! Musím si být především tebou jistý."
"Vy mě nemáte v hrsti?"
"Snad bys nežádal, abych ti hned z čistá jasná úplně důvěřoval, když jsem tě před malou chvílí ještě přistihl při vloupání!"
"Nedokázal jsem vám právě tímto vloupáním, že mi můžete něco podobného svěřit?"
"Snad. Ale hm, přece jen to nejde! Schází ti něco, co je rozhodně a nevyhnutelně potřebné. Ty neumíš německy!"
Henry se rychle zvedl a odpověděl s úsměvem:
"Kdo vám tuto pohádku vyprávěl?"
"U sta kozlů! Ty umíš ?"
"Snad až příliš dobře."
"Kde jsi se to naučil?"
"Od své vychovatelky."
Richemonte se domníval, že táto odpověď je pouhý žert, ale když viděl, jak vážně se sluha při tom tváří, ptal se:
"Ty že jsi měl vychovatelku, lotře?"
27

"Ano. Měl jsem jich celou řadu. Žádná u mě nemohla vydržet, byl jsem asi proklatě divoký hoch. Moji rodiče mně všechno dovolili. Teď jim za to nemohu ani poděkovat, protože sami zavinili, že jsem to, co jsem." "Kdo byl tvůj otec?"
Zlosyn upřel na chvíli pohled do světla svítilny, aniž by odpověděl. Co se asi obráželo v tu chvíli v jeho tváři? Byly to stíny, nebo to bylo pohnutí, které se ho náhle zmocnilo, pocit něhy, lítosti, který mívají i nejzarputilejší zlosyni? Ale pak mávl rukou ve vzduchu, odpověděl a sípěl:
"Na minulost nemá člověk vzpomínat, má ji raději nechat na pokoji! Sedím teď na lavině, která se kutálí dolů - snad mě pohřbí pod sebou, ale snad mě zachrání smělý skok v pravý okamžik." "No, tedy, kdo byl tvůj otec?"
"Odpusťte mi odpověď na tuto otázku, pane kapitáne. Neprospěje vám to a také by nemělo účel, abych vám lhal. Dost na tom, že mi nebyl můj nynější osud v kolébce určený. Co jsem byl - po tom mi teď nic není. Chci na to zapomenout, nechci o tom mluvit ani slyšet. A co jsem teď, chci být také celou svou bytostí!"
Kapitán mu podal ruku a řekl:
"Tak je to dobře! Vidím, že se budu moct na tebe spolehnout. Poskytloli ti žvanění hloupé baronky opravdu, že jsi mohl nahlédnout do utajovaných věcí, pak jsi také poznal, že i můj osud není radostný. Ale řekl jsem si právě tak jako ty: minulost zapomenu, chopím se přítomnosti a o budoucnost se postarám! Také se mi to podařilo a jsem přesvědčený, že i tobě se podaří, abys byl pánem svého osudu. Člověk neurve svému osudu ani o chlup víc, než jakou má cenu. Mohu se na tebe spolehnout?"
Henry plácl do podávané ruky a odpověděl:
"Myslím, že ano, a dokážu vám to!"
"Promluvme si tedy upřímně! Bál by ses krádeže, která by se ti bohatě vyplatila, i kdyby to bylo těžké a obtížné vloupání?"
"Ne."
"Ale co kdybys byl při tom přistižen a chtěli tě chytit?"
"Eh! Byl bych dobře ozbrojený."
"To znamená, že bys odhodlaně použil zbraň a hájil by ses?"
28

"Ano. Kdo by se na mne odvážil, měl by kus těžké práce!"
"A jakou odměnu za to žádáš?"

"To by záleželo na náročnosti úlohy a na ceně, pane kapitáne."
"Ani jedno nelze teď ještě určit. Ale vysvětli mi ještě jedno. Prve jsi řekl, že jsi zámečník, a pak jsi mi naznačil, že tvoje kolébka nestála na obvyklém místě."
"Obojí je správné. Byl jsem svržený z místa, kde jsem se narodil. Byl jsem zprvu dobrodruh a později ještě míň a při tom bylo třeba zaměstnávat se občas zámečnickými pracemi. Jeden z mých kolegů se tomuto řemeslu naučil a já jsem šel k němu do učení."
"To mi stačí. Pro teď je toho dost. Snad jsi měl štěstí, že jsi dnes zkoušel své umění na mé pokladně. Doufám, že jsi přesvědčený, že ti z mé strany nehrozí žádné nebezpečí."
"Nebojím se ani za mák."
"No, kdybys snad přece měl nějaké pochybnosti, zaplaším je tímto. Zde máš!"
Otevřel jeden ze sáčků, ležících dosud na stole, který obsahoval samé zlato, vyňal z něho plnou hrst a podal Henrymu.
"Děkuji, monsieur!" řekl sluha a schovával bohatý dar do kapes. "Mámli podle výše tohoto nenadálého daru soudit, oč se bude jednat při novém ,podniku, mohu si myslet, že to nebude hračka... "
"Ano, o maličkost se při tom jednat nebude!"
"Budete se mnou spokojený."
"To doufám! Bližší zprávy dostaneš záhy. Vše ostatní - to je tvá práce - zůstane při starém. Dobrou noc!"
"Dobrou noc!"
Odešel a odebral se tiše do té části zámku, kde spalo služebnictvo.
Když dospěl do svého pokoje, otevřel svítilnu a klesl na židli.
Hlavu opřel dlaněmi a začal uvažovat. Světlo ozařovalo jeho obličej a kdykoliv zaplálo, míhaly se místností strašidelné stíny. On to nezpozoroval.
Nač asi myslel?
. Na rodiče, kterým před chvílí dával vinu, že ho učinili tím, čím je - smělým a lstivým zločincem?
Kdo může vědět! Však to ani sám nevěděl. Oddával se bez odporu svým myšlenkám a nenamáhal se, aby se obrátil. Světlo dohořelo, několikrát zaprsklo a pak zhaslo.
29

Teprve teď procitl z myšlenek.
"Tma!" bručel. "Tak to je i se světlem mladí, štěstí a života. Ale postarejme se o to, aby bylo světlo nové, které by se mohlo rozsvítit, když je staré na zhasnutí! K čemu všechny starosti a přemýšlení! Vidím, že jsem dělal dobře a že jsem se v kapitánovi nezklamal. Myslí, že mě předčí, domnívá se, že ve mně našel nástroj dobrovolný, vděčný a užitečný. Umínil si asi, že mě využije, a až mě pak nebude více potřebovat. Ale mýlí se. Budu mu sloužit jen ve vlastním zájmu ale aby mne podvedl, to se mu nepodaří!"
30

III.
Když nazítří přišel kapitán, aby se poradil s hrabětem, ke společné snídani, byla jeho tvář, jindy tak přísná, veselá. To bylo Rallionovi ihned nápadné. Proto se také hned ptal:
"Jaké štěstí vás potkalo časně z rána, že vás vidím tak dobře naladěného?"
"Dnes ne, ale už včera večer, hned, jak jsme se rozešli," odpověděl. "A sice je to štěstí, které je vám stejně blízké jako mně."
"Jsem stále zvědavější. Mohu snad také poznat štěstí, které mi náleží?"
"Ano. Pamatujete se,o čem jsme před svým rozchodem mluvili?"
"Ano! Mluvili jsme o Kónigsauovi!"
"A nenašli jsme nic, a to bylo velmi mrzuté. Ale jsem velmi potěšen, že vám dnes mohu říct, že mě napadla velmi šťastná myšlenka."
" Jeli opravdu šťastná a dáli se také provést, má větší cenu než zlato. Doufám, zeji uslyším!"
"To se rozumí. Ale dříve vám povím ještě o jiném štěstí, které mě včera potkalo. Došlo u mě k vloupání."
Hrabě úžasem otevřel ústa a nedočkavě pohlížel na starého kapitána.
"Vloupání? Tady v zámku?" ptal se.
"Ano. Docela v mé ložnici."
"Nebesa! Jaká je to odvaha! Vloupání do vaší ložnice! A tomu říkáte štěstí?"
"Ba docela veliké, velmi znamenité."
"To aby satan pochopil! Považuji vloupání za velmi smělý kousek pro zločince a za velikou nehodu pro postiženého."
31

., , i

"Hm. Ano! Vy jste nebyl vůbec nikdy přítel odvážných kousků."
Hrabě svraštil čelo a ptal se hlasem nepříliš vlídným:
"Pochybujete snad o mé odvaze?"
"Ale to naprosto ne!" smál se staroch. "Vždyť jsou různé druhy odvahy."
"To je mi novinka. Možnost je přece vždy stejná."
"Ale nikoliv. Je odvaha nerozvážnosti, odvaha lásky, odvaha v zoufalství, ano, docela i odvaha zbabělosti."
"Poslední je nesmysl!"
"Ale nikoliv. Ale ten, kdo se včera večer ke mne vloupal, ji neměl."
"Co ukradl?"
"Nic, zhola nic! Vloupání se mu nepovedlo. Není to štěstí, když jsem měl v zásuvce, kterou otevřel, dvacet tisíc franků?".
"To bylo ovšem štěstí!"
"A nejen to. Já jsem ho přistihl a zadržel. Není to štěstí?"
Hrabě se tvářil ulekaně a zvolal:
"Nešťastníku! Jak jste se mohl něco takového odvážit? Chytit zločince bez cizí pomoci! Co kdyby vás zabil? Bylo by to snadno možné!"
"Ale přece to neudělal."
"A otevřel zásuvku?"
"Ano. Peníze měl už v kapse, ale donutil jsem ho, aby je vrátil."
"Kapitáne, to je opravdu hrozné! To je opravdu lehkomyslné. Mám také řádnou dávku odvahy a smělosti, ale lupiči bych nikdy kořist neurval. Taková věc může dopadnout moc špatně. Ale ted mě napadá, že nikdo nic neslyšel ani nezpozoroval."
"Co by měl kdo slyšet?"
"Volání o pomoc!"
"To ne. Naopak, odbylo se to klidně."
"To nechápu. Kde je ten chlap? Byl sám?"
"Naštěstí ano."
"A vy jste ho dal hned spoutat a odvést?"
"Ani mě to nenapadlo."
"Že ne? A co tedy?"
"Propustil jsem ho opět na svobodu."
Hrabě se tvářil, jako by to bylo hrozné a neuvěřitelné. Chvíli se díval beze slov na kapitána a pak zvolal:
32

""Propustil na svobodu! Ale to jen žertujete?"
"Nikoliv. Mluvím docela vážně."
"To je neodpustitelné! Propustit na svobodu zloděje, vraha, lupiče, který se vloupá zase někde jinde."
"To je právě důvod, proč jsem mu dal svobodu!"
"Aby v noci přepadl zase jiného?"
"No ano! Právě proto."
"Ale to přestává vše! To jste se zbláznil, kapitáne?"
"Ani náhodou. Jednal jsem vypočítavě, a to blázni a šílení nedělají."
"A kam se ten člověk poděl?"
"Je tady v zámku."
Hrabě roztáhl polekaně nohy daleko před sebou, jako by se lekl, že lupič je schovaný pod stolem.
"Tady v zámku?" ptal se. "Opravdu? Slyším dobře?"
"Váš sluch se zdá výtečný. Ten muž je tady na zámku. Patří k mému služebnictvu."
"U sta hromů! Snad posluhuje i TI mě?"
"Arciže! Ano!"
"Byl ozbrojený, když se k vám vloupal?"
"Ano. Dlouhým, ostrým nožem."
Hrabě vyskočil od stolu, jako by byl vymrštěn ze židle, a poděšeně zvolal:
"Dost, dost! Ne, ne, to je strašné, to je víc než moč! Kapitáne, chcete mi prokázat velkou laskavost?"
"S radostí, budeli to v mé moci."
"Prosím, dejte mi ihned a bez odkladu zapřáhnout."
"Proč, milý hrabě?"
"Protože chci co nejrychleji odtud odjet. Nebo si snad myslíte, že by mě napadlo zůstat tady a čekat, až chlap přijde s nožem v ruce, aby se i ke mně vloupal?

Mám naštěstí také značnou dávku mužnosti a odvahy. Ve svém životě jsem byl velmi často přímo šíleně zmužilý, ale opatrný muž je zmužilý, smělý a odvážný jen tehdy, když se nejedná o život a o smrt. Nemám chuť dát se probodnout."
Starý kapitán se zachechtal, roztáhl konce svých bílých knírů a řekl vesele:
"Ano, ano, býval jste velmi často statečný, o tom není pochyb, ale tentokrát nebudete mít žádnou příležitost, abyste svou odvahu osvědčil. Ten muž je úplně neškodný."
"Neškodný? Úplně?" ptal se hrabě, zhluboka oddychoval
33

•aínf!

a posadil se opět ke stolu. "Propustil jste ho, a přece je neškodný? Jak jste to provedl?"
"Bavil jsem se s ním velmi přátelsky a nakonec jsem ho za to vloupání i odměnil."
"Odměnil?! Kapitáne, pozoruji, že si ze mne tropíte jen šaška. Chcete mi namluvit pohádku, abyste viděl, mámli opravdu odvahu, mohuli být doopravdy smělý. Prosím vás, abyste mi dnes i v příštích dnech přenechal svou ložnici. Kdyby ho napadlo, aby znovu opakoval svůj zločin, přivítám ho sám. Zamíchám mu kosti jako chlapec míchá sklíčka a kamínky v kaleidoskopu."
"Hm! Ano, řekl bych to o vás," smál se Ričhemonte. "Ale nenaskytne se vám příležitost, abyste tuto zmužilost osvědčil. Co vám vyprávím, je sice pravda, ale ten muž nevstoupí víc do té komnaty jako zločinec, ale jen jako můj společník."
"Váš společník? Hrom a blesky, to zní, jako byste si chtěl od této chvíle s ním hrát na loupežníka!"
"Uhodl jste."
"Ďáble! Tomu nerozumím. Nemohu to pochopit. Dáváte mi hádanku, kterou nedovedu rozluštit, ač se mohu chlubit, že mám značnou dávku vtipu."
"Nemám nijak v úmyslu podrobovat zkoušce vaši bystrost. Vše vám vysvětlím stručně. Povím vám, že včerejší vloupání mi vnuklo plán, který pomůže Kónigsaům do takové louže, že se z ní nedostanou."
Sotva pronesl tato slova, přisedl hrabě k němu blíž:
"Ach! Opravdu?" ptal se rychle. "Mluvte! Povězte mi to!"
"Ten lupič bude nástroj, jehož pomocí zničíme celou rodinu našich nepřátel. I když to z ní neuvěřitelně, je to přece pravda. Poslouchejte! Ale mluvte tiše, aby nás nikdo neslyšel."
Ještě dlouho tiše rozmlouvali. Oba byli zřejmě rozčilení. Oči starého kapitána zářily lstivou radostí, ve tváři hraběte bylo napětí, které znenáhla přecházelo ve výraz spokojenosti.
"No, co tomu říkáte?" ptal se kapitán.
"Že to je promyšleno nádherně, přímo skvěle!"
"A podaří se vše!"
"To je to nejlepší."
"Třeba, že bychom se při vaší odvaze nemuseli smělého kousku strachovat!" řekl starý kapitán s tajným posměchem.
34

"Naprosto ne!" přisvědčil hrabě horlivě. "Ale co finanční otázka? Jak tu zařídíme?"
"Jako dělají přátelé mezi sebou - - "
"To je na polovic? Budiž. Ale kdo opatří peníze?"
"My oba, každý ovšem podle svých sil. Vy jste mnohem, mnohem bohatší než já, přesto si však myslím, že budu moct sto tisíc franků sehnat."
"Dobrá. Ostatek zaplatím já. Kolik to asi bude?"
"To nevím. Abychom si ušetřili zklamání, budeme nuceni nabídnout částku, přesahující daleko vlastní cenu. To nám však nepři vodí žádnou škodu."
"Ale na pováženou je, že nás dva znají. Obávám se, že o nás nebudou chtít ani slyšet."
"Nebudeme přece tak hloupí, abychom tento obchod dělali pod svými jmény anebo snad osobně!"
"Ach! Tedy někdo třetí?"
"Tak. Zjednáme si někoho třetího, kdo nám za několik set franků rád poslouží."
"A jak se podaří tomuto Henrymu, čertovskérnu lupiči, aby provedl svou úlohu?"
"Najde si přístup do rodiny!"
"Snad jako sluha, tak, jak přišel k nám? Je snad známo, že by mohli potřebovat

sluhu a že ho hledají?"
"Na takových nepravděpodobnostech nesmíme stavět. Já jsem si dnešní noc vše dopodrobna promyslel a našel docela snadnou cestu, jak by si Henry získal přístup do rodiny."
"Bude nucený jít do Berlína."
"Ba ještě dál. Poměry lidí, které buď miluju nebo nenávidím, si vždy zjistím. Jenom o osudy lidí mně lhostejných se nestarám. Dal jsem tedy i rodinu Kónigsauovu pozorovat. Vím, že jsou nyní na Breitenheimu na statku, který dostal starý Hugo na přímluvu Bliichera. Scházf jen jediný,, a to je Gebhard Konigsau, který se teď zdržuje na Východě. Tato okolnost je pro nás nesmírně významná, protože nám umožňuje, aby se Henry dostal do rodiny. Vyprávěl jsem vám už, že Henry byl chasseurem ď Afiique v Alžíru?"
"Ano. Pamatuju si na to."
"No, a Gebhard Konigsau byl také v Africe!"
Hrabě luskl prsty a s obdivem zvolal:
"Ach, tuším už! Velkolepé, skutečně velkolepé! Vy jste
35

proklatě chytrá hlava! A třebaže svou bytostí se našinci právě nevyrovnáte, přece by z vás byl slušný diplomat, kapitáne!"
"Myslíte?" ptal se Richemonte ironicky.
"Ano! Když já to řeknu, pak je to pravda. Jsem přece diplomat! Tedy Henry se sešel s Gebhardem v Africe. Kde leží tento statek Breintenheim?"
"V Prusku, v gumbinském okrese, nedaleko Nordenburku!"
"Gumbinském? Čert aby vzal všecka ta pruská jména, která člověku jazyk zkroutí a polámou! A kde jsou ty Gumbiny?"
"Směrem k ruským hranicím!"
"Tak daleko? Ale to je lhostejné. Henry se setkal s Gebhardem Kónigsauem v Alžíru a je teď na cestě do Petrohradu, ubírá se touto krajinou, a tu ho napadlo, že jeho přítel tady bydlí. Jde ho navštívit, nenajde ho však,'čehož lituje, přesto však je srdečně uvítán."
"Ano, to je můj plán!" přisvědčil starý kapitán.
"Je opravdu velkolepý, ale přece jen má vady."
"Nevidím žádné."
"Gebhard se asi o tomto příteli nezmínil!"
"Co na tom? To přece nemůže škodit! Kónigsau poznal na svých cestách mnoho lidí, aniž by se doma o nich zmínil!"
"Dobrá. Ale budou se Henryho ptát, kde a jak se setkal s tímto Průsakem v Alžíru. Bude souhlasit s Gebhardovým vysvětlením, co na to odpoví?"
"Docela přesně!"
"O tom pochybuji!"
"O, já jsem se i o to postaral. Prušáci, jako všichni Němci, trpí hroznou nemocí, že popisují v knihách vše, co vidí, slyší nebo myslí "
"Nebesa, jaká je to pošetilost!" přerušil ho hrabě. "Kdo by koupil takovou knihu, takový spis?"
"Je dost hlupáků, kteří to udělají. Rozumí se, že Gebhard voň Kónigsau také neměl po svém návratu z Afriky nic naléhavějšího, než aby co nejrychleji sepsal své zkušenosti."
"Jaký je to nesmysl! A co je v té knize?"
"Vše, co zažil."
"A kdo by se o to zajímal? Čím je Prasákům Afrika? Co ví takový Němec o Africe? Nic! Většina z nich ani o Africe nikdy neslyšela. Vždyť obývají severní část Evropy. Jinak je
36

to u nás, nám patří Alžír, tedy kus Afriky. My Francouzi se zaobíráme výhradně civilizací temného dílu světa. Naše knihy o Africe jsou díla povolaných mužů. Do toho ať se Němci ani nepletou!"
"Nemohu vám nepřisvědčit, ale přesto napsal Kónigsau takovou knihu a ta kniha vyšla docela i ve francouzském překladu. Zde se zase osvědčila nezištná velkomyslnost našeho slavného národa. Našel se soucitný francouzský nakladatel, který poskytl tomuto ubohému Prasákovi almužnu ve způsobu honoráře, A já, který se přece zajímám o Kónigsauy, jsem si tento překlad pořídil. Kniha je psaná na způsob denních zápisků a den po dni udává vše, co Kónigsau zažil. Dám tuto knihu Henrymu, až ji přečte, bude vědět, co má odpovídat."
Tak se dohodli.
A na jihozápad se připravovala bouře, která se chystala vyslat drahý blesk, a ten měl snad působit ničívej i než první.

37

IV.
Za několik neděl nato stanul u širokých vrat domu v nejživější berlínské ulici kočár. Z kočáru vystoupil dlouhý, štíhlý pán v elegantních cestovních šatech, podle kterých bylo možné na první pohled poznat Francouze.
Vlevo byly skleněné dveře, na skle byla napsána tatáž slova jako na firmě na domu: "Samuel Konn. Bankéřství a prodej nemovitostí."
Cizinec otevřel dveře, vstoupil a zeptal se francouzsky písaře v místnosti:
"Mohl bych mluvit s panem Kohnem?"
"Ano, monsieur, pán právě přišel," odpovědět písař a obratně se uklonil.
"Tady - ohlaste mě!"
Cizinec podal mladíkovi lístek.
Sotva písař lístek spatřil, znovu a mrštně se hluboce poklonil a odešel rychle jako blesk.
Proběhl dlouhou, ale úzkou místnost, ve které pracovalo několik úředníků, vyrazil následující dveře a křičel dovnitř:
"Pane Kohne, pane Kohne, pane Samueli Kohne, pospěšte si co nejrychleji a začněte vstávat, zvedat se ze židle, na které přece nemůžete v sedě přijat pána, který francouzsky prezentuje lístek, lístek s hraběcí korunou a chce mluvit s bankéřstvím a prodejem nemovitostí pana Samuela Kohna v Berlíně."
Bankéř vytrhl písaři lístek z ruky, pohlédl naň jen díl vteřiny a uklonil se hluboce před mladíkem.
"Koruna! Hrabě! To je zvláštní čest! Dozajista pěkný obchod! Ať vstoupí!"
Písař chtěl odejít, ale sotva se otočil, vrazil do cizince,
38

který už stál za ním, protože asi nepovažoval za vhodné čekat v síni.
"Monsieur Kohn?" ptal se vstupující hrdě.
"Má úcta, má největší úcta! Jsem Kohn sám, jsem Samuel Kohn, bankéřství a prodej nemovitostí!"
Tato slova pronášel rychle a hluboce se přitom ukláněl. Host se posadil bez vyzvání a bez okolků na divan, vytáhl doutník, zapálil ho a pak řekl:
"Jsem hrabě Jules Rallion - "
Bankéř chtěl odpovědět záplavou zdvořilostí, ale Francouz ho zarazil rychlým posunkem ruky a pokračoval:
"Jen žádná zbytečná slova! Miluji v obchodě stručnost. Chci s vámi uzavřít obchod!"
"Sláva zavítá do mého - "
"Nechtě slávu zavítat, kam chce! Hlavní věc je obchod. Znáte jméno Kónigsau?"
"Konigsau? Ano! Ano! Dobré jméno, dobře platí, jemní lidé, přesní "
"Dobrá, dobrá! Víte, kde tato rodina bydlí? Ale odpovězte pokud možno stručně."
"Jak pan hrabě poroučí! Tato rodina teď bydlí na statku Breitenheimu nedaleko Nordenburku. Má ještě jeden statek, který sousedí s tímto a - "
"Dobře! Vím to! Snad víte, jsouli tyto statky na prodej?"
Žid protáhl obličej a odpověděl s údivem:
"Na prodej? Ne. Proč by měly být na prodej? Vždyť ta rodina nemá ani halíř dluhů."
"To je mi jedno!" odpověděl hrabě drsně. "Chci tyto statky koupit. Jel jsem tou krajinou a líbila se mi. Hledám k tomu vaši pomoc. Myslíteli, že nemůžete nic dělat, obrátím se na jiného zprostředkovatele."
Žid se lekl. Pokusil se ještě namítat:
"Ale majitel vůbec nemá v úmyslu statky prodat."
Hrabě se zvedl a řekl:
"Dobrá! Nejsteli tak obraný, abyste majitele donutil k prodeji, vyhledám si obratnějšího prostředníka."
Žid mu zaskočil cestu a zvolal:
"Zůstaňte jen, jasný pane hrabě! Neodcházejte ještě, nejjasnější monsieur! Co dovede jiný, dokáže Samuel Kohn také! Jenom mi řekněte, jestli chcete mít ty statky stůj co stůj, za jakoukoliv cenu."
39

"Za jakoukoliv cenu!"
"Ale to bude stát mnoho a mnoho peněz."
"Co je vám do toho? Víte, jakou mají cenu?"
"Ne. Kolik chcete obětovat, abyste je získal?"
"Nabízejte, až svolí. Cenu zaplatím."
"Kdy a jak, nejmilostivější pane?"

"Hned a v hotovosti."
"Poukázka by stačila."
"Zaplatím hotově. Zůstane při tom!" řekl Rallion svéhlavě.
Takový obchod a takového muže Kohn ještě nikdy neviděl. Ten Francouz mu připadal jako Angličan, který ani neumí své guineje spočítat.
"Dobrá! Pěkně!" řekl Kohn. "Promluvím sám osobně s panem voň Kónigsauem. Kdy mám odjet?"
"Hned!"
"Kam mám podat zprávu o výsledku?"
"Pojedu odtud s vámi do Rastenburku. Tam budu očekávat vaši zprávu. Vaši odměnu dojednáme po cestě. Ale dříve musím určit podmínku. Mé jméno nesmí být vysloveno. Majitel nesmí vědět, že jsem to já, kdo jeho statky kupuje. Dokážete to?"
"Není to snadné, ale Samuel Kohn slibuje, že udělá, co bude možné."
"Dobrá. Pojedu tedy napřed na nádraží. Pospěšte si rychle za mnou! Nejsem zvyklý čekat."
Odešel a zanechal zprostředkovatele v takovém duševním stavu, který se podobal opojení. Avšak navzdor všemu rozčilení a přes vše, co měl ještě v největší rychlosti opatřit, se Kohnovi podařilo, že včas dorazil na nádraží.
Několik dní poté ujížděl elegantní kočár po silnici, která spojuje Nordenburg a Darkehmen. Tato silnice vede lesem, který patří ke statku Breintenheimu. Vlevo z lesa vede cesta přímo do statku.
Na tuto cestu zabočil kočár a asi za pět minut vjel do otevřených vrat.
Z kočáru vyskočil mladý pán, elegantně ustrojený a pěkně učesaný. Oba čeledíni, kteří právě pracovali na dvoře, mu chvátali posloužit. Šel jim vstříc a ptal se poněkud cizím nářečím:
"Tento dvorec náleží panu voň Kónigsau?"
"Ano, pane!" odpověděl jeden z nich.

"Je tento pán doma a mohu s ním mluvit?"
"Je doma a bude možné s ním promluvit. Račte jít za mnou."
Zavedl ho přes čistě uklizený dvůr k panskému domu. Tady v předsíni podal mladý cizinec sluhovi svou navštívenku a byl jím požádán, aby okamžik počkal.
Čeledín, který tu byl také jako sluha, se vrátil po malé chvilce a prosil cizince, aby s ním šel. Prošli dvěma pokoji do třetího, ve kterém byla knihovna majitele dvorce. Na stolech i na židlích ležely mapy a plány, u stěn byly stojany s knihami, které pokrývaly tři stěny pokoje až ke stropu. Bylo tady vše prosté, jednoduché, nebyl tu žádný přepych, ale i přesto vzbuzovala pracovna velmi slušný dojem.
U prostředního širokého okna stála pohodlná lenoška, na které seděl muž. Ten na první pohled imponoval každému.
Tento muž měl sněhobílé vlasy, krátce ostříhané tak, že bylo možné rozeznat tvar ušlechtile klenuté lebky, husté, sněhobílé vousy lemovaly snědý, hezký stařecký obličej, ve kterém se jasně leskly oči. V tomto obličeji zářil jakýsi něžný duševní klid, ale při podrobnějším pozorování nemohly zůstat nepovšimnuty dvě malé vrásky, které se mu u koutku úst tvořily, třebaže je konce knírů zakrývaly, a které svědčily o lehké poruše tohoto duševního klidu. Postava muže, který držel právě v rukou knihu, z níž četl, a to bez brýlí, byla vysoká a široká.
Naproti němu, u pilíře, u kterého bylo postaveno vysoké zrcadlo, stál kus nábytku: na pólo postel, na pólo pohovka. V poduškách na ní bylo vidět ženskou postavu, více sedící než ležící.
Pod dlouhými, silnými a jako sníh bělostnými kadeřemi, spletenými v jakýsi věnec, bylo vidět nadmíru krásnou hlavu. Tváře této staré dámy byly sice chorobně bledé, skoro voskové, ale z jejích tmavých očí sálalo tolik něhy a tváře byly skoro mladicky oblé a plné, čelo bez vrásek, brada nebyla ani plná, ani špičatá nebo ostrá - vše tvořilo zvláštní doklad pravdy, že člověk nemůže zestárnout, dokud má mladé srdce. Jedině rty, jindy jistě plné a krásné a k líbání vybízející, nyní zbledly a zúžily se a jejich tvar nasvědčoval, že tato stará paní v nestřežené době potají ústa krčí, aby utajila a ukryla vnitřní bolest, kterou její příbuzní neměli ani tušit nebo vidět.
Tělo této paní bylo až po nohy zakryté vlněnou pokrývkou.

Trpěla tato stará paní, jejíž oči se dovedly ještě tak vesele a tak mladicky usmívat, vnitřní bolestí, která v nohách vznikla a v těle ubírala teplo?
Tento stařec a tato stará paní byli - Hugo Kónigsau, bývalý Blůcherův oblíbenec, a Margot, Francouzka, jeho paní, která dala přednost štěstí po jeho boku nad

štěstím na dvoře Napoleona.
Hugo měl přes bílou hlavu rudou, na prst silnou jizvu, která mu sahala do půli čela. Byla to stopa té osudné rány, která ho málem připravila o život a která v jeho paměti způsobila podivné ochabnutí a ve vzpomínkách mu vznikla mezera, kterou nedovedl vyplnit.
Margot měla ruce sepjaté, jakoby k modlitbě k modlitbě, která nevědomky line z oka, září z tváří, usmívá se na rtech a ovívá celou lidskou bytost, jako se chvěje sladká, čistá vůně kolem rezedových květů.
Její oči byly upřené doprostřed pokoje, kde se batolil po rukou i po nohách chlapec, představující anglického koně, na kterém seděla malá, roztomilá jezdkyně, bušící malou, baculatou pěstičkou do bratříčkových zad, aby ubohého, už zpoceného koníčka přiměla z poklusu v klus nebo v běh. Taková malá sedmikráska už také dobře ví, že si může bez trestu dovolit osedlat si příslušníka silnějšího rodu!
Opodál stála a dívala se na tento výjev matka obou těchto hezkých dětí, její oči zářily štěstím, její postava fyla štíhlá, panenská, jako by dosud nepoznala lásku, která srdce, ústa i mysl otevírá. Byla to Ida z Rallionů, manželka Gebharda Kónigsaua, který byl nyní v cizině.
Tento rozkošný děj byl přerušený čeledínem, který vstoupil, aby odevzdal lístek a ohlásil, že přišel cizí pán a ptá se po panu Kónigsauovi.
Hugo vzal do ruky lístek, podíval se naň a nahlas řekl:
"Henry de Lormelle. Neznám to jméno. Slyšela jsi je snad ty někdy, drahá Margot?"
"Ne, nikdy," odpověděla stařena.
"Nebo ty, milá Ido?"
"Já také ne, papá."
"No, uvidíme hned. Prosím cizího pána, aby vstoupil."
Tato slova pronesl ke sluhovi, který odešel, aby cizince přivedl.
Když příchozí vstoupil, pozdravil němě, ale s poklonou,

která dokazovala, že vyrostl a žije v dobré společnosti. Nebyl přijatý chladnými pohledy, zvědavými nebo dotěrně tázavými a odhadujícími, kterými v mnohých rodinách neznámého hosta měří a docela i uráží. Kónigsau odložil knihu, zvedl se, šel mu vstříc, podal mu ruku a pozdravil ho francouzsky. Poznal z navštívenky, že host je asi Francouz.
"Buďte vítaný, monsieur de Lormelle! Jmenuji se Kónigsau, a tyto dámy jsou má paní a manželka mého syna. Vnuci si tu hrají na jízdu", prosím, abyste jim to odpustil. Rovněž odpusťte, že se má paní nemůže zvednout. Nemoc ji zbavuje možnosti, aby vás pozdravila jinak než v sedě."
Znělo to tak srdečně, tak vroucně, jako by Francouz byl už po léta známým rodiny.
Přistoupil k Margot, políbil jí ruku a řekl:
"Bylo by mi nesmírně líto, kdybyste kvůli mě měla byť i nejmenší bolest, madame. Kéž vás Bůh pozdraví radostí, kterou vám musí působit tento roztomilý obraz, radostí, kterou se matinka této jízdy rovněž jistě účastní."
Při tom ukázal levou rukou na obě děti a pravicí uchopil také Idinu ruku, aby ji po kavalírsku přitiskl ke rtům.
Vše se to stalo tak obratně, že celé cizincovo vystoupení působilo na rodinu nejlepším dojmem.
"Posaďte se!" řekl Kónigsau. "A myslete si, že jste u známých nebo u přátel."
A cizinec poklonou poděkoval a odpověděl německy:
"Známí hovořívají řečí hostitele. Dovolte mi tedy, abych mluvil vaší řečí a odpusťte mi nesprávnosti a poklesky, kterých se v řeči někdy dopustím."
"Budeme soudci pokud možno mírnými," pravila Margot, přisvědčila mu a vlídně se usmívala.
"O tom jsem přesvědčený," odpověděl. ?, Vždyť už v prvním okamžiku pociťuju příjemnou jistotu, že jsem se přiblížil rodině, ve které vládne láska, dobrotivost a něha. Lahodí mi to tím více, že jsem opravdu prosil o dovolení ke vstupu jen v přesvědčení, že tady najdu přítele."
"Přítele?" ptala se Ida. "Ó, pak to asi nebude jinak, než že myslíte mého manžela!"
"Gebharda?" ptala se stará paní. "Opravdu?"
"Milostivá paní se nemýlila," řekl Henry. "Jel jsem touto krajinou na své cestě do Petrohradu, a tak jsem si vzpomněl na rodiště svého přítele Gebharda voň Kónigsaua, s nímž jsem se seznámil v Alžíru."

"V Alžíru?" ptal se Hugo. "Pane de Lormelle, to je opravdu překvapení nanejvýš příjemné! Můj syn však není právě doma, ale přesto nebudete zklamaný ve svém názoru, že najdete přátele. Vítám vás znovu, a to celým srdcem."
Podal mu ruku podruhé a pak pokračoval:
"Rozumí se, že doufáme, že vás v Petrohradě touženě neočekávají?"
"Cestuji ovšem jen pro svou zábavu," odpověděl Henry, "ale můj příchod do města nad Něvou je už ohlášený."
"Ó, co se toho týče, za hranicemi se naučili být trpěliví a čekat! Malý odpočinek u nás v Breitenheimu vám bude snad dovolen. Co, Richarde?"
Poslední slova pronesl k malému hochovi, který, zatím shodil ze sebe sestřičku. Složil ručky za zády, popošel blíž a s komickým výrazem si prohlížel cizince.
"Uvidíme hned, jestli mu to dovolím, milý dědečku," odpověděl chlapec důležitě.
"Tak, tak," smál se dědeček a všichni se smáli s ním.
Malý Richard však zůstal vážný a ptal se:
"Vy jste viděl mého tatínka, monsieur?"
"Ano!" odpověděl Henry. Nutil se zůstat vážný.
"Měl vás rád?" ,
"Ano, a já jeho také. S radostí se k tomu přiznávám."
"No, to je hlavní. A teď tu můžete zůstat."
Právě ta vážnost, se kterou byla tato slova pronesená, působila tak rozmarně a vesele, že nebylo možné pomýšlet při tom snad na dětskou prostořekost nebo rozmazlenost. Výslovné svolení dítěte, že host smí zůstat, tvořilo zábavu velmi živou. Malé děvčátko vylezlo matce na klín. Richard poodešel do kouta a posadil se na spodní stupeň žebříku. Obracel tu listy obrázkové knížky a zdálo se, že všecka jeho pozornost je obrácena jen na ni, ale jeho pohled se často vracel k hostovi a utkvíval na jeho obličeji. Nikdo to nezpozoroval, jedině ten, komu pohledy patřily.
Později byly Francouzovi vykázány dva pokoje a byl požádán, aby si především odpočinul po nepohodlné jízdě. Když osaměl a věděl, že nebude vyrušen, přistoupil k zrcadlu a díval se na svůj obraz.
Zdálo se, že host rodiny Kónigsauovy je se studiem svého zevnějšku velice spokojený. Jeho rty se usmívaly, když se obrátil od zrcadla.
44

"Hm!" bručel. "Nenacházím na sobě nic nápadného. Jsem úplně přesvědčený, že jsem u všech vyvolal velmi dobrý dojem, a protože prý první dojem bývá důležitý, mohu být se svým vystoupením spokojený. Ale proč ze mě nespustil ten chlapec oči? Je snad pravda, co se říká, že tušení dítěte bývá ,při posuzování lidí mnohdy šťastnější než bystrý zrak znalce lidí? Zdá se, že je to nadaný hoch, nemůže mě vystát. Ve své prostotě mi dovolil zůstat tady jedině proto, že mě jeho otec měl rád. Jasné je, že je proti mně zaujatý, a protože jsou rodiče, kteří si rádi všímají sympatických proudů svých dítek, ba docela se jimi i řídí, je tento chlapec jediný člen Kónigsauovy rodiny, který by mi mohl dělat starosti. Musím mu tedy věnovat více pozornosti než jeho příbuzným."
Po tomto uvažování si udělal pohodlí, ale samota, ve které se ocitl, nebyla dlouhá. Už za krátkou dobu byl zvaný k obědu, který tentokrát kvůli hostovi přichystali v jiném pokoji než obvykle.
Henry byl sluhou ve vznešených domech a osvojil si dost obratnosti a životních názorů, aby mohl ve společnosti hrát úlohu vznešeného člověka.
A také se mu podařilo získat si důvěru celé rodiny, vyjímaje hocha, který zůstal k cizinci velice chladný, navzdor jeho obratnému lichocení a mazleni.
Den byl strávený v rodinném kruhu, protože host byl cestou jistě unavený. Ale už nazítří dopoledne se ho Konigsau ptal, jestli by mu bylo příjemné vyjet si s ním na koni, prý se sám chystá, že dohlédne na polní práce.
Rozumí se, že Francouz jel s ním. Doufal, že při projížďce navede řeč o věci, o které se dosud nehovořilo, ačkoliv Henrymu záleželo velice na tom, aby tuto rozmluvu měl odbytou.
Děd Konigsau se osvědčil ve svém věku ještě jako jezdec velmi dobrý a jistý. Francouz, který v tomto umění nevynikal, měl co dělat, aby s ním udržel krok a nestal se směšný.
U malého poplužního dvora stanuli a posnídali.
Při studené snídani Henry pronesl: '
"V hospodaření na velikých prostorách předčí Němci přece jen Francouze. Nezdá se vám to také, pane voň Kónigsaue?"
Tázaný odpověděl zvolna a rozvážně:
"Nepřisvědčil bych přece jen tak nazdařbůh. Nemám totiž
45

zkušenosti, abych mohl porovnávat. Kdybych měl soudit podle vašich slov, musel bych mít za to, že Francouzi nás předčí v hospodářství na menších usedlostech."
"Ano, tak je to. To jsem si myslel."
"No, to přece nezávisí na individuálních vlastnostech nebo národním charakteru, jako spíše v hospodářství obou zemí. Francie je země révařů a vinařů, při takovém druhu hospodářství je zužitkování půdy v drobných pozemcích výnosnější."
"Snad máte pravdu, ale uvážímli, v jakém vzorném pořádku je vaše usedlost, mám přece chuť zůstat na svém předešlém tvrzení. Musí to být opravdu rozkoš, jeli člověk majitelem takové usedlosti."
"Ach, milý pane de Lormelle, to zní, jako byste sám žádný statek neměl!"
"Moje rodina je nejen zámožná, ale docela i bohatá, příliš bohatá, víte však, že my Francouzi jsme milovníci požitků, a když pracujeme, zabýváme se raději uměním a vědami, literaturou a politikou, než drcením hrud, ze kterých přece jen nevyrveme nic, než brambory, řepu a zelí."
"A přece tyto plodiny nevyhnutelně potřebujeme. I umění a věda, literatura a docela v mnohém ohledu i politika se jimi zaměstnává."
"Rád připouštím, ale přesto bych raději namaloval skupinu těchto rostlin na kus plátna anebo napsal knihu o pěstování brambor, než abych byl nucený vyhrabávat tyto špinavé hlízy ze země."
"Kdo chce psát takovou knihu, musí vidět víc než pouze namalované brambory na malířově plátně. Život rolníka je obzvlášť střízlivý a namáhavý, to rád připouštím, ale má také své světlé stránky. Chrání od povrchnosti a rozptýlení mysli, činí člověka svědomitým a vážným, dává mu lásku k vlasti a povznáší jeho myšlení a smýšlení ke Stvořiteli a Živiteli všech věcí. Hrábnuli svými prsty do zrní žita nebo pšenice, kterou jsem si sám vypěstoval, cítím tutéž radost, jakou mívá umělec, když se mu podařilo dílo jeho fantazie."
"Z této stránky jsem hospodářství ovšem ještě nepozoroval. Jsem spokojený, když moji správci a nájemci zaplatí své platy. Zlato, které mi pak protéká prsty, je pro mě přece jen cennější, než zlato klasů a zrní."
"A přece je pravda, že toto zlato by bylo pouhým přelu

dem. Kov je jedině směnný prostředek, polní hospodářství však určuje svými výnosy a cenami pravé a skutečné hodnoty kovu."
"Jste národohospodář, jak slyším. Já ne, a proto se nesmím pouštět do sporu s vámi. Ale tvrdíte, že venkovský život vychovává také lásku k hroudě, tudíž také lásku k vlasti."
"Tak to je."
"Pak musíte asi také neobyčejně milovat svou usedlost."
"Je mi drahá."
"Tak, že byste ji ani neprodal?"
"Jen velmi těžce bych se s ní loučil."
"A kdyby to bylo výhodné?"
"Záleželo by na tom, jaký význam by tyto výhody měly. Jsem právě v takovém postavení, že mohu o tom uvažovat."
Francouz zpozoroval, že se konečně dostal na cestu, na jakou chtěl.
"Ach!" zvolal. "Jak to, pane voň Kónigsaue?"
"Našel se kupec, který chce ode mne obě usedlosti koupit."
"To musí být bohatý kupec!"
"Ano."
"Snad někdo z okolí, kdo dobře zná cenu vašeho majetku?"
"Nikoliv. Je to cizinec. Rus."
"A z jakého důvodu se tady chce usadit?"
"To nevím a nemám ani právo, abych se o to zajímal. Dozvěděl jsem se, že se mu líbí tato krajina a že se velmi podrobně vyptával na stav mých statků."
"Jsem přesvědčený, že mohl všude slyšet jen samou chválu/'
"Tak to je. A pak se prostřednictvím berlínského agenta obrátil přímo na mě."
"Prostřednictvím berlínského zprostředkovatele? Není to snad důvod, který vás přiměl k tomu, abyste byl opatrný?"
"Všude jsou lidé poctiví i nepoctiví. O tomto zprostředkovateli však vím, že v obchodních kruzích nemá špatnou pověst."
"Jsem opravdu zvědavý, jestli ten Rus dobře zaplatí. Rusové nebývají v těchto věcech spolehliví."
"Co se toho týče, dal mi ten pán nabídku, která mě skutečně přivedla do rozpaků."
"Jak to?"

"Nabízí mi sto tisíc tolarů navíc. A takovou hodnotu moje statky nemají."
"Ach!" zvolal Francouz s úžasem.
"Ano. A dodám ještě, než jakou cenu mají i mezi bratry."
"Co chcete dělat?"
"Nepomýšlel jsem nikdy na to, abych je prodal. Srostl jsem příliš se svým majetkem, než abych se s ním mohl jen tak snadno rozloučit."
"I ve vašem věku? Odpusťte mi tu otázku!"
"Nezazlívám vám to, vždyť jsem si ji sám také už dal. Je pravda, že nebudu už žít ani jedno desetiletí a že se přece jen konečně musím rozloučit s poli, které jsem obdělával, ale přenechám je svému synovi. To je přece jen něco jiného, než vidět je v cizích rukou."
"V druhém případě však zanecháte svému synovi o sto tisíc tolarů více."
"To je ovšem na pomyšlenou. K tomu se přidala ta okolnost, že právě teď bych měl příležitost získat usedlost, kterou bych mohl hotově zaplatit, i když má cenu mnohem větší než moje."
"Já bych ten obchod udělal."
"To je mi ovšem také velmi blízké, ale přece je nemožné jednat na svou pěst."
"Vždyť jste přece samostatný!"
"Manžel a otec není nikdy samostatný. Nemohu prodat dědictví svého syna, aniž bych mu o tom řekl."
"Musíte to ovšem udělat co nejrychleji."
"Udělal jsem to už, a sice ihned, když mi byla tato výhodná nabídka učiněna."
"Obávám se, že přece jen odmítnete tuto výhodnou nabídku."
"Proč?"
"Vždyť váš syn je na Východě."
"Myslíte, že jeho rozhodnutí, jeho odpověď přijde pozdě?"
"Ano, to jsem chtěl říct. Naše poštovní spojení je špatné."
"Náhodou však je Gebhard v takovém místě, kam je možno telegrafovat."
"Vy jste telegrafoval?"
"Ano."
"A dostal jste už odpověď?"
"Dosud ne, ačkoliv tu mohla už dávno být. Jistě jde jen
48

o náhodnou krátkou nepřítomnost mého syna v tom místě. Očekávám telegrafního poslíčka každou chvíli."
"Při sdílnosti, kterou k vám chovám, jsem opravdu zvědavý, jak bude znít odpověď přítele Gebharda."
"Domnívám se, že bude kladná."
"Máte k tomu důvod?"
"Ano. Bylo mu to na přítěž, že bydlel tak daleko od hlavního města, kdykoliv byl ve svém rodišti. - Jeho vědecké postavení vyžaduje, aby zůstal v blízkém styku s vynikajícími učenci, kteří tam sídlí. A pak statek, který bych mohl právě teď tak lacino koupit, leží na dráze, jen několik hodin od Berlína, kam se dá v krátké době dostat."
"To je ovšem výhodné. Jsem teď skoro přesvědčený, že odpověď Gebharda bude kladná. Prodáte pak dvorec?"
"Prodal bych, ale jsem ještě jinak vázaný. Vyprávěl vám můj syn, když jste se s ním v Alžíru stýkal, jak jsem přišel ke statku Breintenheimu?"
"Zdá se mi, že se na to pamatuju," řekl Francouz zamyšleně. "Nedostal jste ho od maršálka Bliichera?"
"Pomohl mi k němu. Breitenheim je dar tehdejšího krále."
"Ach, ano! Vyznamenal jste se!"
"Co obdrží někdo darem, nesmí prodat. Je mou povinností, a sice z morálního hlediska, abych si Breitenheim ponechal."
"Běda! Musíte tedy odmítnout výhody, které vám nabízejí?"
"Snad přece jen ne. Ovšem, bude potřeba poptat se na příslušném místě, zdali tam nebude prodej statku odsouzený."
"Už jste se ptal?"
"Ano. Písemně, a to dřív, než jsem telegrafoval synovi!"
"Neměl být ten dotaz vyřčen osobou, která má veliký vliv?"
"Ovšemže. Mám příbuzného - ach, toho přece musíte také znát. Slyšel jste jméno Goldberg?"
Henry byl výtečně informovaný.
Odpověděl ihned:
"Ovšem. Gebhard mi vyprávěl o příteli, který se tak jmenoval. A později mi sdělil v jednom dopise, který mi poslal, že tento pán z Goldbergů se oženil se sestrou vaší paní snachy."

49

"Ano, tohoto Goldberga myslím. Bydlí v Berlíně a má přístup ke dvoru, kde je oblíbený. Ten se nejlépe hodí k tomu, aby tuto záležitost vyřídil."
"Pak vám smím předem blahopřát."
"Ne předčasně!"
"Myslíte, že by jedna z těchto dvou odpovědí mohla být záporná?"
"Nikoliv, i když je to přece jen možné. Nevím, jestli Rus zaplatí, co budu žádat."
"Hrom a blesky! Chcete na tom obchodě vydělat ještě více, než sto tisíc tolarů?"
Henry se při této otázce tvářil nesmírně udiveně. Jemu se zdálo naprosto nemožné, že by mohl někdo opovrhnout tak velikým výdělkem. A současně měl už také starosti, že z prodeje nakonec sejde. V tom případě bylo také nemožné provést dílo, kvůli kterému do Pruska přišel. Chtěl podvést nejen Konigsaua, ale i oba své pány, starého kapitána a hraběte Ralliona.
"Myslíte," odpověděl Kónigsau, "že těch sto tisíc je dostatečná náhrada za to, co dávám, opustímli místo, které je mi a mé rodině tak milé a tak drahé?"
"Vždyť si nový domov později také oblíbíte."
Kónigsau potřásl hlavou, mírně a smutně se usmál.
"Ne, nikdy!" odpověděl. "Jsem už příliš starý, než abych se mohl jinde usadit."
"Chcete tedy žádat víc? Ale co, když Rus nepřidá?"
"Ať dělá, co se mu líbí. Vždyť nejsem nucený prodat. Přidáli ještě padesát tisíc dolarů, svolím. Jinak nikoliv."
"Ale to se mi zdá přece jenom mnoho."
"Nemějte žádné starosti. Muž, který si umínil, že musí můj majetek dostat, dá jistě tolik, co žádám."
Henry si netroufal prohodit poznámku.
Ani jemu se nezdálo nepravděpodobné, že Rallion a Richemonte přistoupí na požadavek Konigsaua. Ať je to jakkoliv, bude to on, kdo touto částkou získá víc.
Poté pokračovali v jízdě, aniž by o tom více mluvili.
Ale sotva se vrátili, začala o tom řeč znovu. Margot, babička, kývala vlídně na svého muže a tajemně mu řekla:
"Mám pro tebe překvapení, milý Hugo."
"Pěkné?" ptal se.
"Ano. Hádej!"
50

"Psaní od našeho Goldberga?"
"Ne."
"Nuže, pak je to Gebhardova depeše?"
"Uhodl jsi!" přisvědčila.
"Kde je? Četly jste ji už?"
"Nikoliv. Snad jsem si někdy dovolila otvírat tvé dopisy? Depeše je adresovaná tobě. Tady ji máš!"
Vytáhla ji zpod přikrývky, ve které byla i dnes zahalená. Všichni členové rodiny byli přítomní. I v líci Idy, Gebhardově choti, se zračila zvědavost, jak její manžel odpověděl.
Kónigsau rozbalil depeši a četl ji.
"Nuže, co odpovídá?" ptal se obou dam.
"Čti nám to, čti nám to?" prosily ho.
"Dobrá. Je tady stručně a krátce: Prodej! Vede se mi dobře. Psaní je dávno na cestě. Pozdravy a políbení. - Svoluje tedy. Je ti to vhod, Margot?"
Margot si lehce hladila vlasy a pak tiše odpověděla, aby v jejím hlase nebylo znát rozčilení:
"Vždyť víte, že jsem šťastná, když vy jste šťastní."
Hugo ji však znal příliš dobře.
Přistoupil k ní, políbil ji a řekl:
"Vím to, vím, milá Margot. Vždyť jsi se mnou odešla z vlasti do ciziny. Ale lacino neprodám místo, kde jsme byli tak šťastní. To určitě ne!"
Tím bylo vše pro tu chvíli vyřízené.
51

V.
Hrabě Rallion bydlel v nejlepším hostinci městečka Rastenburg, a do knihy se zapsal jiným jménem.
Čas mu zde ubíhal pomalu. Nudil se. Namáhal se sice, aby si ukrátil chvíli čtením malého místního plátku, ale jeho obsah ho neupoutal. Chystal se právě, celý rozmrzelý, že ho odhodí, když někdo zaklepal na dveře.

"Volno!"
Vstoupili dva muži.
Jeden z nich byl Samuel Kohn, druhého hrabě ještě nikdy neviděl.
Majitel zprostředkovací kanceláře pozdravil hraběte pokornou poklonou, kterou jeho průvodce napodobil, a pak řekl:
"Mám čest přivádět k panu hraběti Rallionovi pána, který koupí statky, aby je prodal opět panu hraběti, aby se mohl stát pruským královským poddaným, majitelem dvou rytířských statků, ze kterého je jeden památkou na velkého maršála Bluchera, který byl povýšený za knížete z Wahlstattů, protože "
"Nesmysl!" okřikl ho mrzutě hrabě a udělal nevrlý posunek. "Nedělat zbytečné řeči!" dodal "Kdo jste?"
S touto otázkou se obrátil k cizinci.
Ten se znovu hluboce poklonil a odpověděl:
"Mé jméno je hrabě Smirnov."
Rallion svraštil obočí.
Cizinec byl sice vznešeně oblečený, ale přece bylo divné, že by se našel hrabě a převzal by obchod, o který se jednalo.
"Vy jste Rus?" ptal se ho.
"Nikoliv, Polák."

"Emigrant?"
"Ano."
"Můžete se legitimovat?"
"Ano. Opatřil jsem si potřebné průkazy, když jde o koupi."
"Jste bohatý?"
"Nikoliv."
"Pan Kohn vám asi už řekl, oč se jedná?"
"Jsem úplně a o všem informovaný."
"Jak si ceníte svou pomoc?"
"Byly mi nabídnuty dva tisíce tolarů,"
"Dostanete ovšem tuto částku, ale teprve tehdy, až bude obchod uzavřen. Ale jakou jistotu mi dáte, že mi skutečné odevzdáte oba statky, když budou na vaše jméno zaplacené?"
"Mé čestné slovo."
Hrabě se posměšně ušklíbl, přesto však byl jeho hlas zdvořilý, když promluvil.
"Nepochybuji o vašem čestném slovu, připustíte však, že při tak veliké částce jsou potřeba záruky."
"Jiné neznám, protože nejsem bohatý."
"Nuže, znám tedy já takovou záruku. Jakmile bude koupě uzavřena, dostanete kupní cenu za směnku, která bude znít na tutéž částku a bude splatná při předložení. V okamžiku, kdy zase já od vás statky koupím, dostanete svou směnku, kterou vám já zaplatím, a dva tisíce tolarů k tomu. Je vám to jasné?"
"Ano!"
"Kdybyste váhal, budu směnku protestovat a statky vám hned zabavím. V tom případě přijdete o dva tisíce dolarů."
V tom se ozval také žid:
"Ó, pan hrabě Rallion může být ubezpečený, že jsem si našel pána, kterému může kdokoliv důvěřovat, i kdyby nebyly známé okolnosti, které nutí pana hraběte Smirnova pustit se do obchodu, o němž si sám praví, že se mu - "
"Nesmysl!" přerušil ho Rallion. "Víte přece, že nemůžu
Vystát zbytečná slova. Na kdy jste povolaný ke Kónig
sauovi?" ,
"Nebyl určený žádný den. Čekal zprávu z Berlína."
"Mohl ji už dostat?"
"Už asi ano."
"Pak bude lépe hned odjet! Co tady chcete?"

"Nic. Chtěl jsem jen mluvit s panem hrabětem Rallionem, abych mu představil urozeného pana hraběte Smirnova, aby se uskutečnila dohoda o "
"Dobrá! Dobrá! Jak slyším, nic tu nechcete. Pana hraběte Smirnova jsem už poznal. Jsme tedy hotovi. Odjeďte a dejte mi hned zprávu, až budete potřebovat peníze."
"Řekl bych, že je vzdálenost příliš veliká, aby byl obchod rychle uzavřen. Snad by mohl pan hrabě jet blíž ke Kónigsauovým?"
"Nechci, aby mě někdo z nich viděl."
"Zajedeteli do Drengfurtu, nebudete vystaven nebezpečí, že by vás spatřili. Máme

v kočáru ještě místo."
Rallionovi se to nezdálo.
"Jede odtud do Drengfurtu pošta?" ptal se.
"Určitě."
"Pojedu tedy poštou. Můžete odjet hned!"
Dohodli se na místě, kde se setkají, a pak se žid se svým průvodcem vzdálil. Pak se Rallion ptal, kdy odjíždí pošta, a dověděl se, že pojede teprve druhý den ráno.
Byla ještě tma, když přišel, aby si koupil jízdenku. Do odjezdu zbýval jen krátký čas, postilion byl už na kozlíku.
Rallion se dozvěděl, že s ním pojede jen jediný cestující.
Když se chystal vstoupit, seděl už ve voze.
"Sedněte si blíž!" zvolal hrabě panovačným hlasem.
Světlo svítilny ve voze padalo na jeho obličej tak, že druhý cestující ho mohl dobře vidět.
"Jak to?" ptal se.
"Nejsem zvyklý sedět vzadu!"
"Já také ne!" říkal muž ve voze.
"Já jsem si koupil a zaplatil lístek!"
"Já také!"
"Pane, já jsem šlechtic!"
"Pane, já také!"
"Mille tonnerres! Promluvím s postilionem!"
"Já ne!"
Hrabě se obrátil ke kočímu a nařizoval mu:
"Postarejte se o to, abych dostal místo, které mi patří!"
Kočí natáhl lhostejně ruku a odpověděl:
"Sem s tím!"
"Cože?" ptal se Rallion s úžasem.
"Jízdenku."
"Ach tak! Tady je."

Podal mu papír. Kočí ho přidržel u svítilny a namáhal se, aby jeho obsah rozluštil.
"Zní na číslo dvě. To je místo na levé straně vzadu. Pravý roh má druhý pán, který má číslo jedna. Koupil si lístek včera večer. Neníli vám vaše místo vhod, můžete si sednout na zadní sedadlo, když jedou jen dvě osoby."
"Co vás napadá! Já jsem- - "
Vozka ho rychle přerušil:
"Co mě napadá? Že jste pasažér číslo dvě, to mě napadá! Proto dostanete číslo dvě. Za půl minuty jedeme, kdo nebude ve voze, zůstane tady a dost!"
Hrabě by nejraději zůstal, ale neměl chuť čekat do zítřka na druhou poštu. Proto vstoupil s ručním kufříkem, ve kterém měl všechny peníze, které potřeboval k obchodu. Ale podrobit se mlčky, to přece jen bylo mnoho.
"Pravíte, že jste šlechtic?" ptal se druhého pasažéra a posadil se na druhém místě, naproti němu.
"Ano," odpověděl stručně.
"Nuže, já jsem hrabě!"
"Já také."
"Pane, budu na vás žádat zadostiučinění!"
Cizinec na to odpověděl jízlivým, krátkým smíchem.
"Slyšel jste?" ptal se Rallion.
"Slyšel jste? Přece se směji."
"Pane!" soptil Rallion. "Víte, co se rozumí slovem satisfakce?"
"Ach, příliš dobře."
"Že se budete se mnou bít!"
"Dobrá. Bude to pro mne jen radost. Ale obávám se, že z toho nic nebude."
"Pak jste zbabělec!"
"Já ne, ale vy!"
"Monsieur, zdá se, že nejste při rozumu!"
"Nikoliv, ale zdá se, že vím, s kým mluvím."
"Nuže s kým?"
"S člověkem, který padá do mdlob, když vidí kord a utíká, když slyší výstřel z pistole!"
Hrabě byl zaražený. Byl tady v cizině. Kdo by ho tu mohl znát? Odpověděl:
"Opakuji, že jste ztratil rozum."
"A já vám říkám, že nemám chuť se s vámi hádat. Jsem

55

unavený a budu spát, dokud se nerozední. Pak se vám představím, abychom pokračovali v hovoru. Promluvíteli však na mne ještě jediné slovo, dostanete políček, že celé vaše vzácné tělo vyletí zadní stěnou z vozu."
Tato slova byla pronesena takovým hlasem, že Rallionovi bylo náhle úzko. Zdálo se mu, že vidí navzdor tmě ve voze panující ruku svého protějšku v pohybu. Proto raději umlkl a uložil se pokud možno pohodlně na svém místě.
Pak míjel čas v úplném tichu.
Kola hrčela v písku, občas se ozvalo krátké vozkovo pobídnutí. Hraběti nebylo volno, ale ticho, které ve voze panovalo, spojené s jednotvárným hukotem pohybujících se kol a rachotícího vozu, ho uspávalo. Stiskl v ruce kufřík, skrčil se a zavřel oči.
Když je opět otevřel, bylo užjašno. První jeho pohled utkvěl přirozeně na muži, který seděl naproti. Nemohl rozeznat víc, než vysoké boty, cestovní čepku a široký, řasnatý plášť, který měl vysoko vytažený. Nahoře, mezi čepkou a límcem se leskly dvě tmavé oči.
Jakmile však druhý cestující zpozoroval, že se hrabě probudil, spustil plášť a ukázal aristokratický jemný obličej, lemovaný hustými, tmavými vousy.
Rallionovi se na první pohled zdálo, že tento obličej už někde viděl, ale nemohl se rozpomenout, kde a kdy.
Druhý cestující vytáhl pouzdro na doutníky, a aniž by žádal o dovolení, zapálil si doutník. Pak spustil okno a díval se, jak daleko ujeli.
Když po chvíli opět vtáhl hlavu, ohlédl se napolo výsměšně, napolo nepřátelsky na hraběte a řekl:
"Tak, můj pane, který chcete být hrabětem, teď můžeme v hovoru pokračovat. Dříve byla tma a já rád vidím do očí tomu, kdo mne vyzývá." v "Já také."
"O tom pochybuji. Vy máte pouze potmě odvahu k podrazům. Vy jste ničema, darebák, když vás člověk spatří, má takový pocit, jako by našel ošklivého pavouka. Pravím vám to přímo do očí, ale jsem přesvědčený, že mne za to nepovedete k zodpovědnosti, ale naopak, že přede mnou utečete!"
Líce hraběte na smrt zbledla. Sevřel pěsti a odpověděl:
"Kdybych nebyl přesvědčený, jak jsem už prohlásil, že nejste při rozumu, zvěděl byste, jakou odpověď mám na taková slova."
56

"Rozumí se, že při svém mínění setrváte, abyste měl důvod k ústupu, ale já se přičiním, aby se vám útěk nezdařil. Že jste si dělal nároky na nejlepší místo ve voze, dokazuje, že nemáte ani životní zkušenosti ani zdvořilost. Že jste mne vyzýval, protože jsem trval na svém místě, přivedlo by každého - nejen mne - na myšlenku velmi odůvodněnou, že jste uprchl odněkud z blázince. Políček, kterým jsem vám pohrozil, nebyl pouhou vyhrůžkou, byl bych vám ho skutečně dal, ale neudělal jsem tak pouze z ohledu na nešťastnou okolnost, že jste můj příbuzný!"
Hrabě sebou trhl překvapením.
"Já? Váš příbuzný?" ptal se. "Mluvíte ze spaní!"
"Ba naopak, až tuze bdím. Vy jste přece hrabě Jules Rallion?"
"Ďáble! Odkud to víte?"
"Můj milý, milý bratránku, neptejte se přece tak hloupě! Právě proto, že vás tak dobře znám, vím také, co znamená vaše vyzvání, vaše touha po zadostiučinění. Jakmile ukážu ochotu, že se s vámi budu bít, vyskočíte zde tímto oknem a budete utíkat do polí, aby vám poštovní vůz co nejrychleji zmizel z očí!"
"Přesvědčím vás o opaku, ale dříve na vás žádám vysvětlení, jaká okolnost vás opravňuje, že si dovolujete zvát mě svým příbuzným!"
"Ach! Vy že mne skutečně neznáte?"
"Nemám ani tušení!"
"Nuže, viděl jste mne poprvé při jisté příležitosti, která vás přiměla k tomu, že jste před soubojem práskl do bot. Byl jste vyzvaný Gebhardem z Kónigsaů a přičinil jste se, abyste rychle zmizel!"
Hrabě začínal tušit.
"U čerta!" zvolal. "Vy jste snad přece nejste "
"Nuže, kdo?"
"Hrabě Kunz z Goldbergů - "
"Manžel vaší sličné sestřenky Hedviky!"
"Ano!"
"Arciže jsem, můj milý, můj velectěný bratránku. Nemálo se divím, že vás tady vidím. Ale než se zeptám, které šťastné okolnosti mohu děkovat za štěstí, že se s vámi setkávám zde, v poštovním voze, uspořádejme svou záležitost zadostiučinění. Můj příbuzný Kónigsaů bydlí nedaleko a naskýtá se

57

vám nejlepší příležitost, abyste učinil zadost jeho tehdejšímu vyzvání. Ale dříve budu tak zdvořilý, že vám podám sám satisfakci. Podívejte se ven! Vidíte tady vpředu lesík, tam za ví?"
"Ano!" zvolal hrabě.
"Nuže, je tam myslivna, kolem které pojedeme. Znám lesníka. Má výborné zbraně a rád nám půjčí dvě dobré pistole. Pak půjdeme do lesa, a dávám vám své čestné slovo, že z lesa vyjde jen jeden z nás. A to budu já. Rozuměl jste?"
A upřel na hraběte pohled, ze kterého nebyl chytrý.
"Ano, rozuměl jsem!" odpověděl Rallion. "A myslím, že vím lépe, kdo z nás se vrátí z lesa."
"Ó, co se toho týče, jsem úplně přesvědčený, že ten, koho vy myslíte, se vůbec do lesa nedostane!"
"Uvidíme!"
Tím byl hovor ukončený.
Poštovní vůz po malé chvíli vjel s hrkotem do vsi a zastavil se před hospodou, aby převzal dopisy ze schránky.
"Deset minut se zdržíme, pánové!" hlásil vozka.
Rallion vystoupil a šel se svým kufříkem do domu. Goldberg ho pomalu následoval. Kolem jeho rtů pohrával zvláštní úsměv. Když vstoupil do místnosti, spatřil, že je prázdná. Byl tu jen hostinský.
"Nevstoupil sem žádný host?"
"Nikoliv, můj pane!"
Goldberg šel na dvůr a pak do zahrady. Tady našel čeledína, který ryl.
"Byl tady v zahradě nějaký cizinec?"
"Byl," zněla odpověď.
"Kam šel?"
"Šel brankou ven."
Goldberg spěchal k brance a přišel ještě včas, aby viděl, jak Francouzova postava mizí za křovím. Usmál se a vrátil se do hostince.
Minulo více než půl hodiny, když čeledín zaslechl opět kroky. Obrátil se a spatřil cizince, který se vracel brankou a potřásal hlavou. Rallion vrazil přímo do hostinské místnosti, kde seděl hostinský, pokuřuje si z dýmky.
Spatřil příchozího a zvolal:
"Safra! Safra! Nepřijel jste před chvílí poštou?"
"Ano!"
"Vozka vás hledal."
58

"Proč?" ptal se Rallion klidně.
"Protože nemohl na vás déle čekat!"
"Nemohl déle čekat?" zněla udiveně odpověď. "Snad už pošta neodjela?"
"Už je to dvacet minut!"
"U sta hromů! A přece vozka povídal, že bude čekat padesát minut!"
"Pak jste mu špatně rozuměl. Tady je zastávka jen deset minut, ani chvilku více!"
"Říkal padesát minut. Budu si stěžovat!"
"Zkuste to! Ale nebude to nic platné. Ostatně druhý cestující řekl, že vás nemusíme hledat."
"Ah! Jak to?"
"To nevím. Kam vlastně chcete?"
"Do Drengřurtu."
"Tam teď nepojede žádný vůz!"
"To není možné dostat povoz tady ve vsi?"
"Nikoliv. Ve vsi nemá nikdo kočár, ale odpoledne tudy pojede dostavník, ve kterém byste mohl dostat místo."
"Počkám tedy! Povězte mi ještě, jak dlouho se musí jet tímto lesem tady za ví."
"Jak dlouho? To přece není les, je tam jen malý hájek, za dvě minuty ho přejedete."
"Ale je tam myslivna?"
"Není!"
"Jakže? A není tam lesník?"
TSJp "
"j.Ne.
Rallion viděl, jak hanebně byl podvedený a jakou hanbu si způsobil. Hryzl se do rtu a chtěl ještě něco říct, aby si na hostinském zchladil zlost, když vtom se blížil rychlým hrkotem venku povoz, který se před hospodou zastavil. Kočí

zapráskal bičem, a když hostinský vyběhl, zeptal se ho:
"Pošta už tudy jela?"
"Před půl hodinou!"
"Děkuji! Adieu!"
Už chtěl koně uzdou pobídnout, ale bylo mu v tom zabráněno. Dvířka kočáru se otevřela a cestující vyskočil.
"Počkejte!" nařídil kočímu a chtěl rychlými krbky spět dovnitř, ale z domu vycházel sám hrabě Rallion.
"Kapitáne vy tady?" zvolal hrabě.
"Ano, já!" odtušil Richemonte. "Viděl jsem vás stát u okna a rozumí se, že jsem ihned vystoupil."
59

"Jaké je to setkání! Ale mluvte, co vás přimělo k tomu, že přicházíte do této krajiny?"
"Co máte v tomto kufříku?" ptal se kapitán místo odpovědi a ukazoval na kufřík, který hrabě dosud držel v ruce.
"Peníze!"
"Ach tak! Sem s nimi do vozu. Ostatně máme teď dost času. Pojďte, abychom nebyli slyšet. Koně ať si chvilku oddechnou!"
Vzal hraběte pod paží a poodešel s ním stranou.
"Myslel jste opravdu, milý hrabě," řekl, "že se nebudu více starat o tuto důležitou záležitost? Jak daleko jste došel?"
"Myslím, že dnes nebo zítra bude rozhodnuto."
"Jakto?"
Rallion podal kapitánovi podrobnou zprávu a pak dodal:
"Ale přece jsem nečekal, že vás tady uvidím."
"Viďte?" smál se kapitán. "Přicházím napravit chybu, které bychom se dopustili a která by nám způsobila velikou škodu!"
"Jakou?"
"Považte přece, co zamýšlíme, že se má stát. Až Henry zmizí, dozví se Kónigsau, že kupcem je hrabě Rallion!"
"A co víc? Jak mi to může škodit?"
"Nesmírně! Hrabě Rallion je jeho úhlavní nepřítel. Ten Němec spojí čin, který ho zničí, s tímto nepřátelstvím, obrátí se k policii, budou pátrat - a co se doví ?"
"Nuže?"
"Že hrabě Rallion, kupec, byl domluvený s tímto tak zvaným Henrym de Lormellem."
"U všech čertů! Ale vždyť přece musím zůstat s Henrym."
"Nikoliv. To právě nesmíte. Napadlo mě to, a proto přicházím za vámi."
"Ale jak jen jste mi přišel na stopu?"
"Znal jsem židovu adresu. Tam jsem se dozvěděl, že jste v Rastelburku, a když jsem vás dále hledal, poznal jsem, že jste měl jiné jméno, ale přesto jsem se dozvěděl, že jste dnes ráno odjel. Najal jsem si povoz, jel rychle za vámi - a tady jsem!"
"Je mi to milé! Vy si tedy vezmete Henryho na starost?"
"Ano. Musíte přece dokázat své alibi. Budou pátrat a vypátrají, že jste v tu dobu byl skutečně v tomto kraji, ale nesmí se'o vás říct, že jste s Henrym de Lormellem mluvil anebo vůbec ho byť i jen viděl."
60

"Ale jak se s ním setkáte vy, aniž by to kdo pozoroval?"
"O to se už postarám sám! Ale teď mi povězte, co tady na této samotě děláte? Kam se poděla pošta, které jste se svěřil?"
"Ach ano, můj milý kapitáne, to je čertovská historie. Vstoupil jsem dnes do poštovního vozu a kdo v něm už seděl? Hádejte!"
"Někdo z Kónigsauových?"
"Nebyl to sice nikdo z nich, ale bylo to stejně zlé. Byl tam jeden jejich příbuzný, totiž hrabě z Goldbergů - "
"Manžel vaší sestřenice?"
"Ano."
"Myslel jsem, zeje v Berlíně! Co tady chce?"
"Co já vím."
"Poznal vás?"
"Myslím, že ne!" odpověděl Rallion rozpačitě. "Jakmile jsem ho při svítání poznal, vystoupil jsem tady."
"To je opatrné a musím to pochválit. Ale neříkal jste, že Kónigsau čeká dopis z Berlína, aby se mohl rozhodnout?"

"Ano, tak."
"Nuže, pak ten dopis je Goldberg sám. Přichází osobně a jsme si jistí, že do rozhodnutí není daleko. Pojďte, vstoupíme."
"Kam až pojedeme?"
"Vy do Dreingfurtu, kde vystoupíte, aniž bych se tam já ukázal. Pojedu pak někam, jen abych se zbavil vozky, aniž bych tím vzbudil podezření. Buduli vás potřebovat, vím, kde vás najdu. Musím to ale chytře zařídit, protože ani mě nesmí nikdo s vámi vidět."
61

VI.
Goldberg jel dál. Setkání s Rallionem ho rozveselilo. Jaký význam mělo mít toto setkání pro rodinu Kónigsauovu, o tom ovšem neměl ani tušení.
V Breitenheimu vyvolal jeho příchod velikou radost. Sotva vystoupil, spěchal do pokoje, ve kterém bývala rodina, a našel zde Margot a Idu. Objal srdečně obě dámy a ptal se po Kónigsauovi.
"Je u hostů," odpověděla Margot. "Ach, ani jsem neřekla, koho tu máme."
"Však se to dozvím."
"Je to polský hrabě Smirnov, jako kupec, a berlínský bankéř, který je, jak se zdá, jeho finančním pomocníkem. Můj muž toužebně čekal vaši odpověď, milý Kunzi."
"Dal jsem přednost tomu, zeji přináším osobně a nabízím vám svou radu, když Gebhard není přítomný."
"Jsme vám zavázaní. Ale jakou zprávu nám přinášíte?"
"Dobrou. Nikde nebyl důvod, aby vašemu čistě obchodnímu rozhodnutí dělali překážky, ale jak jsem si hned myslel - všude řekli, že jste páni svého majetku a že si s ním můžete dělat, co chcete."
"Pak se obávám, že Hugo prodá - !"
"Obáváte se?" ptal se Goldberg. "Proč byste se obávala?"
"Nemyslíte, že se člověk jen nerad loučí?"
"Tomu věřím i bez ujištění. Ale rozvažte si výhody, které máte z tohoto obchodu!"
"To vyváží peněžní výhoda, co budeme po našem odchodu odtud postrádat?"
"Ano, jsem o tom přesvědčený, milá teto. Tušil jsem také, že budete proti tomuto prodeji, a právě proto jsem přišel, abych s vámi promluvil."
62

"Chcete mi domlouvat?"
"Ano. Přiznám se k tomu otevřeně. Chtěl jsem vás prosit, abyste nebrala zřetel pouze na své pocity, ale abyste myslela především na své děti. Váš malý Richard se má stát důstojníkem, rozšíření majetku o sto tisíc tolarů, nebo snad ještě více, se nesmí jen tak pustit z mysli."
"Možná. My ženy méně počítáme číslice. Naše násobilka je cit a ten nebývá vždy neklamný."
"Vy tedy nebudete odporovat, milá teto?"
"Ne," odpověděla s mírným úsměvem, ve kterém ale bylo odříkání.
"Co odpověděl Gebhard?"
"Má stejný názor. Abychom prodali."
"Vidíte! Jsem přesvědčený, že změnu bydliště, spojenou s tímto prodejem, velmi záhy překonáte, a doufám, že strýc Konigsau bude se mnou souhlasit."
Předpokládal docela správně. Konigsau žádal o padesát tisíc tolarů více, a Polák na to odpověděl žádostí o krátkou lhůtu k rozmyšlení. V té době vyhledal hraběte Ralliona, vyžádal si od něho rozhodnutí a dostal rozkaz, aby žádanou částku vyplatil. Vždyť Rallion byl přesvědčený, že se mu dostane nejen do rukou majetek obou statků, ale že mu bude i kupní cena vrácena a o tu že se pak s kapitánem rozdělí.
Obchod byl uzavřený a před svědky a soudním zástupcem právoplatně dokončený. Smirnov zaplatil celou kupní částku v hotovosti přede všemi přítomnými. Část kupní ceny byla v dobře počítaných svitcích peněz, zbytek v pokladničních poukázkách. Peníze byly zkoušeny a prohlášeny za platné.
Tato veliká částka peněz byla v kufříku, který Rallion stále držel v rukou. Na otázku, týkající se vrácení kufříku, prohlásil Smirnov zdvořile, že kufřík nemá pro něho žádnou cenu, když nemá už peníze, a daroval ho Kónigsauovi. Netušil, jak osudná bude tato okolnost.
Hugo Konigsau sám vlastnoručně odnesl kufřík do svého pokoje a zavřel ho tam. Jakoby náhodou ho při tom potkal v síni Henry a šel pak dále do obou pokojů, které mu byly vykázány k pobytu.
Tam otevřel veliké cestovní zavazadlo, které s sebou přivezl, odhrnul několik

kusů prádla a vytáhl dva předměty. Jeden z nich byl kufříček téže práce a velikosti, jako ten, ve kterém byla složená kupní cena.
63

"Tolik kamení je v něm!" bručel si Francouz. "To bude starý otvírat oči, až je najde místo peněz."
Poté vzal do ruky druhý předmět. Byl to svazek četných paklíčů.
"Paklíč je přece jen krásný vynález," šeptal si tiše. "Tento klíč otvírá dveře u pokoje a ten zde skříň, ve které starý schoval kufřík. Jedná se jen o to, abych rychle přikročil k činu."
Schoval oba paklíče, když vtom zaslechl, že mu do okna byl hozený písek. Naslouchal. A zase písek. Schoval rychle malý kufřík opět do velkého koše a zavřel ho. Pak popošel k oknu a otevřel je.
"Pst!" slyšel zdola hlas.
"Kdo to?" ptal se tiše, jak jen bylo možné.
"Vy jste pan de Lormelle?"
"Ano."
"Mohl byste přijít dolů?"
"Proč?"
"Nemohu to křičet odtud nahoru! Pojďte hned do velkého kaštanového stromořadí v zahradě!"
"Kdo jste?"
"To se dozvíte později."
"Je to skutečně nutné?"
"Ano!"
"Dobrá. Přijdu."
Opustil pokoj, zavřel ho a šel do zahrady.
V zámku byla malá hostina, při koupi a prodeji obvyklá. Obyvatelé zámku byli s hosty pohromadě v jídelně a sluhové byli tolik zaměstnaní, že Henryho nezpozorovali.
Dostal se zahradou do stromořadí, odkud mu vyšla vstříc vysoká, tmavá postava.
"Henry?" šeptala tato postava tázavě.
"Ano!"odpověděl. "Kdo jste?"
"Ach! Zdá se, že přestrojení je velmi dobré, když mne nepoznáváš."
Tato slova byla pronesená hlasem přirozeným. Sluha překvapeně uskočil.
"Jakže? Slyším dobře?"
"Zajisté!"
"To jste vy, pane kapitáne?"
"Ano, já."
"Ale co tu chcete? Budeteli přistižen a zadržen, bude vše vyzrazeno."
64

"Jak to? Předně nebudu přistižen, a zadržen pak vůbec ne! A i kdyby se to stalo, nebylo by přece ani slůvko vyzrazeno. Mám za to, že se peníze dostaly asi právě teď do rukou Konigsaua?"
"Před čtvrt hodinou."
"Ty je tedy ještě nemáš?"
"Nikoliv."
"Tak co by tedy mělo být vyzrazeno, kdybych byl přistižen? Moje přítomnost je ostatně odůvodněná. Přicházím totiž ve tvém vlastním zájmu a jsem rád, že jsem tě zastihl."
"Smím se ptát, proč a jak?"
"Ano. Bylo umluveno, že se s penězi, ihned vzdálíš."
"To také provedu."
"Nikoliv. Nejde to."
"Proč ne?"
"Protože by hned věděli, kdo to provedl."
"Ať vědí, jen když budeme mít peníze."
"Nikoliv. Tak neprozřetelní přece jen nebudeme. Pátrali by ihned po tobě a mohli by ti přijít na stopu. Pak bys byť zrazený a ztracený a my s tebou. Ne. Musíš zůstat tady!"
"Ale pak budou také u mne hledat a najdou peníze. To je přece hloupé a horší, než když zmizím."
"Nebuď hloupý! Peníze nezůstanou ležet u tebe. Přineseš mi je sem a já sám je odnesu do bezpečí."
"Ach, to není špatné!"
Kdyby byl den, kapitán by poznal zděšení, které se po jeho slovech ve sluhově

líci objevilo. Ale takto jen řekl:
"Viď? Není to špatné:"
"Ano. Ano."
"Zpozorují ztrátu a budou vše prohledávat, nic však nenajdou. Krádež zůstane zahalená do nejhlubší temnoty a ty klidně odjedeš."
"To asi nebude možné."
"Jak to?"
"Jsem tady cizinec a budou pátrat. Poznají, že nejsem pán de Lormelle. Pak budu ztracený."
"Jak by to mohli vypátrat? Papíry, které ti dal hrabě Rallion, jsou dobré."
"Ano. Ale co když bude Konigsau telegrafovat Gebhardovi, jestli je pravda, že jsme se setkali v Alžíru a že jsem jeho přítel?"
"To neudělá!"
65

"Ba ano, právě jako mu telegrafovali, jestli souhlasí s prodejem statků."
"Mají přece k tobě důvěru, když jsi jeho přítel."
"Ale policie ji nemá. Ta bude bedlivě pozorovat všechny zámecké obyvatele. A tedy i mě."
"Dám ti zprávu, jakmile by telegrafovali."
Oba muži si viděli do duší. Jeden chtěl podvést druhého. Dnes byl Henry chytřejší. Rozhodl se, že kapitána upokojí.
"Dozvím se o tom?" ptal se.
"Ano. Budu dávat dobrý pozor."
"Nuže, jeli to tak, pak ovšem také mám za to, že je vás názor správný. Neuvalím na sebe podezření. Nemusím prchat a mohu se kdykoli vrátit do své vlasti."
"Je dobře, že o tom víš. Jsou to výhody."
"Ale kde se s vámi setkám později?"
"Není přece třeba, abych ti určoval místo!"
"Ach! Jak to?"
"Hrabě Rallion odkoupí od Smirnova vše a vystoupí pak sám jako pravý majitel. Nemusíš tedy hledat ani jeho ani mě. Rozumíš?"
"Tomu je snadné rozumět."
"•Dobře tedy. Kdy přineseš dolů peníze?"
"To teď nemůžu vědět. Musím počkat na vhodný okamžik."
"Kde je kufřík?"
"V pokoji starého."
"Paklíče jsi vyzkoušel?"
"Ano, hodí se. Ale vidíte tady nahoře ta dvě osvětlená rohová okna?"
"Vidím. Co s nimi?"
"To je pokoj starého. Jsou v něm děti s vychovatelkou. Musím počkat, až budou pryč."
Byla to lež. Pokoj Huga byl na opačném konci průčelí.
"To je nepříjemné," řekl kapitán. "Budu asi muset dlouho čekat."
"Snad ne tak dlouho. Ostatně - když se jedná o takové množství peněz, není to moc, aby člověk trochu počkal."
"Nekaž, taškáři, ale jdi už. Lehnu si do trávy a při tvé obratnosti jsem přesvědčený, že se ti podaří. Snaž se!"
"To se rozumí samo sebou."
Henry šel. Kapitán si lehl na zem a zaháněl nudu tím, že si ohryzoval kníry.
66

"Hloupý chlap!" myslel si. "Henry ani netuší, že z těchto peněz nedostane ani haléř. Může být rád, že unikne a nebude přistižený. Jen co budu mít v rukou kufřík. Pak uvidí. A dobří Kónigsauovi budou zničeni na celý svůj život. Tam nahoře je má milá, dobrá sestra Margot, poslední Napoleonova láska. Kdyby věděla, že ležím tady dole a čekám na její peníze! Její příbuzní o tom nic neví, ale přece jsem se dozvěděl, že její lékař mluvil o nemoci, která hlodá v jejím nitru. Přidružíli se k tomu leknutí nad ztrátou celého jmění, zaplatí to snad i smrtí. To by mě potěšilo! Byla by to pomsta. Nic lepšího a snadnějšího bych si ani nepřál. A byl bych za to knížečky zaplacený."
...A Henry, který měl být podvedený a oklamaný, se plížil opatrně k zámku a myslel si:
"Starý lišák mě chce podvést, ale to se mu nepodaří. Jak by se smál, kdyby měl peníze a nemusel mi nic z nich dávat! Nemohl bych se ani ozvat, protože já jsem zloděj, loupežník, sám bych se jen přivedl do žaláře... Tento starý kapitán umí dobře počítat, tentokrát se však zklame."
Vrátil se do svého pokoje a vytáhl lahvičku, aby oba paklíče namazal olejem.

Při tom přecházel zamyšleně po pokoji. Náhle se vesele usmál.
"Hrome," bručel si, "to je báječný nápad! Ano, tak to udělám! U všech čertů! Chtěl bych vidět tvář starého, až otevře kufřík a bude číst lístek!"
Sedl ke stolu, vzal do rukou kus papíru a napsal na něm velikým písmem:
"Svému milému příteli Richemontovi na památku na poklad, na který se mu marně v ústech sbíhaly sliny. Henry de Lormelle."
Když písmo uschlo, složil lístek a schoval ho k sobě. Pak se odebral do jídelny, kde ho nepostrádali. Zůstal tady delší dobu, aby se přesvědčil, že nikdo nevyjde.
Poté se vrátil do svého pokoje, vyhledal si dlouhou a pevnou šňůru, z koše vytáhl kufřík, sebral vše, co by mu později mohlo škodit, kdyby se to našlo, a opět vyšel. Dveře za sebou zavřel na klíč, který schoval do kapsy.
Na této straně chodby bylo ticho a klid. Jídelna byla na protější části domu. Rychle a potichu chvátal ke dveřím, vedoucím do Kónig
67

sauova pokoje. Lehké zaskřípnutí a byly otevřené. Vstoupil a zavřel je z vnitřku závorou. Tím se zabezpečil, aby nebyl přistižený. A kdyby teď někdo přišel, mohl by uniknout otevřeným oknem.
Nerozsvítil si, jenom škrtl sirkou. Při jejím vzplanutí poznal, že hledaný kufřík nikde není a že musí být někde zavřený. Vytáhl druhý klíč a otevřel jím známou skříň. Skutečně, nahmatal rukou hledaný předmět. Postavil dovnitř připravený kufřík, který byl stejně těžký, jako ten s penězi. Pak skříň opět rychle zavřel.
Pak rozvinul šňůru, přivázal si na ni ukradený kufřík a spustil ho z okna dolů. Ve dne si vše dobře prohlédl a věděl, že tak bude ukrytý za hustým křovím. Ostatně byla taková tma, že by nikdo nic nezpozoroval, ani kdyby byl u kufříku. Nato otevřel závoru.
Pohledem skulinou při pootevřených dveřích zjistil, že není nikoho nablízku, a vyšel směle na chodbu. Dveře zamknul, schoval paklíč a spěchal dolů pod okno. Loupež se zdařila. Klíček vězel v zámku kufříku. Chvátal do odlehlého kouta zahrady, otevřel ho, obsah vyňal a schoval v koutě u zdi. Bylo tam kamení, které se vydrolilo ze zdi. Nacpal je do kufříku a naplnil ho listím. Nahoru dal lístek, který měl připravený, a zase ho zavřel.
Teprve pak se pustil na opačnou stranu zahrady, kde na něho čekal kapitán. Richemonte ho slyšel přicházet a schoval se za strom. Vždyť to mohl být také někdo jiný.
"Pst!" šeptal Henry.
Richemonte se neozval.
"Pst! Pane kapitáne!"
"Kdo tu?" ptal se tiše.
"JáHenry!"
"Ach!" oddychl si Richemonte. "Nu povedlo se?"
"Ano!"
"Kde jsou peníze?"
"Mám je tady!"
"Ukaž!"
Henry mu odevzdal kufřík. Když ho kapitán bral do rukou, musel se přemáhat, aby hlasitě nezajásal.
"íírome!" mínil. "Tedy opravdu se to povedlo!"
"Opravdu a úplně."
"Nezpozoroval nikdo nic?"
68

"Ani živá duše. Ale, pane kapitáne, doufám, že také dostanu, co mi bylo slíbeno?"
"Ovšemže! Nebo mi snad nedůvěřuješ?"
"Proč bych vám nedůvěřoval? Byl to jen pouhý nápad vás tak osočit. Ostatně bych si přece přál, kdybych mohl dostat nyní aspoň malou splátku, když už máte tolik v rukou. Moje peníze se skoro rozběhly, kdo ví, co se stane, a jistě uplyne také delší čas, než se budu moct setkat s hrabětem Rallionem."
Kapitán měl tentokrát výjimečně lidský cit. Domníval se, že má v rukou veliké bohatství, bylo mu, jako by byl opilý. A v tomto opojení sáhl do kapsy, vytáhl peněženku, podal ji Henrymu a řekl:
"Tady máš! Je tam několik zlafáků. Víc u sebe nemám. Za to později budeš spokojenější. Ale teď abych co nejrychleji zmizel odtud... Mám to daleko a kufřík je těžký. Dobrou noc, milý Henry!"
"Dobrou noc, milý pane kapitáne!"

Richemonte zmizel v nočním temnu.
Když došel na konec zahrady, zastavil se, aby si oddychl.
"Jsem přece jen lepší, nežli jsem si myslel," bručel si. "Dal jsem mu skoro padesát tolarů. ‚Milý kapitáne,' pravil. Jenom co řekne později, až pozná, že nedostane nic víc? Nejraději bych si nechal všechno sám, ale nejde to. Rallionův vliv je veliký, budu mít od něho mnohem více výhod, než co obnáší polovice této kořisti. Dobrou noc, Kónigsaue! Dobrou noc, madame Margot! Budete oba na tento večer vzpomínat po celý svůj život." –
A Henry, vraceje se k zámku, si bručel:
"Hlupák! Ještě mi přidá hrst zlaťáků! Jak ho to bude mrzet, až pozná nadílku! Ale dobře tak starému taškáři! Teď však musím hledět, abych se dostal do bezpečí."
Vrátil se do zámku a vyhledal sluhu. Uložil mu, aby řekl, kdyby se po něm ptali, že je mu špatně a že se omlouvá. Pak šel do svého pokoje. Oknem vyhodil cestovní plášť a koženou příruční kabelku, kterou měl při svém příchodu, a sám se spustil po provaze dolů. Když ucítil pevnou půdu pod nohama, strhl provaz z okna.
A pak se plížil do toho kouta zahrady, kde poklad nechal. Kapsy mu stačily, aby v nich vše schoval, a pak se rozloučil s místem, kde byl tak vlídně přijatý.

VII.
Hostina skončila v pozdních hodinách, takže hosté přijali raději pozvání, aby zůstali v zámku přes noc, než aby ještě v noci odjeli. Ale z rána všichni vyrazili. Smirnov a Samuel Kohn byli první, kdo si dali zapřáhnout, aby jeli do Drengfurtu k Rallionovi, který je toužebně očekával. Spatřili, zeje připravený na cestu, a byli překvapení.
"Jakže?" ptal se Polák. "Nevypadá to, jako byste chtěl toto místo opustit?"
"Ano, to mám také v úmyslu. Trpím totiž bolestmi, které mě často přepadají. Včera navečer jsem měl takový záchvat, že jsem musel poslat pro ošetřovatelku, která u mne zůstala do rána. Ani hostinský nemohl spát celou noc. Musím rychle do Berlína, abych se poradil s lepším lékařem, než jakého jsem našel tady."
Vše bylo velmi promyšlené. Ošetřovatelka a služebnictvo hotelu mohlo odpřísáhnout, že nevyšel ze svého pokoje. A to právě chtěl.
"A my?" ptal se Smirnov.
"Jak jste pořídil?"
"Jak jste si přál. Představuji se vám jako soudně uznaný vlastník vašeho majetku."
"Ukažte listiny!"
"Tady. Kupní smlouva, kvitance, to vše tu máme. Kde je potřeba celé týdny k tomu, aby úřední jednání bylo skončené, byli jsme ihned hotovi. Peníze jsou moc, veliká moc, přál bych si, abych je měl!"
"Hned se to stane. Druhou část svého obchodu provedeme v Berlíně. Vždyť je to tam stejně možné jako taxly. Považuji vůbec za lepší a moudřejší provést to tam. Pojedeme spolu. Jsme hotovi, oba dostanete, co vám náleží."

Také tento rychlý odjezd byl už předem domluvený mezi ním a kapitánem. Dohodli se na menším hostinci, kde se měli setkat, ačkoliv se oba chtěli ubytovat v lepších hotelích.
Do tohoto hostince se Rallion odebral už druhý den po svém příjezdu a vyptával se tam po Richemontovi, který zde měl ovšem jiné jméno. Byl tady. Rallion se dozvěděl, ve kterém pokoji ho najde, a odebral se k němu.
"Konečně!" zvolal kapitán. "Čas se mi tu nekonečně vlekl! Nemohl jsem se vás dočkat!"
"Jak to? Neměl jste žádnou práci?"
"Ach! Co jsem měl dělat?"
"Počítat peníze!"
"Ani mne to nenapadlo!"
"Proč?"
"Z opatrnosti."
"Ach, tak! Už jsem se zděsil, že uslyším, že jste nemohl peníze počítat proto, protože tu žádné nemáte."
"Myslel jste, že se nám to nepovedlo?"
"Bylo by to přece také možné. Henry tedy vykonal svou povinnost?"
"Výtečně!"
"Dobrá. Ale nedostane nic. To bude trest za jeho dřívější lotrovství. Byl jste s kufříkem opatrný?"
"Ano. Zabalil jsem ho do koše a na poště jsem uvedl, že obsahuje nerosty."

"To bylo moudré. Kde ho máte?"
"Tady je."
Vytáhl košík z pod postele, rozřízl provazy a otevřel ho. Bylo v něm kamení a pod ním kufřík, který oba vytřeštěně pozorovali.
"Sbírka nerostů!" smál se hrabě. "To je nádherná myšlenka! Jistě pátrají po tomto kufříku na všech stranách. Peníze máme my, nerosty do něho dáme a pošleme ho policii. Ostatně celý kousek je opravdu mistrovský čin vašeho ostrovtipu, kapitáne. Koupit dvě panství a hotově je zaplatit, ale peníze zase hned ukrást, to je velkolepé! Ale otevřte ho už!"
"Klíč tady není!"
"Proč?"
"Henry ho asi nenašel. Kónigsau ho asi schoval, měl ho při sobě."
"Musíme si tedy opatřit nástroje."!

]
"Mám tu už kladívko a dláto. Otevřu ho."
Kufřík nebyl příliš pevný a dlouho neodolal. Po několika úderech zámek povolil. Oči obou mužů se zvědavě upíraly dovnitř.
"Co to?" ptal se hrabě. "Listí!"
"A navrchu lístek," dodal kapitán. "Na mou věru, ten Kónigsau je opravdu podivín, pokryl peníze listím! Němci jsou snad všichni potrhlí. Co je tu asi napsané?"
Kapitán se chopil lístku a pohlédl do něho. Jeho oči se vyboulily a zasupěl jako zvíře, které je podrážděné.
"Hrom a peklo!!" vykřikl. "Mně se zdá, že se nemusíme stydět, vydámeli tento kufřík policii!"
"Viďte?"
"Ano, a sice proto, že ho vůbec ani vydat nemůžeme!"
"Že ne? Proč? Co se vám stalo? Co máte?"
"Nemůžeme to vydat, protože to nemáme!"
Hrabě pohlédl zaraženě na kapitána.
"Protože to nemáme? Vždyť to je ten kufřík, ve kterém to bylo!" řekl.
"Ano."
"A co je na lístku?"
"Tady máte a čtěte sám!"
Hrabě vzal lístek do rukou a Četl nahlas:
"Svému milému příteli Richemontovi na památku na poklad, na který se mu marně v ústech sbíhaly sliny. Henry de Lormelle."
Pohlédl zdrceně na kapitána a řekl:
"To je jasné! Nebo tomu nerozumíte?"
"Nerozumímli? Ach, snad nás ten lotr nepodvedl?"
"Co jiného? Co jiného? Podívejme se!"
Prohlíželi si obsah kufříku, Přehrabali vše a vše vysypali.
"U všech čertů! Kamení a listí!" zvolal hrabě.
"Listí a kamení!" opakoval kapitán rozčileně.
"Podvedl nás!"
"Podvedl a okradl! Ale já toho lotra budu hledat, najdu ho určitě a rozdrtím hoí"
V jeho obličeji byl hrozný výraz, kníry se mu zvedly a vycenil dlouhé, žluté zuby.
"Nebo se domluvil s Kónigsauem?" prohodil hrabě Rallion.
Richemonte byl zdrcený tím nápadem.

"Hrome!" řekl, "I to je možné!"
"Snad tušil a uhodl, že nedostane nic, a řekl vše Kónigsauovi."
"Ne, nezdá se mi to pravděpodobné. Vždyť by se musel sám prohlásit za ničemu."
"Máte pravdu!"
"Ano, podvedl nás! Peníze si vybral a dal nám místo nich toto kamení."
"Sbírku nerostů!" odsekl hrabě a zaklel.
"Vyrazme ihned! Vraťme se, abychom ho chytli!"
"Nedostaneme ho! Ten bude už dávno za horami."
"Ale já budu hledat jeho stopu! Najdu ji a udám ho. Ohlásím policii, že je zloděj!"
Kapitán se dal strhnout vztekem. Hrabě byl rozvážnější. Odpověděl:
"Tím byste jen uškodil nám. Chytnouli ho, přizná se ke všemu a pak nám půjde stejně o bezpečnost jako jemu!"

"Zapřeme vše! Vždyť je to lhář!"
"A přece mu budou věřit. Nejmoudřejší bude, budemeli po něm potají pátrat. Moje obchody tady jsou u konce. Kup jsem provedl, listiny mám v rukou. Zničme kufřík, strčme ho do kamen a spalme ho. Pak odjedeme. Statky jsou mé, pomsta na Kónigsauovi se povedla, ztracené je pouze to, oč jsme přeplatili. A budemeli moudří, snad se nám ještě podaří zmocnit se toho lotra a lup mu vzít."
Oba muži poznali, že byli podvedeni a zeje bývalý sluha větší mistr. Touha po pomstě překonávala ještě jejich vztek nad podvodem, který na nich byl spáchaný. Spálili kufřík a za několik hodin po té seděli v železničním voze, aby vykonali poslední ránu proti Kónigsauovi a hledali zároveň stopy toho, kdo je o lup připravil.
Co se týče Kónigsau, rozloučil se ráno po prodeji se Smirnovem a Samuelem Kohnem, aniž by měl tušení o ztrátě, která ho potkala. Teprve když při snídani soudní úředník, který prodej řídil, učinil poznámku, že pro opatrnost by bylo dobré uvést ve smlouvě seznam čísel pokladničních poukázek, otevřel skříň a vyňal z ní kufřík.
Klíč tu nebyl. To mu bylo nápadné, protože věděl zcela přesně, že ho zanechal v zámečku. Když ho navzdor všemu hledání nenašel, počínal cítit úzkost. Dal svolat dosud přítomné pány a oznámil jim znepokojující zprávu.

Dohodli se, že nebudou čekat na příchod zámečníka, ale že hned kufřík vylomí. Stalo se. Leknutí a rozčílení, které se v?ech zmocnilo, se nedá popsat. Úředník ihned nařídil, že se nikdo nesmí bez dovolení vzdálit. Posel byl ihned vyslaný na policejní úřad a pak nastala všeobecná prohlídka. Ukradená částka byla tak veliká, že se ani nedalo myslet na city ke komukoliv.
Po této první ráně následovala druhá, ještě větší.
Paní Margot byla ve svém pokoji, když se loupež stala. Už delší čas nebyla schopná, aby sama chodila. Nyní slyšela běhání a křik, nářek a otázky. Zvonila a volala služebnictvo. Ale nadarmo. Zmocnila se jí nevýslovná úzkost, která vzrůstala, čím větší byl kolem ní hluk a čím méně se o ni starali.
Pokusila se vstát. Podařilo se jí to, ale s velkou bolestí. Tápala podél stěny a nábytku až ke dveřím. Otevřela je a vyšplhala se ven.
Vtom kolem ní běžel sluha, aniž by šiji všimnul.
"Viléme! Viléme!" zvolala, "Co se tu stalo? Co se tu děje?"
Teprve teď ji poznal.
"O, Bože, milostivá paní," zvolal celý bez sebe, "stala se loupež. Byli jsme okradeni, hrozně okradeni!"
"Loupež? My jsme okradeni? Probůh, a co nám ukradli?"
"Všecko! Všecko! Celé jmění!"
Bylo jí, jako by dostala ránu do hlavy.
"Celé jmění? Jak to?" zaúpěla.
"Kupní cenu všechny peníze z kufříku, v němž byly zavřené."
"O - Bože Bo že... kupní cenu... vše... ztraceno... Moje tu... se... ní...!" J
Nemohlato dopovědět, svalila se...
Sluha letěl ke Konigsauovi, který si nevěděl rady a stál mezi svými.
"Milostivý pane!" zvolal. "Rychle, rychle! Milostivá paní omdlela!"
Všichni spěchali za ním, ale Hugo nemohl. Kdyby ho dva z přítomných nezachytili a nezadrželi, byl byl také klesl.
Opíral se o ně a mohl se teprve po chvíli dostat ven, aby se podíval po své paní.
Dostali ji zatím do postele. Zdálo se, že je mrtvá, její oči

byly strnulé a otevřené, na rtech měla nahnědlou pěnu. S hlasitým výkřikem klesl vedle ní.
Úředník poslal ihned pro lékaře. Když přišel, prohlédl oba manžele a prohlásil, že paní Margot byla raněna mrtvicí a vydrží naživu jen několik dní, snad jen několik hodin. Pan Hugo měl prudkou horečku, která může jeho život velmi ohrozit. Potřebuje pečlivé ošetření, aby se zachránil.
V té chvíli se ukázalo, co dovede něžné ženské srdce, když se hroutí štěstí. Ida, snacha obou nemocných, nepromluvila ani slovo od toho okamžiku, kdy uslyšela nešťastnou zprávu. Celá se topila v slzách, a jrfece byla jediná, ze které vyzařoval klid a prozřetelnost. Řekla, že se bude sama starat o své rodiče, a všechny ostatní prosí, aby k nim nechodili.
Při všem tom nářku a bědování, při velikém zděšení a úzkosti nikoho nenapadlo, aby si vzpomněl na francouzského hosta. Jen jediný si na něho pamatoval - a to

bylo dítě.
Malý Richard ležel ještě v postýlce, když ten hrozný poplach vznikl. Povstal zvědavě, otevřel dveře a díval se na pobíhající lidi, aniž by chápal, co se děje. Ale vtom přicházel v pláči z postranní chodby někdo, o němž věděl, že s ním promluví. Byl to starý kočí Florián, který leknutím ochromený se přibelhal nahoru. Podobal se člověku, který se namáhá, aby své myšlenky udržel v pořádku.
"Floriáne! Floriáne!" zvolal hoch. "Pojď sem, Floriáne! Proč ti lidé tak pobíhají?"
Stařec se přiblížil, vzal chlapcovu hlavu do rukou, sklonil se k němu, políbil ho na měkkých vlasech a odpověděl v pláči:
"Richarde, milý Richarde, stalo se veliké, tuze veliké neštěstí! Dědeček a babička "
Zarazil se. Uvažoval, jestli je vůbec možné říct to vše malému dítěti.
"Dědeček a babička?" ptal se Richard. "Co se jim stalo, milý Floriáne?"
"Nic, ba - nic! Spí oba. Ale ukradli jim peníze, moc peněz, všecky peníze!"
Hoch upřel chytré své oči na kočího a ptal se:
„A proto ty také pláčeš, Floriáne?"
"Ano."
"Budou muset zase vrátit těch moc peněz."
"Ba ne. Zloděj šije nechá!"
"Kdo je ukradl?"

L
"To nevíme. Hledáme ho!"
"Kde byly peníze?"
"V pokoji tvého dědečka!"
Malý hoch zatleskal radostně ručkama a zvolal:
"Ó, Floriáne, pak vím, kdo je ten zloděj!"
Starý Florián myslel, že se jedná asi jen o pouhý dětský nápad, jak často bývá, a odpověděl:
"Ba ne, ty to asi nevíš, Richarde!"
"Ba právě vím! Vím to moc dobře!"
"No, kdo je to?"
"Pan de Lormelle!"
"Proboh!" zvolal Florián. "Ať to nikdo neslyší!"
"Proč ne?"
"Protože pan de Lormelle je vznešený pán a přítel tvého papá, ale ne zloděj!"
"Je to vznešený pán, ale nemám ho rád. Včera večer byl docela sám v dědečkově pokoji."
Sluha se •zarazil.
"Ty jsi ho viděl?" ptal se.
"Ano."
"Kdy to bylo?"
"Když bylo mnoho pánů v jídelně a já jsem musel jít spát."
"Byl tedy s dědečkem v pokoji?"
"Ba ne. Dědeček byl s pány v sále. Nemohl jsem spát, byl jsem tak sám, sestřička už spala. Chtěl jsem také jíst v jídelně, vstal jsem a chtěl jsem tě zavolat. Ty jsi mě měl ustrojit. Ale když jsem otevřel dveře, viděl jsem přicházet pana de Lormella. Šel tak tiše, jako by mě chtěl chytit. Přivřel jsem dveře a nechal jsem jen malou, docela malou skulinku."
Starý sluha skoro bez dechu poslouchal.
"A co jsi viděl?"
"Viděl jsem, že vytáhl z kapsy klíč a otevřel dveře dědečkova pokoje. Vstoupil dovnitř a vrátil se teprve za dlouhou, dlouhou chvíli."
"Měl něco v rukou?"
"Ba ne, milý Floriáne. Neviděl jsem nic."
"To je divné, moc divné! Vypravoval bys to také jiným, jak jsi mně to povídal?"
"A komu?""Strýci Kunzovi!"
"Ano. Povím mu to všechno."
"I když bude při tom soudní úředník, milý Richarde?"
"Ano."

"Počkej trochu. Zavolám je sem ihned!"
Šel a přivedl Kunze z Goldbergů i úředníka. Chlapec jim hrdě vyprávěl své večerní dobrodružství. Právník sledoval toto vyprávění pozorně a ptal se pak pana Goldberga:

"Viděl jste už dnes pana de Lormelle?"
"Ne. Teprve teď si na něho vzpomínám!"
"Já také. Je skutečně divné, že se v takovém hluku neobjeví. Pojďme do jeho pokoje!"
Když tam došli, zjistili, že dveře jsou zavřené. To bylo nápadné.
Když ani na opětovné zaklepání nikdo neotevřel, nařídil soudní úředník, aby byly dveře vypáčené. Stalo se, a když vstoupili, zjistili, že postel byla netknutá. Francouz utekl asi oknem, protože dveře byly z vnitřku zavřené závorou. Okno bylo otevřené, a když z něho pohlédli dolů do zahrady, spatřili provaz, který ležel dole na zemi.
Především prohlíželi majetek podezřelého uprchlíka. Jeho koš byl otevřený. Byla v něm troška prádla a šatstva, ale to přece ničemu nenasvědčovalo.
Mezi stěnou a košem byl svazek paklíčů... Henry si zapomněl vzít s sebou právě tu nejdůležitější věc.
"Zloděj!" zvolal soudní úředník. "Tyto paklíče vše vysvětlují. Jimi si otevřel pokoj pana Kónigsaua a pak také skříň, ve které byly peníze. Mohl otevřít také kufřík, neboť jeho majitel prohlásil, že nechal klíček v zámku. A pak se vzdálil s penězi v kapsách. Zařídím ihned, aby ho hledali!"
Úředníkův názor nebyl docela správný, ale viník byl i přesto odhalený. V okamžiku byla provedená veškerá opatření, aby byl polapen - ale marně. Zmizel beze stopy.
Lékařova předpověď se splnila. Hugo Kónigsau měl prudkou horečku a blouznil jen o prodeji dvorců, o lupičích a válečných pokladech. V jeho věku bylo málo naděje, že by se ještě uzdravil.
Paní Margot zemřela téhož dne, aniž by nabyla vědomí. Do domu, ve kterém sídlila po dlouhá léta radost a štěstí, zavítal hluboký smutek a žal, chudoba, nemoc a smrt sem současně vpadly a nikdo neměl větší výčitky, než Kunz Goldberg, který se domníval, že by z prodeje jistě sešlo, pokud by se sám tak vřele nepřimlouval.
Telegrafovali hned Gebhardovi. Ten odpověděl, že přijde co nejrychleji a že nezná žádného přítele jménem Lormelle.
77

Goldberg si vzal dovolenou, aby mohl přispět osiřelé rodině. Také svou paní, Hedviku, povolal na venkov.
Ale přišli další hosté.
Pátého dne po neštěstí ohlásil sluha panu Goldbergovi, že přišli dva cizinci, kteří chtějí mluvit s panem Hugonem z Kónigsauů.
"Ale řekl jsi, že je nemocný a že nemůže nikoho přijmout?"
"Ovšemže! Proto chtějí mluvit s vámi."
"Jak se jmenují?"
"Řeknou vám prý sami svá jména."
"To je divné! Tak mi je přiveďte.".
Za několik okamžiků oba vstoupili.
Sotva Kunz na ně pohlédl, rychle vyskočil. Jeho pozornost nevyvolal Rallion, ale Richemonte, na kterého upřel pronikavě oči. Kdo tuto tvář jednou spatřil, nemohl na ni nikdy zapomenout.
A on ji spatřil v Africe, krátce po honu na lvy.
Oba příchozí se uklonili, ale takovým způsobem, který ukazoval, že mají v úmyslu něco jiného než zdvořilost.
"Vy jste pan z Goldbergů?" ptal se Rallion.
"To je vám známo," odpověděl Kunz. "Jistě přicházíte, abyste mi vysvětlil své zmizení z poštovního vozu?"
"Ó, vysvětlím vám ještě i jiné věci!"
"Snad mi budete chtít také dát zadostiučinění!" řekl Kunz opovržlivým hlasem.
"Zajisté! To je právě důvod mého příchodu. Přicházím totiž, abych vám oznámil "
"Ó, prosím, prosím!" přerušil ho Kunz."Chcete mi snad dříve představit tohoto druhého pána?"
"Chtěl jsem to vlastně udělat později, ale mohu vám říct jméno svého přítele: pan kapitán Albín Richemonte."
Goldberg se nemohl pkamžik pohnout ani promluvit, ale byl vychovaný vojensky a naučil se ovládat své city.
To byl tedy člověk, který se mohl zvát satanem rodiny Konigsauovy!
Líce Goldbergovy se nezměnily. Jeho oči se strnule upíraly, s výrazem skoro mrtvým, na kapitána. Po malé chvíli klidně řekl:
"Pokračujte tedy!"
"Hned se tak stane. Pan z Kónigsauů prodal svůj nynější majetek hraběti Smimovovi?"

"Ano."
78

"S podmínkou, že tento zámek se svým soukromým vlastnictvím do měsíce opustí, počítaje ode dne podpisu smlouvy."
"Ano."
"Nuže, pak oznamuji, že jsem nabyl všechna vlastnická práva od hraběte Smirnova. Koupil jsem od něho oba tyto statky."
Goldberg zasyčel to byl jediný zvuk, jehož byl v tu chvíli schopen.
V jeho hlavě křižovaly tisíceré myšlenky a domněnky.
"Doufám, že jste slyšel, co jsem právě řekl!" mínil Rallion.
Goldberg přisvědčil a pak odpověděl:
"Rozuměl jsem vám velmi dobře. Ba mám za to, že jste mi řekl víc, mnohem víc, než jste měl v úmyslu. Žádám vás, abyste mne následovali do vedlejšího pokoje."
Otevřel dveře a pustil je napřed.
Zarazili se na prahu jako strnulí.
Pokoj,, ve kterém se octli, byl pokrytý černým suknem. Nebyl tu ani stůl ani jiný nábytek. Uprostřed místnosti byl vztyčený katafalk, castrum doloris černým sametem a suknem potažené, z obou stran plály ve svícnech voskovice, které vydávaly zvláštní vůni. Okna byla zastřená, světlo svíček padalo na rakev, která magnetickou silou na sebe poutala pohledy obou mužů.
V rakvi ležela Margot, kdysi láska mocného císaře. Byla oděna v čistý, lesklý bílý rubáš. Krásná ústa byla pevně sevřená, nádherné oči zapadlé, oblé tváře uvadlé a vpadlé. Čelo, jindy bělostné jako čistá slonovina, bylo nyní žlutavě šedé a vlasy, modravě černé a nádherné, ztratily nyní ve své šedosti všechen lesk.
Zdálo se, že u zesnulé není nikdo, ale přes to seděl dole u nohou katafalku malý chlapec, pláčem znavený a bledý, a stále naříkal: "Babičko, má milá, drahá babičko!" Ale když se dveře otevřely, schoval se do záhybů splývajícího sametu.
Kunz Goldberg vyšel na stupně u rakve a pravicí ukázal na nebožku.
"Znáte ji?" ptal se hlasem, na němž nebylo možné poznat, chvějeli se hněvem nebo pohnutím. "Řekl jsem vám prvně, že jste mi sdělil více, než jste zamýšlel. Doznal jste, že jste majetek této zabité koupil prostřednictvím třetí osoby a kupní cenu že jste dal čtvrtou osobou ukrást, abyste provedl dílo
79

své hrozné pomsty. Zesnulá je obětí této pomsty a také ten, s nímž byla po celý svůj život spojená, zápasí se smrtí. Kladu svou ruku na strnulé srdce zesnulé a přísahám Bohu a všem nebeským mocnostem, že neustanu a neodpočinu si, dokud nebudou vaše činy vyneseny na povrch a dokud se vám nedostane zasloužené odměny. Hrabě Rallione, zbabělý vrahu, troufáte si pohlédnout své oběti do tváře? Kapitáne Richemonte, necítíte při spatření své sestry pekelný žár ve svém srdci? Ale ne - vy jste satan a takového žáru se nemusíte obávat... Přijde však den, kdy budeme s vámi ve jménu věčné spravedlnosti účtovat, a pak se nenajde žádný anděl, který by pro vás prosil o slitování. Jděte! Jděte! Tady není pro vás místo vedle této zesnulé čisté paní, kterou jste zavraždili!"
Levicí ukázal dveře.
Rallion v celém těle cítil nesmírnou hrůzu a obrátil se, aby šel, ale Richemonte ho uchopil za ruku.
"Počkejte!" řekl mu.
Pak šel zvolna dál, vystoupil na stupně katafalku a chladným pohledem se díval na mrtvolu. V jeho tváři se neobjevila ani nejmenší známka soucitu nebo pohnutí. Zdálo se, že tento člověk má prázdno tam, kde jiným tluče srdce, které bývá označováno jako sídlo pocitů. Zesnulou, která byla jeho sestrou, pronásledoval po všechen čas, co ji znal. A když teď před ním ležela mrtvá, necítil ani nejmenší lítost. Neměl svědomí.
Když si ji prohlédl, jako voskovou postavu v muzeu, obrátil se klidně, pokrčil rameny a řekl:
"Nebudu ji litovat. Neuznala nikdy, navzdor všemu namáhání, že jsem stále měl na mysli, co by jí prospělo. Nevěřil bych tomu, ale jsou skutečně lidé, kteří chtějí vše, jenom své vlastní štěstí ne."
To byla drzost, které nebylo rovno. Goldberg byl uražen.
"Lotře!" zvolal rozčileně.
Richemonte se k němu obrátil a ptal se:
"Myslíte snad mne, monsieur?"
"Ano, vás! Nikoho jiného."
"Nejste při rozumu."
"A vás bych srazil k zemi a dal z domu vyhodit, kdyby mne nezdržovala úcta k

této zesnulé."
Rallion se opět vzpamatoval.
80

"Pane Goldbergu," řekl, "mějte se na pozoru, abyste to nebyl vy, kdo bude z tohoto domu vyhozen!"
"Zbabělce!"
To bylo jediné slovo, kterým Goldberg odpověděl.
"Zbabělce?" mínil Rallion, "No, každý člověk má svůj způsob, jak bojuje. Zatímco jedni zápasí v dešti kulí, koná podkop svou povinnost pod zemí - a není o nic méně odvážný než oni. Gebhard Kónigsau byl kdysi tak šílený, že mne vyzval na souboj. Přijal jsem toto vyzvání, ale nechtělo se mi do boje se zbraněmi, kterými dovedl on, jako důstojník, lépe zacházet než já. Byl by to nerovný boj a výsledek takového boje by byl jistě nesprávný. Chopil jsem se jiných zbraní. Bojoval jsem jimi ne o jeho život, ale o existenci - a teď vidíte, že já jsem vítěz."
Goldberg k němu rychle o krok přistoupil a zvolal:
"Ach, tím tedy připouštíte, že jste dal sám ránu, která Kónigsauovu rodinu zasáhla!"
"Bah! Myslete si, co chcete! Kdybyste byl tak hloupý, že byste se domníval, že jsem se já k vám vloupal a odnesl vám peníze, které se vám ztratily, nemám nic proti tomu. Mně úplně postačí, že jsem pánem usedlostí, které náležely mému protivníkovi. Chceteli se mnou zápasit dál, jsem ochotný tento boj přijmout. Oznamuji vám, že zde nechci bydlet, ale že správu panství svěřím úředníkovi. Domníváteli se, že můžete uplatnit snad jakékoli právní prostředky, použijte jakýkoliv zákonitý způsob, ale postarejte se zároveň, aby můj správce při svém příchodu nenašel tady nikoho z těch, které nemám v lásce. Použil bych v tom případě přísně a neúprosně svého domácího práva. Adieu, monsieur!"
Obrátil se a šel. Richemonte se ubíral za ním.
Rána padla a těžce zasáhla všecky zúčastněné. Jak dobře bylo, že to Margot Kónigsauová už neslyšela. Byla pochovaná. Všichni poddaní z panství v ní oplakávali paní, která jako matka pečovala o blaho všech.
Hugo Kónigsau měl pevnou povahu až do pozdního stáří. Horečka ho sice silně schválila, přivedla ho na kraj hrobu ale přece nezemřel a uzdravil se.
Když mohl poprvé povstat z lože, nebyl už dávno na svém ztraceném majetku, ale v Berlíně, kde mu Kunz Goldberg najal byt. Snacha a obě vnoučata byla u něho, ale navzdor
81

jejich přítomnosti se cítil opuštěný. Bylo mu teskno, stýskalo se mu. Scházela mu drahá choť, Margot, která byla jeho duší. Rozumí se, že o její smrti mu mohli říct teprve tehdy, když lékaři dovolili, přesto však se zdálo, že toto sdělení ho znova položí. Bylo třeba vší lásky a přítulné něžnosti, aby aspoň občas obrátili jeho myšlenky jinam než na tuto těžkou ztrátu.
Lépe bylo, když se Gebhard konečně vrátil. Byl sice předem informovaný, věděl, že jeho matka zesnula a že otec je těžce nemocný, věděl také, že jejich majetek je ztracený a že jejich nepřítel se uhnízdil na jejich majetku. Proto uspíšil svůj návrat, ale i tak to bylo pozdě.
Teď se sám chopil díla, na kterém Goldberg s policií marně pracovali, totiž vypátrání všeho, co se tehdy stalo.
Při zralé úvaze se zdálo skoro jisté, že krádež i koupě statků Rallionem spolu souvisí, ale byloli odhalení záhad až posud nemožné, zůstalo i další pátrání bez úspěchů. Úspěch mohl přijít pouze tehdy, kdyby byl přistižen zloděj, host, který si dával jméno Henry de Lormelle, ale nepodařilo se najít nejmenší stopu.
Zatím přišlo k jednomu neštěstí neštěstí druhé.
Jednoho dne dostal Gebhard voň Konigsau z Paříže dopis s černou obrubou a černým voskem zapečetěný. Bylo v něm psáno:
"Pane můj!
Tímto vám dáváme na vědomí, že Vaše vzdálená příbuzná, paní hraběnka Juliette Rallion, zemřela, a nezanechala žádnou závěť.
Z toho důvodu a rovněž proto, že Vaše paní choť a její sestra, paní Hedvika z Goldbergů, jsou provdány za cizozemce a bydlí v cizině delší čas, než zákon připouští, připadá veškeré jmění jedinému dědici zesnulé dámy, panu hraběti Julesu Rallionovi.
Váš nejoddanější Erneste Vafot,
veřejný notář a správce pozůstalosti."
Dobrá teta Rallionová byla už stará. Gebhard se netajil tím, že doufal, že po její smrti část jejího dědictví dostane. V nynějším postavení by mu to nesmírně

pomohlo. A teď i tato naděje byla pryč. Jeho nepříteli, hraběti Julesu Rallionovi, přálo i v tomto případě štěstí.
Šlo o to, aby pracoval a do domácnosti se nedostala bída a nouze.
82

Gebhard měl v Goldbergovi přítele, který by mu dal k dispozici všechen svůj majetek, ale přesto dal přednost tomu, aby se sám staral o svou existenci. Pokusil se, aby uplatnil své zkušenosti a názory, které získal na svých cestách světem. Psal knihy, zprávy a dobrozdání a měl radost, že jeho snaha byla uznávaná a odměňovaná. Podařilo se mu, že si perem zjednal existenci ne sice skvělou, ale přece jen dobrou.
Čas však míjel a s ním rostly nároky, které život a starosti o rodinu vyžadovaly. Malý Richard dospěl do věku, kdy měl vstoupit do kadetní školy, k tomu byly třeba prostředky, které Gebhard neměl. Kunz Goldberg sice tentokrát zakročil, bylo však zřejmé, že tato vydání rok po roce porostou. Švagra Goldberga nechtěl stále obtěžovat, bylo potřeba pomýšlet na to, aby si odněkud zjednal pomoc.
A tak seděl často děd, otec i matka pohromadě, aby se poradili a dělali "plány do budoucnosti, které se však stále ukazovaly neuskutečnitelné.
Mezi těmito plány byl jediný - byť i nesmírně dobrodružný
- a přece nebyla naděje, že by mohl být uskutečněný. A býval to vždy děd Hugo, kdo se k němu vracel.
"Válečný poklad!" říkával. "Kdybychom mohli nalézt válečný poklad!"
"Vždyť nám nepatří, je majetkem Francie!" namítal Gebhard.
"Ale i Francie zaplatí bohatou odměnu tomu, kdo ho najde!"
"To jistě. Ale kde ho hledat?"
"Nemohu si vzpomenout, ale pokud paměť moje sahá, musím si říct, že jsem ho zakopal nedaleko toho místa, kde byl prvně ukrytý, a sice trochu jižněji. Ale výkres, který jsem si tehdy zhotovil, jsem dal Blucherovi, nechal jsem si jen kopii tohoto nákresu. A tu teď nemám."
Tato rozmluva se opakovala tak často, že Gebhard Konigsau si zvykl na myšlenku, aby po ztracené válečné pokladně pátral. Sama Ida dělala vše možné, aby ho v tom rozhodnutí podpořila.
Tak seděli jednou v malé zahrádce, která patřila k jejich bytu, a rozmlouvali. Dědeček Hugo byl tak zapálený pro tuto
•myšlenku, že náhle zvolal:
"Dobrá, Gebharde! Nepůjdešli ty, půjdu já!"
83

"Ty?" zeptal se oslovený. "To nejde!"
"Proč ne?"
"Právě teď ti dělá tvoje stará rána tolik bolestí. Musíš mít klid a musíš se šetřit."
"Taková cesta není namáhavá."
"Ba naopak. Může být nesmírně namáhavá."
"Jak to?"
"No, není to odpočinek lézt po horách a kopcích a hledat v nich místo, které neznáme! A k tomu se druží, že se to musí stát tajně, aby to nikdo nezpozoroval. V takovém případě se nesmí dívat ani na počasí, naopak, čím je nepohoda větší, tím jistější je člověk v hledání."
"Hm! Možná! Snad! Musím se toho zříct, ale ty, milý Gebharde, mohl bys to přece jen zkusit!"
"Přeješli si to tak moc, udělám ti po vůli. Ale jak začít?"
Vtom se za nimi ozval hlas:
"To není těžké!"
Gebhard se obrátil. Byl to starý, věrný kočí Florián Rupprechtsberger, který tehdy přišel s Hugonem do Německa a neopustil rodinu ani tehdy, když zchudla. -
"Že to není těžké? Co tím myslíš?"
"Já půjdu s vámi!"
"Ty? Hm!"
Florián zestárnul. Gebhard pozoroval jeho postavu, aby zjistil, zdali ten dobrý muž také vydrží útrapy takové cesty.
j,To je pravda," řekl děd. "Nemohuli se já pustit s tebou, je náš Florián jediný, kdo tu krajinu zná."
"A bude se na ni ještě pamatovat?" řekl Gebhard.
"Zajisté!" odpověděl Florián. "Vždyť jsem byl také v rokli, kde byly peníze nejdříve zakopány. Bylo to toho dne, kdy kapitán Richemonte zavraždil barona Reillaca."
"O tom jsi už dost často vyprávěl, ale najdeš tuto rokli ještě dnes?"

"To se rozumí!"
"Popiš cestu!" poručil děd.
"Projde se Bouillonem, kolem hospody, ve které jste se jednou zastavil, pak kousek cesty podél vody a pak se u stromů zabočí nalevo po úzké pěšině, která vede kolem uhlířské chatrče. Odtud se stoupá ještě několik minut lesem, pak se objeví napravo rokle."
"Ano, tak to je," řekl děd. "Ale od těch doby uplynulo

mnoho let a mnoho se tam asi změnilo. Snad tak, že krajinu nebude možné poznat."
"Vrch přece nemohli odtamtud odstranit a rokle asi také zůstala."
"Máš pravdu! Ale co pak, až rokli najdete?"
"Pak vezmeme do ruky plánek, který jste tehdy nakreslil, a budeme hledat stále na jih od rokle."
"Myslíš si tedy, že můžeš ještě takovou cestu podniknout?"
"Já?" ptal se věrný sluha hlasem plným přesvědčení. "Já poběžím ještě kolem světa, jednáli se o to, abych vám způsobil radost."
"Pak nemám nic proti tomu, abys odjel s Gebhardem. A když jsme se už tak rozhodli, nebudeme dlouho váhat."
Dobrý Florián byl nesmírně potěšený, že se mu dostalo tohoto vyznamenání.
"To je pěkné! Nádherné!" zvolal. "A budu moct při této příležitosti také navštívit své příbuzné! Staří už pomřeli, mladé jsem dosud neviděl, ale dopisujeme si trochu... A pak ty krásné peníze, které dostanete! Snad budete zase tak bohatý, jak jste byl!"
Tato slova probudila Idinu zvědavost. Ptala se:
"Jaký díl byste asi dostali?"
Děd Hugo odpověděl s úsměvem:
"Byl jsem na poradě u vynikajícího advokáta, aniž bych se prozradil. Podíval se do knih a řekl, že válečná pokladna, která je tak dlouho zakopaná, se považuje za poklad. A teď hádejte, kolik se ve Francii dostane nálezci pokladu!"
"Snad dvacátý nebo docela i desátý díl?" hádala paní Ida.
"To by bylo pět nebo deset procent. Ne. Dostane právě polovinu, kdežto druhá polovina patří majiteli pozemku, kde byl poklad nalezen."
Tato zpráva vyvolala přímo nadšení pro chystaný plán a všichni se jednomyslně rozhodli, že přípravy na cestu mají být vykonány co nejdříve.

84
85

VIII.
Kapitán Richemonte s baronem a baronkou Liamou de Sainte Marie sídlil zatím na dvorci Jeannettě. Baronův stav se nijak nelepšil, naopak, zasmušilost ho přemáhala stále víc. Hromadná vražda, spáchaná na nevinných Arabech v Sahaře, hlodala v jeho svědomí a vzpomínka na hrozný čin ho přiváděla vždy v trapné, bolestné hloubání. Později nadešly i chvíle, kdy se mu zdálo, že vidí duchy povražděných, s nimiž zápasí.
Nesměl už ani zůstat bez dozoru a tento dozor musel převzít přirozeně sám kapitán. Kdyby tím úkolem pověřil jinou osobu, mohly nastat obavy, že celá minulost bude vyzrazena.
Posléze však přece jen museli povolat lékaře. Kapitán mu řekl jen tolik, aby v něm nevzbudil žádné nebezpečné domněnky. Lékař prohlédl nemocného a poradil zábavu a změnu pobytu. Všeho mohl docílit jen cestováním. Ale cesta má být pokud možno namáhavá, protože tělesné namáhání a únava budou působit léčivě na chorého ducha.
Kapitán v duchu proklínal chorobný stav svého příbuzného a adoptovaného syna. Zbavit se ho, shladit ho ze světa by nebylo těžké, protože neměl vůbec žádné svědomí, ale uznal v duchu, že by to bylo velmi hloupé. Kdyby baron de Sainte Marie zemřel, nebylo by jiného dědice po něm než rodina Kónigsauova, které by pak Jeannetta opět připadla. Proto musel nemocný zůstat naživu.
Richemonte se rozhodl, že s ním podnikne pěší výlet, a sice do hor, protože takový výlet je namáhavý. Chtěl se pustit do Argonu a pak do Ardenského Lesa. Přípravy k cestě nevyžadovaly mnoho času. Vzal s sebou mladého, silného čeledína jako sluhu, aby mu byl po ruce,
86

kdyby nemocného napadla choroba, protože v takovém případě zuříval. A pak se vydali na cestu.
Jeli zprvu poštou do Chalonsu a nahoru do Argonského Lesa, který prošli z Bar le

Ducu až po Launoy. Tato namáhavá pěší cesta působila na barona výtečně. Nehledě k několika lehčím záchvatům v prvních dnech, nebylo možné naříkat si na něho. Zdálo se, že trudomyslnost, která ho po léta neopouštěla, poznenáhlu ustupuje jiné náladě. Den po dni byl veselejší a hovornější a začínal se živě zajímat o vše, co viděl. Jen rozmluvě o minulosti se musel Richemonte přísně vyhýbat. Nemocný upadal ihned do smutku, když jen si na ni pomyslel.
Mezi Launoyem a Signy le Grandem je malá víska, ve které bydlí vesměs zámožnější rolníci. Byla tu jen jediná rodina, která mohla být nazvána opravdu chudou. Byl to pasák Verdy. Obýval malou chatu, ve které byla pouze jediná místnost, která poskytovala útulek lidem i dobytku. Neměl nic víc, než co měl na sobě, a protože jeho příjmy byly velmi sporé, byl by jistě trpěl hlady, kdyby měl četnější rodinu. Naštěstí měl jen ženu a dceru.
Jeho dcera byla zřítelnicí, ale působila mu víc starostí, než všechen dobytek z celé vesnice, který měl na pastvě na starosti.
Tato dcera měla jméno, které se nehodilo na pasákovu dceru. Jmenovala se Adeline. V době dětství byla potomky bohatých sedláků odstrkovaná a tupená, a proto si zvykla hned z mládí na samotu. A přece by byla také tak ráda bohatá a tak ráda by se krásně strojila jako ostatní dívky.
Byla marnivá. A čím více dorůstala, tím marnivější byla. Viděla se v zrcadle, porovnávala se s jinými dívkami a nabyla přesvědčení, zeje ze všech nejkrásnější.
Chtěla se zdobit. K tomu jí však scházelo naprosto vše - a přemýšlela, zdali by si nemohla něco vydělat. Sloužit - to se jí nechtělo, nechtěla, aby jí poroučely ty, které nebyly tak hezké jako ona.
Tu ji napadla jiná myšlenka.
Její otec se vyznal v léčení nemocných zvířat. Musela často jít za něho do polí a do lesa, aby nasbírala léčivé byliny. Věděla, že lékárníci takové byliny potřebují a zeje kupují od sběratelů. Začala tedy sbírat léčivé byliny a prodávat je lékárníkům. Byla to práce snadná, docela i hezká a také výnosná. Měla tolik, kolik potřebovala.
87

Netrvalo dlouho a měla střevíce a punčochy, hezkou sukni a bílou zástěrku. Měla i několik stužek a vázanek a hoši se začínali po ní ohlížet. Ale nechtěla ani slyšet o těch, kdo si ji dříve nevšímali.
Když se sama procházela lesem a v polích, mnoho přemýšlela a byly to myšlenky dobré i zlé. A protože byla stále opovrhovaná a mrzelo ji to, nebylo divu, že měla více špatných myšlenek než dobrých.
Především se chtěla pomstít.
Ale jak?
Dlouho o tom uvažovala, až posléze nabyla přesvědčení, že nejlepší pomsta by byla v tom, aby děvčatům ulovila nejlepšího hocha ze vsi.
To byl ovšem syn starosty.
Od tohoto okamžiku mu začala nadbíhat. Ostatní to viděly a smály se jí, tupily ji, hoch však měl dobré oči a viděl, že pasákova dcera je nejlepší ze všech a přičinil se co jen mohl, aby byl lapen do jejích osidel.
Zprvu se stýkali jeři náhodou tu a tam, později to nebylo setkání jen tak zcela nahodilé, ale přece vždy takové, aby nebyli pohromadě vidět.
Byla to dcera přírody, důvěřivá, prostá, ale přesto měla notnou dávku vrozené chytrosti. Vynutila si na něm dovolení, že se sejdou jednou i při tanci. Až dosud nebyla nikdy na taneční zábavě a bylo pro ni opravdové vítězství, když starostův syn se s ní v kole točil a žádnou jinou o tanec nepožádal.
Ten hoch ji měl opravdu rád. Měl s ní počestné úmysly, ale jeho rodiče s ním nesouhlasili. Brzy přišly výčitky a vysvětlování, až otec zakázal synovi s dívkou hovořit.
Rozkaz byl sice vyslechnut, ale kdo by se podle něho řídil! Mladí se stýkali potají za zády rodičů. Je však jasné, že takové zapovězené styky jsou spojené s následky a tomuto nebezpečí sličná pasákova dcera podlehla.
Nadešla doba, kdy se v pláči přiznala miláčkovi, že se cítí nešťastná, protože musí tajit něco, co později vyjde najevo.
Toto vyznání vrátilo jinochovi rozvahu. Probudil se v něm syn bohatého sedláka. Začal uvažovat a nahlédl sám, že se dcera chudého pasáka nehodí k němu.
Následkem tohoto poznání se jí začal stranit. Poznala to a s pláčem mu to vyčetla. Milenčiny slzy padají jako žhavé

krůpěje do srdce a jimi může být i silný muž překonán. Ale slzy osoby, kterou nemá hoch už tak rád jako dříve, mají účinek zcela jiný. Pláč je mu pak něco nehezkého, odporného a smete poslední zbytky lásky, která mu ještě zbyla.

Tak tomu bylo i tady. Výčitky a slzy hocha odpuzovaly. Umínil si, že s ní více nebude mluvit. A co si takový bohatý vesnický princ umíní, tomu také zpravidla dostojí. Venkované mají tvrdou hlavu. Opuštěné dívce se nenaskytla už žádná příležitost, aby s milým promluvila, než při taneční zábavě. Proto tam chodila. Ale nezvítězila, naopak, utrpěla zase jen nové porážky.
To zprvu Adelinu velmi bolelo, ale pak ji to zlobilo a posléze místo bývalé lásky cítila jen touhu, aby se pomstila. Ale jak se měla pomstit taková žebrácká bohatému synku starosty obce? Ano, kdyby tak ještě někdo přišel, kdo by byl ještě vznešenější než on! Jaká by to byla pomsta!
S touto myšlenkou se ubírala spát a s ní také vstávala.
Jednoho nedělního večera seděla opět v tančíme. Všichni se veselili, jen ona byla opuštěná. Nikdo nepřicházel, aby ji vyzval k tanci.
Náhle se upřely zraky všech ke dveřím.
Do místnosti vstoupili dva muži, dva cizí páni, kteří se dívali na tanec. Museli to být cizinci, protože je nikdo neznal, a byli to páni, vznešení páni - bylo to vidět už na jemném obleku, který měli na sobě.
Jeden z nich byl starý pán se šedivými kníry. Vypadal mrzutě, bylo možné poznat, že není dobře jíst s ním třešně.
Druhý byl mladší, mnohem mladší, byl to snad syn prvního. Nebyl ošklivý a byl na pohled tak smutný, tak utrápený, a takový smutek působí na ženská srdce přitažlivě.
Když se chvíli dívali, zdálo se, že starý se už nudí. Odešel. Druhý pán zůstal u vchodu a díval se na tance.
Adelina viděla, jak si prohlíží dívku za dívkou, jako by chtěl jejich krásu zkoumat, až posléze utkvěl jeho pohled na ní.
Sklopila oči a cítila při tom, že se jí krev hrne do tváří. Když po chvíli oči opět otevřela, díval se stále ještě na ni a při tom se objevil v jeho tváři lehký, vlídný úsměv.
"Líbila jsem se mu!" myslela si. "Kdo to asi je?"
Pozorovala ho potají a poznala, že jeho pohled se stále a stále vrací k ní. Pak jí i pokynul, jen lehce, takže si jiný

toho nemohl všimnout, ale přece tak, aby poznala, že myslí na ni. Zapálila se znova. Zpozoroval snad, že i ona ho pozoruje?
Pojednou cítila, že jí srdce pod šněrovačkou prudčeji zabušilo. Mladý pán opustil své místo a zvolna, jakoby procházkou se ubíral podél místnosti, kde dívky seděly. Hoši, kteří mu teď v přestávce byli v cestě, uctivě ustupovali. Blížil se zvolna, stále víc a víc. A stanul u ní. Sklopila oči. Cítila hroznou úzkost. Proč? Jestli půjde dál nebo ji osloví?
Zastavil se před ní, neboť v tom už slyšela jeho hlas:
"Tak sama a stranou ode všech, mademoiselle?"
Má mu odpovědět?
To jistě. Vždyť opak by byl nezdvořilý. Byla donucena podívat se na něho. Viděla, že se oči všech upírají na ni a na něho. A viděla, jak laskavě se na ni dívá, i odpověděla mu:
"Já jsem vždycky v ústraní, monsieur!"
"Proč, mé dítě?"
"Ostatní jsou bohatí a já jsem chudá."
"Co na tom! To jsou ostatní tak pyšní?"
"Ano, tuze pyšní!"
"To je k smíchu! Nač může být pyšný takový vesnický hoch anebo vesnická holka? Snad na své vzdělání a vědomosti? To jistě ne!"
Jak jí lahodila tato slova! A jaká škoda, zeje slyšela jen ona sama!
Cizinec pokračoval:
"Vy tedy snad ani netančíte?"
"Ne!"
Bylo to vyznání, při kterém se studem zarděla.
"Dobře máte," řekl, jako by jí přisvědčoval a uznával její zdrženlivost. "Ale tančíte jistě ráda?"
"Netančila jsem ještě mnoho, ale přece tančím ráda."
"Mohou se i cizí hosté této zábavy zúčastnit?"
"Kdo by vám v tom mohl zabránit, monsieur?"
"Dobrá! Dovolíte mi, aby byl tento tanec váš?"
Srdce div že se jí radostí nerozskočilo!

"Vy žertujete!" zašeptala.
"Ó ne, nežertuji! I já tančím rád, ale nebyl jsem už dlouho ve Francii, byl jsem v zemi, kde se netančí. Odpíráte mi své svolení?"
"Ale nikoliv."
90

"Prosím tedy pojďte! Hudba začíná!" Hráli valčík. Cizinec jí položil ruku kolem pasu, levicí ji vzal za pravou ruku a začal tančit.
Jak byla šťastná! Dala se jím úplně řídit. Oči měla zavřené, proto ani nezpozorovala, že toho tance se nikdo mimo ně nezúčastnil. Obávali se, že by cizího pána urazili, kdyby mu tančili v cestě. Ale když se s ní zastavil, aby si oddechl, uchopili někteří hoši své dívky a pustili se s nimi do kola. Dvakrát se ještě dali do tance, pak hudba přestala. A v tom tichu vstoupil do sálu třetí cizinec, přistoupil k jejímu tanečníkovi a řekl hlasitě, že ho mohli všichni slyšet:
"Pane barone, pan kapitán se ptá, jestli budete hned večeřet."
"Ne," odpověděl. "Řekni mu, aby na mě nečekal. Budu jíst později."
Posel byl to sluha z Jeannetty vyšel opět z taneční síně. "No?" ptal se Richemonte, který už seděl u prostě prostřeného stolu.
"Pan baron prosí, abyste na něho nečekal." "Aj! Co se stalo? On se baví tam nahoře?" "Zdá se, že se právě pokusil o tanec," mínil sluha váhavě. "U sta hromů! Opravdu?"
"Ano. Valčík byl právě u konce a pan baron držel ještě v rukách dívku..."
Richemoritův obličej se posměšně stáhl. "Jaká to byla Nymfa?" řekl po chvíli.
"Hezká či ošklivá, dlouhá nebo krátká, tlustá či tenká?" "Byla velmi hezká."
"Hm. Nejsme tu známí, budiž tedy. Ať tedy není ve svém žertu vyrušován. Půjdu po večeři hned spát, poslouž mu potom sám."
Nahoře zapůsobila sluhova slova. Kapitán a baron byli tady, a baron tančil s pasákovou dcerou!
Adelina tonula v moři rozkoše. Celý svět by objímala. Byl to baron, baron! To byla pomsta nevěrnému milenci, který stál teď tam v koutě a tvářil se kysele, jako by ani nevěděl, máli se zlobit nebo ne.
Baron ji neuvedl k lavici, na které seděla, ale ke stolu. To bylo mnohem jemnější a slušnější.
"Dovolíte mi, abych si k vám přisedl, mademoiselle?" ptal se a uklonil se přitom.
91

To její dosud nikdy nestalo. Ale vžila se do situace a překonala své rozpaky; Odpověděla:
"Nejsem zvyklá na takovou čest, monsieur... "
"Ale jste jí hodná. Víte, že jste hezká, mé dítě, ba velmi hezká?"
Zarděla se až po uši a mlčela.
Baron pokračoval:
"Chtěl bych být selský synek, jako jsou tito zde."
A když mu opět neodpovídala, dodal:
"Nemohla byste si domyslet, proč mám toto přání?"
Mohla si to myslet, ale nesměla mu to říct. Tak chytrá přece jen byla. Nahnul se k ní více a řekl:
"Povím vám to tedy... Kdybych byl selský hoch, mohla byste častěji se mnou tančit!"
"Ó, monsieur, byl byste jako ostatní a dal byste přednost bohaté!"
"Ba ne. Dal bych přednost té, která se mi líbí a to jste vy. Máte ještě rodiče?"
"Ano. Oba jsou ještě naživu."
"A čím je váš otec?"
"Jenom pastýřem v obci."
"Jenom! Proč užíváte to slovo? Každý muž je celý muž, jeíi na svém místě. Budete mě považovat za zvědavého a budete se na mne zlobit, ale tak rád bych se dozvěděl, zdali máte milého. Řeknete mi to?"
"Nemám," odpověděla s uzarděním.
"Opravdu?"
"Zajisté, monsieur!"
"Ale někoho jste už měla někdy ráda?"
Dívala se rozpačitě před sebe a váhala s odpovědí. Proto řekl po malé chvilce:
"Vidím vás dnes poprvé a jsem vám cizí, proto není správné, že vám kladu takové otázky."
Po těch slovech mu pohlédla přímo do očí a odpověděla:

"A přece vám odpovím, monsieur. Ano, měla jsem milého, ale nemluvíme už spolu."
"Ach! Opravdu? Je dnes večer také tady?"
"Ano, je."
"Ukázala byste mi ho?"
"Stojí sám tam u výčepu a dává si nalít víno."
"Ten? Nemá žádný vkus, mademoiselle, vůbec žádný vkus
92

ani srdce, nebyla byste s ním šťastná! Odpověděla jste na mou skoro dotěrnou otázku, a to mi dodává odvahu, abych se ještě dále na něco zeptal. Smím?"
"Zajisté! Odpovím vám."
"Bylo by v rozporu se zvyky tohoto kraje, kdybych vás pozval, abyste dnes večer se mnou povečeřela?"
"Ne. Ale bylo by nápadné, kdybychom to udělali na jiném místě, kde bychom byli sami."
"Muselo by to tedy být tady v sále?"
"Ano, tady, kde nás všichni mohou vidět."
"Dobrá! Řekněte mi tedy ještě, byloli by nápadné, kdybych vás doprovodil domů?"
"Ano. Mluvilo by se o tom a nesměla bych se nikde ukázat."
"A přece bych byl tak šťastný, kdybyste mi to dovolila."
Byla v nesmírných rozpacích.
Snila o někom, kdo by byl vznešenější než syn starosty, a ten sen se jí tak podivuhodně vyplnil. Měla se připravit o přízeň osudu tím, že zamítne prosbu barona?
A přece věděla, že se vydá zlým řečem a pomluvám, jestli jeho přání splní!
Viděl, že v duchu zápasí, že asi není proti tomu, aby mu dala svolení, o které žádal. Proto ještě dodal:
"Nemohli bychom to zařídit tak, aby to nikdo neviděl?"
"Co byste si o mně pomyslel, monsieur?"
"Myslel bych si jen, že jste velmi rozumná dívka, mademoiselle."
"Ale co vás nutí k tomu, že si přejete, abyste mne doprovodil?"
"Nechceteli si to sama říct, nemohu vám to také vysvětlit. Hezkou hudbu slyší člověk rád, jak je dlouho možné, a krásný obraz si prohlíží, až najde všechny jeho krásy a pokochá se v nich. Z téhož důvodu prodlužuje člověk štěstí, smíli být po boku mladé, hezké dámy, jak je vůbec možné. Vždyť by bylo zcela snadné, že bych opustil taneční síň před vámi a počkal na vás. Večer je tak krásný. Mohli bychom se trochu procházet."
"Pak by bylo chytřejší, když půjdu já dříve a sama na vás počkám."
"Proč?"
"Protože je nezvyklé, aby dáma čekala na pána. Nena
93

,Lá
padne nikoho tak snadno, že jsem to udělala. Budou myslet, že jsem šla domů."
"Ach, vy jste nejen hezká, ale i chytrá! Bude mi tedy dovoleno doprovodit vás?"
"Nevím ještě. Abych se mohla vyjádřit, musel byste mi také dovolit, abych se vás směla něco zeptat."
"Ptejte se."
"Ale moje otázka vás snad urazí."
"Z vašich úst ne."
"Dobře tedy! Jste ženatý?"
Věděl, že se na to bude ptát, a přece hned nevěděl, co by jí odpověděl. Teprve po malé chvíli řekl:
"Ne. Byl jsem ženatý, ale moje paní zemřela."
"Jste tedy vdovec?"
"Ano."
"V tom případě je dovoleno přijat váš doprovod. Až vyjdete za mnou z taneční síně, jděte napravo za vesnici. Za dvě minuty budete u posledního stavení, kde vás budu čekat."
Kývl na ni vděčně. Rád by jí za to stiskl ruku anebo dal políbení.
Zůstali večer pohromadě u stolu. Tančil s ní ještě několikrát a nebylo pak ani nápadné, že s ním večeřela. Spíše jí záviděli než podezřívali.
A když se rozloučila a byla jím zdvořile propuštěna, byly všecky domněnky rázem umlčeny.
Vyčkal pak ještě chvíli a pak také odešel.
Vyhledal svého sluhu a nařídil mu, aby se postaral, aby dveře byly ještě otevřené, až se vrátí. Chce se ještě trochu projít na svěžím vzduchu. A pak vyšel z domu.

Baron našel rozkošnou Adelinu, která ho čekala na smluveném místě. Nezdráhala se podat mu rámě, vedla se s ním pod stromořadím, které roubilo z obou stran silnici, vedoucí do Meziéres.
Mluvili o ničem a o mnohém. Při takovém dostaveníčku má přece význam i bezvýznamná řeč. Brzy jí ovinul ruku kolem pasu a ona mu nebránila. A když se konečně pokusil políbit ji, nezdráhala se.
Ale Adelina nepůsobila takovým dojmem, že by si snad počínala podobným způsobem ke komukoliv jinému.
Na zpáteční cestě bylo jejich objetí už mnohem důvěrnější a zastavovali se chvílemi, aby své rty polibkem spojili. Když byli opět u vsi, řekl lítostivým hlasem:
•"
94

"Jak rychle utekla tato hodinka! Přál bych si, abych vás mohl blíže poznat."
"To je to tak těžké?" ptala se ho.
"Dobrá. Zůstanu zítra ještě tady."
"Dovolí to váš společník?"
"Musí to dovolit. Ale budeme mít také možnost setkat se a promluvit si?"
"Ano, jestli si to přejete."
"Velice po tom toužím. Prosím vás, povězte mi kde a kdy."
Zastavila se a ukazovala napravo.
"Vidíte tam ten lesní kout, ozářený měsíčním svitem?" ptala se ho.
"Ano."
"Ve dne ještě uvidíte vysoký dub, který tam stojí. U toho dubu mě najdete přesně v jednu hodinu po poledni. Půjdu sbírat květiny."
"Ach! To je nádherné! Já vám pomůžu!"
"Budeme pilní. A teď dobrou noc, monsieur!"
"Dobrou noc!"
Následovalo dlouhé a vroucí políbení, provázené opakovanými vřelými polibky. Bylo to, jako by se znali už dlouho. Pak se rozešli. Adelina spěchala do chatrče svých rodičů, on se pak vracel do hostince.
95

IX.
Za jeho nepřítomnosti, anebo spíše ještě v tu dobu, kdy byl v taneční síni, se přihodilo něco důležitého.
Právě když kapitán večeřel, dostavili se dva noví hosté, starší a mladší muž. Posadili se u blízkého stolu. Richemontovi se zdálo, že staršího už kdysi viděl, ale nemohl se rozpomenout, kdy a kde.
Oba si poručili nápoj a jídlo.
Když jim obojí přinesli, ptal se starší hostinského:
"Nebydlí u vás cizí pán, který se zapsal do knihy jménem Laroche?"
"Ano, monsieur," odpověděl hostinský.
"Máte ještě místo pro nás dva?"
"Jste snad ti dva páni, které monsieur Laroche očekává?"
"Ano. Mluvil s vámi o nás?"
"Řekl mi, že se tady máte setkat. Nepůjde spát a bude vás očekávat ve svém pokoji."
"Který je to pokoj?"
"Číslo tři."
"Dobrá. Dejte nám také jeden pokoj!"
Obrátil se k svému společníkovi a tázal se:
"Nepotřebujeme přece pro sebe zvlášť dva pokoje?"
"Ne. Zůstaneme pohromadě, strýčku Floriáne."
Při té odpovědi se kmitlo Richemontovou hlavou náhlé světlo: "Strýčku Floriáne!" Ano, už si vzpomínal! Toho člověka nejen že někde viděl, ne, on ho velmi dobře znal! Byl to Florián Rupprechtsberger, bývalý kočí na Jeannettě!
Co tu chtěl ten člověk? Vždyť bydlel v Berlíně u rodiny Kónigsauovy! Kdo byl ten pan Laroche, který ho očekával?
Kladl si tuto otázku. Sám měl najatý pokoj číslo dvě
96

a sousedil přímo s Larochem. Rozhodl se rychle, zvedl se odebral se nahoru. Docela potichu šel ke svým dveřím a rovněž tiše je klíčem otevřel. Pak si postavil stolici těsně ke dveřím, které spojovaly oba sousední pokoje a byly na jeho straně zavřené závorou, a posadil se na ni, aby mlčky vyslechl, co se bude dít. Byl přesvědčený, že se svým zevnějškem tak změnil, že ho Florián nemohl

poznat.
Konečně po delší době zaslechl kroky.
"Kdo to?" tázal se uvnitř hlas.
"Já, Florián."
Dveře se otevřely a jmenovaný vstoupil.
"Jaká je to neprozřetelnost, vyslovovat venku na chodbě své jméno!" slyšel Richemonte. "Tady přece vystupujeme pod cizími jmény a musíme si je hlídat! Přicházíš pozdě, myslel jsem si, že v noci se bude velmi těžko hledat."
"Mám za to, že mi prominete. Jak je dobře, že jsme se rozešli! Aspoň více projdeme."
"Jakže?" ptal se druhý rychle a radostně. "Měl jsi snad štěstí?"
"Anebo vy, milostivý pane?"
"Mně štěstí nepřálo."
"Ale já myslím, že jsem místečko našel. Měl jsem sice situační nákres při sobě, ale já jsem si vše velmi dobře zapamatoval. Stromy, které tam stojí, jsou větší a silnější, také mohlo pod nimi narůst mnoho podrostu, ale vše ostatní souhlasilo. Prohlubeniny, hrbolatiny, stromy, vše, jen pařez, který tam měl také být, tam není."
"Ten mohl také ztrouchnivět. A neprohlížel jsi půdu?"
"Neměli jsme s sebou nástroje, jen hole a nože. Válečná pokladna se zakopává přece jen hlouběji, než aby se mohla kapesním nožíkem vyhrabat. Musíme si zítra opatřit rýče a prohledáme spolu to místo."
"Arciže! Pro zítřek stačí, budemeli vědět, že jsme našli pravé místo, a pak - - "
Vtom dole spustila hudba k tanci, Richemonte pak nerozuměl ani slovo.
"U sta hromů!" šeptal rozčileně. "Válečná pokladna se opět objevuje! Oni ji hledají, snad ji už našli, snad aspoň to místo, kde je zakopaná! Ten Laroche je jistě Konigsau! Jaké je to štěstí, že jsme tady zastavili! Ale tentokrát mi neujdou. Válečný poklad bude můj - anebo jsou spolčeni s ďáblem!"
97

Ještě hřála hudba, když Richemonte slyšel, že se dveře vedle v pokoji otevřely. Florián odcházel.
Nebylo už možné nic slyšet, proto se Richemonte svlékl a položil se do postele. Spánek však míjel jeho oči. Postavy z minulých dob se oživovaly a vynořovaly v jeho duši, všechen jeho vztek, jeho hněv, jeho zášť byly znova vyburcovány. Povaloval se na lůžku celou noc a sotva nadešel den, raději se zvedl a spaní si odřekl.
Teď se však nesměl dole už ukázat, ale opustil přece svůj pokoj, potichu, jen aby svému sluhovi řekl, co má dělat.
Když se pak vrátil, zavřel se a potichu se ustrojil/Musel být připravený, aby mohl vyrazit, až hledači válečného pokladu vyjdou z hostince.
Když pak začínalo být v domě živo, sklouzl znovu dolů, aby nařídil, že nikomu nemá být podána žádná zpráva, kdyby se někdo na něho a jeho společníka ptal.
Baron a kapitán - to byli lidé tak vzácní a vznešení, že byl přesvědčený, že budou všichni dost opatrní, aby jeho příkaz splnili.
A pak se postavil na číhanou. Litoval, že neměl při sobě žádné zbraně, měl s sebou jen zavírák, jehož jedno želízko bylo tak dlouhé, ostré a špičaté, že se mohlo dobře hodit za obrannou zbraň, ba podle okolností i k útoku.
Konečně se ozval život vedle v pokoji. Jeho obyvatel se už vyspal a po malé chvíli sešel dolů do místnosti.
Uplynulo půl hodiny. Richemonte uviděl, že ze stavení vyšly tři osoby a zvolna se vzdalovaly. Dvě z nich byly bývalý kočí a jeho příbuzný, v obličeji třetího byla tak rodinná podoba, že kapitán v něm poznal hned jednoho z Kónigsauů.
Poté opustil sám pokoj a odebral se rychle k baronovi, který ještě ležel v posteli.
"Už vzhůru?" ptal se Sainte-Marie. "Snad nepojedeme dál?"
"Ne," odpověděl. "Můžeš zůstat klidně v posteli. Dnes ještě neodjedeme."
"Že ne?" zvolal baron udivený i rozradostněný. "Proč?"
"Nemám čas, abych ti to vykládal. Musím co nejrychleji odejít a přijdu asi teprve večer. Potom se dozvíš, oč se jedná. Doufám, že se tu nudit nebudeš." i Neměl tušení o radosti, kterou svým sdělením příbuznému
98

způsobil, a opustil hostinec s pevným úmyslem, že nepustí Kónigsaua a oba jeho průvodce z očí.
Venku za všije opět spatřil. Odbočili ze silníce a zdrželi se v poli. U tohoto pole stál pluh a u něho rýč a lopata. Oba tyto nástroje byly velmi vítaným

nálezem. Vzali si je a rychle se vzdalovali, aby se snad s nimi majitel pole nepohádal. Richemonte se z povzdálí ubíral za nimi. Krajina byla přístupná, takže nebylo obtížné sledovat je, aniž by ho spatřili. Teprve když došli k lesu, musel se k nim více přiblížit, aby se mu neztratili. -
... Co se týče barona, ten vzpomínal blaženě na své včerejší dobrodružství. Sluhovi nařídil, že ho má očekávat v hostinci, a sám se odebral k dostaveníčku. Strom snadno našel, protože vévodil daleko celému okolí.
Adeline už na něho čekala a snesla bez odporu, aby ji pozdravil polibkem.
"Skoro už bylo nemožné dostát slovu!" řekla.
"Proč?"
"Protože dnes jde můj otec sám hledat byliny, které já ještě neznám. Má ve stádě několik churavých, pro které potřebuje šťávu z bylin. A já s matkou jsem měla zůstat u stáda, ale postavila jsem tam starého kmotra."
"Dobře jsi udělala, mé milé dítě. Půjdeme teď spolu do houští a do lesa a užijeme několik velmi šťastných a krásných chvilek."
Stalo se. Jeho mysl byla oslabená a nepomyslel na následky, které by mohlo mít jeho setkání s rozkošnou Adelinou. Řekl jí své jméno, řekl jí, kde bydlí a pak jí ve své bezmyšlenkovitosti slíbil, že si ji vezme.
Co se týkalo Adeliny, necítila k němu pražádnou vášeň. Nebyl nepříjemný a mohla ho vystát. Ale důležité bylo jeho vznešené postavení. A když jí konečně dal slib, neměla jiné myšlenky a jiné ohledy, než aby ho v tomto slibu udržela. Stát se baronkou de Sainte-Marie - jaká je to představa! A aby ji mohla uskutečnit, byla schopna všeho, snad i zločinu!
Procházeli se zvolna lesem, chvílemi se posadili ke krátkému odpočinku, aby si vzájemně vyměnili sladká slova lásky. Nevšímali si ani, kudy jdou. Jediná myšlenka, kterou měli, byla láska.
Seděli opět ve vonném mechu. Laškovali a hovořili

o skvělé budoucnosti, která pasákově dceři kynula, když náhle vedle, nedaleko od nich, se ozval hlasitý výkřik.
Naslouchali, a Adelina řekla:
"Můj Bože, to nebyl obyčejný výkřik! To - "
Umlkla a polekaně vyskočila, protože vtom se už ozvalo volání o pomoc, zvučné a hrozné, jak může volat pouze ten, kdo se ocitl v nebezpečí života.
"Co se tu děje?" vykřikla. "Můj otec je v lese! Pojď!"
Uchopila barona za ruku, aby ho odvlekla.
"Ano," řekl baron, "někomu hrozí nebezpečí smrti. Pojď! Musíme mu pomoct!"
Běžel napřed a ona spěchala za ním. Oba výkřiky jim naznačovaly směr. Doběhli k místu, kde lesní půda tvořila jakousi rozsedlinu. A dole bylo jeviště hrozného zápasu.
Dva muži tam drželi třetího, namáhali se, aby ho přemohli, ale on se bránil nožem. Čtvrtý ležel nedaleko na zemi a zdálo se, že je mrtvý. V malé vzdálenosti od zápasníků bylo vidět čerstvě vyhrabanou jámu, z níž vyčnívaly násady rýče a lopaty.
První dva byli Florián a jeho synovec, třetí s nožem byl Richemonte, a ten, který bodnut do prsou ležel na zemi, nebyl nikdo jiný než Gebhard Kónigsau. Baron spatřil svého příbuzného v nebezpečí života.
NevěděJ sice, oč se jedná, ale cítil, že musí Richemontovi pomoct. Seskočil z příkrého svahu, aniž by byl zpozorovaný zápolícími, kteří měli sami se sebou co dělat. Popadl rýč a udeřil Floriána s takovou prudkostí, že ubohý, věrný stařec klesl s hlavou úplně roztříštěnou. Druhá rána stihla příbuzného bývalého kočího. Richemonte ho držel pevně v rukou.
"Ach! To jsi ty! Ty!" zvolal. "Jaké je to štěstí! Pojď, sraz i tohoto! Držím ho pevně!"
Mladý muž se nemohl ani hnout. Viděl motyku vysoko zvednutou, vyrazil ze sebe hrozný, úzkostlivý výkřik a v nejbližším okamžiku ležel mrtvý vedle svého zavražděného strýce.
Richemonte funěl rozčilením a vysílením. Měl co dělat se soky. Sotva dechu popadaje, ptal se:
"Ale jak ty sem přicházíš?"
Baron stál před ním jako sloup. S motykou vysoko zved.nutou upíral oči na mrtvoly obou mužů, které zabil.

"No?" naléhal Richemonte netrpělivě.
Baron pohlédl na něho jako bezduchý a odpověděl:
"Co jsi pravil?"

"Chci vědět, jak jsi přišel na toto místo!"
"Byl jsem na procházce. Ale můj Bože! Motyka je plná krve a tvůj nůž též!"
Richemonte se podíval na oba nástroje, stáhl v zlomyslném úsměvu rty a odpověděl:
"Ano, je zakrvácený. Vždyť jsem toho člověka nožem bodl!"
"Kdo je to? Proč tě přepadli?"
"Oni mne? Já to byl, kdo je napadl!"
"Ty? Proč?"
Jeho oči se podivně a pomateně leskly, zvuk jeho hlasu nezněl jako u člověka, který mluví a jedná úplně sebevědomě.
Krev vyvolala staré vzpomínky!
"Ty neznáš toho člověka," odpověděl Richemonte a ukazoval na Gebharda. "Kopal s těmi muži tuto jámu. Můžeš si pomyslet, proč přisel sem až z Pruska, aby tady rýčem a motykou ryl?"
"Ne."
"Povím ti tedy, že zde je zakopaný válečný poklad, který jsme tak dlouho hledali."
Při těch slovech se vrátilo baronovi zase vědomí. Jeho oči se zaleskly i zvolal:
"Válečný poklad? Tisíc hromů! Budeme tedy bohatší!"
"Ano, budeme mít milióny. Ten člověk je Gebhard Kónigsau, kterého jsme už v Alžíru pronásledovali! Tehdy nám unikl, ale teď jsem s ním nadobro uzavřel svůj účet. Ten druhý je kočí Florián a třetí je jeho příbuzný, jak jsem se včera dozvěděl."
Baron přistoupil k okraji jámy. Podíval se do ní, drže ještě motyku v rukou. Jeho obličej měl opět výraz, který býval u něho předzvěstí záchvatů, kterými duševně chorý trpíval.
"Peníze jsou dole! Poklad! Válečná pokladna! Musíme kopat, rýt! Ven s penězi... mnoho peněz... a zabitého zahrabeme!... "
Při těch slovech skočil do jámy a, začal kopat,nestaraje se o starého kapitána. Ten mu chtěl odpovědět a pokračovat ve svém vysvětlení, ale nedostal se k tomu.
102

Jeho oči se upíraly zděšeně na okraj rokliny, odkud zvolna sestoupily dvě osoby. Když totiž baron přiskočil kapitánovi na pomoc, zvolnila Adelina, ohromená hrůzou zápasu, své kroky. Nebyla právě bojácná, první dojem hrůzy rychle přemohla a už chtěla utíkat za svým miláčkem, když zaslechla hluk rychlých, blížících se kroků.
Obrátila se a spatřila svého otce, který se zastavil překvapením, když ji poznal. V ruce třímal nůž s velmi dlouhou čepelí, který užíval při vyhrabávání kořínků.
"Ty jsi tady, holka?" ptal se. "Myslel jsem, že jsi doma! Kdo tu volal? Komu hrozí nebezpečí?"
"Podívej se... tam!" odpověděla a ukázala dolů.
Podíval se naznačeným směrem, bylo to právě v tom okamžiku, kdy baron druhého muže skolil.
"Ach! Vrazi!" mínil. "Musím dolů!"
Uchopila ho za ruku a zadržela ho.
"Stůj! Stůj!" šeptala nuu "Jeden z nich je můj milý, je to baron. Chcešli, abych byla baronka, pak buď tiše a nemíchej se do této věci dříve, pokud nebudu chtít!"
Staroch se tvářil nadmíru udiveně.
"Ty - baronka?" ptal se.
"Ano. Pojď se mnou dolů! Řiď se podle mě."
Richemonte je spatřil přicházet. Leknutí ho na okamžiku ohromilo. Rukou sáhl opět na rukojeť nože. Ale ovčák také držel v ruce dlouhý nůž. Dva svědkové vraždy! Má znova dojít k boji?
"Pane kapitáne, nebojte se nás!" zvolala na něho Adeliha. "Přicházíme jako přátelé!"
"Jakže? Vy mne znáte?" ptal se.
"Ano! Byla jsem v lese ve společnosti pana barona."
"Kdo jste?" ptal se zamračeně.
"Mé jméno je Adelina Verdyová. Můj otec je pastýř v obci, kde jste dnes přenocovali."
"Ach! Vy jste tedy asi ta včerejší tanečnice? A umluvili jste si dostaveníčko v lese?"
"Tak," odpověděla přímo, ačkoliv zvuk jeho řeči byl nanejvýš opovržlivý.
"Jste tedy kurtizána?"
"Co jsem, to se ještě dozvíte."

"Dobrá, dobrá, nejváženější! Viděla jste, co se tu stalo?"
"Ano."
103

"A slyšela, co jsme mluvili?"
"Každé slovo."
"Aby vás čert vzal! Jak můžete mého druha svádět, aby se s vámi toulal po lese? Jak se můžete zabývat věcmi, po kterých vám nic není?"
"Tato záležitost je právě tak dobře má jako vaše. I to vám ještě dokážu. Tady je zakopaný poklad, válečná pokladna. Tito tři muži ji chtěli vykopat a byli při tom vámi a baronem zabiti. Podívejme se, jeli tu opravdu něco zakopaného. Ale ty, otče, měj svůj nůž připravený... Panu kapitánovi se nedá důvěřovat!"
Popošla k jámě, aby lépe viděla, jak se baron namáhá.
Ovčák se sklonil k mrtvým, aby si je lépe prohlédl.
Richemonte ani nevěděl, co má dělat. Tato dívka jednala tak sebevědomě, že byl zaražený. Přistoupil k jejímu otci a tázal se ho:
"Vy jste byl také s baronem v lese?"
"Po tom vám nic není!" zabručel ovčák, který nevěděl, co má odpovědět. "Viděli jsme, že jste tyto tři muže zavraždili. Ostatní se uvidí."
"Ach! Vy se asi chcete dělit s námi o obsah pokladny?"
"Co budeme chtít, po tom vám ještě nic není! Podívejte se především, zdali kasu opravdu najdete."
Kapitán ohrnul ret a vycenil dlouhé, žluté zuby.
Nejraději by pasáka i jeho dceru skolil, ale bál se, že by ho pasák bodl nožem, a pak chtěl čekat, co tyto osoby udělají. Proto si umínil, že bude podporovat barona v práci. Sestoupil do jámy a chopil se lopaty.
Baron pracoval a nestaral se o nikoho, byl jako šílený.
Jáma už byla veliká, ale dosud se neobjevila žádná stopa po skříni.
Ovčák stál se svou dcerou na pokraji jámy.
Bylo mu, jako by snil.
Jeho dcera se chce stát baronkou, zde pak chtějí vyhrabat válečný poklad! Obojí je neuvěřitelné!
Tak uplynulo půl hodiny, minula celá hodina, a nic nenašli.
Posléze vyskočil kapitán z jámy a zvolal:
"Není tu nic, vůbec nic! Ten chlap, Konigsau, se musel mýlit! Měl plánek, podle kterého se řídil. Kde ho asi schoval? Kam se ten papír poděl?"
104

Hledal všude, ale nic nenašel.
Ovčákova dcera, která byla neobyčejně důvtipná, pobídla svého otce, jako by byla do všech podrobností zasvěcená:
"Snad ho schoval u sebe? Otče, prohledej tam toho mrtvého!"
Lístek nebylo možné najít. Sletěl na zem, do trávy, když byl Konigsau starým kapitánem zezadu napaden. V zápasu, který pak mezi třemi muži nastal, byl do hlíny vyházené z jámy zakopaný tak, že nebylo možné najít ho a Richemonte sám ještě vyhrabal z jámy tolik půdy, že všecko další hledání bylo marné.
V okamžiku, kdy starý pasák sahal Gebhardovi do kapes a převracel je, začala znova prýštit krev z rány.
Současně pohnul muž rukou.
"Svatý Bože! On ještě žije!" zvolal ovčák.
"Opravdu? Skutečně?" ptal se Richemonte a přiskočil rychle.
"Ano, hýbal rukama. Prohlédnu ho."
Ten muž měl nějaké ranhojičské zkušenosti. Podrobil raněného důkladné a pokud možno podrobné prohlídce a pak mínil:
"Opravdu, ještě žije! Není'mrtvý!" /
"Nabude ještě vědomí?" ptal se Richemonte.
"Hned asi ne. Rána je těžká, nebezpečná životu. Ale při dobrém ošetřování by mohl být zachráněný. Než ale nabude vědomí, přemůže ho horečka."
"Proklatě! Máme ho ve své moci. Mohli bychom ho donutit, aby nám oznámil své tajemství. Umřeli, bude ztracené, zůstaneli naživu, bude pro nás nebezpečný!"
Hladil si zamyšleně knír a tahal se za špičku vousu, pak se obrátil rychle k dívce:
"Mademoiselle, dovedete mlčet?"
"Ano!" odpověděla.
"Je možné spolehnout se na vašeho otce?"
"Stejně jako na mne."
"A mlčeli byste obkdybych vám slíbil, že dostanete část válečného pokladu, jestli ho najdeme?"

"Ano," odpověděla vážně. ."Ale předpokládám, že tento díl nebude malý. Kolik nám dáte?"
"Desátý díl."
"To je dost. Budeme tedy mlčet."
105

Stálo za podívanou, pozorovat v tu chvíli jejich pohledy. Kapitán se tvářil jako liška, která uzavírá se slepicí věčný mír, aby ji mohla tím dříve pohltit. Dívka se usmívala a v tomto úsměvu bylo něco víc, než starý kapitán tušil.
Richemonte pokračoval:
"Jsme tedy dohodnuti. Náhoda nás svedla, zůstaňme tedy spolu. Jedná se o to, aby raněný byl tajně ošetřován tak dlouho, až bude moct mluvit a prozradit nám své tajemství. Nemohli byste ho vzít k sobě do bytu?"
"Snad by to šlo, rhonsieur."
"Ale živá duše by to nesměla vědět!"
"To se rozumí samo sebou. Opatrnost a mlčení je přece v našem vlastním zájmu."
"Dobře tedy. Obvažme ho, aby nevykrvácel. Považujete mne za vraha těchto lidí?"
"Ano," odpověděla a beze strachu na něho pohlédla.
"Mýlíte se. Vysvětlím vám okolnosti a pak poznáte, že vaše myšlenka je nesprávná."
Přisvědčila mu vlídně a odpověděla:
"A vy také poznáte mé poměry. Pak budete přesvědčený, že mám důvody k tomu, abych nepodnikala nic, co by vám mohlo uškodit."
"Ach! Jak to?"
"O tom později! Teď máme jinou práci."
"Pravdu dítě. Raněného budeme moct dopravit do vašeho příbytku teprve večer, až se setmí. Do té doby máme co dělat. Jáma musí být opět zasypaná."
"A mrtvoly?"
"Ty položíme dovnitř. Kupředu! Vystup nahoru!" Poslední slova platila baronovi, který stále ještě v potu tváře pracoval na prohloubení jámy. Kapitán ho musel uchopit za rameno a vytáhnout ho. Byl zachvácený svou nemocí. Jeho pohled padl na roztříštěné lebky obou mrtvých. Byl to příšerný pohled. Jeho oči strnuly ještě víc než dříve, vjel si oběma rukama do ježících se vlasů a zvolal žalostným hlasem:
"Bože, já jsem je zabil! Já jsem vrah! Kde je válečný poklad? Kde?"
"Tiše!" šeptal mu kapitán. "Chceš, aby tě někdo slyšel a chytili tě?"
"Chytili mne? Ne, ne! Buďte tiše, tiše! Mluvte šeptem, docela tiše! Ale přece jen jsem vrah!"
106

"Jsou chvíle, kdy jeho duch bývá zatemněný," vysvětloval Richemonte oběma.
"Já ho uzdravím!" mínila Adelina.
Přistoupila k baronovi, položila mu ruku kolem šíje, přitiskla ho něžně k sobě a řekla:
"Buď klidný! Buď tiše! Ty přece nejsi žádný vrah!"
Díval sejí pátravě do obličeje a při tom se zdálo, že se trochu juklidňuje.
"Že nejsem vrah?" ptal se. "Ale kdo jsi ty? Ach, ty jsi moje tanečnice, Adeline, spanilá pasačka! Ano, ano, nejsem vrah! Ale ty jsi moje nevěsta, moje milenka! Pojď, hubičku mi dej!"
Přivinul ji k sobě a líbal ji na ústa.
"Adelino!" zvolal její otec s úžasem.
"U sta hromů!" prohodil kapitán. "Vaše známost, jak se zdá, je velmi důvěrná!"
"Ale nemocného uzdraví, však vidíte!" - odpověděla Adelina.
Vedla barona, který se jakoby bez ducha dal vést, k malému pahrbku, kde se s ním posadila. Její otec je udiveně pozoroval. Zdálo se mu, že se úplně změnila, Kapitán si pak bručel do vousů:
"U všech čertů! Setkávám se tu s osobou, která mi může být velmi užitečná, ale také i nadmíru nepohodlná. Ukáže se, která myšlenka je správná, a podle toho se pak zařídím."
Vyzval ovčáka, aby mu pomohl jámu zaházet. Muž poslechl. Po celý svůj život byl chudý, ale poctivý. Nyní se stal svědkem několikanásobné vraždy, byl zmámený, pracoval, aniž by věděl, co vlastně dělá. Pomáhal uložit oba mrtvé do hrobu, nasypal na ně hlínu, pak půdu pevně udupal a posypal listím a chvojím. Učinil to skoro bez vědomí a bez smyslu.
Baron s Adelinou si zatím šeptali. Baron se jí při stálém mazleni přiznal ke všemu. To bylo pro ni nesmírně důležité, jak nasvědčovaly tajné pohledy, kterými občas s jásotem změřila kapitána Richemonta.
Konečně nadešel večer.

Raněný byl položený na několik kolu a odnesen kapitánem i pasákem do chalupy. Baron s Adelinou se ubírali za nimi ruku v ruce, jako by se rozumělo samo sebou, že tak důvěrně k sobě patří.
107

Co se toho večera v chalupě ještě stalo a o čem se mluvilo, je zastřené závojem tajemství. Čeledín z dvorce Jeannetty se nemálo divil, že oba jeho páni se vrací tak pozdě do hostince. Ale byl přímo zaražený a poděšený nevýslovným baronovým podrážděním, který skoro šílel.
Co křičel a vyprávěl baron Sainte Marie, bylo skoro nebezpečné. Kapitán ho musel za pomoci sluhy svázat a ucpat mu ústa. Za těch okolností nebylo možné pomýšlet na další pobyt. Byl opatřen kočár, do kterého naložili barona, a ještě té noci opustili osudné místo.
Konec cesty, jejíž výsledek se zdál zprvu tak slibný, skončil naopak. Barona nebylo možné zkrotit. Viděl stále jen duchy zabitých lidí a hluboké jámy s válečnými poklady. Domníval se, že nakradl při každé bitvě, u Slavkova, u Magenty, u Solferina a mnohých jiných, válečný poklad. Křičel po Liamě a pak zase po Adelině, aby u nich hledal ochranu před postavami, které ho pronásledovaly.
Lékaři, kteří byli zavoláni, radili trvalou změnu podnebí, a protože právě byla příležitost výhodné výměny Jeannetty za jiný majetek, uskutečnil kapitán tuto výměnu. Byl celkem rád, že se Jeannetty zbavil, protože v tomto místě bylo pro něho plno nepříjemných vzpomínek a také zjistil, že se zdejší obyvatelé dozvěděli o jeho poměrech více, než bylo potřeba.
Místo, kam se přestěhoval, bylo Ortry.
Bydlel tu teprve krátký čas, když za ním přijela mladá dáma, která si přála s ním mluvit.
Nemálo užasl, když poznal v příchozí Adelinu, dceru pasáka. Byla oblečená velmi vkusně a vybraně. Použila jistě část peněz, které kapitán zanechal jejímu otci, aby uhradil výlohy spojené s Gebhardovým ošetřováním.
"Přinášíte mi dobré zprávy?" ptal se jí.
"Ano," zněla odpověď. "Raněný se zotavil tak dalece, že nejsou už obavy o jeho život."
"Mluvili jste s ním o válečném pokladu?"
"Ano. Odpírá jakoukoli zprávu."
"Však ji nebude odpírat. Dovedu ho přinutit k tomu, aby mluvil! Vyjedeme ještě dnes. Uskutečníme ihned přípravy k odjezdu."
"Myslíte, že mám jet s vámi?"
"Ano."
"Nemohla bych dříve vidět pana barona?"
"Proč?"
108

"Nu... vždyť se přece rozumí samo sebou, že bych ráda věděla, jak se mu daří,"
"To vám musí být lhostejné. Zdá se, že zapomínáte, že se s vámi zabýval několik okamžiků jen v záchvatu své nemoci. Mezi baronem a ovčákovou dcerou je však taková propast, že se vůbec nemusíte starat o stav mého syna."
Při těchto slovech se zvedla ze židle, na které seděla. Její oči se leskly, když pravila:
"Mýlíte se, pane kapitáne! Rozdíl mezi počestnou dcerou ovčáka a vrahy, zloději a bývalými vyzvědači není tak veliký, jak si myslíte."
Udělal posunek nejzlostnějšího úžasu a zvolal:
"Co tím myslíte? Co tím chcete říct?"
"Chci tím říct, že mi pan baron vše vyprávěl. Zatím, co jste zahrabávali jámu, mi řekl celý váš životopis. Vím vše, vše, co jste dělal a čeho jste se dopustil. Jsem vám víc než rovna a dokážu vám, zeje to veliká chyba opovrhovat mnou proto, že jsem dcerou poctivého pastýře!"
Oči Richemontovy se zaleskly.
"Ach!" řekl. "Co vyprávěl můj syn, je výplod jeho šílenství. Pojďte ihned se mnou k němu. Odvolá vše, vše."
"Děkuji!" odpověděla a rozvážně se usmála. "Slyšela jsem, že jsou v tomto zámku četné úkryty, nerada bych v nich zmizela. Jdu. U lože Prasáka - kterého jste chtěl zavraždit stejně jako oba jeho průvodce u tohoto lože uzavřu s vámi smlouvu. Jestli na to nepřistoupíte, můj otec vše oznámí. Ten, který leží v naší chatrči, je právoplatný vlastník vašeho majetkuj protože jediný SainteMarie, který zůstal po smrti starého marabuta naživu, byl vámi ubitý. Radím vám, abyste se mnou uzavřel mír, nebo jste ztracený."
109

X.
Velký Turenne řekl kdysi francouzskému ministrovi Louvoisovi: "Nespokojený soused je horší nade všecky nepřátele. Člověk je nucený stále být před ním na stráži a tato nedůvěra je věčná překážka všech mírumilovných snah. Vítězem může zůstat pouze ten, kdo je prohnanější a bezohlednější."
Nechť bylo příčinou tohoto výroku cokoliv, proslavený francouzský vojevůdce jím výtečně naznačil poměr Francie k Prusku, jaký byl vždy a jaký vždy bude. A moudrý francouzský státník vystihl tímto stručným výrokem i celou středoevropskou situaci. Němec je věčně nespokojený soused a svět nadarmo čeká mistra, který by ho usadil do náležitých mezí.
Už Bedřich Pruský svou bystrostí a politickými pletkami vynikl nad obratné Francouze. Využil své doby, plné zmatků, kterými se Evropa hemžila. Barbarskou rukou loupeživého rytíře středověku sáhl na perlu Rakouska, na Slezsko, a sotva pokořil nepřipravené Rakousko, vrhl se za kořistí do Francie a řádil v ní stejně bezohledně a krutě, jako v sedmileté válce, kdy českou zemi neustále plenil.
Objevil se náhle veliký Korsikán a už už hrozil, že svou obrovskou pěstí rozdrtí a pokoří rozpínavé Němce. Po státním převratu ve Francii byla knížata drobných německých států už už ve jhu Francie. Jen spojenému úsilí Anglie, Ruska, Rakouska a Pruska se podařilo upevnit znovu mír, vstupem Napoleona naprosto zvrácený. Mocný Napoleon byl přemožen a jako Prométheus přikován na skálu v pustém moři.
Od těch dob minula dlouhá řada let.
Napoleon ni. se snažil napodobit svého strýce a jeho první

roky panování mu přinesly dost slávy a úspěchů v Itálii a na Krymu. Číňany porazil Palikas a francouzský orel se vznesl i v Mexiku.
Takové úspěchy přivodily, že Napoleon přepínal své síly a francouzský národ se vysiloval a krvácel pro velikost svého jména po celém světě, aniž by mu taková oběť přinášela užitek.
Ale nepřátelé francouzského národa v Evropě od dob Napoleona I. také zmoudřeli a zesílili. Byli to zejména Prušáci. Po krátké ŠlesvickoHolštýnské válce bylo v Evropě opět jako před bouří.
Když utrpěl Napoleon v tyfexiku velikou ostudu, obrátil se opět k vyjednávání v Evropě a začal s Bismarckem. Nabídl Prusku rozšíření území o osm miliónů duší a žádal za to tu část země, která leží mezi Rýnem a Mozelou. To mělo opět napravit autoritu, kterou u svého národa ztratil. Bismarck tuto nabídku však nepřijal.
Také ve Vídni začal Napoleon vyjednávat v tomtéž směru. Za Benátky mělo Rakousko dostat pruské Slezsko. Současně prohlásil francouzský císař, že malým německým státům má být dopřáno více samostatnosti.
Z toho vznikla válka rakousko-německá.
Napoleon přivodil zkázu a smrt rakouského arcikníže te v Mexiku a teď vzápětí uváděl i naši říši do neštěstí.
V Paříži byli pevně přesvědčeni, že Prusko v tomto boji podlehne v krátké době, nebo po dlouhém vzájemném zápase. Obojí by Francii prospělo.
Ale stalo sejinak. Prušáci zvítězili, a to velice rychle, a pokořili i jiné německé státečky.
Napoleon však stále podceňoval sílu svého nepřítele. Žádal ještě svým poslancem Benedittim obnovení hranic z roku 1814. Tím by připadly porýnské části Bavorska a Hessenska s Mohučí Francii. Nad to se mělo Prusko zříct práva, že může obsadit Lucembursko. V případě, že by nebylo tomuto požadavku vyhověno, hrozil císař válkou.
Bismarck však uzavřel rychle mír s Rakouskem a francouzskému císaři vzkázal: "Dobrá, tedy válka! Nedáme vám nic!"
Napoleon po poradě s jinými odvolal svou vyhrůžku, ale aby přece jen něco získal, obrátil se k holandskému králi a vyjednával s ním o koupi Lucemburska. Chtěl francouz

skou říši rozšířit na východ. Holandský král projevil ochotu, že mu tuto zemi nechá, ale sotva se to dověděl pruský král, prohlásil, že to nikdy nedovolí. A ahy dodal svým slovům váhu, publikoval současně všecky smlouvy o spojenectví, které uzavřel s jižními německými státy, a to bylo novou diplomatickou porážkou Napoleona.
Tyto Napoleonovy nezdary působily hanebně na vnitřní poměry Francie. Císařský trůn ztrácel stále více lesku. Různé strany jím začaly otřásat. Lid volal po potrestání Pruska a císařovna Eugenie nasadila vše možné, aby císaře donutila k

válce.
Tak bylo rozhodnuto a potají začaly válečné přípravy. Napoleon zjišťoval, že jeho kolísající trůn by padl, jestli se mu nepodaří Prusko pokořit.
Rozumí se, že diplomati obou soků nepřestávali prohlašovat, že mír nebyl nikdy ještě tak zajištěn jako v tuto chvíli, bylo to však dusno a mrtvo před hroznou bouří.
Vědělo se však, že stačí nejmenší jiskra, aby válka vzplanula. -
V tu dobu byla v úzké postranní uličce, které spojuje ulici de Poissoniers s třídou de Clignancourt, malá, nehezká krčma, jaké bývají policií jen proto trpěny, že se užívají jako pasti pro zlosyny. Takové krčmy jsou delší čas na pohled nepozorované a nestřežené, ale jednoho krásného večera se náhle a neočekávaně zjeví policie a uskuteční obyčejně velký lov.
Hospodský této krčmy byl muž stejně odvážný jako lstivý a byl zloděj i přechovávač současně, ale nikdy se ještě policii nepodařilo přistihnout ho tak, aby mohl být potrestaný.
Hosté, kteří sem docházeli, byli vesměs lidé, kteří měli už se zákony více či méně zkušeností, a posluhovaly jim číšnice, jejichž chování bylo vyzývavé.
Tento dům měl velmi úzké průčelí a z večera nebylo nikdy ani jedno okno osvětlené. Zdálo se, že v něm nikdo nebydlí, vyjímaje sklepa, ve kterém byla hospoda, do níž vedla řada chatrných schodů.
Tento sklep byl úzký a dlouhý.
Byl rozdělený do několika místností, jejichž přední část obsadili hosté. Jenom ti, kterým hospodský obzvlášť důvěřoval, směli vstoupit do zadních prostorů, o kterých však nikdo nikdy nemluvil.

Dnes tu sedělo asi dvanáct mužů u dlouhého stolu. Každý z nich měl před sebou velikou sklenici kořalky. Zábava byla slabá. Hostinský ještě nikdy neviděl, že by hovor tak vázl jako dnes. Číšnice, které tu hosty obsluhovaly, se přičiňovaly svým drzým chováním, aby je obveselily, ale po marných pokusech přestaly. Jedna z nich seděla mezi muži, jednoho z nich držela kolem krku a občas si notně zavdala z jeho sklenice. Druhá seděla v koutě, hlavu si opírala dlaněmi, takže její líce byly zastřené stínem, a zdálo se, že není v dobré náladě.
Muž, sedící nejblíže u ní, se k ní obrátil a řekl:
"Co je ti, Sally? Vypadáš, jako bys dostala od otce Maina výpověď!"
"Výpověď?" smála se druhá číšnice. "Ó, taji nemine! Otec Main je rozmrzelý, zeje v poslední době tak nesmírně cudná a jemná."
"Cudná? Taková přece dříve nebývala! Mohli jsme se s ní vždy dobře bavit."
Dívka pokrčila rameny, ohrnula rty a řekla:
"Hm! Sally má milovníka!"
"Milovníka? Nápadníka? U sta hromů! Kdo je to? Znám ho?"
"Ne. Vždyť jsi tady delší čas nebyl. Je to cizinec, který sem od jisté doby přichází."
"Pak byl otec Main nadmíru neprozřetelný!"
"Jakto?"
"No, cizinec by přece neměl tak rychle zdomácnět, aby denním hostům holky přebíral!"
"Ó, on přebírá jistě i jiné!"
"Co?"
"Peníze."
"Ach! On hraje?"
"Ano, a velmi dobře."
"U vás? Tady nahoře?"
Přitom ukázal významně prstem ke stropu.
"Ano, tam nahoře!"
"Není to příliš odvážné, zasvěcovat ho do toho? Je to našinec?"
"Patří k nám. Je to Changeur."
Toto slovo má význam penězoměnce, ale tady bylo myšlené jako padělatel peněz.

"Changeur? Ano, takoví lidé si vydělají mnoho peněz, mohou hrát, a to vysoko, o velké peníze. K takovému nebezpečnému řemeslu je třeba dobré a znamenité hlavy. Jak se jmenuje?"
"To neřekl. Říkáme mu jen Changeur. Je neobyčejně opatrný. Sally mu říká Artur."
"pdkudje?"
"Říká, že přišel z Pyrenejí."
"Jen jestli to tak je."
"To jistě. Mluví nářečím, jaké je obvyklé ve Foixu nebo Roussiloně. Ostatně je

to chlapík velmi příjemný, žádný žert nepokazí a obyčejně vše zase dá k lepšímu."
"To je můj muž! To mám rád. Chytrý člověk, který žije z kapes bohatých lidí, nesmí škrtit na svých chudých kamarádech. Přijde dnes zase?"
"To není jisté. Nebyl tu už několik dní. Proto se Sally tak kysele tváří. Pošetilá holka, myslí, že je jí nevěrný."
"Bah! Co na tom? Neníli to on, je zase jiný! Pojď, Sally, napij se se mnou!"
Sally se odvrátila. Proto se host obrátil k druhé číšnici:
"U Boha, máš pravdu! Stala se upejpavou. Čert aby vzal všecky ženské!"
"Mne také?" ptala se se smíchem.
"Ne. Ať ještě trochu s tebou počká, než si tě vezme... Ty jsi byla vždy dobromyslné dítě. Pojď, pij a dej mi hubičku!"
Zvedla se, přistoupila k němu, napila se z jeho číše a políbila ho na hubenou, vyžilou a nalíčenou tvář. Bylo ošklivé vidět tuto něžnost, kterou tato dívka prokazovala starému muži. Ostatní se smáli.
"Dobrý zážitek, Lermille!" zvolal jeden host. "Ty se tváříš, jako bys dostal pochoutku, kterou jsi už dlouhý čas neměl!"
"Však to také tak je!" odpověděl starý muž a mlaskl jazykem.
"Jen nám to nenamlouvej! Známe tě! Víme všichni, že tvá nevlastní deera je tvá milenka! Kde jsi ji nechal?"
Starý muž zbledl, jeho oči se úzkostlivě a podivně zaleskly. Odpověděl:
"Už ji nemám!"
"Že ne? Kde je?"
"Je mrtvá."
"Mrtvá? To není možné! Taková zdravá, silná holka, kte

rou jsme ti nejen já, ale i všichni ostatní záviděli ta že by byla mrtvá? A na jakou nemoc zemřela?"
"Hm! Na nemoc provazovou."
"Ať mne vezme ďas, jestli jsem kdy o takové nemoci slyšel!"
"Míním, že spadla z vysokého provazu."
"Hrome! Opravdu?"
"Ano! Byl jsem sám u toho."
"To je pro tebe nesmírná nehoda. Hotová smůla! Vydělala přece krásné peníze a ty bys s ní docela dobře vycházel, kdyby neměla hloupý zvyk, že si více hleděla jiných než tebe."
"Však to také přivodilo její smrt."
"Jak to?"
"No, namluvila si zase jednoho. Byl to chudý sběratel bylin. A dívala se na něho, místo na provaz... a tak ztratila rovnováhu a sletěla dolů."
"Byla hned mrtvá?"
"Okamžitě. To bylo ještě štěstí! Polámala si všecka žebra a všecky údy."
"Kde se to stalo?"
"V Thionville. Ale nemluvme už o tom! Nechci o té záležitosti nic slyšet."
"To jsi byl ještě ve společnosti Abu Hassana?"
"Ano."
"Proč jsi od něho odešel? Vždyť přece dobře platil."
"Nechtěl jsem o něm slyšet, když jsem tak bídně přišel o dceru."
"A co teď děláš? Z čeho žiješ?"
"Co je ti po tom? Starej se o sebe a ne o mne! Já nyní dělám soukromníka."
"Starý, to ti nevěřím!"
"Ne? Tak? A proč ne?" ptal se ironicky bývalý komediant, vrah své nevlastní dcery.
"Protože jsou k tomu třeba peníze."
"No! A kdo ti řekl, že peníze nemám?"
Druhý muž protáhl údivem tvář a odpověděl:
"Ach! Ty máš peníze? To je něco jiného! Ale přece jen bych rád věděl, jak se stalo, že jsi tak náhle zbohatl. Pokud tě znám, proteklo ti vše hrdlem, co sis kdy vydělal. Jakživ sis neušetřil ani centimu. Myslím si, že jsi někde provedl něco chytrého."

l
"A kdyby to tak bylo? Co by ti bylo po tom?"
"Tak to je! Není mi po tom vůbec nic. Ale pojď sem, starý! Musím se ti přece jen podívat lépe do tvé otylé tváře!"
Komediant mu odporoval, ale marně. Jeho společník si otočil k sobě jeho hlavu,

díval se mu do obličeje a pak si prohlížel i jeho šaty a nakonec řekl:
"Ten obličej znám a oblek také. Když jste byli v Remilly, měl ho na sobě tvůj druh, který dělal Herkula. Tobě jsou kalhoty, vesta i kabát příliš veliké. A takovému řediteli, jako byl Abu Hassan, kouzelník, také neutíká takový chudý komediant jen pro pouhé pohnutí mysli. Takové věci jsi dávno Utopil v kořalce. Zdá se mi, že tuším zcela správně, když se domnívám, že jsi utekl své společnosti s kasou a v tomto cizím obleku."
"Nesmysl!"
"Jenom se přiznej, starý!"
Komediant se mu vytrhl a zuřivě mu odsekl:
"Opakuji ti, že se nemáš starat o mé záležitosti - ty, ani nikdo jiný."
"A já ti opakuji, že máš pravdu. Ale chtěl jsem ti jen ukázat, že jsem tě prohlédl. Ostatně jsme všichni tady, jak jsme pohromadě, dobří kamarádi a druh druha nevyzradíme. Co jsem tedy řekl, ti nemůže naprosto uškodit. A proto mám za to, že svým přátelům nabídneš několik lahví, když jsi teď při penězích."
"Ani mne nenapadne. Nemám tolik peněz, jak si myslíš, a musím s nimi vystačit, než si najdu nové místo."
"Lakomce! Měl bys vlastně dát něco za to, že opět smíš mezi nás, když jsi tady tak dlouho nebyl, a zdá se mi no, odpustíme ti to. Tady přichází muž, který není tak lakomý a skoupý jako ty!"
Při těch slovech se obrátil ke dveřím, kterými nový muž vcházel.
Byl to mladý, asi osmadvacetiletý muž příjemného zevnějšku. Měl vlasy krátce přistřižené, husté kníry byly černé a nápadně se obrážely od jeho jasné pleti. Nebyl vysoký, ale byl silný a široký. Přesto, že byl oblečený jen prostě, do modré plátěné haleny, vypadal přece slušně a příjemně.
"To je Changeur!" zvolal komediantův společník. "Vítám tě! Proč jsi v posledních dnech nepřišel?"

Všichni potřásali příchozímu rukou. Sally, číšnice, vyskočila s radostným výkřikem a ani mu nedala čas, aby na pozdrav a na otázky odpověděl.
"Konečně, konečně přicházíš!" zvolala a objala ho oběma rukama. "Kde jsi byl po celý ten dlouhý čas?"
"Dlouhý čas?" ptal se se zvláštním úsměvem, který byl asi radostný, ale přesto nemohl skrýt potlačovanou nevůli. "Vždyť jsou to jen tři dny!"
"Ale přesto věčnost pro mou touhu! Proč jsi nepřišel?"
"Obchody!" odpověděl a pokrčil lehce rameny.
"Podařily se ti?"
"Jako vždycky!"
"Ano, ty jsi moudrá hlava!" řekla pyšně. "Ty se nedáš nikdy přistihnout. Pojdi Musíš mi o tom vyprávět!"
Chtěla ho přitáhnout k místu, kde už dříve seděla, ale on se nedal a řekl:
"Až později, Sally! Nesmím zanedbávat společníky, také mám především ukrutnou žízeň. Dej mi víno, ale dobré! Rozumíš? A těmto pánům přines tři láhve absintu. Pijí ten silný nápoj raději než víno. Udělali člověk dobré obchody, musí i svým společníkům dopřát."
"Vidíš, paňáco, že Changeur je šlechetný muž?" ptal se komediantův společník.
"Začíná platit, sotva vejde!"
Changeur se posadil k ostatním, kdežto Sally, rozmrzelá jeho zdráháním, že si nechtěl hned sednout k ní, odešla, aby přinesla, co si přál.
"Paňáca?" ptal se a upřel oči na starocha. "To je nový společník?"
"Ano. Starý hříšník, kterému můžeme důvěřovat!"
Tak mu ho představili.
"V čem pracujete?"
"Ve všem. Sebere vše, co jen dostane. Ten muž byl totiž v družině maurského kejklíře, kterému říkají Abu Hassan. Tam mu sletěla jeho nevlastní dcera, tanečnice po provaze, z lana a zlomila si vaz a on ze žalu nad touto ztrátou utekl družině s pokladnou a tímto nádherným oblekem."
"Lotře!" zvolal paňáca.
"Mlč!" okřikl ho druh."Znám dobře tvé způsoby a zvyky! Ach, tuje víno a absint! Nalejme si, ťukněme si! Kdo ví, jak často ještě budeme moct být takto pohromadě."
"Máš strach, že tě chytnou a zavřou?" ptala se číšnice, která před chvíli komedianta políbila.

"Drž hubu, Betty! Tady se jedná o jiné věci!"
"Rozumí se, že důležité!" mínila uštěpačně.

"Ano, velmi důležité!"
Nalil si, jiným také a pak se zvedl.
"Přiťukni si!" vyzval je. "Ať žije starý kapitán!"
Přiťukli si s ním, ale přípitek byl tak neočekávaný, že hned nepili.
"Starý kapitán? Kdo je to, Leviere?" ptal se jeden z nich.
Francouzské slovo "levier" znamená páčidlo. A tím jménem nazvali muže, aby naznačili řemeslo, které provozoval.
"Kdo je starý kapitán?" ptal se. "Myslel jsem, že bude aspoň jeden mezi vámi, kdo ho bude znát nebo aspoň o něm slyšel! Já jsem ho také ještě nikdy neviděl, ale můžeme čekat, že přijde brzy doba, kdy ho poznáme. Pak pokvete naše pšenička. To bude pro riás mnohem, mnohem lepší než teď. Na to se můžete spolehnout."
"Jak to? Mluv! Povídej!" znělo ze všech stran.
Také Sally přišla, aby jeho vyprávění lépe slyšela. Posadila se vedle Changeura a opřela se důvěrně dlaní o jeho rameno. Muž se lehce zachvěl při tomto dotknutí, ale jinak nedal na sobě znát nic.
"No?" začal Levier vysvětlovat, a to nadmíru důležitě. "Víte přece, že maršál Niel dal už dávno naší armádě novou organizaci?"
"Ano, vím!" prohlásil jeho soused.
"Ano, ty to musíš dobře vědět, Rossignole. Vždyť jsi byl celé tři měsíce voják, ale měl jsi dlouhé prsty a nakonec k trestu tě stihlo ještě neštěstí, že tě nechtěli vidět v armádě."
Rossígnol je slavík, ale také paklíč. Takto oslovený muž byl tedy lupič. Dal se do smíchu a pak řekl:
"Ano. Domnívali se, že už nemám čest. Hloupost a čest! Tak jsem se aspoňzbavil vojenčiny. Alejen pokračuj, Leviere!"
"Nuže," ozval se druh znova. "Když už roku 1867 měl začít tanec pro lucemburskou otázku, utvořily se střelecké společnosti, které dostaly jméno sociétés děs Franctireurs. Ta věc tehdy usnula, protože Bismarck spletl mocnostem účty. Ale teď máme vyhlídku, že tyto společnosti budou náležitě zaměstnány."
"Jak?"
"Ty se ještě ptáš? To nevíš, co je ve slově franctireur?"
118

"No, ozbrojený Francouz, který má právo zastřelit nepřítele své vlasti."
"Tak to je, ale přece to není správné. To by pak byl fřanctireurem kterýkoli řadový nebo gardový voják. Je úmysl zřídit společnosti svobodných střelců a připojit je k různým armádním sborům. Jsou to soukromníci,kterým se dostane od císaře právo, aby hájili svou vlast. Žádné mezinárodní právo nemůže proti nim dělat námitky. I když je takový střelec přistižený, musí se s ním zacházet jako s válečným zajatcem, to je, musí být náležitě zaopatřený a po uzavření míru propuštěný na svobodu. Myslím vsak, že je velmi dobré bojovat pro svou vlast, ale ještě lepší a moudřejší je zahrát si na svobodného střelce trochu na svou vlastní pěst. Neníli pravda, Leviere?"
"To bych řekl!" odpověděl tázaný.
"A bude více takových, mnoho, kteří mají totéž myšlení. , Ti nebudou tak hloupí, aby se připojili k armádě, aby se za nepatrný žold a bídný komisárek dali postřílet, ti utvoří zvláštní, volné setniny, a aniž by vydávali v nebezpečí své zdraví, svou svobodu a svůj život, budou konat především svou povinnost, to je, budou mít nadevše na zřeteli svůj osobní prospěch."
"To by nebylo zlé. Ale půjde to jen tehdy, když bude válka."
"Ta přece bude!"
"S kým?"
"U sta hromů! S kým jiným, než s proklatými Němci, na kterých se pomstíme za Sadovou!"
"Co je Francouzům do Sadové?"
"Ty jsi hlupák! To nejsme v čele civilizace či - "
"Ano," přerušil ho jiný se smíchem, "jsme v čele civilizace, protože tebe nazývají Páčidlo a mne Paklíč!"
"Netrop žerty! I ve svém povolání daleko předčíme Němce. Němefc je ve všech směrech blbec. Vše má od nás, víno i módu, hedvábné i kožené zboží, voňavky a všechnu vzdělanost. My jsme jeho páni. Ale opovážil se vést válku a uzavřít mír, aniž by se nás ptal. Naši politiku od té doby všemožným způsobem křížil a pletl. Chceme odvetu za Sadovou a Průsak musí být bit! Říkám vám, že něco visí ve vzduchu. Kamkoli člověk přijde, neslyší než hovor o výměně depeší a o válce. A otevřeli člověk oči a uši, nejen
119

l
že slyší, ale i vidí, že na všech stranách je jakési rozčilení a že se dějí různé tajné přípravy, které se mohou vztahovat jen na brzké vyhlášení války."
"A to vše se týká tvého starého kapitána?"
"Ano. On bude jedním z velitelů těchto rranctireurů."
"Musíme ho tedy poznat. Kde bydlí a jak se jmenuje?"
"Sídlí v zámku Ortry u Thionville a jmenuje se Albín Richemonte. Je prý už velmi starý pán a prodělal už války a vítězství prvního císařství. Je hrdina z císařské gardy a má styky s nejvyšším panstvem u dvora. Proto mu bylo toto postavení svěřeno. Vysílá teď své tajné emisary kolem a jeden z nich mi uložil, abych pro něho naverboval lidi."
"U sta hromů! To zní nadmíru vážně!" zvolal Levier.
"Je to skutečně vážné! Ten kapitán má prý někde ohromné množství zbraní a nábojů, které už po léta shromažďuje a denně je doplňuje. V blízkých departementech už odvod vykonal a teď, jak jsem uvedl, vyslal své emisary do Paříže, aby opatřil další účastníky. Každá setnina si smí své důstojníky a poddůstojníky sama volit, jen to je nové, že všichni budou poslušní vrchního velení. Nikdo se nebude ptát na stav ani na minulost, ba ani na věk, jenom to je podmínkou, aby se hlásili stateční muži. Chceteli, přivedu vám zítra 'emisara."
"Přiveď ho! Při veď ho!" znělo ze všech stran souhlasné rozhodnutí.
I Changeur nadšeně souhlasil. Poslouchal tento výklad s nejvyšší pozorností a při zmínce, že si střelci mohou své představené sami volit, se zdálo, že v jeho usměvavém obličeji září jistota, že při svých tělesných i duševních přednostech se zcela jistě může nadít, že bude zvolen důstojníkem.
Rozmlouvali ještě chvíli o tom stavu, o jistotě, že válka bude brzy vyhlášena. Pak vyšel hostinský, otec Main, ze zadní místnosti. Usedl u svých hostů a několik minut se s nimi bavil, pak dal Sally tajné znamení.
Dívka mu ihned porozuměla. Changeur to také zpozoroval, ale tvářil se, jako by nic neviděl.
Sally se zvedla a přinesla svému pánovi sklenici, pak zase usedla v koutě, kde dříve seděla.
Changeur byl přesvědčený, že tyto na pohled zcela nevinné nřípravy se týkají pouze jeho. Chtěli se ho u stolu zbavit.
Že toto tušení bylo správné, to se ukázalo hned.
120

Sally mu pokynula, aby si přisedl k ní. Uznal, že bude nejmoudřejší, když ji poslechne. Proto sebral své víno, odešel od stolu a posadil se k ní. Přitom potají pohlédl rychle na hostinského a viděl, že otec Main se nadmíru spokojeně usmál.
Ale také Levier pozoroval celý tento děj a pochopil ho. Naklonil se k hostinskému a tiše se ho ptal:
"Proč má Changeur jít od stolu, otče Maine?"
"Teď ne!" odpověděl. "Mohl by poznat, že o něm mluvíme."
V tom okamžiku přišlo do místnosti několik nových hostů. Posadili se u druhého stolu. Sally je obsloužila. Noví hosté rozmlouvali tak hlasitě, že se hostinský už nebál, že by ho Changeur slyšel, proto řekl tiše, ale přece tak, aby ho mohli slyšet ti, co vedle něho seděli:
"Nedůvěřuji mu."
"Proč?" ptal se Levier.
"Zdá se mi panovačný. Má něco v sobě, co mi říká, že nepatří mezi nás."
"Ó, já ho naopak považuju za poctivého a jistého."
"Přísahal bych na to, že se klameš."
"Vždyť přece docela upřímně dal najevo, že padělal směnky! A pak řekl teprve před chvílí, že opět udělal velmi dobré obchody."
"Tím může klamat jenom tebe a vás, ale mě ne. Pro mě si s ním pijte, jak chcete a kdy chcete, to mi bude jen milé, protože bude mít velkou útratu, ale o našich obchodech se mu nikdy ani slovem nezmiňujte. Považuji ho za tajného policistu."
"Nesmysl! Vím zcela určitě, že se sám musí bát policie!"
"Jak to?"
"Podívali jste se dobře na jeho vousy a vlasy?"
"Proč myslíš?"
"No, zdá se, že jsou černé, ale není to tak. Dnes jsem si ho dobře prohlédl. Mezi černou barvou a kůží jsou poněkud jasnější, ač to je sotva vidět. Myslím si, že má vlasy i vousy světlé. Několik dnů šije už nebarvil. Musel by klamat, kdyby byl na dobré cestě?"
"To ještě nic nedokazuje. Snad si barví vlasy, aby náhodou nebyl poznaný někým z nás, kdo ho už viděl."

"Ale proč nosí paruku?"
121

ái

"Jakou paruku?" ptal se hostinský s úžasem. "Vlasy má snad barvené, ale přece jen své vlastní!"
"A přece ji někdy nosí. Když tady byl předposledně, chtěl vytáhnout kapesník, ale místo něho vytáhl z kapsy paruku."
"Co při tom dělal?"
"Docela lhostejně se usmál."
"Nebyl v rozpacích?"
"Nikoliv. Vždyť věděl, zeje mezi lidmi, kteří tu a tam jsou nucení udělat totéž."
Hostinský potřásl hlavou a pak řekl:
"A ani to ještě nedokazuje, že by to s námi dobře myslel. Tajný policista dovede také užívat nepravé vlásenky. Řekl někdy Changeur důvěrně, kde jaký obchod udělal?"
"Nikoliv. Neřekl. Vždyť to není ani potřeba. Nikdo to nebude na něm žádat."
"Nebo jste snad něco slyšeli nebo četli, co by nasvědčovalo tomu, že je opravdu Changeurem, to je, že žije jenom z falšování směnek? Takové falšování se děje v Paříži mnohokrát" jako ve všech světových městech, ale pravda je, že pachatel je vždy známá osobnost. Že by však byl někdo, kdo v tomto oboru pracuje a zůstal vždy utajený, o tom jsem ještě nikdy neslyšel. Vy jste jistě mladí a neprodělali jste ještě školu, kterou já mám odbytou. Mě tak snadno nikdo neoklame ani nepodvede. Víte snad, kde bydlí? Řekl vám
"Ano," odpověděl Levier.
"To se divím. No, kde tedy bydlí?"
"V rue de Parádíš."
"Číslo? Poschodí?"
"To jsme se ho neptali. Víme jen, že odtud nikdy jinam nechodí, ale že jde vždy domů, a to vždy směrem, jak nám řekl."
"Musíme mít o něm jistotu. Musíme ho pozorovat. Chceš to udělat?"
"Ano," odpověděl Levier. "Jsem však přesvědčený, že nás neklame. Má pěkný zevnějšek a pěkné způsoby, ale to přece patří do jeho oboru. Myslíš, abych šel za ním, otče Maine?"
"Ano. Uvidíšli, že bydlí opravdu v rue Parádíš, vstoupíš za chvíli za ním do domu a zeptáš se na něho domovníka."
"Zdá se mi, že ten člověk mi nedá o něm žádnou zprávu."
"Myslíš to opravdu?" ptal se hostinský rozpačitě. "Pak mě
122

špatně znáš. Co chci, to také provedu, umím to. Máli policie své tajné spojence mezi námi, kteří nás časem prozradí, pak mám zase já svého spojence u policie, který mi je k službám. To je důvod, proč nikdy nejsem udaný ani trestaný. Chystali se kdy něco proti mně nebo mým přátelům, dostanu ihned zprávu."
"Hrome! Jeli to pravda, pak jsi neobyčejný chytrák, otče Maine!"
"Stojí to ale něco peněz! Můžete si pomyslet, že musím svému důvěrníkovi u policie hodně platit. Abych nevzbudil podezření, dám tu a tam u sebe chytit některého tuláka, který nepatří do naší společnosti. To mi neuškodí, přinese mi to jen užitek, protože tím nasypu pánům z bezpečnostního úřadu písek do očí. Proto chci mít o Changeurovi jistotu, abych věděl, jak s ním mám zacházet. Nezasloužíli si mou důvěru, podám policii zprávu, že sem chodí člověk, kterého považuji za podvodníka a který se sám za něho vydává. A pak bude chycený."
"Zapomínáš, otče Maine, že se sám nenazval Changeurem. Dal nám to pouze tušit a trpí mlčky, abychom ho tak překřtili."
"To je jedno. Můj přítel u policie mi dal několik odznaků. Dám ti jeden. Vykážeš se tedy domovníkovi jako tajný policejní zřízenec a pak bude nucen, aby ti vše řekl."
"Jakže? Ty máš odznaky?" ptal se Levier radostně překvapený. "Jaké je to štěstí! Kdo má takovou medaili, je si jistý, že nikdy nebude přistižen."
"Ó, nikoliv! A pak by poznali, od koho odznaky jsou! Používám je tedy jedině k účelům, které nejsou nebezpečné. Budeš tedy Changeura stopovat, ale pak se hned vrátíš sem a odznak mi opět vrátíš."
"Kdy se to má stát? Ještě dnes?"
"Ano. Nechci být déle v nejistotě!"
"Ale vždyť máme dnes velkou práci!"

"Snad budeme hotovi, než půjde. Do konce dnešní opery zbývá ještě půldruhé hodiny. Možná také, že se už dříve vzdálí. Dnes totiž nebude hrát, postaral jsem se o to, aby ti, s nimiž hrává, dnes vůbec nepřišli."
"Zase chytrý nápad!"
"Ó, musel jsem to udělat nejen kvůli němu, ale k vůli našemu podniku. Utrpím tím ovšem ztrátu, protože hra mi
123

přináší pěkný užitek, ale podaříli se nám dnešní náš kousek, dostaneme nesmírné peníze!"
"To je starý generál opravdu tak bohatý?"
Má milióny! Ta dáma je jeho jediná příbuzná, je to jeho vnučka. Má ji nesmírně rád a bude zoufalý, až uslyší, že zmizela. Rád zaplatí sto tisíc franků, aby ji zase dostal."
"To je nesmírná částka!" zvolal Levier a oči se mu chtivě zaleskly. "Však je dílo také dost nebezpečné."
Bajazzo až posud mlčky poslouchal. Teď se však ptal:
"U všech čertů! Snad nechcete unést vnučku některému generálovi?"
"Proč ne?" odpověděl hospodský.
"Nemluvme raději o tom!" zvolal Levier. "Kdo nám ručí za to, že nás ten starý komediant nevyzradí?"
Hospodský udělal rukou zvláštní posunek a řekl hlasem nanejvýš sebevědomým:
"Žádné starosti! Ručím za něho já sám! Stačí to?"
"Takovou záruku přijímáme, otče Maine. Ale to ho tak bezpečně znáš?"
"Jako sebe samého. Viď, paňáco? Pamatuješ si ještě na toho chlapce se lvím zubem? To nám také ještě může vynést pěkné peníze!"
Paňáca odpověděl rychle a úzkostlivě:
"Tiše! Tiše! Nechci teď o tom ani slyšet. O tom si promluvíme později. Proto jsem přišel do Paříže. Mluvte raději o vaší dnešní záležitosti. To se mi zdá mnohem důležitější!"
"Máš pravdu, starý!" přisvědčil hospodský. Obrátil se k ostatním a pokračoval:
"Každý z vás má své místo a já jsem se už. přesvědčil, že skutečně pojede do Opery. To je vlastně vše, co mohu říct. Ty, Páčidlo, budeš fiakristou. Povoz bude v pravý čas přichystaný. Číslo je už přilepené a pak se opět sundá. Tím bude uvedena policie na nepravou stopu. Vlásenky a vousy jsou v zadní místnosti připraveny a branka ve zdi bude v pravý čas otevřená. Nepovedeli se nám tento kousek, budete vy chycení a já nic neztratím, protože mi nikdo nebude moct nic dokázat. Je tedy jen ve vašem zájmu, abyste se přičinili. A teď už dost!"
Vstal a odebral se k hostům, kteří přišli. Přitom se ohlédl po Changeurovi. Byl spokojený, neboť padělatel směnek seděl zády ke stolu, od něhož se právě zvedl, a hrál na stole
124

dámu, aby si zpříjemnil čas. Jistě si tedy ani hostinského a ostatních nevšímal. A přece se otec Main mýlil.
Když se Changeur posadil k Sally, přisedla si k němu blíž a pohlížela mu láskyplně do očí. Řekla:
"Konečně! Konečně jsem s tebou sama! Ty zlý! Proč jsi nešel ke mně hned?"
Sally bývala kdysi velmi hezká dívka. Ještě teď byla hezká a svůdná, i když jen pro toho, kdo neviděl známky, který nezřízený život zanechá v každé padlé bytosti.
Zavrtěl lehce hlavou a odpověděl:
"Jaké právo máš, abych seděl u tebe?"
"Právo lásky!"
"Oho! Mně přece nenamluvíš, že mě miluješ!"
Pohodila udiveně hlavou, pohlédla na něho pátravě a řekla vyčítavým hlasem:
"Ty nevěříš, že tě mám ráda? Jaký máš k tomu důvod?"
"Mám!" odpověděl vážně a stručně.
"A jaký?"
"Především to: Táhneš s otcem Mainem zajeden provaz."
"Pst! Ne tak hlasitě! Mohl by to slyšet!"
V tu dobu přišli noví hosté a jejich hlučný, živý rozhovor umožnil Changeurovi, že mohl opět pokračovat:
"Neslyší to. Odpověz tedy!"
"Jsem v jeho službách. Musím ho poslouchat."
"I když je to proti mně?"
"Proti tobě, Arture? Co jsem udělala proti tobě?"
"Přál si, abych odešel. Dal ti znamení a tys mě zavolala sem do ústraní. Pomáháš

mu tedy proti mně. Uhodl jsem?"
"Ba ne!"
"A co tedy?"
"Bylo to z obchodních důvodů. Chce tam s těmi promluvit o nějakém plánu. A ty jsi neměl o tom slyšet. To je vše."
"Jaký plán to má být?"
"To nevím!"
"Ach, ty jsi zdrženlivá! A jak mám věřit ve tvou lásku?"
Milovala toho hezkého muže vším žárem, jakého jsou takové dívky schopny, když věnují muži morálně nad ně povznesenému hlubší a trvalejší city. V těchto rozpacích řekla:
"Arture, miluji tě, že bych pro tebe i smrt podstoupila. Nebylo by to obtížné, protože takový život je mi stejně na
125

]
obtíž... V tomto domě se děje ovšem velmi mnoho, co nesmí nikdo vědět, ba ani já nevím vše, ale ani co vím, bych ti nezamlčela, kdybych viděla, že ti nebudu protivná. Ty mě však nemáš ráď!"
Tato slova pronesla s takovou poctivou upřímností, s takovou lítostí, že se nemohl ubránit soucitu.
"Proč si myslíš, že tě nemám rád?" ptal se hlasem mnohem vlídnějším.
"Ty se ještě ptáš? Jak často jsme byli spolu sami, a kdyby i to nebylo nikdo se nestará o to, co děláme! Dal jsi mi někdy najevo, že se o mne zajímáš? Přijdeš a sedneš si k jiným, jsouli tu hosté. A jsemli tu sama, sedneš si hodně daleko. Dotknuli se tě rukou, trhneš sebou, i před chvílí jsi to udělal. Dotkl jsi se mne kdy jen jediným prstem? Nikoliv! A když jsem tě prosila o hubičku, rozhněval jsi se, že bych to od tebe nikdy nečekala."
"Sally, děvče přece nemá nikdy prosit o hubičku!"
"Ale když po ní tolik touží a žádnou nedostává!"
"Musí mít strpení. Ty neznáš lásku. Právě když ji nejvíce voláš, oddaluje se."
Přitom ji bezděky vzal za ruku. Bylo to poprvé a to pouhé dotknutí vzkypělo. Její tváře zářily pěstím. Ubohá dívka klesala snad bez své viny ze stupně na stupeň. Ve světovém městě se dívka snadněji povznese a snadněji klesne, i morálně, než na venkově.
"Oddaluje se?" ptala se s hlubokým povzdechem. "Byla tedy přece tady a nechtěla se jen ukázat?"
Dívala se při tom na něho tak vroucně, tak vřele, tak roztouženě, že jí bezděky stiskl ruku.
"To ona si přeje, aby se o ní nemluvilo, aspoň tak dlouho ne, pokud se sama nepřihlásí."
Sally potřásla smutně hlavou.
"Nerozumím ti, co myslíš. Slyším jen, že mám mlčet, budu tedy mlčet. Ale když jsem tě viděla vždy tak chladného, kdežto ostatní jsou úplně jiní, myslela jsem si, že můj pán má snad přece jen pravdu."
"Pravdu? Jakou?"
"Považuje tě za policistu. Nedůvěřuje ti."
"Mnoho důvtipu nemá. Nedůvěřuje mi? Proto jsem tedy musel od stolu odejít?"
"Ano, proto!"
126

"Mohl mne tam klidně nechat. Dokud nebude škodit on mně, nemusí se mne bát. Ale přece jen jsem zvědavý, proč mě od stolu vyhnal."
„To já také nevím."
"Opravdu ne?"
"Ne!" odpověděla upřímně. "Mohu ti ovšem o něm říct, že je nejproslulejší přechovávač hlavního města, ale sama bych mu to nemohla dokázat. Nestrpí, aby ho někdo pozoroval. A zdá se, že o podobný obchod se asi bude jednat i dnes."
"Pak mně do toho nic není. Nemluvme o něm."
"Z toho poznávám, že nejsi tajný policista. Kdybys byl, vyptával by ses více. Když otec Main čeká zásilku kradeného zboží, namaže vždy olejem veřeje starých dveří, které jsou vzadu ve zdi."
"A dnes to udělal?"
"Ano. Dále nám zakáže, že nesmíme hostinskou místnost opouštět. Teprve když je zboží ukryté a dům je zase prázdný, přijde nám říct, že smíme vyjít."
"A to vám řekl i dnes?"
"Ano. Nesmíme ani nahoru na schody. Očekává asi vzácnou zásilku, protože vyklidil místnosti ve třetím patře. Dal tam jen několik kusů nábytku a to nemohu

pochopit."
"Obávám se, že se odváží příliš mnoho a že bude navzdor své prohnanosti jednou přistižen. Bylo by mi líto, kdybys i ty byla v podezření."
"Opravdu by ti to bylo líto?" ptala se radostně. "Určitě by i nás sebrali, kdyby on byl přistižen. Ale nakonec by nás přece jen museli pustit!"
"Já bych raději utekl dříve."
"Kam? Kdo mne odtud vezme? Kdo se mne ujme? O dívce mého postavení nechce nikdo ani slyšet. My jsme ztracené! Kdo se nás ujme?"
"To tady nejsou záchrany a ústavy pro ztracené dívky?"
"To mi říkáš ty?" ptala se ho. "Mám jít do takového domu, aby se mi tam vysmívali? To je člověk materiál, aby se na něm dělali pokusy? Buduli se pak chovat několik let dobře, dostanu vysvědčení, že jsem polepšená hříšnice, které se může ze soucitu poskytnout důvěra a nějaké zaměstnání... Ne! Buďto umřu tady, anebo vystoupím z této bídy a půjdu tam, kde mě nikdo nezná, kde budu moct pracovat, aniž bych se musela do skonání stydět!"
127

Cítil, co chtěla říct, chápal, že není úplně v neprávu, třebaže nedovedla pro své myšlenky nalézt pravá slova. Tato dívka měla snad přece ještě dost síly, aby se vzpamatovala a povznesla. Proto řekl plný soucitu:
"A kdybys měla teď prostředky, abys začala nový život, nestala by ses nikdy zase sklepnicí v takového hospodě?"
"Ne, ne, nikdy! Raději bych pracovala, až by se mi kůže z rukou odrala. Ale kde vzít tyto prostředky? Nemám nikoho, kdo by se nade mnou slitoval!"
Slzy jí vytryskly z oěí. Cítil s ní upřímnou soustrast a řekl:
"To nemáš mě?"
"Tebe? Ó, ano, v tebe bych věřila. Tobě bych důvěřovala, že bys mi mohl pomoct. Ale bylo by šílenství, abych si myslela, že mě vezmeš k sobě!"
"Vidím, že máš rozum, Sally. Miluješ mě a já cítím k tobě vroucí soucit, ale naše cesty se rozcházejí. Přesto bych tě prosil, abys přijala ode mne částku peněz, která ti poskytne možnost, že můžeš být hodná dívka a pak snad také šťastná a vážená žena."
Sally zbledla. Její oči se upíraly na něho s výrazem, který nedovedl rozluštit. Jaké pocity asi vířily v jejím nitru? Myslela si snad, byť i jen pouhý okamžik, že by se mohla stát ženou tohoto muže, o kterém si nemohla myslet nic jiného, než že propadl rovněž zákonu?
Ale opět nabyla barvu. Uchopila ho za ruce a ptala se chvějícím se hlasem:
"Ty bys to opravdu udělal, Arture? Opravdu?"
"Ano," odpověděl, "a to rád, ze srdce rád!"
Po těch slovech sepjala ruce jako k modlitbě, dívala se mu plná dojemné vděčnosti do očí a šeptala:
"Ó, můj Bože, pak bych mohla jít ke svému bratrovi."
"Jakže? Ty máš bratra?""
"Ano. Byli jsme sirotci. Vychovala nás stará paní, s níž jsme chodili žebrat. Můj osud znáš. Můj bratr byl šťastnější. Utekl stařeně daleko z Paříže a stal se čeledínem. Je tam doteď. Snad by se mu podařilo, že by i mne vzali do služby."
"Rozmyslíme si to ještě. Zítra sem zase přijdu a povím ti ostatní. Teď si trochu zahrajme."
Sáhl po dámě, která ležela na okně a začal rovnat kameny. Měl k tomu dva důvody. Především chtěl odbočit od rozhovoru a pak si řekl, že při hře snad uslyší něco z hovoru.
128

Sally hrála dámu špatně. Byla šťastná, že smí sedět u milovaného muže a nenamítala nic proti jeho návrhu. Artur byl mistr a předčil ji, přesto se však při každém tahu tvářil, jako by se dlouho rozmýšlel.V takovou chvíli napínal sluch a skutečně se mu podařilo, že něco zaslechl.
"To je generál opravdu tak bohatý?" slyšel se ptát.
" sto tisíc franků rád zaplatí, aby ji zase dostal," zněla odpověď, jejíž první část nezaslechl.
" unést vnučku generálovi?" znělo vzadu dále.
Vtom musel Changeur udělat tah. Sally mu řekla něco o hře a teprve pak zase slyšel šepot hostinského:
" fiakristou číslo přilepené vlásenky a vousy budeme se dělit nikdo mi nebude moct nic dokázat."
To byla slova, která neměla žádnou souvislost. Nemohl uhodnout, jestli vypráví o něčem, co se už stalo, nebo o tom, co se stát má, ale přesto přece na něho působila slova tak, že poslouchal.

Hospodský se zvedl, přistoupil nejdříve ke druhému stolu a pak teprve k němu.
"Tak je to dobře, Changeure! Hřej jen se Sally. Do herny se dnes nedostaneš."
"Proč ne?"
"Protože dnes se nebude hrát. Kamarádi odřekli."
"Mně je to jedno. Nemam ostatně vůbec v úmyslu dlouho se zdržet. Půjdu domů."
"Ó, ne, nechoď, zůstaň ještě tady!" prosila Sally.
"Dohrajeme ještě tuto hru a pak půjdu. Jsem svým posledním obchodem unavený a musím se vyspat."
"Ale zítra zase přijdeš? Jistě přijdeš?"
"Ano, přijdu."
Hostinský odešel k výčepu. Nikdo se teď na ně nedíval.
Sally ho uchopila za ruku, přitiskla ji ke rtům a šeptala:
"Toto políbení, to jediné mi musíš dovolit! Je lepší než to, po kterém jsem u tebe stále toužila."
Zaplatil a šel.
Sotva vyšel ze dveří, spěchal hostinský z výčepu k Levierovi a řekl mu tlumeně:
"Tady je policejní odznak. Rychle za ním!"
"To je na to ještě dost času?"
"Úplně! Jenom si pospěš, abys ho neztratil z očí!"
Lupič schoval policejní odznak a chvátal za odcházejícím.

XI.
Changeur kráčel zvolna ulicí.
Když došel mezi dvě svítilny, kde bylo osvětlení velmi sporé, protože v této odlehlé části města bylo svítilen mnohem méně než v hlavních třídách vnitřního města, ohlédl se rychle, aniž by se však zastavoval.
Asi padesát kroků za sebou spatřil muže v modré haleně a s kloboukem se širokou střechou. Ten muž se bral právě kolem svítilny, takže jeho postava byla osvětlená.
"To je Levier!" zabručel si Changeur. "Bude mě stopovat, aby se přesvědčil, zdali opravdu bydlím v místech, která jsem naznačil."
Ubíral se dále a poznal na rohu, že Levier skutečně za ním jde. Tak se dostal do rue de Paradis a k domu, ve kterém bydlel. U vrat svítila svítilna, také průjezd byl osvětlený plynovým plamenem. Pozdravil domovníka, sedícího u otevřeného okénka, a pustil se do dvora.
V zadním domě přešel schody obou pater, rovněž osvětlené, a stanul u dvojích dveří, které byly těsně vedle sebe. Na jedněch byla navštívenka se jménem "Artur Valley, písař", na druhých "Guillaume Fredoq, statista".
Vytáhl klíč a otevřel první dveře. Světnice, do které vstoupil, byla tmavá, ale rozsvítil si hned. Pak vytáhl zvenčí klíč a zavřel z vnitřku na závoru.
Světnička byla jen spoře osvětlená. Ve zdi byly dveře, které vedly do druhé světnice, na jejíchž dveřích bylo jiné jméno. Otevřel je a vstoupil dále.
"Tak!" dal se do smíchu. "Teď jsem byl písař Artur Valley a nyní budu statista Fredoq. Nikdo v celém domě netuší, že tyto dvě osoby jsou vlastně totožné. Tímto způsobem zmatu všechny slídíce."

Otevřel šatník, vytáhl jiný, velice elegantní oblek a nasadil si černou paruku a černé vousy. Brýle úplně doplnily změnu podoby. Pak si vzal klobouk nejnovější módy a do ruky vkusnou hůlku. Z pažení u okna vzal dva malé oblázky a dal si je do úst, jeden na pravou stranu, druhý na levou.
Pak zhasnul světlo a vyšel ze dveří, na nichž bylo jméno Fredoq. Když tyto dveře za sebou zavíral, uplynulo sotva pět minut od jeho příchodu do prvních dveří.
S nenapodobitelnou lhostejností se bral ze schodů a přešel opět dvůr. Když došel do průjezdu, stál Levier u domovníkova okénka.
Dobrodruh počkal chvíli, než vstoupil do domu. Pozdravil domovníka sebevědomým hlasem, jaký užívají policejní zřízenci, a ptal se ho:
"Ach, můj milý, znáte snad toho mladého muže, který před chvilkou vešel do tohoto domu?"
"Ano," odvětil tázaný a změřil muže v modré haleně ne právě uctivě. "Proč bych ho neznal? Vždyť bydlí v tomto domě."
"V přední části?"
"Ba ne. Vzadu."
"Jak se jmenuje?"
"Ó, monsieur, neřekl jste mi, kdo jste? Mám právo zeptat se, kdo se zajímá o obyvatele tohoto domu."
Levier vytáhl vážně odznak, strčil ho domovníkovi k obličeji a ptal se:

"Postačí vám to?"
Strážce vchodu se ihned poklonil a odpověděl hlasem mnohem vlídnějším:
"Zajisté postačí, monsieur! Jsem ovšem ochotný podat vám zprávu. Prosím, ptejte se!"
"Jak se tedy jmenuje ten mladý muž?"
"Artur Valley. Tak to mám napsané v seznamu nájemníků."
"Čím je?"
"Písař."
"Jak dlouho tady bydlí?"
"Teprve snad asi čtrnáct dní."
"Chodí k němu mnoho lidí?"
"Nikoliv. Nemívá nikdy žádné návštěvy a bývá vždy
sám.
131

JÍ

"Ale odchází často z domu?"
"Jednou za den."
"A v noci bývá často mimo dům?"
"To ne. Nikdy. Chodívá v tuto dobu anebo i dříve domů a vychází teprve druhý den opět za soumraku, docela naopak, než jeho soused, ten statista Fredoq, který v tuto dobu odchází a teprve za svítání se zase vrací. Nemyslím, že byste měl důvod k tomu, že se o tohoto mladého muže zajímáte!"
"Ó, nikoliv. Šel kolem mne a jakási podoba mne svedla, že jsem ho považoval za jiného."
V tom okamžiku tančil Changeur kolem nich a ubíral se k východu. Pískal si písničku a zdálo se, že se o ně nestará, ale za okamžik se opět vrátil a zvolal:
"Haló, starý pane! Kdyby se někdo na mne ptal, řekněte, že jsem odešel!"
"K službám, pane Fredoqu!"
Nikdo ho nepoznal. I jeho hlas zněl úplně jinak, k tomu mu pomohly oblázky. Když zmizel, řekl domovník domnělému policistovi:
"To byl ten statista. Haló, starý pane! Tak na mě volá Tcaždý večer. To je monsieur Valley hodnější, ten zdraví zdvořileji!"
"Všichni lidé nejsou stejně vzdělaní, můj milý!" odpověděl Levier. "Děkuji vám za vaši zprávu. Dobrou noc!"
"Dobrou noc!"
Levier se odebral nazpět do hospody a posadil se opět ke svým druhům. Hostinský mu opět vzal policejní odznak a ptal se ho:
"No, co jsi se dozvěděl?"
"Že mu můžeme důvěřovat. Přichází večer co večer pravidelně domů a teprve za soumraku druhého dne zase vychází. To by přece nemohl, kdyby byl policista. Žije velmi samotářsky. Mám za to, že tohoto svého samotářství užívá ke zhotovení nepravých listin."
"Jeli to tak, pak jsem se v něm zmýlil. Ale hleďte, abyste si pospíšili s tímto absintem. Bude záhy čas, abyste se přestrojili a odebrali na svá místa!"
... Changeur došel zatím k nejbližšímu stanovisku fiakrů.
"Do velké Opery!" nařídil a usedal do kočáru, který se ihned rozjel.
132

Jel ulicemi části Saint Denis, pak zabočil vpravo do boulevardů Bonne Nouvelle, Poissonniére a Montmartre a stanul před velkou Operou, která svou druhou částí byla v ulici Lepelletier a později, v říjnu 1873, lehla popelem. Poté teprve byla vystavěná v nynější nádherné podobě v boulevardech děs Capucines.
Zaplatil vozkovi a vstoupil do proslulé budovy. Počínal si zcela jinak než v průjezdu svého bytu. Vozka ani nezpozoroval, jak se cestou jeho host změnil V kočáře si totiž sundal vlásenku a nepravé vousy.
Jak se změnil teď proti tomu, když seděl v kazajce u číšnice! Šaty mu výborně slušely. Byly jemné. Vypadal ve své odměřené, slušné bytosti jako muž, který si je vědomý toho, že náleží k aristokratickým kruhům.
Když vstoupil do chrámu umění, poznal, že je právě přestávka, a odebral se ihned do foyeru. Tato síň měla oslňující vzhled. Páiíi a dámy se procházeli kolem bohatých bufetů anebo tvořili kroužky a bavili se.
Rozhlížel se pátravě. Pojednou se usmál a byl to úsměv blažený, spokojený. Našel, co hledal. Dvě dámy tu stály pohromadě a živě se bavily, starší a mladší. O první dámě nelze více říct, než že měla velmi vznešený zevnějšek, na mladší však utkvěl pohled každého, kdo ji jen spatřil.

Byla prostřední velikosti, pravá Francouzka, tmavých vlasů a plná vznešenosti. Tmavě růžové hedvábné šaty s dlouhou vlečkou jí tak těsně přiléhaly k pasu a k plnému poprsí, že oko toho, kdo ji spatřil, bylo udivené její krásou. Na prsou a na ramenou byla hedvábná látka potažená drahocennými krajkami, pod nimiž zářila sněhobílá šíje a bělostná ramena. Ani Canova by nemohl krásnější ramena vykouzlit. Byla plná a přece vyhovovala všem předpisům krásy, na loktech jako zvláštní ozdoba se tvořily malé důlky a její ručky byly tak drobné, jako by to byly ruce dítěte.
Vlasy měla jen jednoduše učesané a ozdobené jedinou růží. Také na ňadrech jí voněla tmavá růže, právě v rozpuku. A přece jen byl obličej této dámy nejkrásnější! Duchaplné a přece dětsky veselé oči, jasné, čisté, nevinné čelo, sladce se usmívající ústa, něžné a přece plné tváře s lehkým nádechem ruměnce, to vše nelze popsat.
A když mluvila, byl každý její pohyb plný okouzlujícího půvabu, její ramena i ruce byly tak krásné, tak harmonické, jako by se v ni vtělila bohyně něhy. Byla neodolatelná.
133

Zdálo se, že ani nepozoruje a neví, že oči všech se pásly na jejích půvabech a že pohledy mnohých byly roztoužené. Stála tady nenucené, jako by kolem nikdo nebyl. A přece dvou očí si všimla. Dvě oči byly na ni upřeny zářivým pohledem. Lehce se zarděla a sklopila dlouhé řasy.
Komu patřily tyto oči?
Komu jinému než Changeurovi! :
Kráčel zvolna a blízko kolem ní. Nikdo by nemohl říct, zeji vidí a ona jeho. Vždyť ještě nepromluvil s touto nádhernou bytostí ani slovo, viděl ji jen tady a pak v lóži první řady, která s jeho lóží sousedila. V bufetu se občerstvil, ona po chvíli také. Jejich pohledy se nesetkaly. Vždyť se neznali, byli si úplně cizí! Pak zaznělo znamení, že začne další hra. Šla a on za ní. Na chodbě, která spojovala foyer s lóžemi, spatřil růžové poupě. Byla to růže, kterou měla na prsou. Shýbl se rychle a zvedl ji tak chtivě, jako když chudý dělník v diamantových dolech najde největší démant na světě. Přitiskl růži ke rtům a sál její sladkou, líbeznou vůni, bylo mu, jako by tím vdechoval část duše té, kterou květ před chvílí zdobil na prsou.
Vstoupil do své lóže.
Jeho sousedka byla ve své lóži úplně sama. Zdálo se, že se po něm ani neohlédla, vždyť ji ani nesměl pozdravit. Ale proč se právě teď tak náhle zarděla na čele, na tvářích i na šíji, takže bezděky si přitiskla batistový šáteček do obličeje? Snad přece zpozorovala, že její růže našla místo na jeho prsou? Ztratila tuto růži pouhou náhodou, nevědomky, nebo to'byl hlas srdce? Věděla, že on jde za ní a dala mu znamení, že - ?
Vtom zvedl kapelník taktovku a hra začala.
Co hráli hudebníci, co zpívali umělci a umělkyně, to neslyšel a ani nevěděl. Kdyby se ho později na to někdo zeptal, nedovedl by odpovědět. Slyšel hudbu, ano, slyšel zvuky hudebních nástrojů a lidské hlasy, a přece se mu zdálo, že se vznáší v oblacích a vysoko, vysoko nad ním že zní jako nebeská pohádka harmonie, které se říká hudba sfér, jíž lidské ucho nikdy nemůže slyšet, ale jen lidská duše může tušit...
A vedle něho - ! Neodvážil se pohlédnout na ni, ale cítil a pozoroval byť i její nejmenší pohyb, jako by jeho nervy byly s nervy jejího těla v magnetickém spojení...
134

Teprve když se ozval bouřlivý potlesk, že hra je u konce, namáhal se, aby setřásl ze sebe svůj duševní stav, který nedovedl pravým jménem označit.
Zvedl se.
Vedle v sousední lóži se objevil sluha v livreji a podržel své mladé velitelce přehoz, aby se mohla obléct. Pak šla.
Podívala se dříve na něho, plaše, rychle, byť i jen na pouhý kratičký okamžik?
Netroufal si určitě odpovědět na tu otázku a ruměnec, který cítil ve své tváři, nemohl být odpovědí.
Když vyšel, zmizela. Pustil se v proudu obecenstva po širokých schodech zvolna dolů. Zavolal si fiakr a dal se odvézt do svého vlastního bytu, který byl v rue Richelieu.
Ta, která u něho vyvolala tak mocný dojem, vstoupila zatím do ekvipáže na ni čekající a sluha se postavil vzadu na své místo. Kočí v trysku ujížděl.
Nepozoroval, že těsně za ním jede jiný. Koně druhého kočáru nebyly drožkářské koně, jinak by nemohly tak rychle ujíždět.

O dvě ulice dále, kde bylo málo chodců, stáli čtyři muži, z každé strany chodníku dva. Drželi v rukou oba konce tenkého, ale silného lana, které bylo položeno přes ulici. Vtom zaslechli hlučný hukot dvou povozů, které se sem v největší rychlosti blížily.
"Pozor!" zvolal jeden muž.
"Budou to opravdu oni?" zněla odpověď z protější strany ulice.
"Ano. Vždyť slyšíš znamení!"
Kočí u druhého povozu zapráskal čtyřikrát bičem. Muži napjali lano. Koně v největší rychlosti narazili na lano, zamotali se do něho a padli na dlažbu. Oj se zlomila, vůz hrkl a pak se zastavil. Kočí byl stržen z kozlíku a sluha vzadu odhozen. V jejich výkřik se vmísilo zděšené volání dámy.
V tom okamžiku se taxi zastavilo vedle skupiny koní, ekvipáže, kočího a sluhy, kteří neměli čas, aby se sebrali.
"Sem!" ozval se fiakrista.
Dáma znovu vykřikla, bylo to volání o pomoc. Čtyři silné ruce se jí chopily. V okamžiku byla stržena z kočáru a strčena do vedlejšího fiakru, do kterého rychlé skočili další dva muži.
"Dále!" poručil jeden z nich.
Vůz se rozjel a ujížděl v šíleném trysku. Nešťastná dáma chtěla znovu vykřiknout, ale dvě hrubé, kostnaté ruce jí

zavřely ústa, do kterých jí pak vrazily roubík. Chtěla se bránit, ale její ruce i nohy byly sevřeny a rychle svázaný. Bylo pak slyšet jen krátké, tlumené sténání a pak bylo ticho.
"Povedlo se?" ptal se kočí, obrátil se z kozlíku a neustale pobízel koně.
"Dobře!" zněla odpověď. "Omdlela."
"Nemohli jsme si nic lepšího přát."
"Vše se báječně podařilo. Sto tisíc franků jako bychom už měli v kapse!"
Když se dáma probrala ze svých mdlob, nemohla hnout rukama ani nohama. Byla pevně svázaná, nebyla už v kočáře, ale v malé světničce, v které kromě holých, vlhkých a špinavých stěn nebylo nic než bídný stůl a ještě bídnější stolice. Na stole stála lojová svíčka, zastrčená do prázdné láhve, a svítila s odporným zápachem. Dveře, jak se zdálo, byly zavřené. Zajatá byla přivázaná ke dvěma železným hákům, které byly ve výši kolen a ramen zaražené ve zdi.
Musela se rozpomínat, co se s ní stalo. Paměť sejí vracela jen pomalu. Vzpomínala na velkou Operu a na toho, kterého už několikrát spatřila ve vedlejší lóži. Neznala ho. Kdo to byl?
Pak se vracela povozem domů a cestou byla přepadená, vyvlečená z kočáru, strčená do jiného vozu a tam spoutána a umlčena.
Tak dospěla k přítomnosti. Co na ní chtěli? Kde se nalézala? Kdo byli ti hrozní muži, kteří se jí zmocnili?
Když si kladla tyto otázky, zmocnila se jí nevýslovná úzkost. Byla přepadena prohnaným a násilným způsobem a dopravená sem. Nepotřebovala mnoho chytrosti k tomu, aby uhodla, že pád jejích koní souvisí s únosem. Přemýšlela a přemýšlela, aby se rozpomenula na některou známou osobu, která by mohla být schopná takového činu a které by k tomu zavdala příčinu. Ale marně, nikdo ji nenapadl.
Měla sice nápadníky, ale ti přece nebyli uražení, i když s nimi jednala jen lhostejně, aby je tím zamítla. Neznala ani jediného opravdového nepřítele, kterého by mohla považovat za schopného takové pomsty.
Zmocnila sejí nevýslovná hrůza, která vzrůstala stále víc, čím méně nalézala vysvětlení, proč byla tak hrubým způsobem unesená.

Proč prostě nebyla pouze zavřená? Proč byla připoutaná ke zdi? Vždyť by nemohla utéct dveře byly zamčené a komora neměla žádná okna. Byla to opravdu komora, skladiště, vystavěné pouze za tím účelem, aby se v něm schovávalo staré nepotřebné haraburdí.
Neměla bojácnou povahu, ale její nynější postavení ji přece jen naplnilo pocitem, pro který je označení obava slabé.
Že padla do neobyčejně hrubých, násilných a bezohledných rukou, to už zjistila. Při světle čadící svíčky viděla, že její drahocenné šaty byly roztrhané. Co tedy mohla očekávat? Ať už byl úmysl, který s ní měli, jakýkoliv, určitě nemohla čekat žádnou úctu a šetrnost.
Navzdor úzkosti, kterou pociťovala, se musela hluboce zardít, když se na sebe podívala a spatřila svůj oděv. Neměla přehoz, který jí do lóže přinesl sluha, jemné bruselské krajky, které tak rozkošně zahalovaly prsa a šíji, byly roztrhané, ostatní část hedvábných šatů jí také visela na těle jen v hadrech.

Rozpálilo ji horko a zároveň ji mrazilo. Volala o pomoc, ale poznala, že ji určitě dopravili na takové místo, odkud žádné volání nepronikne...
V tom zaslechla zvenčí hlomoz.
Bylo to na dveřích, z kterých byl snímán závěsný zámek, pak zařinčela železná tyč, tvořící závoru, a dveře se otevřely.
Do komory vstoupil muž.
Nebylo možné poznat ani jeho postavu, ani obličej, protože byl oblečený do starého, obnošeného domina a na obličeji měl otrhanou papírovou škrabošku. Hned pochopila, že tento chlap změní i zvuk svého hlasu, který bude tlumený i škraboškou.
Zavřel za sebou dveře, chvíli mlčky pozoroval unesenou dámu a pak se posadil na židli.
Chtěla promluvit, chtěla ho zahrnout celou záplavou otázek a výčitek, ale nemohla. Hrdlo měla sevřené, srdce jí prudce bilo a těžce dýchala. Obličej měla mrtvolně bledý.
Konečně se záhadný muž ozval.
Jeho hlas zněl temně a výhružně, ale jeho přirozený hlas nebylo možné poznat.
"Varuji vás, abyste nepřenesla žádné hlasité slovo!" řekl. "Také vás varuji, abyste nepřenášela žádné výčitky nebo
137

nadávky. To by vám nejen nepomohlo, ale ještě by to vaše postaveni zhoršilo!"
Sáhl pod domino a vytáhl dlouhý, špičatý nůž. Držel ho lesklou čepelí k ní a pokračoval:
"Vidíte tento nůž? Jeho ostří vám okamžitě vjede do srdce, jestli řeknete nebo uděláte cokoliv, co by se mi nelíbilo!"
Teď konečně chytila dech a tím i schopnost mluvení. Ale její první slova nebyla taková, jaká zřejmě očekával.
"Nemáte nějaký Šatek?" ptala se.
"Ne. Ale mám u sebe kapesník."
"Uvažte mi ho. Mrazí mne!"
Měl by s ní mít soucit, ale tento pocit byl pro něho cizí. Vyrazil ze sebe posměšný, odporný smích a odpověděl:
"Mrazí vás? Doba mrazu a sněhových vloček minula. Jenom ukažte, že jste krásná. Mě se nemusíte vůbec obávat. Nejsem osmnáctiletý chlapec, a když mne poslechnete, ujišťuji vás, že k vám nevstoupí nikdo kromě mě a že váš zdejší pobyt nebude trvat déle než dva dny."
Sklonila hlavu.
"Vy nejste ani kavalír?" ptala se.
"Kavalír?" zachechtal se. "Ne, to mne ani nenapadne. Něžnosti a podobné věci ode mne nečekejte. Jestliže se zřeknu toho, abych se vás byť jen prstem dotkl, je pro mě přece jen nevýslovný požitek, mohuli jednou vidět vznešenou dámu takovým způsobem. Dívám se na vás, jak se člověk dívá na obraz hezké dívky."
Studem by nejraději omdlela, ale toto dobrodiní se jí nedostalo.
"Jste víc než ukrutný!" řekla podrážděně. "Kdybyste mi nehrozil nožem, řekla bych vám, jak se takový muž nazývá. Po tom však, co se se mnou dělo, nemohu ani pochybovat, že byste byl schopný mě i zabít. Jsem ve vaší moci a musím se podrobit, ale trest vás stihne docela určitě!"
"Tu starost přenechte mě," řekl hrubě. "Vaší pomsty se nebojím. Vy se nikdy nedozvíte, kde a u koho se teď nalézáte."
"No, povězte mi aspoň, co žádáte a proč jste se mne zmocnili!"
"Ano, to uslyšíte hned. Dříve však musím zjistit, zdali jste skutečně ta pravá. Kdo jste?" "Jmenuji se Letrau."
138

"Vy jste komtesa Ella de Letrau? Co?"
"Ano."
"Rodiče už nemáte?" Ne."
"jenom dědečka?"
"Ano."
"Dědeček je penzionovaný generál de Letrau?"
"Ano."
"Je váš dědeček bohatý?"
"Ano," odpověděla.
A při této odpovědi už začala tušit, že příčina jejího únosu byla jen ziskuchtivost.
"Peníze má stáie doma?" ptal se dále.
"To nevím. Dědeček se mnou o svých obchodech ještě nikdy nemluvil."

"Ale máte bankéře, který vyplácí jeho poukázky?"
"O tom jsem jrfesvědčená."
"No, dobrá. Řeknu vám tedy, že jsem vás dal k sobě dopravit pouze v peněžní záležitosti. Proč jsem si vzpomněl právě na vás, o tom snad nemusíme ani mluvit. Potřebuji neobyčejně značnou částku peněz, ale jsem chudý - a proto mi nikdo nechce anebo nemůže opatřit tolik, kolik potřebuji. Jsou však boháči, pro které taková částka nic neznamená. Ale který boháč by dal dobrovolně své peníze? Musí být k tomu donucen!"
Na okamžik umlkl.
Teď už věděla, oč se jedná, a cítila jakési uspokojení.
Záhadný muž pokračoval:
"Já nejsem zloděj ani lupič. Ostatně člověk nikdy ani neví, získáli loupeží, co potřebuje, proto jsem se rozhodl, že některého boháče přinutím, pokud možno nejméně nebezpečným způsobem, aby mi dal tolik, kolik potřebuji."
"Kolik potřebujete?" ptala se.
"Počkejte!" odpověděl. "Vše musí být řečeno hezky po pořádku! Pouhou náhodou jsem se dozvěděl, že váš děd je nesmírně bohatý a že vy jste nejen jeho jediná dědička, ale i jeho miláček. Rozhodoval jsem se vždy rychle. Dal jsem vás stopovat, dozvěděl jsem se, že dnes pojedete do Opery - moji lidé vyslídili váš povoz, přepadli vás a dopravili vás sem. Teď víte, proč jste tady a co chci."
"Dobrá! Kolik tedy potřebujete?" opakovala znovu.
139

Chvilku mlčel a pohazoval hlavou. Pak odpověděl:
"Apropos, mademoiselle, co myslíte, jakou máte cenu?"
"To je vedlejší věc! Jakou částku chcete?"
"Dobře, dobře. Řeknu vám napřed, že vám tu částku pávím a že nespustím ani jediný centitn. Musím mít rovných sto tisíc franků."
Přece jen se trochu ulekla. Taková částka není ani u bohatého muže maličkost, zvlášť musíli ji dát, aby tím zároveň odměnil zločin jiných lidí. Váhala s odpovědí, a proto se zeptal:
"No, co je? Co tomu říkáte?"
"Žádáte mnoho, příliš mnoho!"
"Žádám mnoho na muži, který to může zaplatit!"
"A kdyby to nechtěl dát?"
"Pak jste třetí den mrtvá."
Při této vyhrůžce ji zamrazilo.
"Netvore!" vzdychla si.
Muž se dal opět do posměšného chechtotu, který ž pod škrabošky zněl jako posměch dabla, a odpověděl:
"Ó, mademoiselle, to ještě není všechno! N5ž zemřete, dovolím svým lidem, aby si s vámi trochu pohráli. Všichni jsou mladí a přejí krásnému pohlaví. Nikdo z nich ještě nebyl tak šťastný, aby mohl políbit dceru hraběte a generála. To štěstí jim dopřeji, abych je odškodnil za to, že nedostanou odměnu, kterou jsem jim za váš únos slíbil."
"Vy jste nestvůra!"
"Ó, nikoliv! Jsem muž plný ohledů. To vidíte podle toho, jak se starám o svůj personál. Odpovězte mi tedy!"
"Dobrá. Dědeček vám zaplatí!"
"Výborně. Vidím, že jste nejen vznešená a sličná, ale i rozumná."
"Mám však také svou podmínku," přerušila ho.
"Jakou?"
"Odvážete mne a pokud budu ještě nucená u vás zůstat, budete se mnou jednat lidsky a dáte mne do lidské místnosti."
Cizinec zamyšleně.vrtěl hlavou a pak odpověděl:
"To nejde. Nemohu vás odvázat, protože bych se tím vydal v nebezpečí. Však hraběnce nemůže nijak uškodit, zůstaneli den či dva v nepohodlné situaci. A pak jsem přesvědčený, že peníze dostanu tím dřív a tím snadněji, čím méně se vám bude u mne líbit."
140

"To je víc, mnohem víc než ukrutné! Dejte mi aspoň nějaké šaty."
"Vaše toaleta se mi právě takto nejvíc líbí. Nechme ji tedy jen tak, jak je."
Byla jen slabá žena, ale kdyby se teď mohla volně pohybovat, pokusila by se toho netvora zaškrtit. Chvěla se hněvem a zvolala:
"Jsem bezvládná ve vaší moci, ale Bůh vás potrestá!"
Muž opět zvedl nůž a řekl:
"Mluvte tišeji a zdržte se takových řečí, jinak provedu svou hrozbu, o které

jsem prve mluvil. Nerozčilujme se! Chystáme se uzavřít obchod, a tak by bylo dobré uchovat si rozvahu a chladnokrevnost. Váš dědeček musí dostat zprávu, a to takovým způsobem, aby mi nehrozilo žádné nebezpečí. Zná váš rukopis?"
"To se přece rozumí!"
"Máte při sobě pečetní prsten?"
"Ne."
"Dobrá! Napíšete mu. Dříve vám však musím ještě něco říct. Jakmile totiž zpozoruji, že váš děd informoval policii, jste ztracená. Pak bych vás nevydal ani za peníze."
"Ale policie mne možná už hledá!"
"Proti tomu nic nemám. Jenom váš příbuzný se do toho nesmí mísit. Moje adresa nebude ve vašem dopise uvedená. Peníze přijmu tak, abych se nemusel obávat žádného nebezpečí. Napište tedy, že po vás generál nemá pátrat, a aby pozítří dopoledne, přesně v deset hodin, byl pěšky a bez zbraní na silnici z Passy do SaintGermaninu. Ať drží v levé ruce kapesník. Potká tam jezdce, který mu odevzdá kvitanci, napsanou vaší rukou, aby za ni na veřejné silnici přijal od něho peníze. Tyto peníze ať jsou pouze ve zlatě, smí je přinést v příručním kufříku. Budeli zpozorováno, že byla učiněna nějaká tajná opatření, aby byl ten jezdec chycen, pak jezdec zastřelí vašeho děda. Budeli však s námi jednat poctivě, budete večer puštěná na svobodu,"
"Děláte tu podmínky opatrnosti, ke kterým bych i já připojila svoje podmínky," poznamenala Ella de Letrau.
"Jakže? Podmínky opatrnosti?" ptal se udiveně. "Jaké by to mohly být?"
"Dopoledne dostanete peníze. Ale kdo mi ručí za to, že pak budu večer skutečně propuštěna na svobodu?"
"Moje slovo!"

"Ach! Slovo loupežníka!"
"Mademoiselle," řekl výhružně, "opakuji, abyste se zdržela podobných výrazů. I nejprohnanější ničema má čestné slovo, které dodrží!"
"Ale kdo ze zisku unese dámu, toho může snadno napadnout myšlenka, aby dosáhl ještě víc. Jak snadno byste pak mohl žádat ještě jednou takovou částku, když už budete mít těch sto tisíc franků a mne ještě stále ve své moci!"
"Žádal jsem určitou částku a nevezmu méně, ale ani nebudu chtít víc."
"Řekla jsem vám už, že jsem ve vaší moci. Nemohu dělat nic jiného, než co mi nařídíte. Kdy mám psát?"
"Ihned."
"Spoutaná?"
"Odvážu vás. Ale jen na tak dlouho, než budete s psaním hotová."
Vytáhl lahvičku s inkoustem, pero, papír a obálku, položil vše na stůl a pak rozvázal provazy, kterými byla Ella přivázaná. Při tom řekl:
"Upozorňuji vás však na to, že budu u vás stát s nožem v ruce. Nejmenší pokus o útěk anebo nejnepatrnější hrozivý pohyb proti mě zaplatíte životem."

XII.

Changeur se po ukončení opery ihned odebral do svého bytu v rue Richelieu. Dům, v kterém bydlel, byl skoro nový a podobal se spíše paláci než soukromé budově. Když vstoupil, pozdravil ho portýr velmi uctivě. V prvním patře byl na dveřích porcelánový štítek s jménem "Artur Belmonte". Stav nebyl označený.
Zatáhl za zvonek a otevřel mu mladý muž, asi třiadvacetiletý, který mohl být považovaný za sluhu. Když Changeur vstoupil a dveře se za nimi zavřely, ptal se toho, který mu otevřel:
"Dobrý večer, milý Martine. Byl tu někdo?"
"Ne, nikdo, pane Belmonte," zněla odpověď.
"Žádná poptávka?"
"Vůbec nic."
"Dopisy?"
"Jen jediný... Podle poštovního, razítka je z Meudonu."
"Z Meudonu?" ptal se Belmonte radostně. "Ach, snad od ředitele zbrojní továrny! Ukaž!"
Martin přinesl list a Belmonte ho otevřel a četl. Při čtení se jeho tvář vyjasňovala.
"Ano, je to od něho," řekl. "Naše víno z Roussilonu dělá divy."
"Koupí?"
"Nejspíš ano! Mám ho nejdříve navštívit, aby ho na zkoušku ochutnal. Zítra dopoledne anebo už ráno odjedu do Meudonu."

"Hrome! Snad vám ukáže továrnu, pane Belmonte!" ,',Doufám, že ano."
"Pak uvidíte také pověstné mitrailleusy. Chtěl bych být při tom!"
143

]
"Jen to přenech mně. Jeden z nás musí být doma."
Belmonte mluvil jihofrancouzským nářečím, sluha pak takovou čistou francštinou, že by si člověk myslel, že musí být rodilý Francouz. Jeho pán si svlékl kabát, vzal na sebe lehčí domácí kazajku a pak řekl:
"Dnes večer musíš ještě na telegrafní úřad."
"Tak pozdě?" mínil Martin a jeho hezký obličej prozrazoval zklamání. Přesto však to nebyl mrzuty výraz.
"Ano, dozvěděl jsem se totiž něco důležitého, o čem musím ihned podat zprávu."
"Týká se to asi války?" ptal se Martin chvatně.
"Ano. Jedná se o utvoření franktireurských sborů a o veliké sklady zbraní."
Martin se rychle posadil ke stolu, připravil si list papíru, chopil se pera a ptal se:
"Budete mi depeši diktovat jako obyčejně?"
"Ovšemže. Ale dříve si zapalme doutník!"
Zdálo se, že mezi těmito oběma muži panuje zvláštní přátelský poměr, poměr, který může vzniknout jen za zcela mimořádných okolností. Jejich důvěrnost přitom ani zdaleka neměla rodinný ráz, jaký pozorujeme například mezi sluhou a pánem po dlouholetém vzájemném styku.
Oba si vzali doutník z krabice, Martin čekal, připravený ke psaní, a Belmonte přecházel zamyšleně po pokoji. Pak mu začal diktovat.
Kdo by si však myslel, že tomu bude rozumět, nebo zeje vyslechne, byl by velice zklamaný, protože to, co Belmonte diktoval, nebyla slova, ale čísla, a to dlouhá, dlouhá řada čísel. Adresa zněla na jméno prostého občana v Berlíně.
Když Belmonte skončil, sluha vyskočil.
"Ach, tedy kapitán Richemonte se jmenuje ten muž?" řekl. "A chystá zásoby zbraní? To je pro nás nesmírně důležité!"
"To jistě. Jsem zvědavý, jaké příkazy teď dostanu. Je vlastně nebezpečné telegrafovat teď v šifrách z Paříže do Berlína. Naoko přijmou depeši, ale ve skutečnosti ji odešlou až tehdy, až si ji policie rozluští. Ale mohu se na tebe spolehnout. Vždyť.jsi velmi obratný telegrafista, milý Martine."
Sluha stáhl při této pochvale nadmíru směšně svou prohnanou tvář a odpověděl:
"No, ano, bude pro něho velmi těžké, aby mne obelstil - vždyť rozumím - - "
144

Pánův varovný posunek ho přerušil. Belmonte sám nevyslovil ani jméno svého sluhy německy, ale jen francouzsky. A Martin mu na to odpovídal německy.
"Pst! Pst! Jen ne německy!" mínil Belmonte. "Mluvíš dobře francouzsky, já se pak dobře vyznám v jižním dialektu. Jsem jednatel velkoobchodu s vínem a prodávám ňejraději víno rousillon, které roste v mé jižní vlasti, a ty jsi můj sluha, kterého jsem přijal do služby na své cestě v Lyonu. Při tom zůstaneme. A budeme mluvit francouzsky i tehdy, když jsme úplně sami."
"Odpusťte, monsieur Belmonte! Chtěl jsem říct, že o osud této depeše můžete být úplně bez starosti. Dobrý telegrafista čte depeši i zdaleka, zná velmi dobře klepání přístroje, aniž by u něho stál, dovede si slova po sluchu sestavit. Ještě si depeši opíši."
"Proč? Je to nebezpečné co kdyby se opis dostal do nepravých rukou?"
"U mne se toho nemusíte obávat. Bude přece jen možné, že budu potřebovat opis, abych oklamal telegrafistu."
"Opiš ji tedy, ale pak opis hned znič!"
Martin se znovu posadil, aby depeši opsal. Když skončil, řekl:
"Tak, je to hotovo! Dříve však, než půjdu, vám musím něco říct, pane Belmonte."
"Něco důležitého?"
"Ano, je to důležité, totiž aspoň pro jistého navštěvovatele velké Opery v Lepelletier."
Belmonte se trochu začervenal a nařídil:
"No, mluv tedy!"
"Dozvěděl jsem se totiž, kdo je ta jistá dáma, která pravidelně sedává v lóži vedle toho jistého pána."
"Ach, opravdu? Uložil jsem ti to, protože mám důvod, abych sám po ní nepátral. Kdo je to tedy?"
"Hraběnka, či spíše komtesa!"
"Oběda!"
"Ano. Ten jistý agent s vínem je jen baron!" smál se Martin.

"A rodiče?"
"Umřeli."
"Sourozenci?"
"Nemá žádné. Má jen jediného příbuzného a tím je její dědeček."
"Čím je?"
145

"Generálem, ale v penzi."
"Ó běda!"
"Ano. Ten jistý agent s vínem je však pouze husarský rotmistr."
"Jak se jmenuje?"
j,Ella, komtesa de Latreau. Kde bydlí, to už víte. Tito lidé jsou bohatí, nesmíme bohatí. Ale pohříchu má ta dáma vadu, nesmírně velikou vadu."
"Skutečně? A jakou?"
"Je zasnoubená."
Belmonte zbledl. Bylo na něm vidět, že se tentokrát polekal víc než pouze povrchně.
"Zasnoubená?" ptal se skoro bez zvuku. "Víš snad také s kým?"
"S jistým Bernardem de Lemarchem, šéfem eskadrony."
"Tedy s důstojníkem! Víš snad o tom něco bližšího?"
"No, starý generál, hrabě Letrau, má švagra, hraběte Lemarche. Dále má vnučku a Lemarch zase syna. Když syn a dívka byli ještě děti, hráli si spolu často na muže a ženu, vždyť byli bratranec a sestřenice. A to vnuklo starým, aby je později zasnoubili. Nikdo z nich nemluví jinak, než že z nich budou manželé."
"Oni s tím souhlasí?"
"Hm! O zasnoubení v pravém smyslu slova se dosud nic neví, byli si, jak se často stává, v dětském věku zaslíbeni. V jistém smyslu to vlastně ani nelze nazvat zasnoubením."
"To je nepříjemná, velmi nepříjemná věc!"
"Nesmysl, monsieur Belmonte!" smál se Martin. "Zamilování a zasnoubení je přece dvojí. Jen klidně vyčkejme, co bude dál."
"A kde vězí ten Bernard Lemarche?"
"Podivíte se, že jsem se stal tak náhle skoro vševědoucí. Ale odhalil jsem podivuhodnou hospůdku, kde se scházívají většinou jen sloužící velikých pánů. A tu se nemine účinkem láhev dobrého vína. Seděl tam komorník starého hraběte Lemarche a ve veselé náladě mi vypravoval, že mladý hrabě Lemarche byl náhle povolaný k hraběti Rallionovi do Met. A seděl tam také vrchní kuchař hraběte Ralliona, který mi vyprávěl, že jeho pán jel do zámku Ortry. Mladý Lemarche jel tedy jistě s ním."
"Ortry? To je totéž jméno, které jsme telegrafovali do Berlína!"
146

"Také mne to hned napadlo. Dále mi ten tlustý velekuchař vyprávěl, že hrabě Rallion zřídil na císařův rozkaz ve svém hotelu zvláštní úřad pro rozlušťování všech depeší, které se vyměňují mezi Francií a Pruskem. Císař patrně policii příliš nevěří. Budeli naše depeše zadržena, zanesou ji do tohoto úřadu, a ne na policii. A také mi vyprávěl, že v rukou hraběte Ralliona, který je zřejmý císařův oblíbenec, se sbíhají vlákna, o kterých nemají žádné tušení ani ministři."
Belmonte projevoval zřejmé překvapení, ba byl skoro zaražený.
"Jaká to je zpráva!" zvolal. "Kdyby to tak bylo!"
"Opravdu je to tak."
"Nevěř tomu tak velice. Co může vědět takový kuchař?"
"Hm. Někdy velmi mnoho. Někdy snad více než sám pán. Jeli pán labužník, má přece kuchař vliv na jeho žaludek, žaludek na hlavu a hlava na myšlení a jednání. A právě tak to je u Ralliona a jeho kuchaře. Kuchař má synovce a ten má zase sestru. A to je pro nás veliké štěstí."
"Jak to? Nerozumím ti."
"No, synovec se stal před několika roky přičiněním kuchařského strýce tajemníkem pana hraběte. Ví tedy vše, co se děje v kanceláři hraběte."
•"Ach! Musíme se s tím synovcem seznámit."
"Kdo z nás dvou, pane Belmonte? Vy nebo já?"
"Samozřejmě, že ty!"
"To neudělám!"
"Proč ne?" ptal se Belmonte a svraštil trochu obočí.
"Protože jsem dal přednost lepší známosti."
Při tom se Martin opět tvářil tak potutelně, že Belmonte se smíchem zvolal:
"Hochu, ty jsi asi opět vše uvedl na nejlepší kolej, a to dřív, než jsem ti k

tomu dal pokyn."
"Možná," přisvědčil Martin. "Vždyť jsem už řekl, že ten synovec má sestru."
"Ano."
"No, a ta sestra je roztomilá, hezoučká dívka, přímo k nakousnutí, monsieur Belmonte!"
Přitom mlaskl jazykem, jako by právě polkl nejjemnější pochoutku. Belmonte se smál, pohrozil mu prstem a řekl:
"Martine, ty jsi mi pěkný patron! Skoro lituji, že jsem synovi svého starého, hodného inspektora panství ukázal tako
147

L
""
vou dráhu jen proto, že byl můj kamarád v dětství. Provádíš všemožné kousky, a teď si teprve začínám domýšlet, že ke všemu jsi ještě začal běhat za holkami."
"Hm! Jednou člověk musí začít," smál se Martin vesele.
"Mám před sebou zářivé příklady. Moji kamarádi z dětství
; běhají za svými krasavicemi do velké Opery, ale já nemám
tolik prostředků, abych si kupoval drahou lóži, proto musím
své choutky omezit na méně skvělý účet."
"Rána byla dobře odražena. Shledávám, že jsem byl zasažen. Ty ses tedy už seznámil se sestrou toho tajemníka?"
"Já s ní a ona se mnou. Zdálo se mi, že to bude výhodnější, než abych se s nírn seznamoval přímo. On má rád víno, a tak se častěji stane, že si opatří mušku, špičku nebo docela i opici."
"V takových chvílích bývá člověk sdílný. Snad bys přece jen udělal lépe, kdyby ses seznámil s ním."
"Pokoušel jsem se o to, ale s naprostým nezdarem. Ten člověk totiž, když ho přemohou duchové vína, se stává naprosto nesdílný, je naopak uzavřenější než dříve. Nepromluví slovo, jen se strnule dívá před sebe. Vždyť jsou i takoví lidé. Co bych z něho tedy mohl dostat? Ke všemu jsem vypátral, že si velmi často odnáší z kanceláře hraběte Ralliona koncepty, plány a podobné druhy spisů domů, aby je opisoval načisto. Císař si přeje, aby mu všecka podání byla podávaná krasopisně opsaná, a tak mne napadlo, že by snad bylo možné pomocí jeho sestry - ovšem aniž by o tom věděla dostat něco slušného do rukou."
"Chytráku! Ale pak bys musel mít přístup do jejich bytu."
"Ten už mám!" usmál se Martin.
"Safraporte! Opravdu?"
"Byl jsem jednou u ní, ale bez vědomí jejího bratra."
"Kde bydlí?"
"Obývají čtyři pokoje v druhém patře. V domě není vrátný ani domovník, službu nemají, protože dobrá Alice - tak se totiž jmenuje - sama pracuje a sama vše obstarává, ta dobrá, milá duše! Vpředu je jeho pracovna, pak jeho ložnice, pak malý salónek mého pokladu. Kuchyně je zastrčená v koutě chodby. Přejete si ještě něco, pane Belmonte?"
"Děkuji, můj milý! V kterém pokoji jsi s ní byl?"
"Bylo to příliš vznešené! V salóně."
"Snad ne v její ložnici?"
148

"To ji ani nenapadne, ale mne také ne, protože moje úmysly vedou pouze k pokojům jejího bratra."
"Kdy máš zase přijít?"
"To je právě čertovská historie! Měl jsem přijít dnes v devět hodin. Její bratr, sekretář, si chtěl o půl deváté vyjít a tak se zdálo, že se vrátí až pozdě večer. Ale teď je už pozdě."
"To mne opravdu mrzí! Při tvé chytrosti a obratnosti bylo možné čekat, že by tvá dnešní návštěva přinesla užitek."
"Snad přece ještě bude čas!"
"Tak pozdě?"
"Ano. Když se tajemník posadí v hospodě, sedí, jak se patří. A podíváli se do sklenice, pak nejen, že sedí, ale je přímo přilepený."
"Zkus to tedy! Půjdu na telegrafní úřad sám."
"Račte prominout - depeše je moje věc. Já jsem telegrafista, i když teď nesloužím, a tak nebude možné, aby mne úředník obelstil. Vždyť se mohu k Alici podívat na zpáteční cestě. Mám to po cestě. Máte snad pro mne ještě nějaká nařízení?"
"Ne. Jen jdi! Vím, že tě nemusím napomínat k opatrnosti."

"Upřímně řečeno, nebylo by to zrovna zbytečné!" mínil Martin a tvářil se při tom nadmíru vážně a přece komicky.
"Tedy přece? Jak to?"
"Protože si myslím, že jsem byl velmi neopatrný."
"Nemyslíš tím, že ses dopustil nějaké chyby?" ptal se Belmonte a svraštil obočí.
"Ba ano, a notně veliké!"
"U všech čertů! Doufám, že se to dá ještě napravit!"
"Asi sotva!"
Belmonte zaraženě mlčel, jak dělal málokdy. Martin to pozoroval, a proto hned pokračoval:
"Chyba je naštěstí jen soukromá, ale přesto si myslím, že vaše výstraha, abych byl opatrný, nebyla nemístná. Alici jsem totiž poznal jen proto, abych se jí vyptával na bratra, chtěl jsem ji a jeho jenom tak chytit, ale teď - spolkl jsem udici i s vnadidlem sám. Já sám jsem chycený."
Belmonte se s ulehčením usmál.
"Tedy tak to je! To jsi tím myslel! Ty jsi opravdu zamilovaný?"
"Myslím si, že ano. Je muž zamilovaný, máli křeče, svírání a bolení v srdci místo v žaludku? Nemám s tím žádné
149

zkušeností. Snad byste mi mohl podat lepší zprávu, monsieur Belmonte."
"Jen žádné urážky! Zeptej se sám své Alice. Já ti v této záležitostí naprosto odmítám radit!"
"Dobrá, počkám tedy, až se moje nemoc vyvine. Však se ukáže, jeli to pro mé dobro či zlo."
"Hochu! Snad by tě nakonec nenapadlo, aby sis vzal za ženu Francouzku?"
"Proč ne? Když už má člověka potkat takové neštěstí, je přece docela jedno, staneli se to francouzsky nebo německy. Naopak! Vezmuli si Francouzku, která nedovede německy, budu se hádat německy, když se rozzlobím, a nebudu rozumět francouzsky, když mi bude odpovídat ve své mateřské řeči. To je přece hotový námět k veselohře. Buduji prodávat německým i francouzským básníkům, seberu své padesátky tolarů a stovky franků a budu přitom bohatý muž, šťastný manžel a famózní otec rodiny."
"Ty jsi nenapravitelný! Hleď, abys zmizel!"
"To jsem si myslel! Půjdete dnes ještě někam?"
"Nikoliv. Lehnu si."
"Mohu si tedy vzít vaši malou svítilničku, když ji nepotřebujete?"
"K čemu?"
"To ještě sám nevím. Po cestách, kudy chodím, je často výhodné otiskovat své šlépěje do perníku při svitu svítilny."
"Vezmi si ji. A teď, dobrou noc, kdybychom se už neviděli."
"Dobrou noc, monsieur Belmonte!"
Veselý sluha schoval do kapsy depeši i s opisem, vzal si svítilničku a šel do telegrafního úřadu.
Telegrafní úřad byl sice už zavřený, ale za zvýšený poplatek bylo možné zavolat nočního úředníka.
Ten se udiveně podíval na číslice a mrzutě řekl:
"Proklatá práce! Nemohl byste telegrafovat slovy?"
"Ó, ano, mohl bych! Vy to také umíte?" odpověděl Martin.
Úředník se na něho mrzutě podíval a řekl:
"Co tím myslíte, monsieur?"
"Ptáte se mne, co dovedu, a tak jsem myslel, že mám rovněž právo zeptat se na to také vás."
"Moje dovednost je povznesená nad všecku pochybnost, jinak bych tady místo nedostal. O tom buďte přesvědčený.
150

Ostatně, když říkáte, že jste se mohl vyjádřit slovy, proč jste to neudělal?"
"Protože mi je dovolené užít slov stejně jako číslic. A chcili některému svému příteli poslat deset tisíc pomlček, musíte je aparátem přenést. Rozhodl jsem se pro číslice, protože každý telegrafní úředník nemusí vědět, kolik dlužím svému dodavateli leštidla."
"Mluvíte příliš nezvyklou řečí. Hned vypočítám poplatek a pak odešlu depeši."
"Prosím o stvrzenku, že byla depeše odeslaná!"
"Hned ji dostanete!"
Tím byla formálnost věci odbytá, Martin zaplatil a dostal stvrzenku. Ale místo, aby se vzdálil, zůstal klidně stát. Úředník se na něho zlostně podíval a ptal se:

"No? Co tu ještě stojíte? Proč už nejdete?"
"Protože si musím dovolit ještě uctivou otázku."
"Mluvte! Ale prosil bych stručně. Nemám čas pro takové nespokojence."
Martin se tvářil, jako by tuto urážku ani nepostřehl. Tvářil se naopak nadmíru dobrosrdečně, jak jen mohl, a velmi vlídně se ptal:
"Depeše už odešla?"
Úředník hněvivě vyskočil.
"Pane, co si myslíte!" zvolal. "Myslíte si snad, že odevzdání tohoto papíru stačí, aby byl jeho obsah sdělený do Berlína? Tak daleko jsme to ještě nepřivedli!"
"Ach, myslel jsem si, že už odešla," mínil Martin prostě. "Tady ve stvrzence stojí, že byla depeše odevzdaná v jedenáct hodin a pět minut. Domníval jsem se tedy, že mám právo na takovou otázku. Ale přece uznáte, že tato stvrzenka obsahuje lež, když se korespondence nalézá ještě nevyřízená ve vašich rukou?"
Úředník na něho upřel oči s takovým výrazem, z kterého nebylo možné nepoznat, že si není jistý, zdali ho cizinec nechce posuzovat. Podíval se ještě na depeši a řekl hrubě:
"Počkejte!"
Poté odešel do vedlejšího pokoje. Martin se usmál, pokyvoval hlavou a šeptal si nadmíru spokojeně:
"Chtěl poslat depeši do kabinetu hraběte Ralliona, aby ji rozluštili, než ji svěří aparátu. Teď se ptá svého představeného, co má dělat, když se odtud nechci hnout. Jak asi
151

]
bude znít odpověď? Rozumí se, že mne budou chtít oklamat a budou dělat, jako by telegrafovali. Dobrá! To bude pěkný žert!"
Po chvíli se telegrafista vrátil a ptal se ho:
"Kdo vlastně je ten pan Walther, kterému telegrafujete?"
"Nevím, ale co nejdříve se to dozvím."
"Jak to? Vy telegrafujete někomu, koho ani neznáte? To je nepochopitelné!"
"Pro mne ne. Slyšel jsem před čtvrthodinou, že v Berlíně v Behrenské ulici bydlí muž, který se jmenuje Walther. Nikdy jsem o tom panovi neslyšel ani slovo, a to dráždilo mou zvědavost. A protože jsem tušil, že i vy budete zvědavý, umínil jsem si, že se ho zeptám, co a kdo vlastně je. Mohl jsem to udělat mnohem laciněji, písemně, dopisem, ale abych vaši zvědavost co nejrychleji upokojil, rozhodl jsem se, že mu budu telegrafovat. Teď mi asi budete rozumět."
Teď úředník konečně poznal, že má před sebou velikého chytráka. Chtěl mu hněvivě odseknout, ale obával se nového posměchu, a proto stručně řekl:
"Jednal byste mnohem lépe, kdybyste si své nápady nechal pro sebe. Budu hned telegrafovat."
"Prosil bych o to, vždyť už uplynulo dvacet minut, co jste mi odevzdal toto potvrzení."
Úředník přistoupil k telegrafickému přístroji a uvedl ho do pohybu. Klepání a ťukání spustilo a bylo několikrát přerušeno zvonkem. Po chvíli ustalo.
Telegrafista se obrátil k Martinovi a řekl mu opovržlivě:
"Tak, už to je! Můžete jít!"
"Musím si ještě dovolit jednu otázku," řekl Martin hlasem co možná nejlhostejnějším.
"Nemám už na vás čas! Jděte!"
"Ne. Zůstanu tady. Nemáteli na mne čas, najde se přece jen některý váš představený, který bude mít čas, aby vyslechl mou stížnost."
"Stížnost? Co vás napadá? Nemáte důvod k žádné stížnosti."
"Ale ano! Naopak mám důvod k největší stížnosti. Zeptám se, jeli přístroj určený k tomu, aby sloužil lhářům a podvodníkům jako prostředek ke klamání."
"Pane!" osopil se úředník.
"Škoda dechu! Vždyť jste mou zprávu ani neodtelegrafoval!"
152

"Jak to můžete tvrdit?"
"Vy jste netelegrafoval do Berlína, ale do Epernaye. To je stanice, do které máte právě volné spojení."
Telegrafní úředník se tvářil rozpačitě. Nemohl pochopit, jak to může Martin tak dobře vědět. Přesto se však tvářil zase přísně a odpověděl výhružným hlasem:
"Monsieur, vy mne urážíte! A mluvil jste také o lhářích, podvodnících a o klamání! Mám právo vás dát ihned zatknout!"
"Udělejte to!" odpověděl Martin chladně. "To by byla ta nejkratší a nejlepší

cesta, aby se mi dostalo zadostiučinění a vám trest. Chci podat depeši na pana bankéře Walťhera, abych rnu řekl, které papíry má zítra ráno na burze koupit. Závisí na tom statisíce, ano docela i milióny, aby dostal moji depeši co nejdříve - a vy se ji zdráháte odeslat. Dělejte si, co chcete, ale uvidíme, kde hledat náhradu za škodu, kterou utrpíme."
Úředník teď byl v tak opravdových rozpacích, že je už nemohl utajit.
"Ale jak přicházíte k tomu podivnému názoru, že vaše depeše dosud neodešla?" ptal se.
"Mám vám snad říct, co jste telegrafoval?" odpověděl Martin a tvářil se rozzlobeně.
"No? Jsem na to opravu zvědavý."
"Dobrá, povím vám to tedy! Nejdříve jste se ptal, jeli drát volný, a pak zněla vaše slova takto: ‚Milý kolego! Stojí tady jeden, který chce telegrafovat do Berlína a nechce odejít, dokud neuvidí stroj v pohybu. Jeho depeše je šifrovaná, musím ji poslat k rozluštění. Abych ho přesvědčil, že telegrafuji, budu se s vámi bavit.' Ach, vy blednete! Nemusím tedy pokračovat?"
Úředník tu stál, jako by do něho udeřil hrom.
"Můj Bože, jak to můžete vědět?" koktal.
"Vy to netušíte?"
"Ne."
"To vás lituji. Když jsem slyšel vaše slova z klepání přístroje, musíte přece poznat, že jsem sám dobrý znalec telegrafie, možná lepší než vy. A teď se vás vážně ptám, odešleteli mou depeši, nebo mámli jít hried k vyššímu úřadu se stížností?"
"Počkejte!"

Chtěl zase odejít do vedlejšího pokoje, ale Martin ho zadržel slovy:
"Okamžik! Chcete se zeptat. Při té příležitosti řekněte, že chci být při odeslání depeše sám přítomný, abych mohl porovnat její obsah."
Úředník mu na to neodpověděl a vzdálil se. Po malé chvíli se vrátil s jiným úředníkem. Ten se podíval přísně a pátravě na Martina a zeptal se:
"Vy se vyznáte v telegrafii?"
"Ano," zněla odpověď.
"Kdo jste?"
"Monsieur, jsem na telegrafním úřadě nebo na policii?"
"Na telegramím úřadě. Jen bych rád věděl, jak se jmenuje člověk, který nám poskytuje tolik námětů k zábavě. Jedná se skutečně o depeši obchodního rázu?"
"Nemám důvod, abych se o tom znovu vyjadřoval."
"Dobrá! Ať je po vašem. Přistupte blíže a poslouchejte! Já sám odešlu vaši depeši."
Martin vytáhl z kapsy svůj opis a pozorně ho porovnával s klepáním přístroje. Když byl u konce, zeptal se úředník posměšně:
"Tak. Jste už spokojený?"
"Ano."
"Tak už půjdete?"
"Samozřejmě. Ale než odejdu, ještě vám sdělím, že ihned v dopise odešlu vaši stvrzenku do Berlína, která teď už ostatně nesouhlasí, abych se přesvědčil, zda právě odeslaná depeše nebyla ještě po cestě zadržená. Varuji vás, abyste to neudělal. Dobrou noc!"
Odešel.
"To je hrozný člověk!" slyšel ještě za sebou, než zavřel dveře.
Venku se zastavil ve stínu u vrat, aby dával pozor.
"Museli mou depeši odeslat nerozluštěnou," myslel si. "Teď však odešlou co nejrychleji lístek do úřadovny hraběte Ralliona, aby se přece jen ještě dozvěděli, oč se jedná. Marná námaha! Náš klíč je tak složitý, že ho ani opravdový mistr v luštění nerozluští!"
Stál tu sotva dvě minuty, když z úřadu vyběhl muž a rychlými kroky odkvapil.
"Ach, to je posel, který odnáší depeši! Mnoho zdaru, vy chytráci! Budete se nadarmo namáhat."

Netušil, jak záhy opět spatří svůj rukopis a jak málo se bude namáhat s luštěním ten, komu bude odevzdaný!
Poté se také vzdaloval.
Rychlými kroky prošel dvě ulice a pak se náhle zastavil na chodníku. Pohledem hledal okna v druhém patře budovy, naproti níž stál.
Nahoře bylo jedno okno ještě osvětlené, bylo otevřené, a objevila se v něm

ženská hlava.
"To je Alice," šeptal si. "Asi očekává svého bratra. Nebo si snad myslí, že ještě dnes přijdu? Dám jí znamení, že jsem tady."
Postavil se doprostřed ulice a několikrát polohlasitě zakašlal.
Když toto znamení opakoval, naklonila se hlava nahoře ještě více z okna a přitlumený hlas se ptal:
"To jsi ty, Roberte?"
Bylo to jméno jejího bratra.
"Ne!" odpověděl sluha.
"Monsieur Martin?"
"Ano:"
"Počkejte!"
Hlava zmizela. Martin popošel ke dveřím. Za malou chvíli se potichu otočil v zámku dveří klíč, dveře se otevřely a děvče vyšlo na ulici.
"Ach, vy zlý!" šeptala. "Tak dlouho jsem čekala! Proč jste nepřišel?"
Vzal ji za ruku, přitiskl ji ke rtům a odpověděl rovněž tiše:
"A já byl tak dlouho, tak dlouho jako na skřipci. Těšil jsem se na vás, tolik jsem po vás toužil, a přece jsem nemohl odejít"
"Kde jste byl? Co vás zdrželo?"
"Musel jsem domů poslat zprávu. Monsieur Belmonte diktoval a já jsem musel psát. Teprve před dvěma minutami jsme skončili."
"Ten zlý Belmonte!"
"Ó, jsem s ním jinak velmi spokojený. Dnes sám nemohl jinak. Odpustíte mi?"
"Vždyť musím, když jste nevinný. Ale tady nesmím stát. Někdo by mohl přijít a překvapit nás. Bylo tam nahoře ještě mnoho osvětlených oken?"
"Ne, jen vaše."

]
"Pak tedy šli všichni nájemníci spát. Půjdu také spát, jen když jsem vás aspoň viděla."
"Ó, ne, ne, nechoďte ještě! Kdy odešel váš bratr?"
"Od poledne nepřišel vůbec domů. Nemohla bych vás tedy přijmout ani nahoře."
"Ani teď ne?"
"Ne. Může přijít každým okamžikem."
"Toho se neobávám. Měl mnoho důležité práce, možná, že by přišel k večeři přece jen pozdě, proto se asi zastavil na večeři někde ve vinárně. A sedí tam dosud. A vždyť ho znáte, sedneli si jednou do vinárny, zůstane tam dlouho přes půlnoc."
"Pohříchu, to máte pravdu!" vzdychla si.
"Proto by nám snad ještě zbývala hodinka, možná i dvě. Odmítla byste mne opravdu, když jsem po vás tolik toužil?"
Chvilku uvažovala a pak řekla:
"Vždyť je přece naprosto nemožné, abych tak pozdě v noci přijímala návštěvy... "
"Vždyť tp nikdo nepozná."
"Nechtěla bych, abyste měl o mně špatné mínění, monsieur Martine."
"Ó, jednáli se jen o to, mohu vás velmi snadno upokojit."
Uchopil i její druhou ruku a pak pokračoval:
"Povězte mi, mademoiselle Alice, zdali by vám bylo milé, kdybychom se museli rozejít?"
"Milé? Jak by mi to mohlo být milé?"
"Myslíte tedy, že bude lépe, když se poznáme?"
"Ano," pronesla šeptem.
"Dobrá! A jak to uděláme? Ve dne musím běhat po velkém městě, abych pracoval pro náš obchod, můžeme se tedy vidět a mluvit spolu jen večer."
"Ale ne tak pozdě!"
"A když jsem dříve nemohl?"
"Musíme si tedy své schůzky přeložit na takové večery, kdy budete mít volno."
"Vy si tedy myslíte, že se zdržím příliš dlouho?"
"Ano. Nebo snad ne?"
"Ne. Máme i jinde mnoho práce. Možná, že mi přijde už zítra příkaz, abych opustil Paříž."
Ulekla se. Poznal to, protože se jí zachvěly ruce.
"To jsem nevěděla," mínila lítostivě.

"Vidíte tedy, že nám musí být drahý a vzácný každý okamžik, který mohu u vás strávit. Přál bych si, abyste mne poznala, a vy mi to odříkáte!"
"Ó nikoliv, monsieur Martine."

"Vždyť mne chcete odtud poslat pryč! Co kdybych už zítra musel odjet!"
"To by mi bylo velmi, velmi líto! Ale přece se zase vrátíte?"
"Až tady budeme hotovi, mohou plynout léta, než se zase vrátím. Kdybych tady zanechal milenku, nevěstu, vyžádal bych si s radostí dovolenou, abych ji navštívil. Ale kvůli dámě, kterou jsem jen mimochodem poznal, mi dovolenou ani nedají."
Zamyšleně mlčela a po chvíli řekla:
" Snad máte pravdu. Ale není už příli š' pozdě?"
"To mi nedůvěřujete? Ujišťuji vás, že s vámi nebudu jednat jinak, než jako by byli přítomní vaši rodiče."
"Nemyslete si, monsieur Martine, že vám nedůvěřuji! Kdyby to tak bylo, nesešla bych dolů. Obávám se však, že by se můj bratr mohl vrátit a překvapit nás."
"Neviděl by mne."
"Jak byste to udělal?"
"Ó, tato malá, roztomilá Alice by jistě byla dost vtipná, aby si vymyslela způsob, jak by mi bylo umožněné uniknout jeho pohledu. Snad by mi vykázala úkryt, z kterého bych se vzdálil teprve tehdy, až on ulehne."
"Je to přece jen na povážen ou, monsieur!"
"Pro lásku není nic těžké!"
Zasmála se tiše a vesele a řekla:
"Vy si tedy myslíte, že vás mám ráda?"
Objal ji kolem pasu, přitiskl ji k sobě, hladil její měkké vlasy a řekl:
"Skoro si to myslím, má drahá Alice! Je to největší přání mého života, abych svůj obraz vyryl hluboko, hodně hluboko do vašeho dobrého, čistého srdíčka, abyste na mne nemohla do nejdelší smrti zapomenout!"
Opřela lehce o něho hlavu a ptala se ho:
"Taková řeč bývá mnohdy jen pouhou řečí."
"U mne je to ryzí, skutečná pravda!"
"Opravdu, monsieur?"
"Ano. To vám přísahám!"

"Odvážím se tedy a nerozloučím se už s vámi, i když už půlnoc není daleko. Pojďte! Ale, prosím vás, musíme se chovat velmi tiše!"
Vstoupil do spoře osvětleného průjezdu. Zavřela za ním dveře a pak bez hluku vyšli do druhého patra.
Byt, do kterého vstoupili, nebyl přepychově zařízený, ale vše se čistotou jen lesklo. Bylo vidět, že tady vládne bytost, kterou strážný duch domácnosti políbil už v kolébce.
Zavedla ho do malého salonu. Posadila se na pohovce a on usedl na židli vedle ní. Teď, při světle lampy, bylo vidět, že Martin neměl špatný vkus. Alice byla sličná dívka. Vše na ni bylo krásné a roztomilé, byla skutečně k zulíbání.
"No, řekněte teď, že se ničeho neodvážím, abych vám vyhověla," řekla a dívala se na něho upřímným pohledem.
"Přál bych si, abych vám mohl dokázat, že se pro vás odvážím ještě více," odpověděl Martin. "Jsem vám ze srdce vděčný za vaši odvahu. Snad Bůh dá, že jednou budeme sedět také takto spolu v milé domácnosti, aniž bychom při tom pociťovali strach!"
Lehce se zarděla. Její prsty zmateně čuchaly malé vyšívání, které vzala do ruky. Ňadra se jí vinula hlubokým oddychováním a pak prohodila:
"Jenom Bůh jediný je ten, koho je nutné o takové štěstí prosit."
Vzal ji rychle za ruku, přitiskl ji k sobě a ptal se vřelým hlasem:
"Považovala byste skutečně za štěstí, kdybyste si se mnou mohla zařídit takový útulný domácí krb?"
Upřela na něho znovu své krásné oči a odpověděla:
"Monsieur Martine, nemám už rodiče a můj bratr se o mne nestará. Jsem odkázaná skoro sama na sebe, a přece toužím po někom, kdo by byl ke mě laskavý, komu bych se mohla svěřit a koho by těšilo, aby se trochu s mými malými myšlenkami a city zaměstnával. Až dosud to ještě nikdo neudělal. Žila jsem sama, až jste přišel vy a řekl jste mi, že byste na mne rád myslel. Představovala jsem si pak v duchu, jak by to bylo krásné, kdybyste j;htěl být můj otec, matka i bratr. Byla bych tak šťastná! Říkám vám to upřímně a prosím vás z celéjio srdce, abyste byl ke mně také tak počestný. Mám strach před neštěstím života, ale po boku milovaného muže by mi všecky trampoty a všecky starosti

nepůsobily žádné obavy. Jemu bych náležela, jedině jemu. Pro něho bych pracovala, moje srdce, má duše, můj celý život, mé myšlenky a city by byly jako

křišťál, který může úplně prohlédnout. Nejsem krásná, ale nejsem také žádná dáma, přesto bych byla vždy tak hezká, že by mne mohl vždy milovat, a našla bych vždy prostředky, abych si uchovala jeho srdce teplé a upřímné. Mohl byste být s takovou ženou šťastný, monsieur Martine?"
Byla to řeč čistého srdce, vřelého citu. Martin byl touto upřímností tak mocně dojatý, že mu z očí vytryskly slzy. V okamžiku seděl vedle ní, ani nevěděl, jak se to stalo. Objal ji oběma rukama, přitiskl její hlavu na svá prsa a řekl:
"Ano, s takovou ženou bych byl velmi, velmi šťastný. A to štěstí najdu jenom u vás. Alice, povězte mi, zda by mi chtělo toto malé, dobré, čisté srdíčko náležet!"
Položil jí ruku na lehce se pohybující prsa, do míst, kde bilo srdce, o kterém mluvil. Strpěla ten dotek, upřela na něho oči a odpověděla se slzami v očích:
"Ano, bude vám náležet, vám, jedině vám! A chcete je opravdu mít?"
"Zda je chci mít? Vždyť takové srdce je vzácné, cenné, že by ani všemi poklady na světě nebylo zaplaceno. Ano, ano, tisíckrát ano! Chci je mít! A kdybych ho neměl dostat, udělal bych vše, vše, abych je nakonec přece jen dostal!"
"Vy mne tedy milujete? Opravdu? Skutečně?"
"A jak! Ó, a jak!"
Položil jí ruku pod hebkou bradu, zvedl její obličej a líbal ji na vřelé rty, které jeho polibek tiše a stydlivě opětovaly. Ale pak ho náhle objala oběma rukama a řekla prosebným hlasem:
"Martine, nedopusť, aby to byl pouhý žert. Je mnoho tisíc mužů, kteří pronášejí taková slova, jen aby měli na krátký čas zábavu. Já bych zemřela a zahynula, kdybych ti dnes darovala své srdce a svou duši a tys mne pak opět odstrčil!"
Po těchto slovech ji přivinul k sobě tak pevně a vroucně, že oba cítili, jak jim bijí srdce, a zvolal:
"Alice, ty budeš můj život, moje rozkoš a raději se všeho zřeknu a všeho vzdám, než abych se zřekl tebe! Věříš mi, milovaná?"
"Věřím!" šeptala a její oči se i v slzách na něho blaženě zaleskly.
159

"A buduli nucený opustit Paříž a nebuduli se moct nějaký čas vrátit budeš na mne vždy myslet a budeš mi věrná?"
"Vždy a stále! Budu myslet a vzpomínat jen na tebe a den co den a každou chvíli se modlit k Bohu, aby mi tě hodně brzy vrátil. A pak "
Zarazila se a při pomyšlení na to, co chtěla říci ve svém pohnutí, uchvácená upřímností svého srdce, se temně zarděla.
"A pak ?" ptal se. "Nechceš dopovědět?"
"Nesmít to říct!" odpověděla mu v rozkošné stydlivosti.
"Proč ne?"
"To žádná dívka nesmí říct!"
"Ó přece! Copak jsi mi neslíbila, že budeš vždy čistá jako křišťál, který je možné prohlédnout?"
"Myslíš, že ti to mám opravdu říct?" ptala se váhavě.
"Ano. Prosím, prosím! A pak - ?"
"A pak, chtěla jsem říct, až se vrátíš, můžeme být vlaštovkami, které spolu cvrlikají o tom, kde si postaví své hnízdečko."
Byl překonaný touto přirozenou naivností. Líbal ji nadšeně na čelo, na ústa i líčka, a odpověděl:
"Ano, drahá Alice, má vlaštovičko, pak si pohovoříme o hnízdečku, které si vystavíme. Ale příliš velké nebude."
"Ó, ani nemá být veliké, ani bych takové nechtěla. Aby bylo jen takové, aby v něm našli místo dva ptáčkové, kteří se milují. A jak hezky bych si vše zařídila! A jakou velikou, velikou radost bych měla, kdyby se ti v něm líbilo!"
Tak mluvili a šeptali dál. Pro lásku je i bezcenný hovor nesmírně důležitý, jen když je pronesený hlasem milované bytosti. Nadobro zapomněli, že čas míjel, čas, který je pro nešťastného věčnost a šťastnému člověku ubíhá rychle - až sebou Alice najednou trhla.
Venku ve dveřích, vedoucích na chodbu, zarachotil klíč.
Dívka zbledla leknutím na smrt, vyskočila z Martinova objetí, úzkostlivě zalomila ruce a šeptala:
"Bože - můj bratr! Co budeme dělat?"
"Schovám se!"
"Ale kam tak rychle?"
"Tady!"
Vzal ze stolku klobouk a otevřel nejbližší dveře.
160

"Probůh, tam ne! To je jeho ložnice!"
Ale její výstraha přišla pozdě. Martin už za sebou zavřel dveře. Místnost byla tmavá, když však otvíral dveře, padlo dovnitř trochu světla a mladý muž mohl i ve spěchu rozeznat nábytek rozestavený uvnitř. Byla tady postel, umývadlo, zrcadlo, šatník, stůl a tři židle. Stůl stál uprostřed pokoje.
Martin měl počestné úmysly se svou milou, proto si v duchu říkalj že vlastně nemá důvod, aby prchal před jejím bratrem. Za jiných okolností by mu šel klidně v ústrety, aby mu upřímně a přímo řekl důvod své přítomnosti. Ale tady byl přítomný nejen kvůli milence, ale ještě z jiného důvodu!
Mohl snadno vstoupit do ložnice rozmilé Alice, kam se její bratr jistě ani nepodívá, ale milovaná dívka byla pro něho příliš čistá a svatá, než aby, třeba jen ze strachu před odhalením, znesvětil její svatyni, a pak mu záleželo na tom, aby si umožnil přístup do tajemníkova pokoje. Proto dal přednost tomu, že skočil do něho.
Zkoušel šatník. Ale ten byl zamčený a v zámku nebyl klíč. Nalezneli útulek v nejbližším pokoji, sekretářově pracovně, bylo velmi pochybné, protože pracovny svobodných mužů zpravidla nebývají příliš opatřené nábytkem. Proto mu zbyl pouze stůl nebo postel.
Schovat se pod postel bylo stejně nepohodlné jako nebezpečné, ale stůl byl pokrytý velikou pokrývkou, jejíž rohy sahaly až k podlaze. Nadzvedl tedy jeden roh, vlezl pod stůl a uvelebil se pod ním, jak nejpohodlněji mohl.
Když bratr vstoupil, nebyla Alice schopná zakrýt své leknutí, ale příchozí to neviděl. Jeho chůze byla potácivá, oči se mu leskly zakaleným, skleněným leskem. Byl dojista v takovém stavu, který Martin naznačil Changeurovi výrazy: brouk, úhoř a opice. Tím byl označený i stupeň opilosti. Jaké označení bylo teď pravé, zda malý brouček nebo velká opice, to bylo snadné poznat. Tajemník měl obrovskou opici, šimpanze, orangutana anebo docela obrovskou gorilu.
"Proč ještě nespíš?" bručel. "Proč jsi ještě vzhůru?"
"Chtěla jsem na tebe počkat," odpověděla mu. "Vždyť jsi ještě nevečeřel."
"Večeřel, jedl " koktal. "Jedl jsem večer vinárna famózní vínko čtyři láhve ach!"
Potácel se ke dveřím své ložnice, za kterými zmizel Martin. Alice přemohla úzkost, vzala ho za ruku a řekla:
"Posaď se na chvíli tady!"

"Tady?" ptal se a udiveně na ni upřel oči. "Tady? To tak! Proč? O!"
"Chci si s tebou promluvit!"
"Mluvit? Ó ne. Nechci mluvit. Nemohu ne mohu už mluvit!"
Sáhl po klice, ale ona ho nepustila.
"Jenom na okamžik!" prosila.
"O - ka - mžik? Nesmysl, mžik! Nechci mžikat - nechci nic slyšet. Nezlob, holka! Už jsem se moc moc a dost nazlobil!"
"Proč?" ptala se ho, aby ho aspoň hovorem trochu zdržela.
Po této otázce se vzpřímil, narovnal, podíval se na ni hněvivě, zamával divoce holí, kterou držel v ruce, a odpověděl:
"Proč? U sta hromů! Pro klá ta depeše! Čert aby ji vzal!"
"Jakou depeši?"
"Dnes bylo - moc - moc práce - práce. Sedím u sklenky vína. Přijde chlap - chlap - sluha. Ještě jedna depeše - přišla, abych ji rozluštil luštil. Nikdo tam už nebyl. Musí ji tedy přinést mně mně. Depeše do Berlína lína. Přinesená chlapem - drzým chlapem. Musím se na ni - ještě jednou podívat - vat."
Otevřel dveře, ale už mu v tom nemohla zabránit, proto šla za ním s lampou v ruce. Posadil se ihned na židli. Její zrak těkal plný úzkosti po pokoji. Po Martinovi nebyla nikde ani stopa. Následkem toho se domnívala, že se asi ukryl venku v pracovně. Jednalo se teď o to, aby bratrovi překazila vstup do dalšího pokoje.
Opilý zíval a začal se hrabat v kapsách svého obleku.
"Co hledáš?" ptala se Alice.
"Ty? Ty ne! Já hledám!" řekl a opravil se.
"Ano. Ale co?"
"No - de - de - hrome, de - de - depe - depeši!"
"Ta bude tady."
Vytáhla mu z náprsní kapsy spis. Ale depeše to nebyla. Na to byl spis příliš objemný.
"Depeše?" ptal se. "Nesmysl. To je - to je válečný pí - plán - proti Průsakům."
"Válečný plán?"
"Ano," přisvědčil. "Proti Pru - sakům a jižnímu Něm - mecku."

162

"Můj Bože! Copak máme válku?"
"Válku, ano! Válku ! Ale pst! Tiše! Klidně! Nikdo nikdo se to ještě nesmí doz - dozvědět! Mám ten plán - plán ještě opsat. To je famózní! Bismarck dostane dú - důkladně na frak. A Prušáci - či, Ba Bavoráci, - Virtenberští - berští, Vestfal - falští, Sašové a Porn - Pome - Pomeranče. Všecko bude bito! Kde kde tisíc láteř, kde je de de de depeše?"
Pomohla mu hledat a nakonec našla lístek, který Martin odevzdal v telegrafní kanceláři. Byl zmačkaný v kapse u vesty.
"Je to ona?" ptala se sestra.
"Ano ano! Musím ji čí čí číst, roz roz rozluštit."
Rozdělal namáhavě lístek a přistrčil svou židli ke stolu, až vše zařinčelo.
"Ale," řekla jeho sestra, "snad ji nechceš teď číst? Snad bys nepracoval?"
"Proč proč ne? Musím mu sím! Povinnost nost! Musím zítra ve vědět, co depeše obsahuje!"
"Jdi raději spát!" radila mu.
Věděla, že Martin bude moci tím dříve odejít, čím dříve půjde její bratr spát. On však řekl:
"Sp - spát! Nne! Nejsem o - ospalý! Musím de - de - depeši roz - rozluš - luš - luštit."
"Ale vždyť sotva blábolíš!"
"Bláb !" Hněvivě se na ni podíval. "Blábolíš? Já ne nebláb - ! Já, sekretář hr - hraběte Ralli - liona! Ho - holka, klid se v - ven!"
Zvedl se ze židle, uchopil ji a přes její veškeré zdráhání ji vystrčil z dosud otevřených dveří. A když si chtěla vstup znovu vynutit, zlostně vykřikl:
"Ne - nezlob mě! Klid - lid se od - odtud, musím pra - pra - pracovat."
Při těch slovech otočil klíč v zámku a zastrčil i závoru. Zavřel se a tím zároveň zavřel i Martina.
"Kde kde kde je de de depeše?" ptal se pak.
Upadla mu na podlahu. Chvíli ji hledal, ale nemohl ji najít. To ho unavilo a vysílilo. Obtížné a v jeho stavu nebezpečné shýbání mu zatočilo hlavou a dvojnásobně ho rozčililo.
"Je pryč! Zmi - zmizela!" mínil. "Bu budu zítra hledat a roz - rozluštím - luštím ji zí - tra. Aaá!"
163

Zíval, potácel se k loži a ustrojený se převalil na postel.
Alice zaklepala ještě několikrát na dveře, ale nadarmo. Ani jí neodpověděl. Obrátil se na druhou stranu a upadl do tvrdého spánku, jaký bývá údělem opilých lidí.
Martin ze svého úkrytu slyšel všechno. Tušil, že se jedná o jeho depeši, a když uviděl lístek na zemi, byl o tom už přesvědčený. Ale byla tady řeč o válce a válečném plánu. Co tím myslel? Naskýtal se mu tady snad nález, který by pro něho mohl mít důležitost?
Opatrně vystrčil hlavu.
Spáč neprocitL
Martin zvolna a obezřetně vylezl a narovnal se. Na stole uviděl spis. Nedbal na nebezpečí, že by mohl být přistižený, sáhl po něm a rozevřel ho. Uviděl velikými písmeny psaný nápis:
"Osnova strategického vpádu francouzské armády ve válce s Pruskem a jižním Německem."
Zachvěl se jako elektrizovaný. Byl ještě mladý, ale odhodlaný a rozvážný jako starší muž. Tuto osnovu si vzít nemůže. Ale co kdyby se mu ji podařilo opsat?
Sáhl tiše na kliku dveří u pracovny - otevřely se. A nezpůsobily žádná hluk.
Měl při sobě svou svítilničku, ale její světlo mu nestačilo. Lampa, zůstaneli tady, by pro něho mohla být nebezpečná. Její světlo by mohlo spícího probudit, ale budeli v pokoji tma, bude jistě klidně spát dál. Popadl tedy lampu a spis a plížil se do pracovny.
Tady nebylo mnoho nábytku, jak správně soudil. Psací stolek, stojan na knihy a několik židlí, to bylo vše, co uviděl. Postavil lampu na stůl, na kterém byla značná zásoba papíru, desetkrát větší, než kolik potřeboval. Pak zavřel tiše dveře a zastrčil závoru. Z opatrnosti vytáhl klíč ze zámku a strčil ho z vnitřku do dveří.
Také inkoust a pero byly po ruce. Posadil se a především si četl spis. Kdyby byl přistižen, bude dobře, budeli znát aspoň obsah listiny. Když byl u konce, vyjasnila se mu tvář.
"To je nález!" myslel si. "Tyto lístky mají cenu sto tisíců. Jak je dobře, že

jsem se učil stenografovat, aspoň to půjde rychle. Ó, Alice, odpusť, že se dopouštím této krádeže, ale nejsi to ty, na kom se prohřešuji!"
Za několik okamžiků letěla tužka s neobyčejnou rychlostí
164

po papíře. Míjely čtvrt hodiny, hodina a ještě jedna -. a když byl Martin u konce, podíval se na hodinky.
"Psal jsem tři a čtvrt hodiny," bručel si. "Byla to obrovská práce, ani necítím prsty. Ale teď odtud! Kde je asi Alice? Ta jistě nespí, ale čeká na mne."
Složil svůj opis a schoval ho do kapsy s takovým pocitem, jako by schvovával balík tisícovek. Pak vše urovnal na psacím stolku, zhasl lampu, odstrčil tiše závoru na dveřích, strčil klíč opět do zámku a poslouchal.
Opilý dosud spal a tiše chrápal. Martin postavil lampu na stůl a osnovu položil vedle ní. Pak otevřel dveře, které vedly do salónu.
Když vyšel, slyšel tichý šepot:
"Martin?"
"Ano," odpověděl rovněž potichu.
"Chvála Bohu!"
Přitom cítil, jak se mu dvě teplá, měkká ramena vinou kolem krku.
"Ty jsi na mne čekala?" ptal se.
"Ano, a jakou úzkost jsem vystála! Myslela jsem si, že tě najde."
"To by nebylo špatné. Řekl bych mu, že se milujeme a že se chceš - stát mou ženou."
"A kdyby se pak hádal?"
"Neměj starosti. Už bych se s ním dqhodl. Jednou se o tom přece musí dozvědět."
"Kde jsi byl schovaný?"
"Pod stolem v jeho ložnici."
"Běda, to je nepohodlná situace! Ubohý, ubohý, milý Martine!"
Rukou ho hladila laškovně po tváři. Přitiskl ji k sobě a blaženě šeptal:
"Nebál bych se ani mnohem horší situace, nic bych si z ní nedělal, to mi můžeš směle věřit, má dobrá, sladká vlaštovičko!"
"A já byla v ložnici a neviděla jsem tě! Proč jsi nepřišel už dřív?"
Viděl, že je nucený zalhat.
"Nebylo to možné. Upustil lístek, chtěl ho zvednou a upadl. Zůstal pak ležet u dveří tak, že jsem je nemohl otevřít. Konečně mne napadlo, abych ho lehkým Šťoucháním poma
165

lu budil. Povedlo se mi to. Sebral se a lehl si do postele. Pak jsem teprve mohl odejít."
"Můj Bože, co si asi o nás myslíš! Nikdy mne nechce poslechnout, aby pil méně. Můžeš opravdu milovat dívku, jejíhož bratra jsi viděl opilého?"
"Proč ne? Ty za to nemůžeš."
"Spí tvrdě?"
"Ano, velmi tvrdě."
"Můžeš se tedy vzdálit, aniž by to slyšel?"
"Jsme úplně bezpeční. Ale teď, chudinko, se ani nevyspíš."
"Ty také ne. Však to dohoníme. A pak ti budu moct jistě říct, že se mi o tobě zdálo."
Přivinul ji k sobě, políbil ji a ptal se jí:
"Máš mne opravdu tak ráda, že se ti zjevuji i ve snu?"
"Ó," přiznala se, "to by nebylo poprvé, co by se mi o tobě zdálo."
"Tobě se už o mně zdálo? Mně zatím o tobě ne, pohříchu, ale dnes se mi o tobě bude zdát, až přijdu domů. Dovolíš mi, abych šel?"
;,Ano. Doprovodím tě až ke dveřím."
Vyprovodila ho až k domovním dveřím, které otevřela. Začínalo už svítat.
"Kdy se zase uvidíme?" ptala se.
"Kdy si přeješ, milé dítě?"
"Byla bych ráda, kdyby to mohlo být ještě dnes."
"Kdy tvůj bratr zase odejde z domu?"
"To nevím. Možná dnes zůstane doma, když přišel tentokrát tak pozdě."
"Pak se musíme večera pohříchu zříct."
Odpoledne bude v kanceláři. To budu doma sama. Mohl bys snad přijít?"
"Ne, to nemůžu. Monsieur Belmonte odjede, a tak musím zůstat doma. Když se něco stane, musí být někdo doma. Ach, najednou mě něco hezkého napadá!"
"Co?"
"Já budu odpoledne doma."
"Já také."

"A sice sám. Půjdeš na procházku?"
"Jdu jenom na nákup."
"Na procházku ne?"
"Na procházku chodím jen velmi málo."
166

"Ale dnes bys mohla udělat výjimku."
"Proč?"
"Když nemůžu přijít já k tobě, mohla bys mi způsobit radost tím, že bys přišla ke mně."
"Dáma na návštěvu k pánovi? To přece nejde!"
"Ne dáma k pánovi, ale vlaštovička k vlaštovici, hodné děvče ke svému milenci, který ji upřímně miluje a byl by šťastný, kdyby k němu přišla."
"Opravdu?" ptala se a blaženě se usmívala.
"O tom ani nepochybuj."
"A když přijdu, kdo mi otevře?"
"No, kdo?"
"Tvůj monsieur Belmonte!"
"Ujišťuji tě, že nebude doma."
"Pak bych se snad mohlaodvážit, samozřejmě z lásky k tobě a protože už pozoruji, že budu po tobě nesmírně toužit, když tě mám uvidět až teprve odpoledne!"
"Ty dobrá, rozmilá vlaštovičko! Ano, drahá Alice, budeme si vždy tak dobří a vždy se budeme tak milovat! Smím tě tedy určitě očekávat?"
"Ano, i když je to proti všem mravům. V kolik hodin?"
"Až nebudeš moct své touze odolat."
"Ó, to bude velmi brzy. Ale nevím, kde přesně bydlíš."
"Rue de Richelieu dvanáct, první patro. Dobrou nop, má Alice, můj živote!"
"Dobrou noc, Martinečku! Uchovej mne ve své lásce!"
"O tom buď přesvědčená. Vím, že jsem dnes u tebe nalezl štěstí, že ani větší být nemůže!"
Vroucně ji políbil na rty, které se mu láskyplně oddávaly, a vzdálil se.
Svá poslední slova pronesl z celé své duše. Nález, který učinil v osnově, měl nesmírnou cenu. Osobně mu však byl ještě milejší poklad, který tak šťastně našel v povaze tohoto prostého, čistého, neposkvrněného děvčete.
167

XIII.
Než přišel domů, bylo už skoro světlo a portýr, který mu otvíral, se nemálo divil, když ho spatřil. Ještě nezpozoroval, že by byl tento obyvatel domu takový světák.
Když přišel nahoru, odebral se ihned do ložnice svého pána. Ten měl velmi lehké spaní a ihned se probudil, jakmile vstoupil.
"To jsi ty, Martine?" ptal se.
"Ano. Promiňte, že musím vyrušovat!"
"Dám se vyburcovat velice rád, protože okolnost, že mne budíš, mne naplňuje přesvědčením, že mi chceš říct něco důležitého."
"Uhodl jste. Umíte stenografovat?"
"Už zase žertuješ? Vždyt jsme se to učili spolu a pak jsme se vzájemně cvičiliJ"
"No, budeme tedy pokračovat v tom cvičení!"
"Muší to být hned?"
"Hned."
"Hádám tedy, že mi přináší stenogram. Je to tak?"
"Ano. Rozsvítím lampu. Je sice už den, ale hustými záclonami sem dopadá málo světla."
Než rozsvítil, zvedl se Belmonte z lože. Při oblékání se ptal na svou depeši a Martin mu vypravoval, co zažil. Oba se tomu srdečně zasmáli.
"Ale odkud přicházíš tak pozdě?" ptal se Belmonte, když se podíval na hodiny.
"Neuhodnete? Jen se na mne podívejte!"
Postavil se jako svíčka před svého pána. Ten mu pohlédl do usměvavé tváře, pokrčil rameny a řekl:
"Vidím teď na tobě právě tak málo jako jindy."
168

"To bych neřekl! Nestal jsem se rázem jiný chlapík? Nevypadám jako sameček šťastného párku vlaštoviček?"
"Nesmysl!" odpověděl Belmonte. Ale pak si vzpomněl, dal se do smíchu a řekl:
"Zdá se mi, že jsi se ještě více zakousl do udice, takže jsi úplně spolkl mouchu, o které jsi včera večer mluvil!"

"Výborně!" přisvědčil Martin se smíchem.
"Ty jsi tedy ten nejmilejší?"
"Ano, a ona je ta nejmilejší!"
"A říkali jste si, že jste párek vlaštoviček?"
"Ovšem! A toto krásné porovnání si vymyslela vlaštovice!"
"Duchaplná vlaštovice! Gratuluji ti! To asi bylo žvatlání a štěbetání!"
"Rozkošné!"
"To si myslím a chtěl bych být při tom. Ale kde je stenogram? Zapomínáme na něho při té vlaštovčí historii."
"Tady!"
Vytáhl lístek ž kapsy a podal mu ho.
Belmonte se posadil, a když viděl nápis, pohlédl s úžasem na Martina.
"To je neobyčejný nápis!" řekl.
"Také jsem si to myslel, když jsem ho viděl," odpověděl sluha.
"Ale jen jestli ho obsah potvrdí?"
"Úplně! Prosím vás, jen čtěte, monsieur Belmonte!"
Changeur začal číst. Čím dále četl, tím byl pozornější a tím více bylo výkřiků úžasu a obdivu. A když dočetl, vyskočil z křesla a zvolal:
"Člověče, kde jsi to našel?"
"Myslíte, kde jsem se dopustil té loupeže?"
"To je jedno. Odpověz!"
"U své vlaštovičky."
"Cože? U té dívky? Ach, vždyť její bratr je sekretář hraběte Ralliona. Vypravuj!"
Martin vyprávěl o svém dobrodružství. Belmonte se při tom procházel po pokoji. Když .sluha dopověděl, zastavil se před ním a řekl:
"Hochu, ty jsi měl štěstí, obrovské štěstí! Ten nález ti přinese bohaté ovoce. Tady nemůžeme na nic čekat. Spis musí být opsaný a ihned poslaný domů. Jednomu by to trvalo dlouho, proto se pustíme do práce oba. Chopme se per!"
169

]
Rozdělili si lístky a záhy byli tak zabraní do práce, že nic jiného nevnímali. Nevšimli si ani novin, když byly přineseny, a odhodili je.
Tak strávili skoro celé dopoledne. Pak byl opis pečlivě zabalen a Belmonte sám ho odnesl, aby ho osobně doručil osobě, která byla pro takové případy stále připravená. Spis byl tak nesmírně cenný, že nemohl být svěřen poště. Musel být poslán po bezpečném, spolehlivém poslovi.
Když se Belmonte opět vrátil domů, chystal se na cestu do Meudonu. Chtěl se na ni právě vydat, když vstoupil telegrafní poslíček. Přinášel už odpověď na včerejší telegram.
Depeše byla poslaná v Mohuči a zněla:
"Pan Artur Belmonte, Paříž, rue Richelieu 12.
Reichenbergské červené víno nepoužité, obstaráno už výborně. Ale co možná nejrychleji risparžský samotok a pak ihned metzheimské horské a údolní v nejlepší jakosti. Albrecht, velkoobchod s vínem."
Belmonte věděl, že může Martinovi důvěřovat. Přečetl mu tedy obsah telegramu. Sluha potřásal hlavou a řekl:
"A to má být odpověď na náš šifrovaný telegram?"
"Samozřejmě!"
"Vždyť přichází z Mohuče!"
"To bylo velice moudré. Je vlastně z Berlína, ale v Mohuči byl přetelegrafovaný, aby byli zdejší úředníci spleteni a nemohli tušit, že obě tyto depeše spolu souvisí."
"No, to lze ovšem pochopit, ale obsahu aby čert rozuměl - já mu nerozumím."
"Musím ti ho vysvětlit. Které osoby se týkal náš telegram?"
"Starého kapitána Richemonteho."
"Jak bys to jméno přeložil do němčiny?"
"Reichenberg."
"No, a tady stojí, že reinchenbergské červené víno není třeba, že je už výborně obstaráno."
"Hrome! Začínám chápat!"
"Co?"
"Toho Richemonta už znají a udělali výborná opatření. Mám pravdu?"
"Ano. Ale teď dále! Žádají co možná nejrychleji risparžský samotok. Samotok pro nás znamená výběr našich pozorování. Ale co znamená slovo risparžský?"
170

"Tak daleko můj rozum nesahá!"
"No, není proto nutné chodit daleko. Zůstaňme jen v Paříži, kde jsme. Tedy Paříž. Kolik je to slabik?"
"Dvě."
"Dej druhou napřed a první na konec."
"Řížpar ach, risparžský samotok! Konečně to mám!"
"Výborně! Třetí slovo ti už nezpůsobí tolik práce."
"Metzheimské? Myslím, že tady platí pouze první slabika."
"Ano. Mety. A horské a údolní - co to znamená?"
"Nejen město a pevnost Mety, ale i hory a doly, tedy celé okolí."
"Jak by sis tedy vysvětlil celou odpověď?"
"Nemáme se o toho Richemonta starat, protože je o něho už výborně postaráno, aby nezůstal viset nosem někde v oblacích. Máme co možná nejrychleji sdělit, co víme o Paříži, a nakonec se máme ihned vydat do Met, abychom se této pevnosti a jejího okolí láskyplně ujali."
"Ano, to je instrukce, kterou se máme řídit. Jen v jednom se od ní trochu odchýlím."
"Je ta odchylka nebezpečná?"
"Vůbec ne. Budu se totiž přece jen o toho Richemonta trochu zajímat."
Martin několikrát horlivě přisvědčil a řekl se smíchem:
"Ano, ano, rozumím."
"Co zase?"
"Jistý agent s vínem by se rád trochu staral o toho starého kapitána, protože se včera proneslo, že se u starého nalézá jakýsi Bernard de Lemarch, který je zasnoubený s jistou třetí osobou, která měla tu čest, že seděla ve velké Opeře vedle zmíněného jednatele s vínem."
"Čtveráku!"
"Ó, pravdě je třeba vždy vzdát čest!"
"Vždyť nezapírám."
"Chcete tedy přece jen udělat odbočku do Ortry?"
"Hm! Jedemeli odtud do Met, pak to není od Ortry právě daleko. Odbočka na několik hodin nám nebude při plnění našich povinností příliš překážet. Nezdrží nás. A pak mám jistou domněnku, kterou bych si rád potvrdil."
"Můžu jet s vámi?"
"Samozřejmě!"

"Pak mi asi bude také dovoleno, abych poznal tu domněnku?"
"Mohu ti ji říct. Protože se nám říká, že o Richemonta je zvlášť postaráno, mám za to, že u něho bude některý náš kamarád, kterého tam nějakým'znamenitým způsobem umístili. Potvrdíli se tato moje domněnka, považuji za výhodné navázat s ním styk."
"Už chápu. Chystejme se tedy! Kdy odtud odjedeme?"
"Co nejdříve. Hlavní věc jsi vykonal ty. Tím, že jsme dostali osnovu, jsou karty nepřítele vyzrazeny. Podívám se ještě dnes na mitrailleusy, pak nejpozději do tří dnů sestavíme zprávu. Hned po tom odjedeme."
Martin smutně potřásal hlavou, obrátil oči k nebi, sepjal ruce a zvolal:
"Už za tři dny! Ó, vlaštoviěko, jak smutně budeš věšet křidélka! Tvůj vlaštovák se s tebou rozloučí!"
Belmonte se tvářil vážně, skoro zasmušile.
"Dnes jste se našli a už za tři dni se máte rozloučit. To je nesmírně bolestné. A přece bych ti to skoro záviděl!"
Také Martin zvážněl a odpověděl:
"To věřím! Taková pravá, opravdová láska je čarokrásná věc. Mám svou vlaštovičku. Dohodli jsme se, a i když se teď na nějaký čas od sebe rozletíme, určitě se zase opět najdeme. Ale když takový holub vrká po holubici, kterou viděl jenom zdaleka a která je už určená jinému - to aby čert do toho uhodili Ale jen odvahu! Pomoc se už blíží!"
"O tom nevím!"
"Že ne? Tak! Copak už brzy nenadejde den, kdy se bude zdejší půda chvět dusotem kopyt našich koní? Vítěz a rotmistr nebo snad i major a plukovník bude sedět ve velké Opeře docela jinak, než takový vinný agent, který se musí jen zdaleka dívat, jak se párky už v nejútlejším mládí zasnubují! Monsieur Belmonte, už v celém těle mi hraje, že u naší švadrony budou dva, kteří při svém návratu do vlasti budou mít v sedle před sebou sličnou Francouzku. Velitelé, kteří by nám v tom chtěli zabránit, budou rozsekáni na kaši! Hurá, kdyby moje vlaštovice věděla, že bude grófka, totiž vele-grófka! Hraběnka! Přál bych si, aby to začalo raději dnes než zítra!"

Ten dobrý muž dosáhl toho, co si přál, aby totiž svého pána rozveselil. Befinontův obličej se vyjasnil, a když sedal
172

do kočáru, který ho měl dopravit do Meudonu, tvářil se zase jako nejšťastnější člověk pod sluncem.
Teprve teď, když se Belmonte vzdálil, měl Martin čas podívat se na noviny. Četl jen politické a vědecké články, ale když otevřel první noviny, padl mu do oka titulek "policejní zprávy". Nedbale ho přehlížel. Vtom však četl jméno, které ho zarazilo.
"Hraběnka Ella de Latreau?" řekl si. "To je ta tajně zbožňovaná mého rotm - - chci říct mého francouzského vinného agenta! Co je s ní? To si musím přečíst!"
Sotva však dočetl, vyskočil, udeřil pěstí do stolu a zvolal:
"Tisíc hromů, pum a granátů - je to pravda nebo ne? Tady v této veliké vesnici, ve středu metropole inteligence se stane, že dáma, komtesa, generálova vnučka a naše tajná milenka je vyrvána z kočáru, strčena do drožky, která má číslo 996, a někam zavlečena, snad docela do podsvětí? A tato policie chce být Herkulem, který Cerbera zakousne? Jestlipak to je napsáno i v jiných novinách? - Musím se hned podívat!"
Rozevřel jiný list a našel stejnou zprávu, jen jinak vypravovanou, a také v jiných denících se o tom dočetl.
"Tak je to pravda!" zvolal. "Je pryč, je fuč! Už ji nespatří ve velké Opeře. A co policie - co vypátrala? Že ta drožka měla nepravé číslo. Pravé číslo 996 dokázalo, že v době únosu bylo v jiné části města a sténalo pod tíhou dvou starých mamselek, které vezlo. Sluha ekvipáže, když byl sražen ze svého sedadla a ležel na zemi, viděl docela zřetelně na kozlíku fiakru číslo 996. To je všechno? Ano! Celá policie je na nohou, píše se tady. To znamená, že tito pánové probíhají dlouhými kroky všechny ulice, na všech rozích do sebe vrážejí a dnes večer celí zpocení ulehnou do postelí. A unesená hraběnka zatím zahyne, nebo bude donucená k sňatku s některým dobrodruhem, anebo nějakým jiným způsobem zneuctěna. Čert ať mne vezme, než abych se na to klidně díval! Tady musím být i já při tom! I já musím svou trochou přispět. Vydám se na cestu! Naleznuli stopu, strhnu komtesu třeba i z nebe, kdyby ji tam pověsili. A nenajduli nic, mohu aspoň běhat s policií o závod a říct pánovi, až se vrátí z Meudonu, že jsem jen tak klidně neseděl."
Chystal se k odchodu, ale ve chvatu, jak spěchal, se náhle zarazil a zamyšleně se zadíval před sebe.
173

"Ale co Alice, holubice?" ptal se sám sebe. "Ta chce přece přijít! Co si pomyslí, nebuduli doma! Možná ji v úzkostech, které bude mít, napadne, že mne také v takové drožce číslo 996 odvlekli! Tomu musím předejít. Zastrčím do skuliny ve dveřích lístek, na který napíšu: Jsem živý, ale nejsem tady! - Anebo: ‚Šel jsem na pole, ale hned se vrátím! "
Navzdor rozčilení neztratil humor, vzal opravdu lístek a napsal:
"Holubičko moje, odpusť! Nemohl jsem čekat, ale dnes večer přiletím k tobě!"
Lístek zastrčil do skuliny ve dveřích, když odcházel. Kdo by chtěl zazvonit, musel ho zpozorovat. A pak odchvátal.
Minulo dopoledne, i polovina odpoledne a pak teprve přišla Alice. Zazvonila, a když se dveře neotvíraly, vytáhla lísteček, aby se podívala, co je na něm napsáno. Přečetla si ho a zamyšleně odcházela.
Už se stmívalo, když se Martin vracel.
Viděl, že lístek zmizel, a tak si řekl:
"Aspoň ví, na čem je. Musím ach, kočár už hrčí. Zastavuje před domem je to můj pán?"
Hádal správně. Belmonte vyšel na schody, uviděl ho stát ve dveřích předsíně a volal na něho už zdaleka:
"Přicházím pozdě, že? Ale byl to zato šťastný a podařený výlet!"
Na první pohled na něm bylo vidět, že je s výsledkem své cesty úplně spokojený.
Vstoupili do bytu, a teprve když byli v pokoji, ptal se Martin:
"Zastihl jste ředitele?"
"Ano. Zkoušeli a pili jsme důkladně. Při tom se mu otevřelo srdce. Vracím se s bohatou kořistí. Chtěl jsem dnes do Opery, ale musím rychle napsat, co jsem si nemohl zaznamenat v přítomnosti cizích lidí."
"Hm! Z Opery by dnes rozhodně nic nebylo."
"Jak to? Jak se při tom tváříš? Vypadáš, jako by se přihodilo neštěstí."
"Také se stalo."
"Co? Co se stalo? Tak mluv přece!"

"Nevíte o tom opravdu nic?"
"Ne, ne!"
"Tak čtěte!"
174 '

Belmonte četl. Zbledl na smrt a oběma rukama se chytil za spánky. Pak se udeřil do čela a horečnatě rozčilený přecházel dlouhými kroky po pokoji. Nakonec řekl:
"Zaplatí sto tisíc franků, aby ji znovu dostal - fiakr - zalepené číslo!"
Opakoval část toho,co včera vyslechl z tajného hovoru u otce Maina. Martin si myslel, že hrůzou blouzní.
"Monsieur Belmonte," řekl, "vždyť snad ještě není všechno ztraceno! I já jsem sice celý den zbytečně běhal, abych našel stopu nebo nějaký dobrý nápad, ale - "
"Nesmysl!" přerušil ho jeho pán. "Nabij naše revolvery a připrav se k odchodu! Vím, kde komtesa vězí, a osvobodím ji. Teď si pospíším ke generálovi, jejímu dědovi, s kterýmmusím nejdříve promluvit, ale pak ihned vyrazíme."
A už měl v ruce kliku a při posledních slovech vyběhl ze dveří. Martin stál uprostřed pokoje a nevěděl, co si má myslet. Jak by mohl jeho pán vědět, kdo dámu unesl a kam?
"No, nelamme si proto hlavu," bručel si. "Ten takzvaný vinný agent Belmonte prolezl všechny kouty Paříže. Snad zná jinístc, kde se zavírají'krásní ptáčkové a kde se krotí - a chce tam teď komtesu hledat. U všech čertů! Revolvery mám nabité! Máme čtyři kusy a dva zabijáky. Opatřil nám je, protože pelechy, do kterých chodíváme, jsou roztomile vykřičené. A tak je taková zbraň někdy opravdu užitečná. Nabiju tedy revolvery a najdu také zabijáky. Musím říct, že se mi zdá, že to bude dnes večer pěkné. Místo, abych bral svou holubičku za hlavičku, popadnu snad několik lotrů za chocholku. Tato Paříž - to je zvláštní krajina, ale protože jsem člověk přírodní, musím ji brát takovou, jaká je."
Po tomto pobídnutí začal připravovat zbraně.
Changeur zatím nemeškal. V největším chvatu spěchal ulicemi k bytu starého generála de Latreau. Generálův dům se podobal paláci. V otevřených vratech stál portýr s pozlacenou holí v ruce.
"Je doma jeho excelence, pan generál?" ptal se ho.
Portýr si ho nedůvěřivě změřil, ale elegantní Changeurův zevnějšek ho uspokojil. Zeptal se:
"Co chcete?"
"Rád bych s ním mluvil."
"To půjde těžko. Po neštěstí, které stihlo náš dům, jsme nuceni k veliké opatrnosti, pokud se týče přijímání návštěv."
175

"Ach! To mne považujete za pouličního zloděje?"
"Nikoliv. Aspoň tak nevypadáte. Jděte do prvního patra a dejte se ohlásit komorníkem."
Belmonte poslechl. Také komorník dělal potíže, ale když mu Changeur sdělil, že příčina jeho návštěvy je nanejvýš důležitá, přijal nakonec navštívenku, kterou mu podával. Sluha si přečetl jméno, pokrčil rameny a řekl:
"Koupě vína není pro nás nikdy tak důležitá, jak se mi snažíte tvrdit."
"Nejedná se o víno. Nemám čas, abych vám podával dlouhá vysvětlení. Ohlaste mne, anebo budu nucen sám hledat přístup."
"Zdá se, že jste nadmíru prudký muž. Pokusím se, budeli pan generál ochotný vás přijat."
Šel a vrátil se po malé chvíli se vzkazem, že Belmonte může vstoupit. Vedl ho pak řadou pokojů a nakonec otevřel dveře, které vedly do generálova kabinetu. Generál seděl u stolu, který byl skoro celý pokrytý svitky zlata. Tyto peníze byly nejspíš určené k tomu, aby putovaly do otevřeného kufříčku, který měl po ruce.
Generál byl hezký stařec, jehož líce však byly zachmuřené událostí včerejšího večera. Změřil si příchozího, poděkoval na jeho hlubokou poklonu lehkým pokynem hlavy a pak se zeptal:
"Vy jste obchodník s vínem, jak vidím. Co si přejete, monsieur?"
Belmonte se znovu poklonil, ale tentokrát ne tak hluboko jako poprvé a pak odpověděl:
"Především vám chci poděkovat za vaši laskavost, excelence, že jste mne ochotně přijal, i když mne neznáte. A hned spěchám, abych prohlásil, že mne k této návštěvě nepřiměl úmysl, abych snad prodával víno. Je to spíše záležitost mnohem důležitější, která mne k vám přivádí."
Generál stáhl obočí, změřil znovu Belmonta pronikavým pohledem, pak zvolna přisvědčil a řekl:

"Začínám chápat. Mluvte, monsieur!"
"Ztratil jste svou jedinou vnučku - "
"Ano, tak je. Ale doufám, že ne navždy," přerušil ho generál rychle a skoro ostrým hlasem.
"To také doufám. Smím si dovolit otázku, jakým způsobem chcete vysvobodit milostivou komtesu z postavení, v kterém se nalézá?"
176

Při těchto slovech se tvář hraběte opravdu zamračila. Řekl:
"Monsieur, měl bych vás dát vlastně ihned zatknout, ale protože svou vnučku příliš miluji, než abych její nešťastné postavení ještě více zhoršil, musím se nutit to klidu."
Belmonte začínal tušit, jak má rozumět slovům a chování hraběte. Mávl energicky rukou a odpověděl rychle a odmítavým hlasem:
"Excelence, vy mne považujete za pachatele?"
"Upřímně řečeno ano!"
"Který má odvahu nebo vlastně drzost, aby se takovým způsobem dozvěděl, jaká opatření zamýšlíte udělat?"
"Ovšemže!"
"To se naprosto mýlíte!"
"Opravdu?" ptal se generál skoro výsměšně.
"Ano. Je to následek mého druhu obchodů, že se někdy namáhám i do obskurních restaurací, dokonce i do pelecnů, abych tam nějaké své zboží prodal. Včera jsem na takovém místě byl. Scházejí se tam skoro výhradně zločinci. Naskytla se mi příležitost, že jsem vyslechl několik nesouvislých slov velmi zvláštní rozmluvy. Dnes jsem se zdržoval mimo Paříž. Právě jsem přijel a dozvěděl jsem se, co se včera stalo. To, co jsem včera vyslechl, se tak přesně shoduje s tím hrozným činem, že jsem přesvědčený, že znám místo, kde je komtesa ukrytá."
"Mluvíte velmi dobře, ale svůj cíl nedosáhnete. Chcete mne zkoušet a já na to přistupuji a prohlašuji, že není nutné, abyste si dělal starosti. Zřekl jsem se toho, abych volal na pomoc policii. Nechci přivést život svého dítěte do nebezpečí. Vidíte, tady už je připravený kufřík, do kterého odpočítám sto tisíc franků."
"Sto tisíc franků!" zvolal Belmonte. "Tolik na vás žádají jako výkupné?"
"Bah! Vždyť to víte stejně dobře jako já! Dostavím se psobně ve stanovený čas na místo, které je uvedené v dopise."
"Ah! Napsali vám dopis!"
"Monsieur, nenamáhejte se, mne neoklamete. Mysleme si, že se prostě jedná o výměnný obchod, který si přeji co nejdříve skončit. Přivedeteli mi mé dítě ještě dnes večer, dávám vám své čestné slovo, slovo šlechtice a důstojníka, že vám vyplatím ještě pět tisíc franků navíc a že v budoucnosti nikdy nepřivedu vaši bezpečnost v jakékoliv, nebezpečí."
177

Belmonte popošel o krok blíž a řekl:
"Excelence, probůh vás prosím, abyste mi věřil, že váš úsudek o mne je klamný. Vyslechl jsem, že má být unesená jakási dáma a že za ni bude žádáno výkupné. To je všechno!"
"Proč jste věc ihned neoznámil? Neudělal jste to, a to je okolnost, která stačí, abych vám nedůvěřoval "
"Jednotlivá slova, která jsem zaslechl, byla tak nesouvislá, že jsem naprosto nemohl uhodnout jejich smysl."
"Ale teď už jim rozumíte?"
"Když byl čin spáchaný, vyjasnilo se mi."
"Nevěřím vám!"
"A přesto vás snažně prosím, abyste mi důvěřoval. Znám osoby, které komtesu unesly, a znám také místo, kde se nalézá. Je velice pravděpodobné, že se nemýlím."
Generál potřásl hlavou a ptal se:
"A kdybych byl ochotný přistoupit na vaše návrhy, co byste mi radil?"
"Dáteli mi dostatečný počet policejní stráže, doufám, že vám budu moct za hodinu vaše dítě přivést."
"Tento návrh jsem očekával. Nemohu na něho přistoupit, protože právě v něm je obsažená zkouška, které mne chcete podrobit."
"Přisahám vám při bohu a na svou čest, že s vámi jednám upřímně!"
"Copak má zločinec čest? Věří zločinec v Boha?"
To byla pro obchodníka s vínem krutá zkouška trpělivosti. Jeho oči se zaleskly hněvem, ale přece se ovládl a řekl:

"Smím se zeptat, čí rukou je napsaný list, který jste dostal?"
"Psala ho má vnučka. To ale víte sám dobře."
"Nevím vůbec nic. Není možné, abych si ho mohl přečíst?"
"Už jste ho četl, ale můžete to udělat ještě jednou. Tadyje!"
Psaní leželo u zlata na stole. Latreau je vzal a podal Belmontovi. Bylo napsané úzkostlivými, srdcervoucími slovy a Ella zvlášť prosila dědečka, aby nepřivodil zhoršení jejího postavení tím, že by zavolal policii.
Changeur mu vrátil psaní a poznamenal:
"Z obsahu tohoto listu lze předpokládat, že pisatelka aspoň
178

nemusela snášet žádné větší tělesné utrpení. To je uspokojující, ale nevíme, co by se mohlo stát. Každá minuta je nevýslovně důležitá. Věříte vůbec, že vám vnučku vrátí?"
"Ano, za požadované výkupné!"
"Já tomu nevěřím."
Hrabě se ulekl.
"Z jakého důvodu?" ptal se.
"Dáma bude zlosyny znát. A ti se přece nevystaví nebezpečí, že by ji pustili na svobodu a ona by je mohla dříve nebo později spatřit a pak udat."
"Budou na nás žádat čestné slovo, že budeme na věky mlčet."
"Vy byste to slovo dal a také ho dodržel, ale zločinec takovému slovu nikdy nedůvěřuje ani nevěří. Jsem přesvědčený, že slibem, že komtesa bude propuštěná na svobodu, na vás budou vymáhat nové a nové výkupné. Vy budete znovu a znovu platit, ale své dítě - nikdy nespatříte."
Generál zbledl na smrt. Viděl, že to nejsou právě neodůvodněná slova.
"To je okolnost," řekl, "kterou je potřeba mít na zřeteli. To, co říkáte, vzbuzuje zdání, že se mnou smýšlíte poctivé. Kde jste vyslechl ta slova, o kterých jste mluvil?"
"V krčmě a vinárně na předměstí la Chapelle."
"Jak se jmenuje hospodský?"
"Říkají mu otec Main."
"Zdá se, že to bude jen přezdívka. Jeho pravé jméno neznáte?"
"Ne."
"Kdo byli ti, které jste vyslechl?"
Belmonte vyprávěl, co věděl. Hrabě ho pozorně vyslechl a pak řekl:
"Možná, že jste poctivý, aleje možné se domnívat i opak. V obou případech je nutné být opatrný. Prozatím upustím od všech násilností. Jsem bohatý, zaplatímli těch sto tisíc franků, nijak tím nezchudnu. Počkejme tedy, jak uplyne zítřejší den."
"Vy tedy chcete, aby vaše dítě strávilo ještě druhou noc v postavení, které musí být považované přímo za hrozné?"
"Jeli moje první domněnka správná, mohl byste to změnit tím, že byste mi Ellu vrátili ještě dnes za nabídnuté větší výkupné."
179

"Ta domněnka je naprosto klamná."
"No, pak se musím uskrovnit. Druhá noc v zajeti je přece jen lepší, než abych použil násilí, které by se nemuselo podařit."
"Máte na paměti znění dopisu? Nečetl jste, že milostivé komtese pohrozili ještě horším osudem než je smrt? Opakuji, že každý okamžik je drahocenný."
"Takovým nebezpečím jí bylo vyhrožováno jen v tom případě, když zavolám policii. Vidíte tedy, že jednám právě v zájmu svého dítěte, když se řídím přesně podle jeho přání a pro dnešek se ještě zřeknu pomoci policie."
"Ale lidé, kteří v tom domě bývají, jsou schopní všeho!"
Hrabě se vztyčil. Jeho obličej nabyl hrozného výrazu.
"Monsieur," řekl a položil zaťatou pěst na stůl, "nedostanu li své dítě v takovém stavu, jak mne opustilo, pak běda těm lotrům! V tom případě bych spravedlnost nehledal u úřadů, ale mstil bych se sám!"
"A já bych vám pomohl, excelence, i kdyby mne to mělo stát život!"
Tato slova pronesl tak vášnivě, tak hněvivě, že na něho hrabě překvapeně pohledl.
"Zdá se, že to myslíte přece jen poctivě!" řekl.
"Vyzkoušejte mne!" odpověděl Belmonte prostě.
"Ale proč ta sdílnost, ta účast, která by chtěla obětovat i život - pro mne a mé dítě?"
Mohl říct Belmonte pravdu?
Ne!

Odpověděl tedy:
"Excelence, jsem poctivý člověk a nenávidím neřesti a zločiny. Jako člen lidské společnosti považuji za svou povinnost oboje potírat."
"To je ovšem velmi chvalitebné smýšlení. Snad vás vezmu za slovo. Pro dnešek však nemohu udělat jiné rozhodnutí, než jak jsem řekl."
"Vy tedy výkupné opravdu zaplatíte?"
"Ano."
"A vrátíli se komtesa?"
"Budu mlčet."
"Ale co, budeteli podveden?"
"Pak budu vidět, že jste to myslel poctivě, a vy budete první, na koho se obrátím. Na vaší navštívence schází
180

označení bytu, monsieur Belmonte. Tady je inkoust - chcete mi to napsat?"
Když Changeur vyhověl tomuto vyzvání, pokračoval hrabě Latreau:
"Naše rozmluva je tedy zatím skončená, ale dáte mi ještě slib... "
"Dám, uznámli ho za účelný."
"Stále podmínky! Dejte mi ruku na to, že policii neřeknete nic, co víte, dokud nezjistíte, že bez ní nemohu nic dokázat."
A podával Belmontovi ruku.
"Dobrá, to mohu slíbit," odpověděl a přijal ruku. "Jsem přesvědčený, že mne vaše excelence už brzy nebude počítat ke zločincům, kteří zapříčinili, že se prostý obchodník s vínem opovážil hledat přístup do tohoto domu."
181

XIV.
Changeur odešel. Jeho plán byl zmařený nedůvěrou generála.
Co měl teď dělat?
Na cestě domů uvažoval o nebezpečí, kterému byla tajně zbožňovaná dívka vydána. Co vše se s ní mohlo stát v domě, kde posluhovaly dvě číšnice a kde se scházely skoro jen skvrny lidské společnosti!
"Ne!" řekl si. "Slovo sice dodržím, jak jsem slíbil, ale přesto udělám, co snad udělat můžu. Budeli v mé moci, nesmí tato rozkošná bytost zůstat ani okamžik déle v rukou těch netvorů. Martin je chytrý a zmužilý, musí mi pomoct."
Když se vrátil domů, očekával ho sluha velmi netrpělivě.
"No, monsieur Belmonte," ptal se, "může konečně začít tanec?"
"Ano."
"Generál půjde s námi?"
"Ne. Nedůvěřuje mi."
"Aby ho čert vzal!"
"Domnívá se totiž, že patřím k lupičům a že jsem přišel jen proto, abych se dozvěděl, jestli zaplatí anebo udělá jiné opatření."
"Zaplatí?"
"Ach, ty víš právě tak málo, jak jsem věděl já. Musím ti vše vysvětlit." , Spěšně vyprávěl, co zažil včera v kořalně, a také dodal obsah rozmluvy s hrabětem Latreau. Martin pozorně poslouchal a pak řekl:
"Po tom, co jsem slyšel, ani nelze hraběti zazlívat, že vám nedůvěřuje. Ale sto tisíc franků! Tisíc láteř a blesků! Kolik
182

cvrčků by za ty peníze bylo, osm za halíř, prostřední velikosti! Kdyby tak bylo možné vydělat si tuto úsporu!"
"To nejde!"
"Ne, z pouhé horlivosti ne! Ale dobrá, uděláme to zadarmo a pak se s dívkou oženíme. A těch sto tisíc franků bude přece jen našich."
"Martine, Martine!"
"Dobře, dobře, monsieur Belmonte. Myslíte si, že mám do svých výrazů vložit trochu úcty? Od této chvíle se to stane. Tak prosím, co jste se rozhodl nejuctivěji udělat?"
"Ty jsi nenapravitelný! Zkusím, zda by bylo možné vysvobodit dámu i bez přispění policie."
"Proč by to nebylo nejuctivěji možné? Martin je tady, a kde ten má svoje ruce, tam bývá vždy ohromné štěstí - v nejnáležitější uctivosti a v hluboké poníženosti."
"Člověče, teď nežertuj!" napomínal ho Belmonte mrzutě. "Hlavní věc ovšem je, aby se moje domněnka potvrdila. Mám za to, že se komtesa opravdu nalézá u otce Maina."

"O tom vůbec nepochybuji."
"Já také ne."
"Musíme si připravit plán."
"To není možné. Vždyť ani nevíme, s kým máme jednat Znáš tu krčmu?"
"Znám ji jen z vašeho vyprávění."
"Pak ji najdeš i beze mne."
"To tam nepůjdeme spolu?"
"Ne. Nesmíme se znát, ale musíme zůstat neustále ve styku, abychom si mohli vzájemně rozumět."
"Dobrá, já do toho sáhnu, ať to už je inkoust, tvaroh nebo sirup, z kterého máme nejuctivější komtesu vytáhnout."
"Udělej už konec těm nesmyslům! Nesmíme se ani posadit k jednomu stolu."
"A jak si budeme navzájem rozumět?"
"To obstará Sally."
"Ach! To mi bude milé! Takový styk je příjemnější, než když člověk cítí na zádech tornistru. Myslíte tedy, že můžeme té holce důvěřovat?"
"Doufám - a ještě ji trochu zpracuji."
"Stykem?"
"Nesmysl, samý nesmysl! Nabil jsi revolvery?"
"Všechny čtyři. Jsou tady na stole a vedle nich jsou dva zabijáky."
183

"To je dobře, velmi dobře. Na ty jsem zapomněl, ačkoliv jsou mnohem vhodnější než střelné zbraně. S nimi lze pracovat zcela potichu, zatímco revolvery by nám mohly být přece jen osudné."
"Pravda, pravda! Jsme dnes sice na velmi dobré a chvalitebné cestě, ale přesto bude dobře, zůstanemeli nepozorovaní. Policie by nám sice přispěla svou pomocí, snad by flám i dala napsat záslužný diplom, ale také by nám mohla položit několik nepříjemných otázek, které jsou nejlepší, nejsouli ani vysloveny."
"Co se toho týče, nemusíme se takových otázek vůbec obávat. Mám výtečné průkazy a bezpečnou ochranu."
"To mne uklidňuje. Tedy v té krčmě jsem ještě nikdy nebyl. Smím prosit o popis místnosti, abych věděl, na čem jsem?"
"Jakmile sejdeš ze schodů, vstoupíš do výčepu. Tam může vstoupit kdokoliv. Odtud vedou dveře do další místnosti, kde se směji zdržovat pouze denní hosté a jiní protěžovaní. Odtud nalevo je malá světnička, ve které sedává hospodský se svými důvěrníky, když s nimi projednává něco důležitého a tajného. Odtud ještě dále je místnost, ve které jsou uloženy prázdné sudy a různé nářadí, z které vedou kamenné schody na dvůr a dovnitř budovy. Tady vedou silné, železem pobité schody dolů do hlubokého zadního sklepa."
"Dobrá. A vnitřek domu?"
"Ten neznám. Znám pouze jednu světnici v prvním patře, která leží do dvora. Je to naše herna."
"Dobrá. Budeme tedy muset mít také svítilny."
"Ano. Víc se už nedá připravit. Musíme se řídit podle vzniklé situace."
"A kdy vyrazíme?"
"Ihned!"
"Rozdělíme si revolvery?"
"Samozřejmě. Každý dva!"
"Ach! Teď mne napadá, že jsme přece jen zapomněli na hlavní věc. Co když se mne budou ptát, kdo jsem?"
"Na mou věru! Na to jsem zapomněl. Je to opravdu choulostivé. Nesmíš se vydávat za poctivého chlapa."
"To mi je jedno. Dnes jsem ztratil veškerý cit pro čest a chci být ničema."
"Alejaký?"
184

"Snad zloděj převlečníků?"
"To nic není!"
"A co tak vypovězený sociální demokrat ze Sibiře?"
"Nesmysl! Dáš si jakékoliv jméno a přicházíš do hlavního města, protože "
"Protože ach, už to mám!" přerušil ho sluha. "Vždyť jste mi vyprávěl, že mají být verbováni fřanktiréuři! Přišel jsem tedy do Paříže, protože jsem slyšel šuškat, že se tady hledají lidé, kteří by se hodili do tohoto obchodu."
"To by šlo."
"Dobrá, půjdu tedy také! Adieu, monsieur Belmonte!"
A vyšel ze dveří, vesele si prozpěvoval, jako by se jednalo o pouhou zábavnou vycházku.

Jeho pán šel brzy za ním. Revolvery schoval do kapes, rovněž zabiják a svítilnu. Odebral se především do svého druhého bytu, nedaleko kterého si nasadil vlásenku a změnil způsob své chůze v taneční kroky.
Když kráčel hrdě kolem vrátného, ten si zlostně bručel do vousů:
"Tenhle člověk neumí ani pozdravit! Včera večer odešel a vrací se teprve teď! Kde se asi potloukal? Jeho souseda si chválím, ten od včerejšího večera ani nevyšel. Ten půjde na čerstvý vzduch teprve teď. Ale přejme mu to!"
Skutečně, tento domnělý soused za chvíli kráčel ze schodů.
"Na procházku, monsieur?" ptal se vrátný zdvořile.
"Ano, můj milý. Ale ne na dlouho. Mám mnoho práce."
"Zdá se, že svého souseda nemáte příliš v lásce?"
"Jak to?"
"Když přichází on, vy odcházíte, a když vy přicházíte, odchází zase on."
"No, ovšem, nemluvíme spolu. Na shledanou!"
"Na shledanou!"
Když Belmonte vstoupil do .výčepní místnosti, seděli v přední světnici jen dva hosté. Neznal je. Že by si Martin tak důvěřoval, že se pustil hned do druhé světnice, odkud zaznával pustý křik a smích?
Ani číšnice tu nebyla. Obě byly v tu chvíli zaměstnané. Ale zanedlouho přišla Sally a nadmíru se zaradovala, když ho spatřila. Posadil se stranou do kouta, kde s ní hrál včera dámu, a dal si láhev vína.
185

Když mu ho přinesla, posadila se vedle něho. "To máš čas, abys tady seděla?" ptal se jí. "Proč bych neměla?"
"Protože se zdá, že tam uvnitř je mnoho hostí. A tady je přece třeba pozorně obsluhovat."
"Právě proto mohu scházet. Dnes tam bude mnoho spropitného. Betty je ráda, když jí hosty přenechám." "Mnoho spropitného? Co se tam děje?" "Tam se verbují rekruti pro fřanktireury. Pije se jen víno!" "Copak jsou lidé, kteří se dají naverbovat?" "Ano. Emissar starého kapitána se celý den velice činil. Teď pomalu přicházejí sem za ním. Poslední přišel sotva před čtvrt hodinou a sedí už také u nich." "Znáš ho?"
"Neznám. Vyptávali se ho. Je vyhozený studující, posluchač filozofie z Toursu. Pil už se všemi na bratrství a poručil hned celý tucet lahví vína. Při každém doušku zpívá latinský verš. Slyšíš, už zase!" Changeur poslouchal a slyšel slova: "Bos bos dicetur, terris ubicunque videtur." "Co to znamená?" ptala se dívka. "Vůl, v kterékoliv zemi viděný, se nazývá vůl." "To je podivné! Tihle studenti jsou zvláštní lidé. Je to vůbec hezký, roztomilý hoch!"
Changeur poznal Martinův hlas. Martin nejspíš chtěl, aby poznal, kde je. "Líbí se ti?"
"Ne tak jako ty!" odpověděla. "Lichotnice! Kde je hostinský?"
"Ve vedlejší místnosti. Sedí tam s ním Páčidlo, Paklíč a ještě tři jiní. Pijí těžké víno, a jak se zdá, jednají o neobyčejném tajemství. Otec Main jim sám posluhuje. Já ani Betty tam nesmíme vkročit." "Hráli včera také nahoře?"
"Ne. Ale pozorovala jsem, že něco přivezli dvorní branou."
"Nejspíš nějaké zboží!" "Hm!" zabručela dívka povážlivě. "Nebo ne?" ptal se lhostejně a netečně. "Nesmím nic říct." "Bah! Kdo tě nutí, abys mlčela?"
"Hospodský!"
186

"Já jsem myslel, že odtud chceš odejít?"
"Copak mohu při tom, co dlužím otci Mainovi a co mu musím nejdřív zaplatit? Odejít odtud bych mohla jen tehdy, pokud si to včera myslel vážně!"
"Myslel jsem to vážně, Sally. V takových věcech nikdy nežertuji!"
"Můj Bože! Jak bych byla šťastná!" šeptala a oči se jí zaleskly. "Copak jsi zámožný?"
"Hm, pro dobrou přítelkyni mi vždy zbude několik franků."
"Ó, jenom několik franků! Nic víc!"
"Kolik mu dlužíš?"
"Přes tři sta. A chcili k bratrovi, musím mít ještě nějaké peníze. Tedy čtyři stá franků. Kdybych je měla, mohla bych být opět hodná a počestná. Ale jinak to není možné - "
"Člověk nesmí zoufat. Čtyři sta franků bych ještě pro tebe sehnal."
Sáhla rychle po jeho ruce, chytila ji a řekla:
"Opravdu? Opravdu? Ó, to je štěstí! Pracovala bych ve dne v noci, abych ti tu částku mohla splatit."
"Daruji ti ji - anebo, kdybys chtěla, mohla bys za jistých okolností dostat

ještě víc."
Udiveně na něho pohledla.
"Ještě víc? Tedy přece jen žertuješ! Buď upřímný, milý Arture!"
Nechal jí svou ruku, přisunul židli trochu blíž a odpověděl:
"Chci být upřímný. Mám přítele, bohatého, velmi bohatého přítele, který by ml radost z toho, kdybys chtěla být hodná dívka. Dal by ti, kolik potřebuješ, abys mohla začít lepší život, ale musela bys mu dokázat, že to myslíš opravdu úplně vážně."
"Jak ráda, jak ráda bych mu to dokázala. Ale jak to mám udělat?"
"Rád bych ti to řekl, kdybych věděl, že se na tebe mohu spolehnout."
"Je to něco nepoctivého?"
"Nikoliv. Naopak, je to velmi chvalitebná věc."
"Pak to udělám."
"Přece jen ještě pochybuji, i' když by ti to mohlo vynést tisíc franků."
Složila ruce, jako když někdo slyší něco nepochopitelného, úžasného.
187

"Tisíc franků? Opravdu?"
"Ano, jistě!"
"Pověz mi tedy, co mám udělat!"
"Četla jsi dnes noviny?"
"Ne. Otec Main to netrpí."
i,A neslyšela jsi, co stálo v novinách?"
"Ne."
"No, věnuji ti tedy svou úplnou důvěru. Před chvílí jsi tak podivně bručela, když jsem se ptal, zda to bylo zboží, co sem včera večer dopravili. Co znamenalo to bručení?"
Položila mu ruku na rameno, aby se mohla ústy přiblížit k jeho uchu a šeptala mu:
"I já chci být k tobě upřímná. Nebylo to žádné zboží!"
"Co tedy?"
"Nějaká osoba."
"Víš to jistě?"
"Docela jistě. Vím i to, že to byla žena."
Changeur stěží dovedl potlačit svou radost, ale ještě si vnutil klidný hlas a zabručel:
"To je zvláštní! Otec Main nejspíš dostal návštěvu. Bude to možná příbuzná."
"Ó, nikoliv! Byla jsem zvědavá a šla jsem se nahoru v poledne podívat, když spal. Poslouchala jsem u dveří, na kterých jsou dva visací zámky, a najednou jsem slyšela tichý pláč. Byl to ženský hlas."
"A ty jsi nezaklepala a neptala jsi se?"
"To se nesmím odvážit. Odplížila jsem se stejně potichu, jak jsem tam přišla."
Changeur vytáhl kradmo, aby to oba druzí hosté nezpozorovali, několik papírů z kapsy, ukázal jí je a řekl:
"Podívej se, tady je pět set franků! Mohla by sis je hned vzít, kdybys mi chtěla prokázat laskavost."
Vyboulila oči. Byla jí nabízena částka, jakou ještě nikdy neměla, a přece odstrčila Belmontovu ruku a řekla:
"Můj milý Arture, stala jsem se špatné stvoření, a to jak svou vlastní vinou, tak i běž zavinění. Jsem otrokyně otce Maina, nesmím na ulici, nesmím ní dvůr, nemám svou vlastní vůli a nemám žádné právo. Vidím, jak jsou jiné ženy šťastné, a ráda bych byla také tak šťastná. Částka, kterou mi nabízíš, by mne mohla zachránit, protože budu rázem svobodná, když hospodskému zaplatím svůj dluh. Ale po naší
188

včerejší rozmluvě jsem si dala svatý slib, že se už ničím nepočestným neprohřeším. Tyto veliké peníze si může člověk vydělat tak snadno a tak rychle pouze nepoctivostí. Prosím tě, raději si je nechej."
Viděl, jak se musela přemáhat, aby se tak rozhodla, a cítil v srdci hluboké pohnutí.
"Mýlíš se, milá Sally!" odpověděl jí. "Nežádám na tobě nic nesprávného. Naopak, byl by hřích a snad i zločin, kdybys nechtěla mé přání splnit. Jsem ti nakloněný, i když nechci mluvit o lásce, ale věřím tvému ujištění, že bys ráda začala jiný, lepší život. Důvěřuji ti a vím, že bys udělala to, co na tobě žádám, i bez odměny. Nabízím ti peníze jen proto, abys mohla být přesvědčená, že se nemusíš vracet k zlému životu, když začneš žít nový život!"

"Opravdu? Opravdu?" ptala se ho.
"Chci tvoje štěstí! Věř mi."
"Dobrá, věřím ti tedy! Co mám udělat, Arture?"
"Poslouchej tedy! Včera byla unesena dáma, vnučka hraběte a generála. Domnívám se, že se nalézá tady v tom domě. Policie po ní až dosud marně pátrala, ale nakonec ji přece jen najde, a pak zkáza zasáhne i tebe."
"Můj Bože - o tom vůbec nic nevím! Proč ji unesli?"
"Aby si vynutili výkupné."
"Pak to udělalo těch pět, kteří teď sedí venku s hospodským!"
"Ano, to jsou oni. Jejich oběť jim musí být vyrvána. Podaříli se to s tvým přispěním, můžeš se spolehnout, že dostaneš vysokou odměnu."
Dívala se dlouho mlčky před sebe. Viděl na ní, že byla hrozně rozčilená.
"Otec Main by se strašlivě mstil."
"Nebude moct. Bude zneškodněný!"
"Bojím se policie."
"Ta přece při tom ani nemá být."
"A jak by se tedy dáma odtud dostala?"
"To je právě tvá úloha, abys něco navrhla."
"Ne, to nejde. Jakmile by hospodský zpozoroval, že zmizela, hrozně by se mi vedlo."
"Vždyť tento dům opustíš zároveň s ní!"
Zvedla rychle hlavu a ptala se:
"Vy mne chcete vzít s sebou?"
"Samozřejmě!"
189

"A postaráte se o mne? Myslím, postaráteli se o to, aby se mi hospodský nemohl pomstít?"
"Ano. Rozhodni se! Čas kvapí!"
"Ráda bych, Arture... Ale co když budeme přistiženi!"
"Jsem ozbrojený a mám s sebou pomocníka."
"Kdo to je?"
"Ten bývalý student tam venku. Je to můj sluha."
"Tvůj sluha? Copak ty, Changeur, máš sluhu?"
Přisvědčil jí s úsměvem a odpověděl:
"Nejsem přece Changeur, nejsem zločine. Řekl jsem to jen proto, abych tady mohl nevyrušovaně sedět. Udělášli, co na tobě žádám, pak jsi v bezpečné ochraně, mé milé dítě!"
Dívala se na něho roznícenýmpohledem a ptala se:
"Ty jsi tedy asi vznešený pán?"
"Co jsem, to se záhy dozvíš, ale tady není k takovému sdělení to pravé místo. Z mé upřímnosti však musíš poznat, jakou mám k tobě důvěru."
"Ano, vidím to. A jsem šťastná! Ať jsi kdokoliv, miluji tě, a proto mne bolelo, že jsem tě viděla mezi zločinci. Když se mi o tobě zdálo, zjevoval jsi se mi vysoký a čistý - a teď se ten můj sen splnil. Ano, Arture, ano, jsem ochotná udělat, co na mně žádáš. Ale odpověz mi na jednu otázku. Miluješ tu unesenou dámu?"
Skoro se zalekl této otázky. Ale protivilo se mu, aby bytost, která se začínala vyhrabávat z bahna, do něho opět srazil lží. Odvážil se mnoho, ale přece se toho odvážil a řekl:
"Ano, Sally, miluji ji."
"Ona o tom ví?"
"Nikoliv!"
Sally byla bledá, hrozně bledá. I ze rtů jí zmizela barva, i ty jí zbledly, a její oči se leskly, když váhavě řekla:
"Ano, mne jsi nemohl milovat. Ale že jsi se mi přiznal ke své lásce k té dívce, považuji to za největší důkaz tvé důvěry. Jinou by to mrzelo a snad by se chtěla pomstít, ale ty jsi mi před chvílí řekl, že jsi mi nakloněný - a to je víc, než kolik mohu žádat. Ano, Arture, pomohu ti. Dám v sázku i život, abych zachránila tu, kterou tajně miluješ - ale ne za peníze, nepřijmu od tebe nic. Ale podaříli se nám to, a kdybys mi pak za mou pomoc chtěl dát - políbení, jediné políbení... Arture, já ho nežádám, to není podmínka! Můžeš to odmítnout... Ale takové políbení od tebe, od člověka, který není
190

zločinec - ó, to by bylo, jako by mi byly rázem všechny mé hříchy odpuštěné!"
Belmonte se díval na oba druhé hosty. Jeden z nich spal, druhý opile upíral oči na svou číši. Jeho a Sally si nevšímali. Položil tedy ruku kolem její šíje,

přivinul ji k sobě a přitiskl svá ústa třikrát za sebou na její rty.
Sally zavřela oči a klesla mu do objetí. Tak chvíli spočívala na jeho srdci. Ale pak otevřela oči, podívala se na něho dlouhým, nevyzpytatelným pohledem, pak propukla v tichý pláč a řekla:
"Děkuji ti! Vrátím se hned!"
Vyskočila a odběhla ze světnice. Belmonte neměl pocit, že by se tímto polibkem zneuctil, naopak, bylo mu spíše jako knězi, který udělil kajícníkovi odpuštění.
Na její návrat nemusel dlouho čekat. Sally přiběhla s takovým spěchem, že ihned poznal, že se stalo něco důležitého.
"Co je?" ptal se.
"Proboůh, co dělat?" odpověděla. "Viděla jsem, že otec Main sundal ze svazku jeden klíč a dal ho Paklíči a Páčidlovi. A tito dva šli po schodech nahoru!"
"A hostinský?" ptal se Changeur.
"Sedí zase u stolu s ostatními třemi."
"Co asi nahoře zamýšlejí?"
"Mohli jít pouze k té dámě."
"U všech čertů! Pak musím za nimi!"
"To je nebezpečné!"
"Na to nesmím myslet... Ví hospodský, že jsem tady?"
"Zatím ne."
"Může mne spatřit, když půjdu kolem dveří?"
"Nikoliv. Zavřeli je, aby nikdo neslyšel, co si povídají."
"A ostatní, kteří sedí venku? Je mezi nimi mnoho známých?"
"Ó, jenom jeden, ten emisar, který tě včera viděl."
"Neuvidí mne, když se rychle mihnu kolem něho. A co komediant, který s vámi včera seděl - ten tu není?"
"Ne. Ale chtěl také přijít."
"Dobrá. Může se to tedy podařit. Dej studentovi znamení. Zdržímli se nahoře příliš dlouho, pak se mi stalo neštěstí. Ať mi přijde pomoct."
"Ale vždyť nemáš světlo."
"Mám svítilnu. Kupředu!"

Chtěl odkvapit, ale ona ho ještě na okamžik zadržela a ptala se ho:
"A já? Co bude se mnou?"
"To zatím nevím. Pošli jen studenta za mnou a přičiň se, aby nás hostinský a hosti nepřekvapili. Najduli opravdu nahoře komtesu, nebudu ji moct těmito místnostmi odvést. Vede odtud ještě jiný východ?"
"Ano, vzadu ze dvora. Ale to bychom museli mít klíč. Zeď je příliš vysoká."
"A kde je klíč?"
"Otec Main ho má ve svém svazku."
"Musím ho mít, a to stůj co stůj, a pokud možno rychle. Řekni to studentovi."
Při těch slovech ji lehce odstrčil a vstoupil do druhé místnosti. Sedělo tady asi třicet osob, vesměs praví šibeničníci. Changeura neznali a navíc byli příliš zaměstnaní sami sebou, takže mu nikdo nevěnoval nejmenší pozornost. Dostal se nerušené kolem nich do třetí místnosti, odkud vedly schody nahoru.
Jediný Martin se bystře podíval na svého pána, který mu dal tajné znamení, když kolem něho chvátal. Ukázal na číšnici, která stála na prahu vedlejších dveří. Vstal, přiblížil se k ní, vstoupil s ní opět do přední světnice a zavřel za sebou dveře. Tady ihned zpozoroval, že se nemusí obávat ani spáče ani opilého.
"Bavila jste se s pánem, který odtud právě odešel?" ptal se dívky.
"Ano," odpověděla rychle. "Jste přece jeho sluha?1'
"Ach, on se vám svěřil?"
"Vím všechno."
"Pomůžete nám?"
"Ano! Jsem opravdu přesvědčená, že ta dáma je ukrytá nahoře. Dva zlosyni šlí k ní a monsieur Artur za nimi. Máte ho rychle následovat a přinést mu svazek klíčů, které má hostinský za pasem."
Martin se dal do tichého, krátkého smíchu a řekl:
"Tak! Tedy svazek klíčů, který má za opaskem! A tento opasek naneštěstí visí právě na hostinském, kterému se asi nebude líbit, když ho požádám, aby mi opasek dovolil rozvázat. Hrom a peklo! Svazek klíčů za opaskem! Jako by to bylo tak snadné a lehké!"

"Já také neznám žádnou radu!" řekla plná úzkosti.
"Vy také ne?" ptal se zdlouhavě. "Hm, musím tedy hledět, abych si poradil sám."
"Ale pospěšte si, pospěšte si!"

"Proč? Kolik jich je nahoře?"
"Dva."
"O, pak to tolik nespěchá. Se dvěma bude ten čertovský monsieur Artur záhy hotový. Povězte mi raději, jakým způsobem a kudy má být dáma z tohoto domu zachráněna!"
"Zadním vchodem ve dvoře. Tady těmito místnostmi to není možné! Já mám jít také s vámi."
"Vy také? To jsem si myslel. Dnešní večer vám přinese veliké štěstí. Ale raději už uvažujme. Opasek visí na hostinském, svazek klíčů na opasku a klíč, který potřebujeme, je asi v tom opasku?"
"Ano, monsieur! Ale pospěšte si, jinak by se mohlo vašemu pánovi přihodit neštěstí!"
Díval se klidně na její úzkost a odpověděl:
"Neštěstí? Jaké neštěstí myslíte?"
"Jestliže ho zpozorují, určitě ho zabijí!"
"Zabijí? Ach, bah! Monsieur Artur bude s bandity zápasit. Klíč od vrat v zadní zdi visí tedy ve svazku, svazek na opasku, ten na zástěře a zástěra na hospodském. Kdo tedy chce mít klíč, musí mít nejdříve hospodského. Nebo ne?"
"Můj Bože!" naříkala, "nemohu vás pochopit! Mně není právě do žertu."
"Mně také ne. Vždyť musíme uvažovat, jak se dostanu k hospodskému. Ach, snad to mám! Vaše družka přinášela víno ze sklepa. Není tam dole takové víno, které má hostinský zvlášť sám pod osobním dozorem?"
"Ano. Šampaňské."
"Dobrá! Objednejte mi půl tuctu té břečky, ale rychle, když tak pospícháte."
"Co chcete dělat?"
"To hned uvidíte. Dejte si pozor! Půjdu za hospodským do sklepa. Až půjdu zase po schodech nahoru, musíte už být připravená u schodů, abyste mne mohla následovat nahoru, ovšem s lampou. Vezměte si s sebou, co tady máte a co budete okamžitě potřebovat, protože v tomto ráji už nebudete anděl."
Vrátil se do své předešlé místnosti a posadil se na své mís
193

to. Sally se chvěla strachem a rozčilením. Vstoupila do oddělené místnosti, kde seděl hospodský se svými třemi druhy, a hlásila mu, že bylo objednáno šest lahví šampaňského. Otec Main se zvedl, aby víno sám přinesl.
Sotva se ubíral třetí místností, šel Martin za ním. Viděl ho, jak právě mizí dole ve sklepě. Tiše, jak jen bylo možné, se ubíral za ním. Když došel dolů do zadního sklepa, viděl, že hostinský je v koutě sehnutý k zemi a sbírá ze země láhve. Vytáhl zabiják, přikradl se tiše k němu a udeřil nic netušícího prudce do hlavy tak, že rázem klesl.
"Tak, milý papá Maine," bruěel si. "Mrtvý nejsi, ale chvilku budeš muset hledat, než najdeš své první myšlenky. Do té doby mi půjčíš svůj svazek klíčů. Později si ho najdi vzadu u vrátek."
Odvázal svazek klíčů, zhasnul světlo a tápal nahoru. Nahoře v třetím oddělení u zavřených dveří ho očekávala Sally s lampou v ruce. Spatřila klíče a zaraženě se ptala:
"A kde je hospodský, monsieur?"
"Studuje velkou násobilku. Až se ji naučí, přijde nahoru. A teď kupředu!"
Nahoře, kde schody končily v domovní síni a odkud se dalo dostat na dvůr a do horní části domu, byly ještě jedny dveře.
"Mohou se tyto dveře zavřít?" ptal se Martin tiše.
"Ano. Klíč visí ve svazku, který jste přinesl."
"Zavřeme je tedy, aby ta rota Kosaha, Dathama a Abirama tam dole nemohla za námi. Ale pak rychle nahoru!"
194

XV.
Belmonte krátce před tím vyšel po stejných schodech nahoru. Když se dostal do síně, rozsvítil si svítilnu a při jejím svitu našel velmi snadno schody, které vedly výš. Ačkoliv byl každý okamžik vzácný, přece jen kráčel zvolna. Dům byl starý. Kámen, z kterého byly postaveny schody, byl ochozený a drobil se. Na chodbě byla prkenná podlaha, a proto mohla velmi snadno vrzat. A on se musel vyhnout jakémukoliv hlomozu.
Dostal se na druhé schody, a najednou se mu zdálo, že nahoře slyší rozhovor. Schoval svítilnu, aby se neprozradil, a po tmě tápal dál. Ano, když se dostal na horní chodbu, spatřil vpravo ozářený čtverec, který vznikl tím, že v protější otevřené místnosti svítila lampa.
Byl u cíle.

Tiše, krok za krokem se kradl dál, až stanul za otevřenými dveřmi a mohl jejich skulinou nakouknout dovnitř.
Ella tam stála nebo spíše visela ve svých poutech.
Měla zavřené oči, bledé líce, ano, skoro jako ze sádry. Před ní stáli Paklíč a Páčidlo, pokuřovali ze svých dýmek a chtivě hltali krásu toho jen polozakrytého těla. Při tom dělali poznámky, kterým asi vězněná nerozuměla, protože se zdálo, že ztratila vědomí.
"Opravdu si myslí, zeji dáme za sto tisíc franků?" ptal se Páčidlo.
"To nikoho ani nenapadne!" odpověděl druhý.
"Starému pustíme notně žilou, až budeme mít celé jeho jmění. A pak "
"Co pak ?"
Mlaskl jazykem, zaluskal prsty a řekl:
"Pak se stane naší ženou."

"Až pak? Proč ne hned? Podívej se, dám jí hubičku, já hraběnce! Tisíc láteř! To tady ještě nebylo!"
Přistoupil blíž, aby provedl svůj úmysl. Ale vtom se ukázalo, že přece nebyla v mdlobách. Byla zesláblá, vysílená na smrt, a proti pohledům ničemníků neměla jiný prostředek, než jak dělává malý brouček, který se tváří jako mrtvý, hrozíli mu nebezpečí. Vždyť se ani nemohla bránit. Teď měla zavřené oči, aby necítila jejich pohledy, a bol v duši, který vyvolávají tyto pohledy. Ale slyšela, co se mluví, poznala, že má být políbena, políbena takovým netvorem. To jejímu tělu na okamžik propůjčilo ztracenou pružnost. Otevřela oči, zvedla hlavu a vykřikla;
"Zpátky, dable! Tvůj "
Dál nemluvila, protože se za oběma lotry objevila jiná postava, která měla v ruce zabiják. Zář světla padla na tohoto muže. Jaká to byla tvář! Znala ji, viděla ji v Opeře a pak na ni nemohla zapomenout. Zatajil se jí dech, krev jí prudce bila. Nevěděla, byloli to hrozné leknutí nebo neskonalá radost, co zavinilo, že ztratila řeč.
"Ďáble?" zachechtal se lotr posměšně. "No, s takovou dablicí musí být hezké být ďáblem!"
Roztáhl ruce.
"Stůj!" ozvalo se za ním.
Oba poděšeně uskočili. Belmonte se zatím rozmyslel jinak, přivřel dveře a schoval ruce do kapes, takže zabiják nebylo vidět.
"Changeur!" zvolal Páčidlo.
"Hrome, Changeur!" láteřil Paklíč. "Co tady chceš? Kdo ti dovolil přijít nahoru?"
"Bám jsem si to dovolil, abych vám řekl, že tady budou za půl hodiny ležet dvě mrtvoly."
"Ach! Kdo?"
"Vy dva!"
"Člověče, co tě napadá? Nebo jsi se snad za námi vplížil jako vyzvědač?"
"Nikoliv jako vyzvědač, ale jako váš soudce. Krása, kterou tady vaše oči zneuctily, vám přivodí smrt. Táhněte do pekel, k dablu, kterému jste se před chvílí smáli!"
Rychlý skok - výkřik zajaté a dvě rychlé, hrozné rány zabijákem - - a Belmonte splnil své slovo: na zemi leželi dva mrtví s rozbitými lebkami.

Poté se obrátil opět ke komtese. Tyto hrůzy ji překonaly. Její pouta byla ostře napjatá, visela v nich v mdlobách. Vytáhl nůž, otevřel ho a přeřezal pouta. Postavu omdlelé přidržel a zvolna ji pouštěl na zem.
Teprve teď bylo vidět, v jakém stavu byl její oblek. Krev se mu hrnula do hlavy, cítil, jak mu srdce prudce buší. Odvrátil se, vyšel a přivřel dveře.
V ruce držel revolver! V tom okamžiku mu bylo tak, jako by hájil všechny poklady celého světa.
Podařilo se dole všechno, jak bylo žádoucí? Nebo se úklad vyzradil? Byli to nepřátelé, nebo to byl Martin? Changeur byl odhodlaný, že v prvním případě bude komtesu hájit do poslední kapky krve...
Vtom vtom spatřil Martinovu hlavu, jak se opatrně objevila za rohem.
"Hej! Kdo je tam?" ptal se a současně zvedl ruku s nabitým revolverem.
"Já, Martine!" odpověděl jeho pán a s ulehčením si oddychl.
"Vy sám, monsieur? Ó, běda! Myslel jsem, že tady přijdu trochu do pohybu! Jsou oba fuč?"
"Ti se už neprobudí."
"To je nepříjemné. Byl bych jim tak rád trochu pomohl."

"Ach, tady přichází Sally! Jak se daří dole?"
"Velmi dobře! Hospodský je také fuč, ale jen napůl, a hosté jsou zavřeni. Tady je svazek klíčů, který jsem vám měl přinést."
"Jak jsi to zařídil?"
"O tom později! Jak se daří komtese?"
"Omdlela. Abychom šli pro vodu, na to není čas. Nesmíme se tady zdržovat déle, než je nutné. Sally, kde je váš pokojík?"
"Tady vpředu, první dveře."
"Máte snad nějaký plášť nebo šátek?"
"Mám veliký šátek."
"Přineste ho rychle!"
"Co mám ještě vzít s sebou?"
"Docela nic. Své věci později určitě dostanete."
Dívka odkvapila hrdá na to, že ji už oslovil vážnějším "vy".
Sally se vrátila. Vzal jí šátek z ruky, šel ke komtese, zahalil ji do něho a zvedl ji v objetí.
197

"Vy budete svítit, Sally, a ty otevřeš!" nařídil.
Tak se dostali dolů do průjezdu. Komtesu nesl na rukou. Martin, který kráčel napřed, se zastavil a naslouchal.
"Ve sklepě, jak se zdá, se zatím nic neděje," řekl. "Podívejme se, zda tu máme také klíč od dveří na dvůr."
Mezitím co hledal a zkoušel a Sally mu svítila, se Belmontovi zdálo, že se komtesa pohnula. Přiblížil se hlavou k její hlavě a viděl, že má otevřené oči. Rád by ji slůvkem potěšil, ale dal přednost tichu.
Konečně se Martinovi podařilo otevřít dveře. Průvan vrazil do síně a zhasl lampu.
"Neškodí," mínil Martin. "Zahoďte ten starý plynoměr, Sally. Já půjdu napřed. Vrata jsou před námi."
Ostatní se ubírali za ním.
Sotva udělali několik kroků, vyrazil ze sebe Martin hlasitý výkřik. Bylo slyšet jeho pád a pak hluboké, hněvivé vrčení.
"Můj Bože! Pes!" vykřikla Sally.
"Copak tu máte psa?" ptal se Belmonte.
"Ano, zapomněla jsem na něho. Je to strašlivé zvíře!"
"Přilákáte ho k sobě! Snad vás přece zná?"
"Poslechne mne stejně málo jako kteréhokoliv cizince. Ježíši Kriste, on srazil a drží monseiura Martina!"
Měla pravdu. Martin ležel na zemi. Pes stál nad ním s vyceněnými zuby.
"Nehýbejte se!" varovala ho Sally. "Jinak vám prohryzne chřtán!"
"To je zlé!" řekl Belmonte. "Nemůžeme čekat, až ti chlapi ze sklepa přijdou na nás."
Položil zvolna své sladké břímě na zem a sehnul se sám co možná hluboko k zemi, aby mohl ve tmě psa poznat.
"Snad se nechcete odvážit na psa?" ptala se číšnice.
Neodpověděl, ale za okamžik bylo slyšet hrozné skřípění, praskot, jakoby kostí, a děsné vytí, které rychle přešlo v příšerný chrapot.
"Ježíš Maria!" bědovala Sally. "Teďpřipraví oba o život!"
"Nikoliv," zněl Martinův hlas, "ale my jsme zahubili jeho. Kde jsou klíče? Ach, tady leží. Ale teď rychle odtud!"
Belmonte zvedl opět hraběnku ze země. Nemohl vidět, že by ještě měla otevřené oči. Cítil však, že se vůbec nehýbala.
Závory zarachotily, dveře povolily a otevřely se. Nemuseli se už ničeho obávat!
198

"A teď rychle k nejbližší policejní stanici, až za námi zavřeš!" nařídil Belmonte. "Vyprávěj tam, co se stalo, a dej sebrat všechny, kteří jsou v krčmě!"
"Kde se pak s vámi setkám?" ptal se Martin.
"Doma."
"Dobrá! Pospíším si! No, takové shledání při víně!"
Odchvátal. Jeho pán se Sally a s komtesou, kterou dosud nesl na rukou, se obrátili do úzké uličky, na jejímž rohu byla stanice kočárů. Tady vstoupili do vozu, aby jeli do generálova hotelu. Nemohl hraběnku svěřit číšnici. Položil ji opatrně vedle sebe na sedadlo a držel ji za obě ruce.
Po nějaké chvíli se mu zdálo, že cítí lehké, zcela lehké stisknutí. Naklonil se k ní a ptal se:
"Jste znovu při vědomí, komteso?"

"Ano," vydechla.
"Cítíte bolesti?"
"Nikoliv. Jsem jen slabá, hrozně slabá!"
Nepustila jeho ruce, jako by tuto oporu nemohla při své únavě postrádat.
Zanedlouho vůz zastavil u vrat a Belmonte vystoupil.
"Zůstaňte tady!" šeptal dovnitř. "Musím jeho excelenci připravit."
Portýr ho hned poznal.
"Zase k panu generálovi?" ptal se ho.
"Ano. Lze přece mluvit s panem hrabětem?"
"Zkuste to!"
Belmonte kráčel po schodech a vstoupil do předsíně. Nebyl tady nikdo, v následujícím pokoji také nikdo a tak zaklepal až na dveře generálova kabinetu. Ozvalo se hlasité "Volno!" Když vstoupil, viděl, že komorník stojí u generála, který seděl za stolem.
Starý pán překvapeně povstal, když ho poznal.
"Monsieur Belmonte!" řekl. "Zase vy? A neohlášený? Ach! Rozumím! Jdete si pro těch sto tisíc a pro dnešní přídavek!"
"Znovu se mýlíte. Nejdu si pro nic, ale naopak vám něco přináším!"
"Vysvětlete mi tedy, co - - můj Bože, co to? Vy jste hrozně zakrvácený!"
Belmonte na sebe skoro zděšeně pohlédl a teprve teď poznal, že mu stéká krev v těžkých, velkých krůpějích

z levého rukávu. Až dosud rozčilením necítil žádnou bolest, ale v tom okamžiku, kdy spatřil krev, cítil, zeje zraněný.
"Odpusťte, excelence!" řekl. "Nevěděl jsem, že krvácím. To bych sem nevnikl. Nespíš mi prokousl pes rameno."
"Jaký pes?"
"Který mi chtěl překazit, abych vám přinesl dobrou zprávu. Přicházím vám totiž říct, že snad milostivou komtesu spatříte ještě dnes veěer."
"Opravdu? Skutečně? Bylo by to možné?" zvolal hrabě rozradostněně. "Její trýznitelé jsou ochotni mi ji ještě dnes vrátit?"
"Její trýznitelé? Nemyslím - že - že oni - že oni - ach, jak - jak je mi !"
Nemohl už promluvit ani slovo. Z rukávu mu náhle vytryskl silný proud krve. Pravicí se chytal opěradla blízké židle. Ztratil vědomí, ale sluha ho včas zachytil, aby neklesl.
A pak mu bylo, jako by ve snu cítil, že ho obvazují. Slyšel z veliké dálky hlasité výkřiky a radostný vzlykot, pak všechno zmizelo...
Když procitl, ležel v nádherně zařízené místnosti. Byl oblečený a ruku, která ho velice bolela, měl obvázanou. Za několik okamžiků nato znovu usnul -
Hosté u otce Maina neměli ani tušení, co se stalo ve vinném sklepě a nahoře nad nimi, až nakonec bylo číšnici Betty nápadné, že se Sally dlouho neukazuje a také že student z Toursu zmizel. Také věděla, že hospodský šel do sklepa pro víno. Proč s ním už nejde? Byli snad všichni tři tam dole u vína?
Byla každým okamžikem zvědavější a nakonec se pustila dolů do sklepa.
Vtom zaslechla tiché úpění. Lekla se a běžela zpátky k hostům.
"Pojďte honem do sklepa. Něco se tam stalo!" křičela na ně.
Po takové zprávě zábava ihned přestala. Chopili se světel a ubírali se dolů. Tam ležel hostinský, napůl v bezvědomí, držel se vzadu za hlavu a sténal.
"Tady se něco stalo," řekl emisar. "Dostal notnou ránu. Vyneste ho nahoru a potřete mu hlavu kořalkou! Kdo tady asi byl?"
"Sally zmizela," mínila Betty.

"Sally? Ta ho přece nepřepadla!"
"Také student vyšel a dosud se nevrátil!"
"Kdo ví, kde vězí! Nejspíš je do Sally zamilovaný. Ti dva to nebyli."
"Co by to bylo?" ptal se jiný. "Otec Main jednoduše sletěl ze schodů a potloukl se!"
"Ze schodů a tak daleko od nich? To přece není možné!"
"Odvlekl se tam."
"Počkejme, až se zase vzpamatuje. Pak se všechno dozvíme."
Potírání zadní části hlavy, čerstvá voda do obličeje a notná dávka šňupavého tabáku do nosu přivedly hospodského záhy k vědomí. Zprvu se díval udiveně kolem sebe a rukou si bezděky ohmatával bolavé místo. Ale pak se mu paměť vrátila a rázem se zvedl.
"U sta hromů! Kde je student?" ptal se.
"Šel se Sally nahoru, možná na dvůr," odpověděla Betty.

"Tam by je oba roztrhal pes. Chlap mi zasadil ránu. Právě jsem se obracel, když mne udeřil, a poznal jsem ho. Hledejte ho!"
Zjistili, že dveře u schodů jsou zavřené a teprve teď hospodský poznal, že mu zmizely klíče. Popadl světlo a spěchal do sklepa.
Když se vrátil, volal:
"Ukradl mi klíče! Má v úmyslu něco špatného! Rychle, rychle, abychom ho ještě zastihli!"
Vytáhl železný sochor a vypáčil jím dveře na schody. Venku na dvoře ležel zardoušený pes, kromě toho měl několik rozbitých žeber. Vrata ve zdi byla zavřená.
Nato chvátal Main nahoru, mohli ho však následovat jen tři, kteří se zúčastnili únosu dívky. Tam našli obě mrtvoly. Zajatí zmizela!
"Hrom a blesky, jak se to - pst, poslouchejte!"
Po tomto vyzvání všichni čtyři naslouchali. Zdola se ozval křik:
"Policie! Policie! Vzadu ven! Přes zeď!" "Jsme ztracení!" zaúpěl hospodský.
"Může nás zachránit jedině útěk. Rychle vikýřem ven a u souseda zase na půdu!"
Martin se totiž odebral na příkaz svého pána na nejbližší policejní strážnici. Byl tam velmi divně přijatý. V zápasu se psem se totiž válel po dvoře a následkem toho nevypadal příliš vábně.

"Co si přejete?" ptal se policejní komisař.
"Vás!" odpověděl mu.
"Mne?"
"Ano."
"K čemu? Vyslovte se zřetelněji!"
"To se může stát. Snad jste už slyšel, že,komtesa de Latreau se od včerejšího večera pohřešuje?"
"Pošetilá otázka! Samozřejmě, vím to!"
"Hledá ji policie?"
"Ovšem!"
"Matěji?"
"Ne. Máte snad nějakou stopu?"
"Ne."
"No, proč tedy o této záležitosti mluvíte?"
"Protože se o ni nesmírně zajímám. My totiž nemáme nějakou stopu, ale máme samotnou komtesu!"
Komisař se domníval, že má před sebou duševně chorého člověka. Tak naivním způsobem se s ním ještě nikdo neodvážil mluvit.
"Kdo jste?"
"Monsieur Artur Belmonte je můj pán, takže já jsem jeho sluha."
"Můžete se legitimovat?"
"Ano, tady!"
Vytáhl list a ukázal ho úředníkovi.
"To stačí," řekl. "Ale prosím vás velice, abyste mi v pořádku přednesl, co chcete."
"Jak si přejete, monsieur. Uvedu tedy do nejlepšího pořádku, co vám chci přednést. Ale protože k tomu potřebuji aspoň tři dny a čas teď kvapí, povím vám ve všem nepořádku, že jsme komtesu našli."
"Našli? Ach! A jak?"
"Našli a vysvobodili!"
"Kdo jsou ti my?"
"Můj pán a já. Znáte pelech tak zvaného otce Maina?"
"Samozřejmě! Vždyť ten muž bydlí v mém okresu."
"Nuže - u něho byla komtesa v zajetí. My jsme ji odtud právě vynesli. A můj pán mne posílá k vám, abyste sebral celé shromáždění, jaké v krčmě najdete."
"Můžete mi dokázat, že se tam komtesa de Latreau skutečně nalézala?"
"Zeptejte se té dámy!"

"To by vyžadovalo tolik času, že by nám ti chlapi zatím unikli."
"Nechtě je tedy uniknout. Já jdu také."
A už byl ze dveří. A když za ním úředník volal, dělal, jako by ho ani neslyšel. Policejní komisař si však byl vědom své zodpovědnosti. Telegrafoval ihned do několika blízkých strážnic a mužstvo bylo v půl hodině pohromadě.
Ale než se těmto lidem podařilo vniknout do sklepa, získaly hlavní osoby čas, aby mohly uniknout. Zatčení ostatních pak nemohlo vést k ničemu.

203

XVI.
Martin měl přikázáno, že má jít domů. Ale nemohl si přece odepřít, aby neudělal malou okliku a nešel kolem generálova bytu. Chtěl vidět aspoň řadu osvětlených oken a podle toho posoudit, jaký dojem vyvolal návrat ztracené dámy.
Když viděl portýra, napadlo ho, že by se mohl vyhřát na výsluní slávy svých činů. Přistoupil tedy k němu, pozdravil ho velmi zdvořile a zeptal se:
"Odpusťte, monsieur: patří tento palác generálu hraběti de Latreau?"
Portýr byl přesvědčený, že má před sebou podřízenou osobu, proto se hrdě nafoukl a odpověděl nadutě:
"Ano, monsieur, ten patří nám!"
"Je to ten generál, kterému byla včera večer svedená vnučka?"
"Sved chcete přece říct: unesená?"
"Patrně! Není ještě doma?"
"Ó, už ji zase máme!"
"To je velmi hezké. Přišla sama?"
"Ne. Přivezli ji."
"Přivezli? Hm! To se jí tedy asi mimo dům příliš líbilo!"
"Poslouchejte, monsieur, přál bych si, abych to už mohl říct i o vás. Hleďte aspoň teď, abyste odtud co nejrychleji vyšel."
"Ó, na to je dost času. Jsem tady totiž mocí svého úřadu."
"Ach, tak! Co vlastně jste?"
"Reportér."
"Pro který list?"
"Pro turecký časopis v Cařihradě. Bylo mi odtamtud ohlášeno, že sultán zamýšlí dát unést několik Paříženek.
204

Když jsem slyšel, že se vám ztratila milostivá komtesa, hned jsem si pomyslel, že za tím vězí sultán. No, tak ji zase máte. Budu ihned telegrafovat do Cařihradu, že to tak není."
"Ne, není to tak. Měl v tom prsty takový úplně sešlý krčmář. Ten ji unesl, aby za ni dostal sto tisíc franků výkupného. To můžete do Cařihradu také telegrafovat."
"Dobrá. A co ještě?"
"Že policie byla příliš hloupá, než aby ji našla."
"Policie? A ta je tady v Paříži také hloupá? Já jsem si myslel, že jenom u nás v Cařihradě! To tam musím telegrafovat. Aleco ještě?"
"Že milostivou zachránil obchodník s vínem."
"To je pěkné! To je důkaz, že je přece jen na světě jeden obchodník s vínem, který má cit a lidský smysl. To dokázal sám?"
"Ne. Měl s sebou svého sluhu. Bez domestika se takové zachránění nikdy nedokáže."
"Myslíte bez domestika a portýra. A kde jsou ti dva ochránci?"
"Sluha se vypařil - - "
"Safra! To je tak éterický? To muším telegrafovat do Cařihradu! A jeho pán?"
"Ten leží nahoře v posteli."
"V posteli? Hrome! To je tak ospalý?"
"Stůně."
"Stůně? Co mu schází?"
"Pes mu rozkouši rameno. Ztratil příliš mnoho krve, aniž by to pozoroval. Nejspíš nějaká žíla, arterium anebo ven - ven
"Aha, myslíte, že křečová žíla mu přišla do nepravého chřtánu?"
"Ano, ano, tak nějak tomu říkají. Nahoře u nás se svalil a poslali hned pro doktora, který je právě u něho."
"Je to pravda nebo je to jen taková křečovitá bublina?"
"Pravda!"
"Pak musím rychle nahoru!"
Chtěl ódkvapit, ale portýr ho chytil a zadržel.
"Co chcete nahoře? Vy tam nepatříe!" řekl.
"Ó přece! Já jsem totiž ten vypařeny stuha, bez kterého se takové zachránění ani nemůže vykonat."
S těmi slovy se mu vytrhl a běžel nahoru. Přišel právě
205

včas, aby mohl pomáhat při obvazování. Pak byl zavolán ke generálovi.
Tomu bylo milé, když slyšel, zeje to Belmontův sluha. Od Martina mohl dostat

vysvětlení o všech událostech, zvlášť i o Sally, která přišla s komtesou, aniž by dobře znali, jakou účast měla při její záchraně.
Martin vypravoval vše tak, že byl generál dopodrobna informovaný. Pak se odebral ke svému pánovi, kterého zastihl v hlubokém spánku.
Vykázali mu v paláci pokoj, ale on ho nepřijal. Věděl, že jeho pán je v dobrých rukou, a proto se rozhodl, že půjde domů a při té příležitosti si promluví se svou vlaštovičkou.
Už zdaleka pozoroval, že se v jejím bytě svítí. Okno bylo otevřené, ale nebylo ji vidět. Zatleskal rukama. A opravdu - nepřepočítal se. Nahoře v okně se objevila hezká hlavička.
"Pst!" volal nahoru.
"Bratr?" ptala se dolů.
"Ne, Martin!"
"Ach! Už jdu!"
Netrvalo dlouho a domovní dveře se otevřely.
"Konečně! Konečně!" šeptala mu vstříc.
"Našla jsi můj lístek?"
"Ano. On patřil mně?"
"Samozřejmě! Pojď, dej mi dobrý večer a dej se políbit!"
Chtěl ji k sobě přivinout, ale bránila se a řekla:
"Zadrž! Ještě ne! Nejdřív musím vědět, proč jsi nedodržel své slovo! Pozveš mne, a když přijdu, nejsi doma. Vylítl jsi."
"Jak to dělávají vlaštovky."
"Ale přece ne bezdůvodně!"
"Ne."
"Jaký jsi měl důvod?"
"Ztratila se nám ze všech nejmilejší."
"Nejmilejší? Nám? Koho tím myslíš?"
"Nás, totiž sebe a svého pána!"
"Vy tedy máte společnou milou?"
"No, tak doslovně ne. Ale mé srdce je jeho srdcem a můj kabát jeho kabátem. U nás je všechno naše. Copak jsi nečetla o komtese de Latreau?"
"Ale ano! Velice ji lituji. Je prý stejně krásná jako bohatá a stejně bohatá jako dobrá."
"Ano, zdá se být dobrá, příliš dobrá. Ani necekla, když ji můj pán zvedl na své ruce a nesl ji v náručí."
"Tvůj pán? V náručí?"
206

"No ano! Musel to udělat, když jsme ji chtěli zachránit!"
"Vy jste ji zachránili? Vy?"
"Samozřejmě! Právě proto jsem nebyl doma."
"Pak, ó, pak jsi omluvený! Ale rychle mi vypravuj, jak se stalo, že jste ji právě vy zachránili."
"To ti povím nahoře na pohovce, víš, co jsme včera na ní seděli."
"To se zase vydáme do nebezpečí?"
"Ano. Jen když smím být u tebe to rád zalezu pod stůl."
"Pojď tedy! Zkusíme to!"
Když přišli nahoru, podíval se Martin především do tajemníkovy pracovny.
"Tady se už neschovám," řekl. "Ach, tam leží list, který včera přinesl."
"Ba ne," odpověděla Alice. "Včera měl nepravý, už jednou ho opsal na čisto. Dnes ráno to zpozoroval a přinesl si pak v poledne pravý list."
"Smím se na to trochu podívat?"
"Proč ne? S radostí!"
Sešitek nebyl ani zdaleka tak silný jako včerejší. Martin ho otevřel a četl název:
"O použití francouzského válečného loďstva ve válce s Pruskem a jižním Německem."
Sedl si se sešitkem k lampě a spěšně přečetl jeho obsah. Dívka stáhla rozmrzele obličej a řekla:
"Nemluvil jsi o hubičce? A teď ti je milejší papír!"
"Ne, hubička mi je milejší. Nedala jsi mi žádnou, ty zlá. Ale, miláčku, tady nacházím něco, co má pro mne velikou cenu."
Dívka ho objala oběma rukama, položila mu hlavu na rameno a ptala se:
"Co by pro tebe mohlo mít větší cenu než já?"
"Nic, vůbec nic! Ale kromě tebe má pro mne přece jen ještě něco velikou cenu...
"
"No, co tedy například?"

"Tyto číslice, milé dítě."
"Číslice? Ó běda! Jak by mohly mít tak ošklivé věci pro tebe velikou cenu?"
"Ó, pro tebe stejně jako pro mne!"
"Jak to?"
"Kdybych měl tyto cifry, mohla by ses stát mojí žínkou mnohem dřív, než bez nich."
"To nechápu."
207

"Musím ti to tedy vysvětlit. Námořní válečné lodě mají být v. nejbližší době zásobené potravou. K potravě a také k lékům patří samozřejmě i víno. Náš pán se hlásil při vypsaném konkursu také svou ofertou. Žádnému konkurentovi nebylo řečeno, o jaké zásoby a o jaké množství se jedná. Kdybych si mohl tyto cifry opsat, věděli bychom, kolik vína bude třeba, mohli bychom se včas levně zásobit a udělat lacinou nabídku a dodávka by nám byla jistě zadána."
"A to má být výhodné také pro mne?"
"Samozřejmě. Můj pán může tuto kalkulaci provést jen tehdy, když mu pomůžu. Zvláštní odměna nebo i jen podíl na zisku by mě neminuly."
"To by bylo hezké, velmi hezké!"
"Ano! Čím dřív najdou vlaštovičky stavební materiál, tím dříve bude jejich hnízdečko hotové."
Přisvědčila na znamení souhlasu, ale přece se ptala:
"Copak je dovoleno opisovat si takové věci?"
"Komu by to mohlo uškodit?"
"Ale bratrovi bych to přece nesměla říct."
"Proč ne?"
"Zakázal mi velmi přísně, abych jeho spisy někomu ukazovala."
"To je smutné."
"Ó, u tebe přece jen udělám výjimku, zvlášť když z toho budeš mít tak veliký užitek. Chceš papír?"
"Ano. Ale co když přijde?"
"Zavřu z vnitřku na závoru. Než mu otevřu, všechno pěkně uklidíme."
"Dobrá, moje srdíčko! Začnu tedy hned. Bude se nám lépe povídat, když budu brzy hotový." -
Nazítří přišel Martin do generálova paláce. Nesl svému pánovi jiný oblek. Při této příležitosti mu předložil nově získaný opis. Belmonte se podíval na tuto kořist. Jeho tváře se zarděly ještě víc, než se mu obyčejně stávalo, když se z něčeho náhle potěšil.
"Člověče, ty jsi pro mne hádanka!" zvolal. "Odkud máš zase tuto nevýslovně důležitou listinu?"
"Z mého pramene, monsieur Belmonte."
"Z pramene, který se jmenuje Alice?"
"Ano. Její bratr to nechal ležet na stole."
"Jaká to neprozřetelnost! Všichni zasluhují, aby byli
208

pověšeni, ten tvůj sekretář, hrabě Rallion a všichni, kdo jsou s nimi zaměstnáni. Opiš to ihned na čisto! Ty jsi opravdový miláček štěstěny. Ani tě jednou nedovedou náležitě odměnit!"
Později se dal Belmonte přeptat, zda by byl generál ochotný přijmout jeho návštěvu, a dostal ihned kladnou odpověď. Pohlédl do zrcadla a mohl být sám se sebou spokojený. Že měl levou ruku v pásce, to mu mohlo u generála jen prospět. Když k němu vstoupil, našel u něho jeho vnučku. Byla rozkošně krásná. Tělesné i duševní útrapy, které včera zažila, jí ublížily. Provazy, na kterých spíše visela než stála, jí rozedraly hebkou kůži, ale živý lesk jejích očí dokazoval, že se už zotavuje.
Tenké bílé ranní šaty, sepjaté vpředu růžovými stuhami, zahalovaly její tělo. Ležela v pohodlném křesle jako anděl. Artur div že před ní neklekl.
Generál povstal, jakmile ho spatřil, a šel mu vstříc. Podal mu s upřímnou radostí ruku a řekl:
"Budíte vítaný, monsieur Belmonte! Odpusťte Elle, že nevstala! Prosil jsem ji, aby se šetřila!"
Artur se jí hluboce uklonil. I Francouzka musela jeho poklonu uznat za bezvadnou. Když k ní přišel blíž, podala mu ruku.
"Můj ochránce!" řekla šeptem.
V tom okamžiku se zdálo, že její krásný obličej není z masa a krve, ale jen z duše a z citu. A přece byl hluboce červený, protože při slově "ochránce" si přirozeně musela vzpomenout na včerejší okamžik, kdy k ní vstoupil, a na cáry,

které měla na sobě.
Velmi hluboce se poklonil, jako by byla královna, uchopil podávanou ruku, aby ji políbil, a odpověděl:
"Nejhlubší, nejhlubší díky, komteso!"
Rychle se na něho podívala, jako by mu nerozuměla, ale hned také věděla, co těmi slovy myslel. Děkoval, že směl být její ochránce. Byla to největší poklona, jakou jí mohl udělat.
Srdečná vděčnost, která děda i vnučku ovládala, pomohla velmi rychle strnulosti a obřadnosti prvního představení.
Musel vyprávět, jak se stalo, že tušil, že unesená dáma se octla v Mainově brlohu, do kterého mohl vstoupit jen v obchodní záležitosti. A pak mluvil dál. Dělal, jako by jemu
209

a Martinovi nepatřil nejmenší dík, a snažil se postavit do pravého světla jen to, co udělala číšnice. Jeho řeč byla plynná a estetická, jak může mluvit jen hluboce vzdělaný člověk.
Oba ho poslouchali s napětím, a když dokončil, podívali se na sebe, jako by chtěli říct:
"Je to opravdu jen agent s vínem? Člověk by se vsadil, bůh ví oč, zeje někým jiným, lepším, daleko vzácnějším."
Hrabě pak lehce pokynul hlavou a řekl:
"Jste člověk nejen smělý, bystrozraký a obratný, ale i dobrý, a toho si cením daleko víc. Vaše líčení o Sally mne hluboce dojalo. Ať zůstane zatím u mne, pak se o ni bohatě postarám. Ale jak mám projevit svou vděčnost vám?"
Ella po těchto slovech potřásla hlavou a řekla:
"To není možné, papá! Prolil pro mne svou krev, stal se pro mne mučedník!"
"A já jsem se mu odměňoval nevděkem, urazil jsem ho a ublížil mu, když jsem mu nechtěl věnovat důvěru. To je hřích, který může být jen stěží odpuštěný. Mohu vám nabídnout jen slova, nikoliv však čin vděku. A svůj dluh zvyšuji a prosím vás naléhavě, abyste se dal léčit mým lékařem, a to v mém domě."
Artur se mu znovu uklonil a odpověděl:
"Excelence, ten návrh je znamení veliké dobroty a ctí mě daleko nad mou skromnou zásluhu. Přijal bych ho také, abych se nezdál být nevděčný, kdybych nebyl nucený už zítra odjet z Paříže."
"Ach, vy tady nezůstanete! Ale neměl byste s ohledem na vaše zranění svůj zdejší pobyt prodloužit? Měl byste se šetřit a zotavit!"
"Poranění není nebezpečné. Byla to jen ztráta krve, která mne připravila o vědomí."
"Žádám vás, abyste nebral věc na lehkou váhu a mé upřímné pozvání neměl snad za pouhou zdvořilost!"
"I já připojuji svou prosbu k dědečkově žádosti," řekla Ella a své krásné oči upřela s opravdovou starostlivostí na jeho tvář. "Nemohu připustit, aby se můj ochránce vydával do nového nebezpečí jen proto, že si snad myslí, že je naše pozvání pouze chladný výsledek společenského zvyku."
Tato slova mu lahodila, ale přesto byl nucený odříci. Nebyl pánem svého času, musel ještě luštit naléhavé úlohy a nesměl zanedbat své povinnosti pro nepatrné zranění. Proto odpověděl:
210

"Jserh přesvědčený, že vaše dobrotivost je výsledek vašeho upřímného a blahodárného srdce, ale já pohříchu nejsem s to, abych volně rozhodoval o sobě a o svém čase. Můj pán mi uložil, abych provedl řadu velmi důležitých obchodních spojení, jejichž uskutečnění může zmařit i nejmenší zmeškání. Můj odjezd byl stanovený na zítřek a jsem opravdu pohříchu nucený k tomu, abych svým rozhodnutím nevyvolával změnu těchto dispozicí."
"No, nemáme právo, abychom na vás naléhali!" řekl generál. "Ale musímeli se vás teď zříct, přece jen doufáme, že vás co nejdříve opět uvidíme."
"Nezapomenu při svém návratu do Paříže, abych si vyžádal vaše rozkazy, milostivý pane!"
"Bude nás těšit, spatřímeli vás u nás, ale musím vám říct, že na letní dobu jsme si vybrali jiné místo pobytu. V tuto dobu býváme už několik let na panství Fleurelle ů Etainu. Kam pojedete odtud?"
"Do Met!"
"Ach, do Met! Zamýšlíte tam udělat obchody?"
"Doufám, že tam dostanu několik větších zakázek."
"Máte tam už spojení?"
"Ještě ne!"

"No, dovolíteli, budu vám snad moct prospět. Jaká vína máte?"
"Většinou roussillonská."
"Neznám je. Jsou dobrá?"
"Velice! Zvlášť bílé maccabeo. Červené druhy jsou husté, lahodné a neobyčejně krásné barvy."
"Hodí se pro lékařské a zásobovací účely?"
"Znamenitě, excelence. Maccabeo mohu například rekonvalescentům nadmíru doporučit."
"To mne těší. Mám v Metách přítele generála Coffiniéra. Byl jmenovaný guvernérem této pevnosti. Zdá se, že je důvod, aby tamní skladiště byla naplněná, a víte, že k zásobení takového místa patří také opatření potřebných vín. Směl bych vám dát na generála doporučení?"
Tato nabídka byla pro Belmonta neobyčejně výhodná. Poklonil se na znamení souhlasu a odpověděl:
"Jak bych mohl odmítnout takovou laskavost! Jsem šťastný, že tím bude splnění mých obchodních povinností tak velice usnadněné!"
211

V tom okamžiku byl hovor přerušen.
Na prahu se objevil sluha a podával hraběti lístek, na kterém bylo jméno: "Mr. Nathanael Robinson,/reportér."
"Anglický reportér, který se jmenuje Nathanael Robinson? ptal se udiveně.
"Neznám ho. Co chce?"
"Pokusil jsem se, abych ho odbyl," vysvětloval sluha, "ale on se nehnul z místa. Řekl, že musí ve velmi důležité záležitosti okamžitě mluvit s pánem."
"Jak vypadá?"
Služebník pokrčil rameny a odpověděl:
"Zdá se, že je Angličan, milostivý pane."
"Ach, to bude malý žert. Ať vstoupí!"
Belmonte se zvedl, aby odešel, ale generál ho zadržel slovy:
"Prosím, zůstaňte tady! Anglický reportér není muž, kterému by zachránce mé vnučky měl ustupovat."
Vtom se už otevřely dveře a reportér vstoupil.
Byl dlouhý a neobyčejně hubený. Nebyl oblečený do anglické kostky nebo oblíbené šedé látky, ale do jemného černého úboru: měl frak, kalhoty, bílou vestu a žlutý nákrčník, ale nohy vězely v obrovských šedivých kamaších. Z fraku nalevo visel cíp červeného bavlněného kapesníku a napravo vykukoval z podšívky dlouhý svitek papíru. Na fraku na řemeni měl pouzdro pro optický nástroj, snad dalekohled nebo kukátko. Jeho krk, ačkoliv byl dlouhý a tenký, nebylo vidět, protože měl límec se dvěma přímo obrovskými cípy. Stejný tvar, jako tyto dva cípy, měl také jeho nos, který mu vystupoval z úzkého obličeje jako příkré, nebezpečné úskalí. Dva licousy mu visely z obou stran obličeje skoro až na prsa a na skoro úplně holé hlavě měl vysoký cylindr, nasazený hluboko dozadu tak, že se zdálo, že mu každou chvíli sletí.
Tento zvláštní muž ani nepomyslel na to, aby cylindr smekl.
Když vstoupil, měl v levé ruce zápisník, v pravé tužku a pod paží cosi neobyčejně silného, co se podobalo deštníku, ale mohlo to být také něco jiného.
"Good morning - dobré jitro!" pozdravil skřípavým hlasem a skoro důvěrně.
Vypadalo to, jako by nebyl u hraběte a generála, ale u svých podřízených. Při tom pozoroval nejdříve hraběte, pak
212

Belmonta a nakonec i komtesu takovým způsobem, jako by byl v panoramě, v které se ukazují lidožrouti.
"Are you the generál de Latreau?"
"Ano, to jsem já."
"I am the master Nathanael Robinson."
"Znamenitě. Co dál, nejctěnější?"
"Reportér!"
"Kterého listu?"
"Of the Lloyds Weekly London Newspaper."
"Lloydova týdeníku z Londýna? Veliká čest, master Robinson! Jaký úmysl vás ke mně přivádí?" "I am willing to interview."
"Ach, vy se mnou chcete udělat rozhovor? V jaké záležitosti?"
"You háve a daughter Vy máte dceru?"
"Ano!"
"Well! Smím ji vidět?"

"Tady sedí!"
Při těch slovech hrabě ukázal na svou vnučku. Angličan otevřel zvolna své kožené pouzdro. Teď se ukázalo, že v něm má delší dalekohled a polní kukátko. Vzal ho a zvedl k očím, aby si Ellu prohlédl.
"Yes!" řekl pak. "An immense beautiful and interesting girl ano, nesmírně krásná a zajímavá dívka."
Pokyvoval spokojeně hlavou, skla opět schoval do pouzdra a ptal se hraběte:
"Byla unesená?"
"Ano."
"K vůli výkupnému?"
"Ano."
"Ale zachránil ji mladý muž?"
"To je pravda."
"Byl to její milenec?"
Líce rozkošné dívky se v tom okamžiku pokryly temnou záplavou. Podívala se na svého dědečka. Její pohled mu jasně říkal, že nemůže pochopit, proč bylo Angličanovi dovoleno, aby se tady takovým způsobem vyptával.
Generál vycítil tuto výčitku, ale byl voják a byl tudíž přítel žertu, který se ovšem také musí udržet v přiměřených mezích.
"Tady sedí pán, který ji zachránil," odpověděl a ukazoval na Belmonta.
213 •••'.

'Angličan okamžitě vytáhl svá skla, aby si ho prohlédl, a pak se na něho obrátil s otázkou:
"Well! Co jste?"
"Reportér," odpověděl Belmonte rychle.
"Zounds Hrome! Pro který list?"
"Pro Džeridej Havadis."
"Neznám ho."
"V Cařihradě."
"Ó! Á! Jak se jmenujete?"
"MalujBen Hamsa Spleen John Nathanael Bull."
Angličan poslouchal. Při tom se ostře díval na mluvčího, aby vypátral, zda mu odpověděl vážně. Pak se ptal:
"Rozumí se, že o únosu budete také psát ve svém listu?"
"Samozřejmě!"
"Vypravujte mi všechno! Budu psát."
Ohlížel se po židli, když mu však nebyla žádná nabídnuta a jeho jako Angličana ani nenapadlo, aby použil sedadla, které mu bylo zdvořile nabídnuto, vytáhl svůj balík pod paží a řekl:
"This is my umbrera, music and smokingchair!"
Tedy deštník, hudební nástroj a kuřácká stolice byl ten tajemný nástroj. Rozložil ho. Objevily se tři nohy a sedadlo, nad kterými se rozpínal deštník. Hůl tohoto deštníku byla dutá a tvořila troubel, zatímco pod sedadlem byla hlavička pro tabák. Jakmile se Angličan posadil, ozvala se ještě anglická (anebo to byla německá, která má stejnou melodii?) • národní hymna. Pod sedadlem byl hrací nástroj.
Master Nathanael Robinson změřil náramně hrdě přítomné osoby a poznamenal:
"Něco takového lze dostat jen ve Staré Anglii! No, teď budu psát. Vypravujte!"
Seděl tak nenucené na své polní židli, jako by byl někde pod širým nebem. V rukou držel tužku a sešit a čekal, co Belmonte odpoví. Že mu odpoví, o tom vůbec nepochyboval.
Tázaný však pokrčil rameny a řekl:
"Budete si muset své výzkumy opatřit na jiném místě, master Robinsone!"
"Na jiném místě? Proč?" ptal se Angličan plný úžasu.
"Protože se nelze domnívat, že by měla jeho excelence pan hrabě de Latreau ve svém salóně zpravodajskou kancelář!"
214

"Kdo to říká? Přicházím jen, abych udělal interview!"
"Kdyby vyslaly všechny časopisy své reportéry, nemělo by obtížné vyrušování konec!"
"Ale vždyť já nepřicházím jménem všech časopisů! Já píši pouze pro Lloyds Weekly London Newspaper!"
"Jeho excelence nedává reportérům žádné zprávy a nemůže udělat výjimku."
"Pane, já jsem englishman!"
"To na věci nic nemění. Jděte na policejní komisařství okresu, v kterém bydlí pachatelé. Tam se dozvíte vše."

"Kdeje ta kancelář?"
"Myslím, že v rue děs Poissonniers."
"Well! Půjdu. Ale ve svém listu uveřejním také fakt, že tady byla englishmanovi odepřena zpráva!"
"Jen to udělejte! Taková poznámka prodlouží vaši zprávu a tudíž zvýší honorář, který za ni dostanete!"
Angličan složil svou hudební stolici, schoval zápisník a tužku do kapsy a řekl:
"I tak všechno vypátrám! Good bye mějte se dobře!"
Chtěl jít, ale když už byl ve dveřích, obrátil se ještě jednou a zeptal se:
"Nemohl bych dostat aspoň fotografii unesené dámy a jejího osvoboditele? Otiskli bychom je."
"Děkuji!" smál se hrabě. "Netoužím po cti, abychom byli známí ve Staré Anglii."
"Well! Však já fotografie přece jen dostanu!"
Odešel.
Tato zvláštní nebo spíše komická scéna přivedla všechny tři do docela jiné nálady.
Generál se srdečně smál, Belmonte také - a Ella musela přiznat, že toto intermezzo bylo spíše směšné než urážlivé. Anglický národ, který své příslušníky tak domýšlivě vychovává, neměl žádný důvod, aby byl příliš hrdý na tohoto svého reprezentanta!
Belmonte ovšem ani netušil, že se s tímto mužem setká ještě častěji, a to za nanejvýš neobyčejných okolností.

XVII.
Po krátké chvíli se rozloučil i Artur.
Nemohli ho zdržovat, ale musel slíbit, že si před svým odjezdem ještě přijde pro dopis pro guvernéra v Metách. Hrabě ho dal dopravit domů ve své ekvipáži.
Když přišel domů, zjistil, že Martin ještě pracuje. Opisoval své zápisky.
Martin seděl ve svém předním pokoji, Belmonte šel dál, aby sám napsal několik listů, které měly odejít ještě dnešní poštou.
Ještě nebyl s touto prací hotový, když slyšel, že před domem zastavil kočár.
Hned nato někdo zazvonil.
Za několik okamžiků se objevil Martin a hlásil mu:
"Chce s vámi mluvit jakási dáma, monsieur Belmonte."
"Dáma? Neznám žádnou dámu, která měla důvod, aby mne navštívila!"
"Já také ne," smál se sluha naivně.
"Je stará nebo mladá?"
"Nevím. Je zahalená do hustého závoje."
"Jak se jmenuje?"
"To mi neřekla."
"Jak je oblečená?"
"Jemně, do hedvábí. Také její chování a její řeč nasvědčuje, že není nic obyčejného."
Saprlot, Martine, zdá se, že máš zkušenosti!"
"Ano, u vás člověk získá mnoho, velmi mnoho. Mám ji vpustit?"
"Samozřejmě! Dámě nesmíme odříct."
Martin otevřel dveře, poklonil se a pustil čekající dámu. Pák se vzdálil.
Dáma se lehce, ale nanejvýš elegantně uklonila. Belmonte

rovněž poděkoval poklonou. Zvedl se a prohlížel si tento opravdu vznešený zjev.
Měla na sobě černé hedvábné šaty prostého střihu, ale látka byla těžká a jistě neobyčejně drahá. Zdálo se, že patří k nejvyšší aristokracii.
Podal jí křeslo, aniž by začal rozhovor.
Dáma se posadila, prohlížela si ho skrz dvojí hustý závoj, který nedopustil, aby poznal její obličej, a pak se ptala hlasem, který zněl docela zvláštně, cize:
"Jistě jste nad mou návštěvou v rozpacích, monsieur?"
"Nikoliv. Jsem úplně sám."
"Nemáte tedy žádné příbuzné," přisvědčila spokojeně. "Ale jste snad ženatý?"
"Nejsem."
"Anebo zasnoubený?"
"Také ne."
"Vaše srdce je úplně volné?"
To byla zvláštní otázka.
Tato dáma byla cizí, neřekla mu ani své jméno, a on měl tolik taktu, že se po něm neptal. A teď taková otázka!
Opřel se zády o stůl, zkřížil ruce na prsou, díval se na ni upřeně a odpověděl:

"Ani moje srdce dosud nebylo v poutech. Jsou snad tyto velice privátní dotazy příčinou vaší přítomnosti, madame?"
"Ano, jinak bych se neptala. Jak slyším, jste velmi pilný návštěvník velké Opery."
"Ano."
"Byl jste tam viděn. Jste hezký muž a byl jste zpozorován, upoutal jste na sebe pozornost."
Teď začal nejen tušit, ale docela určitě věděl, oč se jedná. Mělo to být milostné dobrodružství s vdanou dámou. Začal být poněkud zdrženlivější a jen se uklonil, aniž by odpověděl.
"Bylo vysloveno přání vás poznat," pokračovala tajemná dáma.
Nová němá poklona.
"Ano, dokonce bylo rozhodnuto, abyste se o tomto přání dozvěděl."
Poslední poznámku pronesla zvučnějším hlasem, jako by na ni chtěla obrátit veškerou jeho pozornost. Obrátil se totiž právě k oknu a zamyšleně na ně upřel zrak. Oči měl trochu

přimhouřené, jako když se najednou člověk setká s pochybností. Pak se rychle otočil a ptal se:
"Kdo to je, kdo mne pozoroval?"
"Jistá dáma."
"Vy jste její posel? Nebo jste to vy sama?"
Tázaná lehce zakašlala a odpověděla:
"Já jsem jen zprostředkovatelka."
"Co mi máte říct? Jaký úmysl má tato dáma?"
"Přeje si vaši návštěvu. Přeje si vás vidět u sebe."
"To je pro mne velmi příjemné a poctívající, ale můžu
vědět jméno té dámy, madame?"
"Teď ještě ne," odpověděla.
Při tom, jako by si hrála, svlékla rukavičku a Artur spatřil čarovně krásnou, něžnou, a přece plnou ručku, na jejíž prstech se třpytily kameny v ceně tisíců.
"Tedy ani adresu ne?"
"Ne."
"Je vdaná?"
"O tom také pomlčím."
"Ale chce mne poznat! Jakým způsobem se to má stát, když se nemohu dozvědět ani její jméno ani její bydliště? Chce mne snad sama navštívit?"
"Nikoliv, ani to ne. Mám se vás především jen zeptat, zda byste byl ochotný se s touto dámou osobně seznámit."
"Asi stěží, madame. Musím vám poděkovat!"
"Ach, opravdu?" ptala se překvapeně.
"Ano. Miluji upřímnost a známosti jsem si až dosud dělal jen s otevřeným hledím."
"Ale, monsieur, v tomto případě to není možné!"
"Právě proto je mi nevýslovně líto, ale nejsem s to přistoupit na vaši nabídku."
"Můj pane, ta dáma je bohatá, velmi bohatá."
"Na tom nezáleží."
"Je velmi krásná."
"Je tak sličná jako vy, madame?"
Při tom ji vzal za roztomilou ručku a přitiskl ji ke rtům. Strpěla to klidně a odpověděla:
"Mnohem, mnohem krásnější než já, monsieur!"
"To není možné!"
"Jak to můžete vědět? Vždyť jste mne ani neviděl!"
"Ale přece! Vidím tuto rozkošnou, alabastrovou ručku,

slyším zvuk vašeho hlasu, rozeznávám láskou dýšící tvary vaší rozkošné postavy - vy jste krásná!"
"Ale přesto musím připustit, že dáma, která mne posílá, je ještě krásnější."
"Pak není anděl, ale serafín. O stavu, ke kterému náleží, máte asi zachovat nejhlubší mlčení?"
"Ano. Smím vám jen vyzradit, že láska, kterou můžete očekávat, nevykvetla pro vás na nízkém místě."
Potřásl opět zamyšleně hlavou a řekl:
"A přece se to vzpírá mému charakteru a mému názoru na život!... Člověk se stýká jen s osobami, které se mu přímo objevují."

"I když to jsou dámy?"
"I pak!"
"Bojíte se snad? Domníváte se, že je to léčka?"
Její hlas zněl poněkud zlomyslně.
"Mýlíte se," odpověděl klidně. "Neznám strach."
"A přece váháte? Ano, vyptávali se na vás. Dozvěděli se, že jste obchodník s vínem. To přece znamená, že jste kupec - zaměstnání příliš prozaické. Není tudíž divu, že počítáte a kalkulujete, kde by se jiný takového štěstí rychle chopil. Kdybyste byl důstojník, na co vypadáte, nenechal byste ani okamžik čekat tu krásnou, bohatou a vznešenou dámu, která se chce s vámi seznámit."
"Znovu se mýlíte," odpověděl a pokrčil rameny. "Jsem důstojník, i když teď.,, kdy jsem pánem svého času, jsem se věnoval prozaickému povolání, jak jste se ráčila vyslovit."
"Důstojník?" ptala se rychle. "Obchodník s vínem je důstojník?"
"Ano, madame! Zapomínáte na okolnost, že ve Francii může každý mladý, dvacetiletý muž, jeli zdravý, vstoupit k vojsku, a že pak má důstojnieké epolety a maršálskou hůl v kapse."
"Ach! Kde jste sloužil?"
"V Marseille."
"U kterého vojska?"
"U jízdy. Stal jsem se docela jako poručík členem conseilu de guerre."
"A přesto váháte být galantní k dámě?"
"Chovám pro každou dámu nejmožnější pozornost, ale musím ji znát a vidět!"
219

Významně se usmíval a dodal:
"Co kdybych přišel a nezjistil, že je taková, jak jste mi ji popsala?"
"V tom nemusíte mít obavu, monsieur Belmonte. Ručím vám za to, zeje moje líčení správné!" ujišťovala ho dáma.
"A v čem spočívá to ručení, madame?"
Její ruka si hrála s třásněmi šatů a chvíli trvalo, než mu odpověděla:
"Jak si ho představujete?"
"Docela kupecky. Co bych nenašel, musel bych žádat na vás."
"Dobrá. Přistupuji na to. Tady je má ruka."
Podala mu pravici, kterou zadržel. Zdálo se mu, že cítí teplý stisk této ruky.
"Dáváte se mi tedy k dispozici?" zeptala se pak.
"Ano. Poroučejte mi. Ale čas?"
"Dnes večer v devět hodin."
"Budu připravený."
"Přijedu pro vás sama. Ale na určitém místě musíte dovolit, abych vám zavázala oči."
"Právě tak, jako bychom žili v době inkvizice. Ale jsem přítel romantiky a přistupuji na tuto podmínku."
Dáma se zvedla, zatím co on stále ještě držel její ruku. Nepokusila se, aby mu ji vytrhla. Stál těsně u ní a ptal se:
"A co se týče vaší osoby, madame, musí být i ta zahalená do takového tajemství?"
"Ano, monsieur. Nesmíte vědět, kdo jsem."
"Zřeknu se tedy i toho, ale na druhé podmínce trvám tím pevněji."
Dívala se na něho lak zvláštně pátravě, když mu polohlasně a slibným tónem odpovídala otázkou:
"No, a co je to?"
"Nesmímli vědět, kdo jste, pak chci aspoň vidět vaši tvář a při tom zjistit, že záruka, kterou jste mi poskytla, je sladká a dobrovolná!"
Položil jí levou ruku kolem pasu a při tom rychle zvedl pravici, aby odhalil její závod. Spatřil krásnou, trochu ulekanou tvář.
"Monsieur, co to děláte?" ozvalo se z jejích roztomilých úst.
"Vzdávám hold kráse, kterým jsem jí povinován!"
220

Při tom ji přivinul k sobě a přitulil své rty na její.
"Ne, ne, vždyť to nesmíte!" bránila se mu.
"Nesmímli, pak ani nevěřím v upřímnost vaší záruky!"
"Taje upřímná!" tvrdila a namáhala se, aby mu svoje ústa oddálila.
"Ne, dokud mi odpíráte důkaz, nevěřím v upřímnost vašeho slibu!"
"No, co tedy na mně žádáte, vy smělý, bouřlivý muži?"
"Políbení, dobrovolné políbení!"
Pohrozila mu rukou a řekla:
"Kladete podmínky, místo abyste byl rád, když se vám z tak vynikajícího místa

poskytuje hodinka lásky a vyslyšení? Máte nesmírné nároky!"
"Dobrá. Nenazývejme to podmínkou, co dělám, ale holdem, který vám skládám. Prosím tedy, milostivá - políbení!"
"Vidím, že musím povolit. Tady je, vezměte si je."
Podávala mu svá ústa, ale on zavrtěl hlavou a odpověděl:
"Ne, tak ne. Nechci si je brát, ale chci je dostat."
"Žádáte příliš mnoho. Ale je pravda, že jsem vám slíbila záruku a teď vám musím dokázat, že jsem opravdu ochotná vám ji poskytnout. Pojďte!"
Položila mu ruce kolem krku, přivinula ho k sobě a políbila ho tak vroucně, jak se líbává jen milenec, ženich nebo manžel. Pak šeptala:
"Tak! Už jste spokojený?"
"Úplně. Děkuji vám, madame!"
"Dostojíte tedy slovu a dnes večer půjdete se mnou?"
"Ano, zajisté."
"Pak se tedy uvidíme v devět hodin. Bude nutné, abych pro vás přišla sem nahoru?"
"Nikoliv. Jakmile uvidím, že se kočár zastavuje, přijdu a vstoupím."
"To je mi příjemné. Adieu, monsieur!"
"Adieu."
Podala mu ruku, kterou přivinul ke rtům. Pak si opět zastřela obličej závojem a vzdálila se, provázená jím až ke kočáru. Poznal, že to není její kočár, ale určitě jen najatý. Byla velmi opatrná.
Když se vrátil nahoru a vstoupil do předsíně, slyšel, jak Martin lehce, ironicky zakašlal.
221

"Hm! Jsi nemocný?" ptal se Artur.
"Nesmírně."
"A co ti schází?"
"Prostředek proti kašli tak něco sladkého."
"Běž honem do lékárny."
"To bych byl hloupý! Tam se nenajde sladkost, která mne může zachránit. Nebo snad mám žádat na provizorovi jedno hm ?"
"Jaké hm?"
"No, políbení!"
"Chlape, mně se zdá, že jsi poslouchal!"
"Ani mne nenapadne. Potřeboval jsem pero. Krabička je tam uvnitř v pokoji. Když jsem tam vstoupil, slyšel jsem, jak zvláštní chuť máte. Já bych to na vašem místě řekl té dámě trochu tišeji!"
"Ty jsi velký ničema. Ale když jsi to neudělal úmyslně, budiž ti prominuto. Slyšel jsi také, že jsem hubičku skutečně dostal?"
"Ne. Když jsem slyšel, po čem tak nesmírně toužíte, bylo mi tak špatně, že jsem hned utekl. Považoval jsem tu dámu za něco jemného, ale teď vidím, že jsem se mýlil. Kdo dá prvnímu slušnému agentovi s vínem hubičku - ten - hm!"
"A přece se mýlíš! Ta dáma je no hádej?"
"No, co jiného než grisetta nebo loretta, anebo, mámli hádat hodně vysoko, frisérka?"
"Chyba lávky! Ta dáma je - dvorní dáma!"
Martin vyskočil a zvolal:
"Dvorní dáma?"
"Ano."
"Která se dá bez všech připrav a úvodu líbat?"
"No, vždyť to nebylo bez úvodu."
"A kdyby i desetkrát! Ne, vy se mýlíte. Znáte ji?"
"Ano. Viděl jsem ji ve dvorní lóži v Opeře."
"Tisíc hromů, to je štěstí! Já mohu házet očima do této lóže jak často a jak dlouho chci, ale ke mně žádná nepřijde, aby si svou pusinku otřela o mé kníry! V tom musí něco vězet."
"Ano. Prožiju dobrodružství, Martine, naprosto neobyčejné dobrodružství. A protože i ty při tom budeš hrát malou úlohu, musím ti všechno vysvětlit."
"Dobrodružství? A já mám při tom úlohu? Snad dostanu také několik hubiček? Hořím nedočkavostí."
222

"Tentokrát asi nedostaneš nic - "   "
"Ó běda!"
"Dáma v závoji přišla ke mně, aby mi oznámila, že se o mne neobyčejně zajímá jiná dáma."

"Neobyčejně zajímá! Je tedy zamilovaná! Hm! Div to právě není, protože jste proklatě hezký chlapík, to je pravda."
"Hezčí než ty?"
"Skoro! Zeptejte se mé vlaštovice, ta to musí vědět."
"Uvidíme! Tato dáma si tedy přeje mít mne dnes večer u sebe a budu přesně v devět hodin odvezený v kočáře."
"U všech čertů! Nemohl by být také našinci nabídnutý takový marinovaný slaneček?"
"Ty máš slanečka u své vlaštovice! Nesmím vědět, kdo je ta dáma"
"Patrně také dvorní dáma!"
"Nespíš! A aby její inkognito zůstalo zachováno, budou mi cestou zavázány oči."
"Hm! To se mi nelíbí!"
"Mně také ne."
, "Kdo ví, jaký mají úmysl, můj drahý pane Belmonte. Mohli by vás také vlákat do nějakého nebezpečného postavení."
"To jsem si také řekl. Je snadno možné, že někdo tuší, kdo nebo co jsem, a že mi chtějí nastražit past. Budu tedy opatrný a uložím ti, abys dal pozor, aby se za mnou ta past nezavřela."
"Výborně. Jsem ochotný ke všemu. Co budu dělat?"
"Opatříš si koně a postavíš ho vzadu ve dvoře. Jakmile vstoupím do kočáru a povoz se hne, vsedneš na koně a pojedeš za námi, abys viděl, kde budu vyložen. Ostatní je tvoje věc."
"Výborně! Budu čekat celou hodinu. Nevrátíteli se do té doby, podniknu útok na pevnost, abych vás osvobodil."
"Hodina bude málo."
"Hm! Ano! Hodiny dostaveníček jsou delší než šedesát minut. Jak dlouho tedy?"
"Na takovou otázku je těžké odpovědět."
"To je pravda! Nejlépe tedy bude, když se s touto příhodou nebudete vůbec zabývat. Kdo se vydává do nebezpečí, nebezpečím schází. Nemyslíte?"
"To jsem si řekl i já. Pro pouhé milostné dobrodružství
223

bych se takové smělosti ani vůbec nedopustil. Ale je snadno možné, že při tom něco získám pro naši úlohu! Obyčejná dáma to rozhodně není, ke které mne chtějí zavézt. Mám tušení, že nám toto dobrodružství přinese užitek. Podstoupím je stůj co stůj, Martine!"
"No, jak chcete! Ale aspoň si vezměte zbraň."
"Vezmu si revolver a zabiják. Snadby bylo dobré vzít si také svítilnu."
"Udělejte to! Vždyť je možné, že byste míjí mohl dát znamení."
"Skutečně! Mohu také hned naznačit, kde jsem. Zavedou mne do pokoje, který bude mít určitě okno. Nebudeli pokoj osvětlený, dám ti svítilnou znamení. Budeli osvětlený, dám ti znamení lampou nebo plynovým plamenem."
"A jak?"
"Nechám světlo třikrát objevit a zase zmizet. To bude znamení, že nemusíš mít obavy."
"Dobrá! Až to znamení uvidím, zapálím si doutník. To bude důkaz, že jsem vám správně rozuměl, že se není čeho obávat."
"Dobrá!"
"Ale nedáteli žádné znamení?"
"Pak počkáš do svítání a uděláš, co uznáš za nejpřiměřenější. Nemyslím však, že by k tomu došlo. Dvorní dáma nebude očekávat svého seladona na nebezpečném místě."
"To si také myslím!" řekl Martin. Zamžoural čtverácky očima a dodal:
"Jakmile zpozoruji, že jste v nebezpečí přivedu co nejrychleji posilu."
"Myslíš policii?"
"Ne. To mě ani nenapadlo!"
"Koho tedy?"
"Jistou dámu, kterou jste poznal v Opeře."
"Nesmysl!"
"Samozřejmě. Musí se přece dozvědět, že i jiné dámy mají stejný vkus jako ona a že vy jste - hm! - přítel a ctitel dvorních dam. Ostatně bylo velice moudré, že jste si sundal paruku, když jsme vpadli k otci Mainovi. Komtesa de Latreau by se mohla snadno dovtípit, že hrajete dvojí úlohu. Omdlel jste u nich a lékař, který byl povolán, by musel poznat, že máte nepravé vlasy a vousy. - Račte mít ještě nějaké rozkazy?"
224

"Ně. Už jsi hotový s opisováním?"

"Za čtvrt hodinky."
"Zatím tedy dokončím své dopisy. Poslouchej! Někdo zvoní!"
Martin se odebral do předsíně a vrátil se s policejním strážmistrem, který poznamenal, že přichází od generála Latreau, a vyptával se, zda tu bydlí monsieur Belmonte,
Artur přisvědčil.
"Vy jste ten pán, který vysvobodil komtesu?"
"Ano."
"Mám vám tedy odevzdat tento lístek."
Byla to obsílka k úřadu, kam se měli Belmonte i Martin za hodinu dostavit, aby s nimi sepsali protokol o včerejší události.
Když strážmistr odešel, řekl Martin:
"To je nepříjemné! Mohli nás toho ušetřit."
"Proč?"
"Protože budeme rnít nepříjemnosti."
"Bah! Mám, dobré průkazy."
"To nestačí. Budou se ptát, co jsme v takové pověstné krčmě hledali."
"Já, jako obchodník s vínem, musím přece vyhledávat i taková místa."
"Zavolají nás znovu na úřad."
"Řeknu, že musíme zítra odjet."
"To myslíte vážně?"
"Ano. Vypátrali jsme v Paříži víc, než jsme považovali za možné. Delší zdejší pobyt by mohl být našemu inkognitu nebezpečný."
"Ale včera jste ještě říkal, že tady musíme ještě tři dny pracovat, abychom svou kořist sepsali."
"To můžeme udělat i v Metách. Věřím ti, že je pro tebe těžké rozloučit se se svou vlaštovičkou."
"Bah! Nebude to dlouho trvat a zase přiletím! Ale dovolíte mi, abych se s ní rozloučil?"
"To se rozumí samo sebou."
"Kdy?"
"Kdy se ti líbí."
"Dnes večer se mi to nehodí, protože musím bdít nad vaší bezpečností. A co po výslechu?"
"To bude nejlepší. Jakmile budeš hotový s opisem, odnes

ho kurýrovi. Sejdeme se v městském domě a ty si pak vyhledáš svou vlaštovičku. Přeji vám příjemné šveholení."
"Děkuji! S dvorními dámami lze také nejméně tak příjemně šveholit, ačkoliv si nemyslím, že by vaše neznámá mohla zápolit s Alicí v roztomilosti."
"Oho! To je tak krásná?"
"Zajisté!" přisvědčil Martin. "Chcete se přesvědčit?"
"Děkuji! Nechci vyrušovat."
"U Alice by to nebylo vyrušování. Jsem naopak přesvědčený, že by se Alice velice potěšila a že by se cítila nadmíru poctěná, kdyby jistý monsieur Belmonte ráčil být tak laskavý a jednou ji navštívil."
"To myslíš vážně?"
"Zajisté. Chcete?"
"Dobrá! Přijdu tedy. Rád se přiznám, že jsem zvědavý vidět rybu, která stáhla rybáře do vody. A teď pracujme!"
Když Belmonte dokončil své listy a Martin opis, oba odešli. Belmonte dopravil spisy ke kurýrovi a na poštu, Martin se pak zvolna procházel ulicemi směrem k úřadu, kam byl pozvaný. Času měl dost, a tak ho napadlo, aby se podíval do krčmy otce Maina a přesvědčil se, jaké se tam staly změny.
U dveří našel strážníka.
"Co chcete?" ptal se ho.
"Skleničku vína."
"Tady se dnes nenalévá. Ach, neviděli jsme se už, monsieur?"
"Možná. A kde?"
"Včera večer, Vy jste přišel oznámit, že jste zachránili komtesu de Latreau."
"Opravdu, to jsem byl já."
"Ach, vy tedy můžete vstoupit. Snad budete tak laskavý a budete nám o tomto dobrodružství vyprávět. Dosud o něm nevíme ani to nejmenší."
Otevřel dveře a Martin viděl, že v přední světnici bylo několik mužů. Byli to vesměs přestrojení policisté. Vypravoval jim, jak se vše sběhlo, i když svým způsobem, a pak se od nich dozvěděl, že obě mrtvoly byly nalezené, ale ty, které měli pochytat, ani neviděli.

Chtěl se právě zase vzdálit, když se otevřely dveře dokořán.'Dovnitř vstoupil muž, oblečený do černého fraku,
226

cylindru a šedivých kamaší, pod paží měl nástroj, tvarem i zevnějškem podobný obrovskému deštníku.
"Good day!" pozdravil. "Bydlel tady otec Main?"
"Ano," odpověděl nejbližší strážník. "Co chcete?"
"Podívat se na dům."
"To není dovoleno. Kdo jste?"
"Jsem master Nathanael Robinson, reportér of the Lloyds Weekly London Newspaper."
"Ach, reportér! Chcete snad poslat do Londýna zprávu o tom, co se tady stalo?"
"Ves!"
"Jděte na radnici! Tam se dozvíte bližší podrobnosti a tam také dostanete písemné dovolení, abyste si mohl tento vykřičený dům prohlédnout."
"Well! Už ho mám."
"Kde?"
"Tady!"
Sáhl do kapsy a vytáhl list, který podal strážníkovi.
"V pořádku," řekl strážník. "Můžete se tady pohybovat, jak se vám líbí."
"Líbí? Dobrá! Posadím se a budu se ptát."
Chystal se, že si sednu na jednu z lavic, ale když viděl, jak jsou špinavé, zhrozil se a zvolal:
"Heigh ho, to je špíny! Na to si nesednu."
Vytáhl deštník z podpaží. Martin udiveně pozoroval toho podivného muže. Teď, když se chystal, že v místnosti rozevře deštník, zeptal se ho:
"Co to máte v ruce?"
"To je můj umbrella, music and smokingchair," odpověděl Angličan, roztáhnul svou složeninu a posadil se na sedadlo. V tom okamžiku se ozvala anglická národní hymna.
Master Robinson vytáhl tužku a zápisník, obrátil se tváří k policistovi a řekl jediné slovo:
"Vypravovat!"
Oslovený se usmál, potřásl hlavou a odpověděl:
"Přejete si zprávy o tom, co se tady včera stalo?"
Ye"í '
" i ca.
"To vám říct nemůžu." "Proč?"
"Protože jsem tady nebyl. Ale tento monsieur dámu zachránil. Ten vám může říct všechno." Angličan vytáhl rychle své kukátko, zvedl ho k očím
227

a prohlížel si Martina jako starostlivý řezník, když hledá trychýny.
"Tento muž?" zeptal se. "Ah! Podivné!"
Sundal opět skla od očí, potřásl hlavou a zeptal se Martina:
"Kdo jste, master?"
Telegrafistu svědilo celé tělo. Měl najednou stejný nápad jako jeho pán.
"Reportér," odpověděl.
"Reportér? Á! Ó! Pro který list?"
"Brazilský."
"Tisíc hromů! Vy hledáte v Paříži novinky?"
"Samozřejmě!"
"A vy že jste zachránil tu dámu?"
"Ano."
"To není pravda, master!"
"Oho! Chcete mne urážet?"
"Ano. Kdo mé obelhává, tomu řeknu svoje mínění. Chcete se snad se mnou boxovat? Jsem vám k službám!"
Postavil se bojovně a ve dvou okamžicích ze sebe shodil frak.
"Děkuji!" smál se Martin. "Vy nejste muž, kterému bych zlomil vaz. Povězte mi raději, proč mě považujete za lháře?"
"Viděl jsem už zachránce a mluvil jsem s ním."
"Kde?"
"U generála Latreau."
"Dnes?"
"Ano. Dopoledne."
"To by souhlasilo. Máte přece na mysli vinného agenta Belmonta?"

"Ba ne. Myslím tureckého reportéra."
Dobrému Martinovi se rozbřesklo v hlavě. Tušil, že měl stejný nápad jako jeho pán, a tak odpověděl:
"Ano. Teď už vím, že jste byl na pravém místě. A přece jsem vám nelhal. Já a Turek - my dva jsme tu dámu zachránili."
"Vy a Turek? Hrom a blesky! Opravdu?"
"Ano."
"To jsem si hned myslel! Udělal jsem si z vás pouhý žert. Ale ten chlap nechtěl mluvit. No, jsem dost chytrý, abych to pravé našel. Vypravujte tedy, master Braziliáne!"
"Je to velmi snadné. Slyšeli jsme, že byla ukradena jakási
228

dáma, věděli jsme, že byla v tomto domě, a tak jsme ji odtud odnesli jejímu dědovi."
Angličan úžasem otevřel ústa a ptal se:
"A to je všechno?"
"Ano. Všechno."
"Žádné dobrodružství?"
"Ne."
"Žádná vražda? Žádné zabití? Žádný boj?"
"Ó, toho bylo dost!"
"Vypravujte tedy!"
"Nemám čas. Adie, master Nathanaeli Robinsone!"
Při těch slovech už byl Martin ve dveřích. Angličan upřel oči na dveře, které se za ním zavřely a mrzutě řekl:
"Proklatí chlapi! Žádný neřekne ani slovo. Ale já se přece ještě všechno dozvím! Všechno!"
Složil svůj deštníkohudebníkuřácký sedák a chodil po schodech nahoru a dolů, aby si prohlédl vnitřek stavení. Pak se vzdálil, když se ještě od přítomných dozvěděl, že vlastní pachatel, totiž hostinský, není dosud přistižen.
229

XVIII.
Policie napjala všechny síly, aby se zmocnila otce Maina. Na všech nádražích a u všech východů z města byly zesílené hlídky, ve všech vykřičených hospodách a koutech bylo pátráno ale nadarmo. Neměli ho hledat v doupatech bídy a chudoby!
V rue de Nazaire totiž stála vysoká, paláci podobná budova, jejíž majitel se nazýval Lemartel a byl všeobecně známý jménem roi dès chiffoniers, král hadrářů.
Vyprávělo se o něm, že se jako chlapec živil sbíráním hadrů a že pílí a šetrností, jakož i pozdějším sňatkem, nashromáždil milióny. Měl několik velkých továren na papír a měl ve svých službách mnoho set chuďasů, kteří ve dne v noci pobíhali po Paříži, aby sbírali hadry a jiné odpadky.
Za nádhernou zahradou jeho paláce byla úzká, špinavá ulice.
V této ulici byly domy, které mu patřily a sloužily za skladiště všemožných odpadků.
Jeho hadráři ho osobně znali, jinak však bylo málo lidí, kteří by se mohli pochlubit, že s ním přišli do styku. Jezdil sice denně na procházku v nádherném kočáře, ale vždy ležel opřený vzadu o podušky, takže nebylo možné jeho tvář poznat. Pokaždé s ním sedávala mladá dáma neobyčejné krásy, o které se říkalo, že to je jeho vlastní dcera. Její matka, jeho manželka, prý zemřela.
Právě minulou noc panoval v úzké hadrářské ulici, jako vždy v noci, čilý život. Sběratelé hadrů v Paříži pracují nejraději v noci, při svitu svých malých svítilniček. V tu dobu hadrář nikomu nepřekáží. Metaři ulic začínají své dílo, jakmile město usne. V určitých vzdálenostech pak bývají na u
230

licích smetené hromádky smetí, které hadráři chtivě přehrabují.
Kdo naplnil svůj koš nebo svůj pytel, spěchá do skladiště, aby tam zásobu odevzdal a pokračoval v práci. Proto bývá v odlehlých uličkách, v kterých se hadráři sbírají, větší ruch než obyčejně, zatímco v jiných částech města vlny dne už utichly.
V jednom z těch domů seděl v koutě nízké, vlhké, klenuté místnosti, skoro úplně naplněné odpadky všeho druhu, u starého stojanu muž, jehož obličej byl podobaný od neštovic. Měl před sebou velikou, otevřenou knihu, do které zapisoval dlouhé řady číslic.
Otevřenými dveřmi přicházeli a odcházeli lidé, kteří tady vysypali své naplněné koše a zase se vzdálili, aniž by si jich tento muž všímal a aniž by ho kdo z

nich oslovil. Co měli říci, vyjednali už s úředníkem, který se zdržoval v přední místnosti.
Vtom vstoupil muž, který na hřbetě neměl ani koš ani ranec.
Kráčel zvolna k píšícímu, zastavil se nedaleko něj a očekával, až bude osloven.
Delší čas zůstal nepozorován, až nakonec muž u stojanu obracel list a přitom uviděl čekajícího. Jeho myšlenky byly tak naplněné ciframi, že sice pozoroval postavu, ale nerozeznával tvář, i když světlo lampy padalo na příchozího.
"Co je?" ptal se krátce a nevrle.
"Monsieur Lemartel!" odpověděl tázaný.
"No ano, já jsem monsieur Lemartel. Nuže, co je?"
"To mne opravdu neznáte?"
Král hadrářů na něho ostřeji upřel zrak. Jeho čelo se pokrylo vráskami.
"Hrome!" řekl. "Lermille! Vy? Jak přicházíte do Paříže?"
"Ze staré náklonnosti, monsieur."
"Snad ne z náklonnosti ke mně?"
"Zajisté!"
"Děkuji! Domníval jsem se, že jste zaměstnaný u kejklíře Hassana." '
"Byl jsem u něho. Moje nevlastní dcera zemřela, a tak se mi už u něho nelíbilo."
"Je mrtvá? Není jí zrovna škoda. Byla nanejvýš nepořádná. Ale co chcete v Paříži?"
231

"Jdu pouze skrz Paříž. Musím vám říct, že se mi pohříchu nedostávají prostředky k další cestě, a tak jsem si vzpomněl na naši dřívější známost."
Král hadrářů zakašlal a řekl:
"Pokud se pamatuji, byla velmi krátká."
"Ale přece tak důvěrná, že jsme si tykali, ačkoliv mi teď vykáte."
"Dobře. Máte proklatě ošklivý zvyk, že si na mne vzpomenete vždy, když jste v peněžních nesnázích. Můžete si pomyslet, že mi to nemůže být příliš příjemné. Přejeteli si, abych byl váš bankéř, žádám vás především, abyste u mne deponoval nějakou částku, s kterou pak budete moct volně nakládat."
"Vždyť jsem to udělal!" mínil šašek kousavě.
Král hadrářu na něho udiveně pohlédl a ptal se:
"Cože? Kdy a jakou částku?"
"Deponoval jsem u vás vzpomínku, a připustíte, že ta není docela bez ceny."
"Váš systém je systém lupu, vyhrůžek, nucení. Nemám chuť, abych byl vašimi nesnázemi déle obtěžovaný. Kolik potřebujete?"
"Hm! Co možná nejvíc!"
"Ano, to vám věřím. Vypomůžu vám naposledy. Dám vám dnes dvě stě franků, a to s podmínkou, že ke mně více nepřijdete."
Šašek se zachechtal a řekl:
"Dvě stě franků? Jaká to maličkost! Dejte dva tisíce, pak vám slíbím, že mne už nikdy nespatříte."
Král hadrářu se k němu obrátil ještě víc, pohlédl na něho pichlavě a odpověděl:
"Dvě stě. Nic víc!"
"Monsieur Lemartele!"
"Dobře, dobře. To je mé poslední slovo."
"Monsieur - Lormelle!"
Šašek to jméno pronesl zvolna a důrazně. Muž u stojanu sebou trhl.
"Co to je zájmeno?" ptal se. "Jak vás napadlo mi dávat takové jméno?"
"Protože jste takové kdysi měl. Tehdy jste se jmenoval Henry de Lormelle. Pamatuji se na to docela dobře."
"Nesmysl! Co vás napadá! Blouzníte!"
232

"Mám vám přivést svědka?"
"Ah! A koho?"
"Otce Maina."
Muž u stojanu sebou znovu trhl leknutím.
"Otce Maina?" ptal se. "Kdo je to? Kdo má takové jméno? Co víte o tom muži?"
Odulá paňácova tvář se slavnostně ušklíbla. Přiblížil se ke stojanu a šeptal, aby to nemohl nikdo zaslechnout:
"Otec Main je můj přítel."
"Jak to?"
"Jsme staří známí a spojenci. Nemáme mezi sebou žádná tajemství. Včera jsem byl u něho. Chcete důkaz? Poslouchejte tedy!"
Pošeptal králi hadrářu několik slov. Lemartel zbledl, couvnul, jako by viděl strašidlo a zasyčel:

"Tiše, tiše! Zrádce! Co ten měl o tom mluvit! Já mu řeknu!"
"Pro mne a za mne to udělejte. Co se mne týče, postačí, když se dozvím, zda mi chcete odepřít ty mizerné dva tisíce franků."
"Nic vám nedám. Docela nic!"
"Ach! Opravdu, monsieur Henry de Lormelle? Víte, co v tom případě udělám?"
"Je mi lhostejné, co podniknete."
"Ach, opravdu? A co když odtud půjdu na policii a udělám tam zajímavé sdělení?"
"To neuděláte!"
"Možná ano. Promluvím si nejdřív s otcem Mainem, který mi, jako můj přítel, pomůže - - "
Zarazil se a zděšeně uskočil. Také král hadrářu projevoval nesmírné překvapení, protože právě vedle něho se vynořila postava toho, o kterém šašek právě mluvil - postava otce Maina.
"Dobrý večer, monsieur Lemartele!" pozdravil příchozí.
"Otec Main! Odkud přicházíte?" ptal se ten, kterému pozdrav patřil.
"Tady'z těchto dveří. Byli jste oba tak velice zabraní do rozhovoru, že jste mé kroky ani neslyšeli."
"A co chcete?"
"Vaši ochranu, monsieur."
"Mou ochranu? U všech ďáblů! Nemohu si ani myslet,

že byste se dopustil nějaké hlouposti, do které byste mne chtěl zaplést?"
"O hlouposti nemůže být řeč, nanejvýš o neštěstí, o proklatém neštěstí, které mne potkalo. Chystal jsem se ke kousku tak chytrému, jaký jsem dosud nikdy neprovedl a právě tento geniální kousek se mi nepodařil. Policie vnikla do mého domu, musel jsem utéct a jsem nucený hledat útulek, kde bych byl pro nejbližší dny v bezpečí."
Lemartel udělal rukou záporný posunek a řekl:
"Doufám, že ho najdete."
"Zajisté, monsieur. Dokonce jsem přesvědčený, že jsem ho už našel."
"Myslíte u mne?"
"Zajisté."
"Mýlíte se. Ale především mluvte, jaký to byl geniální kousek, který se vám nepodařil."
"To není nutné. Nemluvme o tom."
Vtom se ozval komediant a ptal se hospodského:
"To asi myslíš tu historii s generálovou dcerou?"
"Ano. Ovšem."
"U všech Čertů! To se nepovedlo?"
"Povedlo. Dostali jsme ji večer do své moci, zítra ráno chtěl její děd zaplatit výkupné sto tisíc franků, ale v tom dni přišel člověk, který byl domluvený se Sally. Vlákali mě do sklepa, kde jsem dostal ránu do hlavy. Ztratil jsem vědomí. Pak osvobodili zajatou a zabili při tom dva druhy, kteří byli u ní. Když jsem se opět vzpamatoval, byla policie tak blízko, že mi sotva zbyl čas na útěk."
Hadrářský Kroesus vyslechl tuto zprávu se zřejmým zděšením. Pak se zeptal:
"Cože? To jste byl vy? Vy jste spáchal zločin, o kterém psaly všechny noviny?"
"Ano, to jsem byl já," odpověděl otec Main s patrnou hrdostí.
"Probůh, pak o vás nechci ani slyšet!"
"To znamená, že mne od sebe zapuzujete?" To by byla neprozřetelnost, jakou bych ve vás nehledal. Potřebuji úkryt a vy mi ho můžete poskytnout. Ukážeteli mi dveře, budu přistižený, a pak nebudu mít důvod, abych mlčel o tom, co o vás vím."
"Vy jste už mlčení porušil!"
"Já? U koho?"

"U tady toho člověka. Přišel, aby na mně vyděračským způsobem vynutil peníze, a myslel si, že toho dosáhne pomocí tajemství, které jste mu svěřil."
"Šašek? Paňáca? Ach, to je můj přítel! Není třeba, aby, mezi námi bylo nějaké tajemství! Ostatně nesmím ve svém nynějším postavení ztrácet čas marným hovorem. Poskytnete mi útulek nebo ne?"
"Ne!"
"Dobrá! Pak se dostane jistá malá skříňka ještě dnes do rukou policie."
Lemartel zbledl, ale rychle se vzpamatoval a řekl hlasem nevěřícím a rozvážným:
"Nevyhrazujte mi věcmi, které se ani nemohou stát. Musel jste prchat, abyste co nejdříve zmizel. Nemohl jste při tom zachránit skříňku."
Hospodský vrhl na šaška pohled, který měl být tajným znamením, a řekl:

"Velice se mýlíte, jestliže se domníváte, že skříňka je u mne. Uložil jsem ji namnohem bezpečnějším místě. Viď, šašku?"
"Ano, sám jsem byl při tom," odpověděl tázaný.
Ale Lemartel dobře vypozoroval ten pohled, a tak skoro bezpečně věděl, že ho chtějí oklamat. Rozhodl se, že si zahraje na chytrého a naoko povolí. Proto řekl:
"To je neopatrnost! Vy už skřínku nemáte u sebe?"
"Ne," odpověděl hostinský a pohlédl spokojeně na komedianta.
"Ale kde teď je?"
"To je naše tajemství. Ukryjeteli mne na několik dní, dostanete za odměnu skřínku."
"Hm! Smím tomu slibu věřit?"
"Přísahám."
"Dobrá, poskytnu vám tedy přístřeší, i když se přitom vydám do největšího nebezpečí. Ale co chcete dělat pak? V Paříži už vás nesmí nikdo vidět."
Hospodský okamžik přemýšlel a pak odpověděl:
"Je už rozhodnuto, co budu dělat. Dám se k fřanktireurům."
Tato myšlenka krále hadrářů překvapila.
"K franktireurům?" ptal se. "Slyšel jsem sice, co slyšeli i jiní, vím, že se potichu chystají svobodné sbory, ale zda vy
235

budete přijatý, o tom lze přece jen pochybovat. Budou se vás ptát na průkazy."
"To starého kapitána ani nenapadne."
"Starého kapitána? Kdo je to?"
"Vy jste o něm ještě neslyšel? Zdá se, že hrgjje v organizaci fřanktireurů hlavní úlohu. Jmenuje se Albín Richemonte, byl kapitán v císařské gardě a bydlí na zámku Ortry nedaleko Thionvillu. Obrátím se na něho."
Byl to zvláštní výraz, který se při těchto slovech objevil v zohaveném obličeji hadrářského krále. Před chvílí ho šašek nazval Henry de Lormelle a tak se jmenoval Richemontův a Rallionův sluha, který okradl Kónigsauovu rodinu o kupní cenu panství...!
Ovládl své vnitřní pohnutí a řekl:
"Toho muže neznám. Chceli se vás ujmout, je mi to vhod. Máte peníze na cestu?"
"Pohříchu ne. Myslím, že mne nějakou malou částkou založíte."
"Stejně jako mne," pospíšil si šašek.
Král hadrářů byl patrně obměkčen. Řekl:
"Dobrá. Naposledy budu mít ohledy. Zaplatím dva tisíce franků, dostanuli skřínku."
"Dostanete ji."
"Kdy?"
"Hodinu poté, kdy opustím útulek, který u vás najdu, monsieur Lernartele."
"Proč ne dřív?"
,jProtože jdu rád najisto. Nechci se vydat do nebezpečí, že byste mi vypověděl úkryt, až bych vám skřínku vrátil."
"To je nadmíru neodůvodněná nedůvěra. Ještě nikdy jsem své slovo nezrušil. Vy tedy, otče Maine, zůstanete u mne. A co budete dělat vy, šašku?"
"Já tady zůstanu také!" odpověděl tázaný.
"Oho! Vy také potřebujete úkryt?"
"Snad! Ale mohlo by mne napadnout, že bych vyzvedl skřínku, kdybych nezůstal tady. Ne, já zůstanu u otce Maina, dokud bude u vás."
Lemartel se tvářil, jako by mu to bylo nanejvýš nepříjemné. Tvářil se velmi mrzutě a prohodil:
"Mohl jste zůstat, kde jste byl, anebo se aspoň teď odebrat tam, odkud jste přišel. Ale nechci se už rozčilovat. Pojďte. Je tma, nikdo vás neuvidí."
236

Vedle stojanu byly dveře, které vedly do malého dvora. Vyšli tudy ven. Tam Lemartel otevřel ve zdi branku, kterou se dostali do zahrady, patřící k jeho paláci.
Ale byla tady tma, že bylo vidět sotva na tři kroky. Oba otrhanci šli těsně za ním, až se dostali k zadnímu průčelí budovy. Hlavnímu vchodu se vyhnuli, otevřel postranní dveře. Odtud vedly neosvětlené schody nahoru. Vyšli po nich. Otevřel dveře a ocitli se v pokoji, kde Lemartel stáhl záclony, aby okny nepronikl ani paprsek světla. Pak rozsvítil lampu.
Pokoj byl velmi pěkně zařízený, zdálo se, že hospodskému se líbí, protože šeptal:
"Hm. To je můj útulek?"

"Ano. Je dost dobrý?"
"Jsem spokojený."
"A kde budu bydlet já?" ptal se šašek.
"Také tady!" zněla odpověď. "Dva pokoje vám dát nemohu, to by vzbudilo pozornost služebnictva. Musím vás ostatně požádat, abyste si počínali pokud možno tiše. Teď obstarám jídlo a nápoje, na spaní máte postel a pohovku. Dveře za sebou zavřu a klíč budu mít u sebe. To dělám jen pro vaši a mou bezpečnost."
Vzdálil se a po chvíli přinesl zásobu potravin.
Nato zavřel oba muže a vracel se zahradou do starého domu.
Když přišel ke svému stojanu, zapískl. Na toto znamení k němu ihned přiběhl muž, který dohlížel v přední místnosti na přicházející a odcházející hadráře. Byl malý a znetvořený, ale tvář měl velmi věrnou a počestnou.
"Tvoje dcera spí?" zeptal se ho pán.
"Nikoliv. Je ještě vzhůru!" zněla odpověď.
"Zavolej ji. Chci s ní promluvit."
Muž se vzdálil.
Za nějakou chvíli vstoupila dívka, která se přiblížila ke stojanu, zůstala před ním stát a čekala na rozkazy.Nebyla hezká, ale ani ošklivá. Její tělo bylo nočním rouchem jen riejnutněji zahalené.
"Dal jsem tě zavolat, abych se tě na něco zeptal," řekl Lemartel. "Zlobíš se ještě na otce Maina?"
Oči děvčete se hněvivě zaleskly.
"Na toho člověka nezapomenu do své smrti!" řekla. "Kdy

byste tehdy nepřišel, zavraždila bych ho. Děkuji vám za svůj život, protože bych byla odsouzena jako vražednice."
"Snad. Vzal tě do svých služeb. Myslela jsi, že jsi dostala dobré místo a byla jsi svedena. No, to už minulo. Zajímal jsem se o tebe a dal jsem místo také tvému otci. Myslím, že bys mi za to mohla být trochu vděčná."
"Monsieur Lemartele, udělám všechno možné, abych vám dokázala, že se vám chci odvděčit!" •
"Všechno možné? A přece jsi mi odřekla právě to, co jsem si nejvíc přál." ,
"Ach, to s tím úkrytem?"
"Ano!"
"To nejde... Nesmím. Ukázal mi jednou, aby mne zaslepil, své peníze a šperky. Musela jsem přísahat, že o tom nikdy nikomu nepovím ani slůvko. Uznáte přece, že nemohu obětovat spásu své duše."
"Hrn! To uznávám. Ale poslouchej, ty jsi přísahala, že o tom nikdy nebudeš mluvit?"
"Ano!"
"A přísahala jsi také, že úkryt nikdy nikomu neukážeš?"
"To ne. Jednalo se jen o to, že nepovím ani slůvko..."
"No, pak svou duševní spásu neuvedeš do nebezpečí, když někomu to místo ukážeš, aniž bys při tom promluvila."
Chvíli přemýšlela a pak řekla:
"Snad je to správné, monsieur, ale přece to není nic platné."
"Proč?"
"Protože úkryt nemohu nikomu ukázat, vždyť tam nejsem!"
"A kdybych tě tam zavedl?"
"O, otec Main vás do sklepa nepustí!"
"Musí to dopustit, protože dnes není vůbec doma."
"Pak tam jsou číšnice a zadní sklep určitě dobře uzavřel."
"Číšnice nás neuvidí. Znám tajnou cestu, kudy se budeme moct dostat do sklepa. Nechci snad něco otci Mainovi ukrást, ale chci se jen podívat, máli něco, co mi bylo před delší dobou ukradeno."
"Ach, tak je to? On dělá překupníka. Proč se neobrátíte na policii?"
"Zná policie to místo?"
"To je pravda! A já o tom nesmím mluvit. Myslíte, že otce

Maina bude hodně mrzet, najdeteli ten předmět, který se vám ztratil?"
"Samozřejmě! Nesmírně by se zlobil, protože by mi ho pak přirozeně musel vrátit."
"Pak bych skoro měla chuť vyzradit vám to místo, i když bych při tom nemusela mluvit."
"Když to uděláš, bohatě se ti odměním!"
"Je to nebezpečné!"

"Ani v nejmenším. Dám ti rovných pět set franků!"
Spráskla ruce a zvolala:
"Pět set franků! To bych se pak mohla učit švadlenou nebo modistkou! Myslíte to opravdu, monsieur?"
"Dávám ti své slovo, že tu částku dostaneš!"
"Dobrá, pak udělám, co si přejete!"
"To mne těší už kvůli tobě. Ale nejdřív mi musíš přísahat, že nikdy žádnému člověku neprozradíš cestu, kterou půjdeme, a to ani slovem, ani jiným způsobem."
"Přísahám, monsieur!"
"Věřím ti. Jsi počestná dívka, i když jsi byla ve službách otce Maina. Teď jdi nahoru do svého bytu a obleč si nějaké šaty svého otce."
"Proč?" ptala se nemálo udivená.
"Protože cestou, kterou půjdeme, by se ti šlo v ženských šatech špatně. Jdi hned těmito dveřmi a zase se jimi vrať, aby tě nikdo nepovolaný neviděl."
Šla.
Když se za nějaký čas vrátila, byla přestrojená za muže. Otec Main neměl právě špatný vkus, když tuto dívku přijal k obsluze svých hostí a snad také pro svou vlastní zábavu. Pohlédla poněkud zahanbeně a stydlivě na Lemartela.
"Viděl tě někdo?" zeptal se jí.
"Ne, nikdo. Ani otec!"
"Pojď tedy!"
Kráčel do jiného kouta skladiště, kde vedly dveře do postranní komory. Byla tam tma, ale když za sebou zavřel dveře, rozsvítil lampu, která stála na stole. 1 tady byly hadry, nic než hadry. V jednom kou.tě bylo vidět padací dveře, které vedly dolů. Nad nimi byla na zdi upevněná malá skřínka. Otevřel ji a vyňal z ní dvě malé svítilny a několikrát přeložený arch papíru. U zdi byl opřený starý meč.

"Musím se tě především zeptat, zda se nebojíš krys," poznamenal.
"Ano, po tmě a když jsem sama."
"No, máme s sebou dvě svítilny a já budu s tebou."
"Copak ta zvířata jsou na cestě, kudy se budeme ubírat, monsieur Lemartele?"
"Málo ne, jsou jich celé houfy. Slyšela jsi snad někdy o tom, že pod jistými částmi Paříže jsou katakomby?"
"Vždyť o tom ví každé dítě."
"Nuže, takovou části města je i ta naše. Tyto padací dveře vedou do labyrintu podzemních chodeb. Jsou tak spletité a rozsáhlé, že v nich lze snadno zabloudit. Už mnohý se v nich ztratil. Později byla nalezena jen jeho kostra. Zahynul bídně hladem a byl snad i zaživa sežraný krysami."
"Svatý Bože!" zvolala dívka s hrůzou. "A my máme sestoupit tam dolů?"
"Ano! Dům otce Maina je odtud vzdálený pět ulic. Jeho sklep leží stejně jako můj nad katakombami a vím, že i u něho ve sklepě jsou takové padací dveře."
"To souhlasí. Viděla jsem je."
"Dobře. Budu k tobě upřímný a řeknu ti, že jsem měl důvod, abych hostinského tajně pozoroval. Byl jsem u něho ve sklepě velmi často, aniž by to tušil. Jedině jeho úkryt jsem ' nemohl nalézt. Dnes mi ho však ukážeš."
"Udělala bych to ráda, monsieur, protože vám děkuji za velmi mnoho, ale co když nenajdeme cestu a zahyneme pak také hladem?"
"Cestu znám velmi dobře a navíc mám pro nepředvídané případy s sebou tento papír. Je to plán katakomb, nad kterými bydlíme. Nechceš se mi svěřit?"
Chvíli váhala a pak odpověděla rázným hlasem:
"Dobrá, půjdu s vámi! Vždyť ani sám byste se nevydal do nebezpečí, které neznáte."
"To určitě ne. Ale Ještě něco! Byl jsem totiž v katakombách pod sklepem, když ti otec Main ukazoval úkryt, aby tě omámil. Slyšel jsem každičké slovo, které jste mltívili, ale.nepřenesli jste ani jediné, z kterého bych mohl poznat, v kterých místech se úkryt nalézá. Už v tu chvíli jsem se rozhodl, že tě od něho vezmu, abych tvým přispěním hledané nalezl. - Teď víš všechno a můžeme se vydat na cestu."
Vrátil se ke dveřím a zavřel je, aby je nemohl nikdo pozo

roval. Pak rozsvítil obě svítilny, z nichž jednu dostala dívka. Světlo v komoře zhasli.
Pak otevřel padací dveře.
Z Černého otvoru vyšel stuchlý zápach a zdola bylo slyšet hlasy krys, polekaných tímto hlomozem.

U zdi ležel žebřík. Chopil se ho a spustil ho dolů do otvoru.
"Půjdu napřed, a ty za mnou," řekl. "Nemusíš se bát. Nic zlého se ti nestane."
Vytáhl šavli z pochvy, vzal ji do pravice, svítilnu do levice a začal sestupovat. Dívka několik okamžiků váhala a pak šla opatrně za ním.
Když sestoupili dolů, nalézali se v klenuté chodbě, z jejíchž stěn prosakovala voda. Stékala na zem a mizela v neviditelných rozpuklinách. Kolem se mihlo několik krys. Houf těchto zvířat prchl před světlem svítilen.
"No, zdá se ti to tady dole příliš příšerné?" ptal se jí.
"Ne," odpověděla, "ale sama bych tu být nechtěla za nic na světě."
"Víš k čemu dříve sloužily tyto katakomby?"
"Byli tu prý pochováni mrtví."
"Ano. Půjdeme kolem několika míst, kde jsou nakupené lebky a hnáty. Ale nemusíš se ničeho obávat. Pojď, podej mi ruku!"
Vedl ji. Cítil přitom, že se chvěje. Nebyla přece jen tak zmužilá, jak se dělala, a když při přecházení křižovatek tohoto podzemního světa pokaždé spatřila a slyšela nesmírné houfy prchajících krys, přece jen občas vykřikla zděšením.
Po chvíli přišli do širokého klenutí, po jehož stranách byly nakupené četné pozůstatky mrtvých. Přitlačila se bázlivě k svému vůdci a zrychlila svou chůzi, že jí sotva stačil.
Konečně, konečně se zastavil. Byly tady ve zdi vysekané stupně a nahoře na stopě bylo vidět padací dveře.
"Jsme u cíle," řekl.
"Nad námi je sklep otce Maina?" ptala se.
"Ano. Zdá se, že chytrák také občas dělal vycházky sem dolů, aby něco objevil, protože tyto stupně mohl vytesat do kamene jedině on. Nemusel mít žebřík. Počkej, poslechnu si, jeli někdo ve sklepě. Tady máš meč, aby ses mohla bránit proti krysám, kdyby tě obtěžovaly."
Vystoupil nahoru, až se hlavou dotýkal padacích dveří,
. 241

a chvíli naslouchal. Pak dveře nadzvedl, prostrčil otvorem ruku se svítilnou a rozhlížel se ve sklepě.
Po tom, co už věděl, si mohl myslet, že bude dům obsazený policií. Proto bylo nutné, aby byl opatrný. Naštěstí poznal, že v tomto spodním, odlehlém oddělení není po člověku ani stopa.
"Nikdo tady není," šeptal k ní. "Pojď nahoru!"
Vystoupili oba nahoru.
"Nuže, tady je úkryt?" ptal se. "Můžeš mi ho ukázat, aniž bys při tom pronesla slovo. Tak dodržíš svou přísahu a neporušíš ji!"
Rozumí se, že k ní mluvil co možná nejtišeji. Byl určitě rozčilený, ale nedal to najevo.
Dívka popošla několik kroků vpřed, sehnula se skoro až k zemi a ukázala na kámen ve zdi, který byl na pohled pevně zasazený mezi ostatními.
Na tomto kameni byl upevněný železný kruh.
Lemartel se chopil kruhu a zatáhl ho. Kámen povolil a povolily i ostatní kameny napravo i nalevo. Pak se objevil otvor, který byl dost hluboký.
Král hadrářů si posvítil dovnitř a musel se ovládnout, aby nevykřikl úžasem. Spatřil svitky peněz a balíčky, které dojista obsahovaly papírové peníze. Viděl tady prsteny, řetězy, náramky a jiné podobné šperky.
A docela vzadu - ach, sáhl dovnitř a vytáhl malou skříňku, kterou si podrobně prohlížel. Byla zavřená.
"To je ona!" řekl a zaleskly se mu oči.
"Tato skříňka vám byla ukradená?" ptala se dívka. Už mohla mluvit.
"Ano. Oznámím to policii."
"Proč, monsieur?"
"Abych ji zase dostal zpátky!"
"To přece není nutné! Patříli vám, můžete si ji přece nechat. To není hřích, ani zločin."
Rozumí se, že se jen tvářil, jako by chtěl udělat oznámení. Teď zvážněl a řekl šeptem:
"Máš vlastně úplně pravdu. Oznámímli to policii, ta skříňku zabaví, i když je mé vlastnictví, a mohu pak čekat několik měsíců, než mi ji vydají. Myslíš tedy, že si ji mám vzít hned?"
"Ano. Co obsahuje?"
242

"Nic cenného. Jen spisy a vysvědčení, které možná někdy budu potřebovat. Zloději

mi tu skříňku ukradli asi proto, že tato slonová práce má značnou cenu. Dejme kameny opět na své místo!"
Zadělal úkryt a malou skříňku si ponechal. Pak sestoupili znovu dolů a padací dveře opět pustil za sebou.
Když se octli v podzemí, řekla dívka:
"Teď jste úplně spokojený, monsieur?"
"Ano!"
"Bylo to snadnější, než jsem si myslela. Nebudu proto asi moct ani přijmout odměnu, kterou jste mi slíbil."
"Dostaneš ji a přijmeš ji, protože sis ji zasloužila. Pojď, vraťme se!"
Dostali se do hadrářského Lemartelova skladu stejnou cestou, kterou přišli. Tam otevřel zásuvku stojanu a zaplatil jí slíbenou částku.
Nemohla ani pochopit, že tak náhle zbohatla. Překypovala štěstím, přitiskla jeho ruku ke rtům a pak se vzdálila.
Sotva odešla, nastoupil Lemartel znovu cestu do podsvětí.
Když kráčel katakombami, bručel si:
"Mám tam snad nechat poklad, který ten ničema nashromáždil? To bych byl největší blázen na světě! Nedělalli jsem si výčitky svědomí, když jsem s hrabětem Rallionem a s kapitánem podvedl Konigsauovu rodinu a připravil ji o veškeré jmění, pak se teď nemusím vůbec rozmýšlet!"
Když dospěl k padacím dveřím, opět naslouchal. Poznal, že je někdo ve sklepě. Klepalo se, tam a bušilo nástroji.
"Tisíc hromů!" myslel si. "Že by už tušili, že má starý tajný úkryt a hledají ho? To by bylo osudné! Musím počkat!"
Uplynul delší čas, ale ruch, který byl ve sklepě, neustával. Proto se Lemartel nakonec vrátil a umínil si, že se tam zítra ráno vrátí.
Svůj úmysl mohl provést teprve v poledne.
Krčmářův sklep byl prázdný. Rozhlížel se, ale nemohl zjistit, proč tady v noci tolik bušili a hlomozili kladivem. Tento hluk jistě pocházel z předního sklepa.
Vytáhl kameny - poklad tady ještě byl.
Lemartel shrábl všechno do šátku, který si vzal s sebou, kameny opět urovnal do původního stavu a pak se vzdálil, bohatší o částku, jejíž výši teď nemohl ani určit.
243

Ve svém skladišti se ani nezdržel, ale spěchal ihned do paláce, aby tam svůj lup bezpečně uložil. Kdo by ho teď viděl kráčet nádhernou zahradou, nenapadlo by ho, aby ho považoval za majitele tohoto paláce. Byl oděný jako dělník.
Když ukradený majetek dobře ukryl, odebral se k oběma mužům, kteří se domnívali, že u něho našli bezpečný a jistý útulek.
"Konečně!" zvolal otec Main, když ho viděl vstupovat. "Čas v této osamělosti je proklatě dlouhý. Není nic nového? Co se ví o naší aféře?"
"Velmi mnoho a velmi málo," odpověděl Lemartel. "Přináším vám zprávu, která je pro vás nesmírně důležitá!"
"Radostná?"
"Ne. Aspoň si myslím, že pro vás nebude příliš příjemná."
Z jeho tónu mohli snadno poznat, že se jeho smýšlení změnilo. Ale nevšímali si toho. Šašek se ptal:
"Co se stalo? Ven s tím!"
"Tady ne. Musím vás nejdříve dopravit na jiné místo. Pojďte."
"Kam?"
"Hned uvidíte!"
Otevřel dveře a šel před nimi ze schodů. Byli nuceni ubírat se za ním, ale nemálo se podivili, když poznali, že je vede zahradou do svého skladu hadrů.
Když přišli ke zdi, nechal je chvíli čekat.
V tuto denní dobu byl jeho obchod zavřený. Přesto se přece jen přesvědčil, zda je někdo přítomen, a cítil se bezpečný teprve tehdy, když se mohl domnívat, že je úplně nepozorovaný.
Pak je zavedl do skladiště.
Toto jeho počínání jim bylo nápadné.
"To je místo, kam jste nás chtěl dovést?" ptal se otec Main.
"Ano."
"U všech čertů! A jen tady s námi můžete mluvit?"
"Jenom tady. To je, pánové, místo pro to, kde vám mám co říct."
"Na to jsem teď opravdu zvědavý."
"Všechno se hned dozvíte. Slyšel jsem totiž, že vás hledají na všech stranách. Budeteli nalezeni, budete ztraceni."
"To víme. To nám ani nemusíte říkat!"

"Ztracený však bude i ten, u koho budete nalezeni, a proto vás musím poprosit, abyste si hledali jiné útočiště!"
244

Úžasem na něho upřeli oči, nebyli schopní slova. Otec Main se vzpamatoval první. Ptal se ho:
"Monsieur Lemartele, ráčíte snad žertovat?"
"Nikoliv, mluvím docela vážně."
"U všech čertů! Nemohu tomu ani uvěřit. Vždyť právě tím, že nám ukazujete dveře, se sám vrháte do zkázy!"
"To zní velmi nepravděpodobně. Nemohu vás potřebovat!"
"Ale my vás! Říkám vám, že ukáže teli nám opravdu dveře, bude skříňka za hodinu v rukou policie."
"Tomu nevěřím. Jak se chcete dostat do svého domu? To byste padl policii přímo do rukou!"
"Vždyť jsem vám už řekl, že jsem ji uložil na jiném místě!"
"To je lež! Skříňka byla uložená ve vašem sklepě." Hospodský vyboulil oči. Zděšeně je upíral na mluvčího, ale rychle se vzpamatoval a řekl:
"Nesmysl! Nemáte důvod, abyste nás plašil. Chcete nás zkoušet."
"To nemám v úmyslu. Jsem si tak jistý svou věcí, že vám mohu docela i říct, že ta skříňka je uložená v zadní části vašeho sklepa." "To je pouze domněnka! Nic víc!"
"Za třemi kameny, které jsou uvolněné ve zdi."
Hospodský uskočil, jako by před sebou náhle spatřil propast. Vykřikl leknutím a ptal se:
"Peklo a ďábli! Co víte o těch kamenech? Co vás přivádí k této nepochopitelné domněnce?"
"Zdálo se mi to. To je jediné vysvětlení, které vám mohu dát. Chceteli skříňku vydat policii, nemám nic proti tomu. Ale abych se k vůli vám vydával do nebezpečí - na to mne už přešla chuť."
Obrátil se k domovním dveřím, které byly zavřené z vnitřku, a vytáhl klíč, aby je otevřel. Vtom k němu přistoupil šašek a ptal se:
"Blouzníte nebo mluvíte vážně?"
"To druhé, monsieur šašku."
"Chcete tedy opravdu letět své zkáze vstříc?"
"Zkuste to, abyste mne zničili."
"Skříňka bude určitě odevzdána."
"Vyneste ji nejdřív z úkrytu!"
245

"Prohlásím, že jste ten Henry de Lormelle, který tehdy však víte!"
"Nic nevím, vůbec nic. Důkazy! Přineste důkazy! Tady jsou otevřené dveře. Kliďte se odtud!"
Otevřel dveře a ukázal jim na ulici. To šaška nesmírně rozezlilo.
"Pse!" vykřikl. "Nadarmo nás nevyhodíš! Tady máš odměnu!"
Rozehnal se k úderu, ale sběratel hadrů se měl na pozoru. Uskočil a současně vytáhl z kapsy revolver, který namířil na šaška.
"Ach, vy jste mě chtěli napadnout?" ptal se. "Ještě jeden krok a postřílím vás. Budeteli pak poznáni, budu ještě odměněný místo potrestaný. Řeknu docela prostě, že jste mne loupežně přepadli. Kliďte se, jinak střelím!"
Šašek viděl, že je bezmocný. Kypěl vztekem. Otec Main byl neméně rozezlený, ale dovedl se lépe ovládat. Vzal svého druha pod paží a řekl:
"Pojď!, paňáco. Nech ho! V tomto okamžiku je navrchu on. Ale bude za to pykat - však se o to postaráme!"
Vytáhl ho na ulici. Venku se obezřele rozhlédli. Neviděli nic podezřelého, a tak se ubírali dál.
"Na toho darebáka nezapomenu!" řekl šašek. "Z jeho minulosti znám historii, která - "
"Buď tiše!" přerušil ho otec Main. "V tomto okamžiku máme dost starostí sami se sebou. Musím myslet na svou bezpečnost."
"Kam se však obrátíme?"
"K starému Piccardovi."
"Ach, k vetešníkovi?"
"Ano."
"On ještě žije?"
"Ten neumře nikdy. Zdá se, že bude žít věčně. Je mi zavázaný díkem a jsem přesvědčený, že mi svou pomoc neodřekne. Kupředu tedy!"
Pustil se rychle kupředu a šašek chvátal za ním.

Tak prošli šťastně několik uliček, aniž by potkali strážníka, a konečně vstoupili do síně malého, bídného domku, v kterém podle všeho bydlel obchodník s obnošenými věcmi.
Obyvatel domku slyšel jejich příchod, a tak otevřel dveře světnice. Tato místnost byla až do stropu naplněná starým
246

haraburdím. Na lavici seděl šedovlasý muž, který byl nadmíru starý a vetchý. Sotva padl jeho pohled na otce Maina, vyskočil s mladistvou živostí z lavice, zavřel dveře závorou a zděšeně zvolal:
"Můj bože, je to možné? Otec Main! Ty si troufáš ukázat se ve dne na ulici? Copak nevíš, že po tobě pátrá tisíc očí?"
"Vím, starý Piccarde. Zradíš mne?"
"Co si to myslíš? Co tě to napadá?"
"Věděl jsem to. A pomůžeš mi z této bryndy?"
"S radostí, buduli moct. Co ode mne žádáš?"
"Musel jsem utéct v šatech, v kterých jsem byl právě ve sklepě. Nemáš tady vhodný oblek, v kterém bych nebyl poznaný?"
"Mám, mám, a přinesu ho."
"Ale já nemám peníze."
"Těch není třeba. Vždyť mi zaplatíš, až budeš moct. A ty, šašku, jsi také opět tady? Tobě se snad také dívají na prsty?"
"Hm!" odpověděl tázaný. "Nemám právě valný důvod, abych se příliš ukazoval."
"Pak se hleďte dostat z města! Na venkově budete přece jen bezpečnější než tady."
Vyhledal žádaný oblek a hospodský byl záhy tak přestrojený, že aspoň zdaleka nemohl být poznaný. Vetešník ho vystrčil ze dveří. Bylo mu přece jen úzko, že by ho mohli u něho nalézt.
Oba pak chodili po nejopuštěnějších cestách a při tom rozmlouvali o tom, co by měli dělat.
"Máš peníze, šašku?" ptal se hospodský.
"Proklatě málo! Provedl jsem včera večer hloupost, hrál jsem a skoro všechno prohrál."
"To je hloupé! Bez peněz odtud nemůžeme. Mám sice doma dost peněz, a tak dobře schovaných, že je nikdo nemůže nalézt, ale můžu tam pro ně? Policie jistě obsadila dům a také celé okolí."
"Nemáš známého, který by ti mohl půjčit?"
"Mám jich dost! Ale ani mne nenapadne, abych je vyhledával. Jisté je, že za každým mým známým je schovaný policejní strážník."
"Jak si tedy opatříme peníze? Musíme přece něco mít!"
"Ty, paňáco, buď upřímný! Policie tě opravdu také pronásleduje?"
247

"Pohříchu a důkladně!"
"Proč?"
"Nemluvím o tom, ale kdybych byl chycený, mohlo by se mi snadno jednat o hlavu."
"Pak musíme nasadit vše, abychom se mohli zachránit. Musíme mít peníze. Víš nějakou radu?"
"Ne."
"Dobrá, já něco vím! Vystačíme s deseti tisíci franky?"
"S deseti tisíci? Blázníš? Kde bychom dostali tak obrovskou částku?"
"Kde? Kde jinde, než u hraběte Ralliona."
"U Ralliona? Ach, člověče, to je velmi dobrý nápad!"
"Viď? Musí nám opatřit peníze, a to dost a dost. Máme ho v rukou."
"To je pravda. Ale hm!"
"Co? Máš pochybnosti?"
"Ano, velmi veliké."
"V našem postavení nemáme jinou volbu."
"Ale ano, něco přece."
"A co?"
"Kdo s ním má mluvit, já nebo ty?"
"Strach teď ovšem nemám, ale přece jen není nic příjemného předstoupit před tak vznešeného pána."
"Nejsi dost obratný. Mám s ním promluvit já?"
"Ano. Raději ti ho přenechám."
"Dobrá! Máš ještě tolik peněz, abychom zaplatili kočár?"
"Na to to vystačí. Myslíš, že si nás tak nevšimnou, když pojedeme?"
"Zajisté. Jen co budeme v té části města, kde hrabě bydlí tam už nejsme tak

známí jako tady. Zkusme tedy své štěstí!"
Vzali si povoz a dali se dovézt do ulice, v které byl Rallionův hotel. Tady vystoupili a zaplatili kočímu. V této části města se cítili bezpečněji.
"Kde mám počkat?" ptal se šašek.
"Procházej se zatím v postranní ulici. Myslím, že tě nenechám dlouho čekat."
Rozešli se.
Šašek šel do postranní ulice a zvolna se v ní procházel. Sotva však minulo pět minut, viděl, že se hostinský vrací.
"Už jsi tady?" ptal se. "Ty jsi s ním nemluvil?"
"Ne. Odjel."
"Kam?"

"Čerti vědí! Nemohl jsem se to dozvědět. Proklatý portýr mne nepovažoval za nic. Ale vím, kde dostanu přesnou zprávu."
"Kde?"
"U hraběcího sekretáře, který bydlí nedaleko odtud. Bude jistě doma, protože je čas k jídlu."
Ubírali se spolu dál, až došli k cíli. Tady musel šašek opět čekat. Vstoupil do vrat protějšího domu, odkud mohl vše dobře pozorovat.
Hostinský pak zmizel a šel po schodech nahoru, pevné přesvědčený, že se dozví místo, kde se hrabě zdržuje.

XIX.
Belmonte se sešel se svým Martinem na úřadě, kde byly sepsané jejich výpovědi. Poté chtěl Martin navštívit svou milovanou.
Když vyšli z úřadu, podíval se na svého pána řekl:
"Teď se tedy musíme rozloučit."
"S vlaštovkou," usmál se Belmonte.
"Nechtěl byste jít se mnou, monsieur?"
"Teď hned? Nebylo by lépe, abych vás nejdřív nechal chvilku o samotě a pak za tebou přišel?"
"Hm! Zdá se, že nejste v takových záležitostech přece jen příliš zkušený."
"Jak to, můj milý?"
"Při loučení je třetí vždy zbytečný."
"Ach tak! Myslíš tedy, abych raději šel hned a pak vás nechal samotné?"
"Ano, tak jsem to myslel."
"Dobrá. Půjdu s tebou."
Alice seděla u ručních prací a vzpomínala na milého, když se v předsíni ozvalo zvonění. Šla otevřít. Spatřila velmi slušného pána, který smeknul klobouk, co nejzdvořileji se uklonil a pak se zeptal:
"Račte prominout! Jsem tady dobře u mademoiselly Alice?"
"Jmenuji se tak, můj pane! Račte vstoupit."
Vešel do předsíně, ale postavil se tak, že nemohla zavřít dveře, a pokračoval:
"Hledám u vás jistého pána, který se jmenuje monsieur Martin "
Její líčka se temně zapálila.

"Monsieur Martin?" ptala se rozpačitě.
"Ano, mademoiselle. Je to stejný Martin, který se se zálibou schovává pod stůl, když je při své návštěvě vyrušený." Její rozpaky byly ještě značnější, ale pak se její hezká líčka náhle vyjasnila.
"Ach, on to vyžvanil!" zasmála se. "Nemýlímli se, jste monsieur Belmonte?"
"Jak jste přišla na tuto domněnku?"
"Protože Martin by zasvětil do takových státních tajemství pouze svého pána."
Vtom se ozval za dveřmi veselý smích. Dovnitř vpadl telegrafista, objal dívku v pase a jásavě zvolal:
"Neřekl jsem hned, že to moje vlaštovička uhodne, monsieur Belmonte? Ano, člověk by ani neřekl, jaký vtip má takový ptáček! Alice, tady je můj milý pán, který si tě přál vidět. Smí vstoupit se mnou?"
Byla překvapená, že v tuto dobu spatřuje svého miláčka, ale rychle se vpravila do svého postavení.
"Bude mi velikou ctí," odpověděla. "Račte vstoupit, monsieur!"
Útulná, čistá domácnost se Belmontovi rázem zalíbila, a když se pak podíval té hodné dívce do miloučkých, radostí rozpálených tváří, srdce mu překypělo. Podal jí ruku a řekl:
"Nebudu vás déle obtěžovat, mademoiselle, ale toužil jsem po tom, abych poznal

dámu, která tak rychle a tak úplně dobyla srdce mého dobrého Martina. Mohl bych na vás docela i žárlit. Na mne si teď sotva vzpomene, stále myslí jen na vás."
Chtěla mu odpovědět, ale vtom se znovu ozval zvonek v síni.
"Bože, to bude můj bratr!" řekla.
"Nelekejme se," mínil Belmonte. "Martin nemá žádný důvod, aby se před vaším panem bratrem skrýval. Jen jděte směle otevřít!"
Přece jen trochu zbledla, ale poslechla jeho vyzvání.
Oba slyšeli, že se otevřely dveře u předsíně a pak se ptal cizí hlas:
"Bydlí tady tajemník hraběte Ralliona?"
"Ano, pane," odpověděla Alice.
"Je doma?"
"Není."
"Kdy přijde?"

"Snad za malou chvilku."
"Dovolte tedy, abych vstoupil."
Pak se ozvaly kroky, které však hned zase utichly. Zdálo se, že se Alice postavila tomuto muži do cesty.
Belmonte s překvapením naslouchal.
"Safra!" šeptal. "Ten hlas bych měl znát!"
"Prosím vás, nechtěl byste raději přijít za půl hodiny?" ptala se dívka.
"Ne!" zněla odpověď. "Počkám tady, dokud se nevrátí."
"To je on! To je on!" řekl Belmonte. "Opravdu je to otec Main! Neníli to on, musel bych se nesmírně mýlit! Rychle, sem! Mne teď na první pohled nepozná!"
Otevřel vedlejší dveře a strčil do nich Martina. Pak sám chvátal ke dveřím, které vedly do předsíně, otevřel je a řekl příchozímu:
"Prosím, vstupte!"
Oslovený uposlechl toto vyzvání.
Byl to opravdu krčmář', hledaný policií. Sám Belmonta nepoznal, protože byl jinak ustrojený a neměl paruku.
"Ach," zvolal hostinský, "chtěli mi vás zapřít?"
"Jakto?"
"Vy jste pan sekretář?"
"Ne, nejsem. Ale prosím, nechtěl byste se posadit, můj pane?"
Otec Main se posadil na židli a Belmonte se postavil tak, aby byl mezi ním a dveřmi.
Alice rovněž vstoupila do pokoje. Přítomnost tohoto cizince jí byla nanejvýš mrzutá. Main to vycítil z jejího pohledu, který na něho nevlídně upřela, a hleděl se omluvit:
"Jsem tady cizí, v Paříži, mademoiselle, a tak nevím, kde bych mohl lépe čekat na příchod pana sekretáře než tady."
"Dpbře jste udělal," prohodil Belmonte. "I mně je milejší, že jste sem vstoupil. Smím se zeptat, jaké záležitosti děkujeme za vaši přítomnost?"
"Chtěl bych se na něco zeptat."
"Na co? A koho? Snad bych vám mohl podat žádoucí zprávy."
"Rád bych se dozvěděl, kde se teď zdržuje hrabě Rallion."
"Co mu chcete?"
"Chci ho požádat o slyšení v soukromé záležitosti."
"Snad v dámských záležitostech?"

"Jak to? Proč si to myslíte?"
"Protože vypadáte jako pán, který se neobyčejně rád zabývá dámami."
"Žertujete. V mých letech, pane hm."
"Ó, i ve vašich letech se může muž velice zajímat o mladé dámy, i když ne z citových ohledů, ale spíše pro peníze!"
"Nerozumím vám."
"To nechápu. Jsou příklady, že se pán ve vašem věku zajímal o mladou dámu, aby při tom vydělal jedenkrát sto tisíc franků!"
Hospodský zbledl na smrt. Zakoktal se, když se ptal:
"Vzal si ji snad pro peníze?"
"Nikoliv, ale unesl ji pro peníze!"
"Ach, mluvíte o události, která pobouřila celé město! Bylo by velice žádoucí, aby byl pachatel postižen. Ale přece jen udělám lépe, přijduli, až se pan tajemník zase vrátí."
Zvedl se. Najednou ho přemohl hrozný neklid. Muž, který stál před ním, se mu zdál tak zvláštní, tak inkvizitorský. Poklonil se a chtěl Belmonta obejít. Ten

se však nepohnul z místa, ale jen velmi zdvořile řekl:
"Prosím vás, počkejte, monsieur! Proč byste chtěl odcházet, když jste si právě teď přál, aby byl pachatel postižen?"
"Na mou věru, nerozumím vám!" koktal hospodský.
"Cože? Vy mi nerozumíte? Snad mne ani neznáte, můj milý?"
"Nikoliv, monsieur!"
"A přece se známe velmi dobře."
"Nemohu si opravdu vzpomenout... "
"Musím tedy vaší paměti pomoct."
Sáhl rychle do náprsní kapsy, vytáhl vlásenku a nasadil šiji.
Hospodský uskočil, div, že mu oči nevystoupily z důlků.
"Tisíc ďáblů! Changeur!" vykřikl.
"Ano, Changeur!"
"A tady ještě jeden!" ozvalo se z otevřených dveří.
Hospodský se obrátil a znovu se hrozně poděsil.
"Student! Proklatě! Čert ať vás oba pohltí!"
Rozehnal se ke skoku, aby Belmonta porazil a pak unikl, ale Martin, který mu byl teď blíž, ho popadl zezadu a mrštil jím nazpět na pohovku. Současně Belmonte vytáhl revolver a hrozil:

"Zůstaň klidně sedět, chlape, jinak ti proženu hlavou kuli!"
Prsa hospodského se mocně dmula, chtěl se k něčemu rozhodnout, ale nemohl. Viděl, že jakýkoliv odpor by byl marný.
"Jsem ztracený!" řekl. "Pse Changeure, měl jsem tedy přece pravdu! Jsi policejní špehoun! Kéž tě za to satan na věky peče!"
Zdálo se, že se chce oddat svému osudu, ale v nejbližším okamžiku se opět vzmužil.
"Ještě mne nemáte!" vykřikl. "Z cesty!"
Vrhl se ke dveřím, ale přepočítal se. Belmonté ho zachytil a odstrčil zpět. Skočil na Changeura s hlasitým výkřikem, ale současně se na něho vrhl také Martin a oba ho společně srazili k zemi.
"Můj Bože, můj Bože! Kdo je ten muž?" zvolala Alice.
"To je ten krčmář, který unesl komtesu de Latreau!" odpověděl Martin. "Nemáš tady silné provazy nebo šňůry, abychom ho svázali?"
"Hned! Hned!" odpověděla.
Teď už věděla, kdo to byl. Ten člověk nesměl uniknout. Odskočila do kuchyně a rychle se vrátila s provazy. Krčmář byl svázán.
"A teď nejbližšího strážníka, Martine," poručil Belmonté, "aby byl chlapík dopravený do bezpečí."
Martin poslechl a zanedlouho se objevilo několik policejních strážmistrů, aby přistiženého převzali. Hned ho odvedli.
Co chtěl ten člověk po jejím bratrovi?
Nikdo z nich nedovedl na tuto otázku odpovědět. Měl opravdu jen v úmyslu zeptat se, kde je teď hrabě Rallion? Byl snad s hrabětem v nějakém styku?
Belmonté se příliš nenamáhal s rozluštěním těchto otázek. Rozhodl se však, že půjde na policii, aby tam udělal svou výpověď.
Rozloučil se s Alicí, kterou nechal s milencem o samotě.
Když vycházel ze dveří, viděl, jak z průjezdu protějšího domu vyšel velice sklíčený muž, který rychle odcházel.
"Ach, paňáca!" zabručel si. "Byl snad s hospodským spojený? Čekal tady na něho a hlídal? Eh, co! Na něm mi nezáleží! Komediant se únosu neúčastnil, ať si tedy běží!"
...Netušil, že zakrátko bude z celého srdce litovat, že ho nezadržel! -

Nahoře zatím Martin podával své milované vysvětlení. Celá se chvěla při pomyšlení, že mohla být s tímto nebezpečným člověkem sama v bytě. A přece byla také hrdá na to, že byl chycený jejím milým a k tomu ještě v jejím vlastním bytě.
Ale vše bylo rázem zapomenuto, když slyšela, že se Martin přišel vlastně rozloučit. Při této zprávě se zachvěla a zároveň jí vytryskly z očí slzy.
"Můj Bože! Je to možné? Ty chceš odjet?" ptala se a ovinula mu ruce kolem krku.
"Ano, má milá, dobrá dívko. Stalo se to tak, jak jsem ti říkal. Náhle, rychle a nečekaně. Ještě včera jsem o tom nic nevěděl."
"Mám tě tedy ztratit! Ty odejdeš!" naříkala.
Přivinul ji k sobě, hladil ji po hebkých vlasech a konejšivě odpověděl:

"Ano, odejdu, ale přece mne neztratíš! Snad se brzy vrátím, velmi brzy."
"A kam odtud půjdeš?"
"Do Met. Smím ti psát, dušinko?"
"Ano, ano! Piš mi každý den, můj milý Martine!"
"A odpovíš mi?"
"Vždy, jak jen budu moct! Ó, jaké starosti mi působí toto rozloučení! Snad tedy budu brzy docela sama a opuštěná!"
"Jak to? Vždyť tu bude tvůj bratr."
"Možná, že mne také opustí. Bude snad nucený odejít. Dnes ráno vyprávěl, že bude docela určitě válka. A to by musel odejít. Nebudešli tady ani ty, budu úplně sama."
Plakala potichu. Martin nejlépe věděl, že mluví pravdu. Chtěl ji těšit, a tu ho .najednou napadla myšlenka, kterou ihned pronesl:
"Nebudeš tady sama, milá Alice. Znám mladou dámu, která se tě ráda ujme."
"Mladou dámu? Kdo by to mohl být?"
"Komtesa Ella z Jatreau."
"Komtesa?" ptala se Alice skoro polekaně. "Dcera hraběte ajá?"
"Co je na tom divného? Copak ji tvůj ženich nezachránil? Nebyl chycený chlap, který ji unesl, v tvé přítomnosti u tebe? Válka ještě nenastala, ale i když vypukne, nebudeš tady opuštěná!"
256

Když se Martin vrátil dorhů, byl tady už i Belmonte, který se na něho usmál a ptal se čtveračivě:
"Už jste se rozloučili?"
"Bohudík, ano! Byl to kus perné práce. Kdo to nezkusil, neuvěří!"
"Safřaporte! Myslíš to opravdu? Vždyť se tváříš, jako bys byl otec rodiny, který se rozloučil se ženou a deseti dětmi!"
"Je mi opravdu docela tak, jako otci rodiny. Musím se o Alici postarat. Na svého bratra se přece nemůže spoléhat. Válka propukne, Němci oblehnou Paříž. U sta hromů, do bude s mou vlaštovicí?"
Belmonte lehce kýval hlavou.
"Máš pravdu," řekl. "Alice je skvostná dívka. Nezazlívám ti, že jsi u ní ztratil své srdce. Válka v tomto Babylonu změní mnohé. Francouzi jsou nespokojený, nespolehlivý národ. Jestliže zvítězí, pak běda nám! A zvítězímeli my, pak bude dvojnásob běda. Vzpoura a povstání budou určitě následovat. A žádný hodný hoch nemá rád, aby jeho milá zůstala mezi revolucionáři. Hm. Něco mne napadlo, Martine."
"Rád bych věděl, co."
"Komtesa de Latreau odjede z Paříže."
"U sta hromů! Dnes zemřou dva ševci!"
"Jak to?"
"Protože jsme dnes měli dvakrát stejný nápad. Nejdříve s tím famózním anglickým reportérem, a teď s komtesou!"
"S reportérem? Jak to?"
"No, nevydával jste se snad za tureckého zpravodaje?"
"Ano. Znáš ho snad?"
"Setkal jsem se s ním u otce Maina. Chtěl, abych mu celé dobrodružstyí vypravoval, a já jsem mu řekl, že jsem zpravodaj z Brazílie. To je jeden švec, který umře. A před chvílí, když si moje vlaštovička naříkala, že tady zůstane úplně sama a opuštěná, vzpomněl''jsem si na komtesu. Je nám přece trochu zavázaná. Mohla by se kvůli nám ujat mé malé opuštěné. Tak jsem si to myslel. A vy teď pronášíte stejnou myšlenku. To je ten druhý švec, který musí umřít."
"Hm! Ano! Myslím, že nebude těžké, aby se u komtesy našlo místečko pro tvou Alici."
"Ale kdo jí má Alici představit? Snad já?"
"Ne, já. Přenech to mně. Zítra mne očekává generál, a tak se mi už naskytne příležitost, milý Martine, abych se o tom zmínil."
257

"Ale pěkně důrazně, smímli prosit."
"To se rozumi."
"To by byla překrásná komanditní anebo spíše rekoman
ditní společnost!"
"Jak to?"
"No, rny dva a ony dvě. Já rekomanduji komtesu vám. Tímto způsobem se může stát, že po válce bude dvojí svatba, z které se budou radovat andělé v nebi - ale my dva ještě

více."
"Hm! Právě špatné by to nebylo. Ale nestavme v duchu zámky v budoucnosti, mysleme raději na přítomnost. Ohlédl jsi se po nějakém koni?"
"Na dnešní večer? Na to je ještě dost času! Hořím touhou, jak tato historie skončí. Bůh dává nerozumným rozum a rozumným nerozum!"
258

XX.
Večer krátce před devátou hodinou vjel Martin na koni do dvora, a Belmonte stál nahoře v pokoji u okna, aby kočár nemusel dlouho čekat. Revolver, zabiják a svítilničku ukryl v kapsách.
Přesně v určený čas přiharcoval kočár a zastavil před domem.
Belmonte rychle spěchal dolů a vstoupil do něho. Sotva se koně zase hnuli, vyjel Martin ze vrat, aby se pustil za kočárem.
Když Belmonte otevřel dvířka kočáru, aby vstoupil dovnitř, ozval se mu známý hlas dámy se závojem:
"Ach, monsiéur, už jste tady! Dobrý večer!"
"Dobrý večer, madame," odpověděl. "Poroučejte mi!"
"Ne, neporoučím, ale prosím, abyste vstoupil."
Seděla na jedné straně povozu. Belmonte se chtěl posadit na protějším sedadle, ale ona řekla:
"Ne, tak ne! Posaďte se vedle mne."
Poslechl. Mohla poposednout trochu více do kouta, ale neudělala to. Následkem toho seděl tak těsně u ní, že cítil její dech na své tváři.
Kočár se rozjel.
"Vaše myšlenky se dnes asi zabývaly zvědavými otázkami!" začala za chvíli.
"Zajisté, madame," odpověděl Belmonte.
"Chtěl jste asi uhádnout, kam vás dnes večer zavezu?"
"Nemohu popírat."
"Pak vás musím požádat, abyste byl velice diskrétní. Není právě nemožné, že malá, nepatrná, námi nepovšimnuta okolnost vám dá tušit, u koho se octnete. V tom případě se
259

spoléhá na vaši nejpřísnější mlčenlivost! Ale teď vás musím požádat, abyste si dal laskavě zavázat oči."
Vytáhla při tom kapesník.
"Nemůže mi to být odpuštěné, madame?" ptal se rychle.
"Rozhodně nikoliv!"
"A kdybych se tomu vzepřel?"
"Pak bych byla pohříchu nucená propustit vás z kočáru. Doufám však, že nebudete jednat proti naší dnešní úmluvě."
"Dobrá. Podrobím se. Prosím tedy!"
Obrátil se k ní obličejem a dáma mu zavázala oči tak, že nemohl nic vidět. A pak, ha, ucítil její ruce na svých ramenech. Přitáhla ho k sobě a políbila ho na rty.
"Tak!" řekla. "To budiž prozatím odměna za vaši poslušnost. Žádám však, abyste si samovolně šátek z očí nesundával!"
"Budu poslušný."
"Dejte mi své slovo, monsieur!"
"Máte je, madame."
Nato hovor utichl. Povoz jel ještě nějaký čas dál, nakonec se zastavil.
"Vystoupím první," řekla dáma. "Podáte mi ruku a já vás povedu!"
Dvířka se otevřela a dáma vystoupila. Následoval ji, vedený její ručkou. Slyšel, že se před nimi otevřely dveře. Kroky zněly, jako by kráčeli po kamenné dlažbě. Pak byli na schodech. Když je přešli, dáma se zastavila.
"Tak, teď vám sejmu šátek," řekla. "A od této chvíle mluvte jen potichu."
Sundala šátek a Belmonte viděl, že je na úzké chodbě, pokryté měkkými koberci, takže kroky nebylo ani slyšet. Svítilo tady jediné světlo v zelené skleněné kouli, takže jeho svit byl tlumený. Napravo i nalevo bylo několik dveří. Dáma, která byla ještě zahalená závojem, otevřela jedny z nich, a když vstoupili, zavřela je z vnitřku závorou.
Vedla ho několika nadmíru přepychově zařízenými komnatami do kabinetu, který nasvědčoval tomu, že to byl asi budoár vznešené dámy.
Záclony a zástěny byly z těžkého hedvábí, rovněž i povlak nábytku. Několik drahocenných, bujných obrazů zdobilo stěny a všude bylo plno drobnůstek a ozdobných předmětů neobyčejné ceny.
260

Dáma ukázala na křeslo a řekla:
"Posaďte se! Půjdu vás ohlásit."
Zmizela v protějších dveřích.
Belmonte se pátravě rozhlížel.
"Hm!" šeptal si. "To zařízení je více než knížecí! Dojista jsem u mladé zinky starého milionáře anebo aristokrata. No, počkáme!"
Usadil se v měkkých, kyprých poduškách a vdechoval sladkou vůni, kterou byla tato komnata nasycená.
"Jaká to zvláštní vůně?" ptal se v duchu. "Není to eau de mille fleurs, není to coeur de rose, ani jiná mně známá voňavka. Je pikantní, nadmíru pikantní!"
Po chvíli se dáma vrátila a řekla:
"Monsieur, musíte mít chvilku strpení. Dostavila se naprosto neočekávaná návštěva."
"Ale neopustíte mne zase?" ptal se jí.
"Má přítomnost je potřebná jinde. Tady jsou noviny, které vás zatím pobaví. Vzdálím se a prosím vás, abyste za mnou zavřel dveře závorou, aby sem snad náhodou nepřišel někdo nepovolaný. Vrátímli se, tiše zaklepu, nejdříve jednou, pak dvakrát a pak třikrát. To bude znamení, že to jsem já."
"Poslechnu vás, madame! Ale nemůže sem někdo vstoupit jinými dveřmi?"
"Ne. Tudy může přijít pouze ta dáma, která vás očekává. Doufám, že zůstanete tady a že se ze zvědavosti odtud nevzdálíte."
Pohrozila mu prstem a odešla z komnaty dveřmi, kterými přišli.
Zastrčil za ní závoru, posadil se a sáhl po časopisech, které ležely na stole.
"La Mode universelle," řekl, když je bral do rukou. "A tady zase La Toilette de Paris a tady La Mode Francaise. Jsem tedy u dámy, která chce být patrně v tomto oboru se vším obeznámená. Kdo asi je? Jsem opravdu neobyčejně zvědavý! Ukáže se mi se zastřenou tváří? Určitě!"
Začal převracet listy v jednom módním listě, dělal to spíše v rozčilení než ze zvědavosti. Při obracení listů vypadl veliký, hustě popsaný list.
"Psaní!" pomyslel si. "Ach, snad mne přivede na stopu.
Měl bych být vlastně diskrétní, ale v mém postavení takové
zásady neplatí... Podívejme se tedy!"
261

List neměl žádný nadpis. Bylo to pokračování dopisu, jehož přední list scházel.
Sotva však Belmonte spatřil podpis, vyskočil leknutím.
"Plukovník Stoffel!" šeptal si. "Opravdu? Je to on?"
Četl podpis znovu a přesvědčil se, že se nemýlil.
"Plukovník Stoffel, francouzský vojenský zmocněnec na berlínském dvoře! Plukovník Stoffel, který podrobně studoval pruské vojenství a následkem toho je naprostý nepřítel války Francouzů s námi? Co píše?!"
Belmonte četl. Jeho tvář, čím déle četl, jevila stále větší napětí. Když dočetl, založil opět list do časopisu, přetřel si rukou obličej, zhluboka si oddychl a šeptal:
"To je náhoda! Ano, Francie si přeje válku, plukovník pak před ní ze vší síly varuje. Důvody, které uvádí, nelze vlastně vyvrátit, ale budou jistě dost zaslepení, aby je neuznali. Tady jsem učinil objev, který má pro mne obrovskou důležitost. Ale kde to jsem? Komu asi plukovník posílá takové zprávy?"
Přikradl se tiše k protější portiéře a chvíli naslouchal.
"Všude ticho!" přisvědčil si. "Tady nikdo nebude... Podívejme se!"
Rozhrnul záclonu a spatřil pokoj, který byl zařízený skoro ještě nádherněji, než komnata, ve které se nalézal.
"Skutečně, nikdo tady...! Pližme se tedy potichu dál!"
Vstoupil a tiše jako stín šel po měkkém perském koberci k protějším dveřím.
Když tady naslouchal, zdálo se mu, že slyší hlasy.
"To bude asi ještě o pokoj dál," myslel si. "Mám se odvážit - nebo ne? Eh, co! Buduli zpozorován, nebudu tím přece vinen já! Neměli mne sem volat!"
Také následující pokoj byl prázdný, ale ve čtvrtém pokoji se ozýval hovor.'Tento pokoj byl oddělený nejen portiérou, ale i dveřmi od komnaty, do které Belmonte tiše vstoupil.
"Teď snad stojím před rozluštěním hádanky," myslel si. "Mám naslouchat? Rychle kupředu! Ale pro každý případ zastrčím závoru, abych nebyl překvapen."
Přikradl se ke dveřím a zavřel je závorkou, přičemž nezpůsobil ani nejmenší hluk. Pak přitiskl ucho na dveře a zaslechl dva hlasy, které se velmi živě bavily.
Byl to mužský a ženský hlas. První hlas mluvil skoro pokorně, druhý zněl ostře, podrážděně, mrzutě.

262

"Vy jste naprosto nesprávně informovaný, hrabě," slyšel Belmonte. "Vaší povinností přece bylo, abyste se lépe informoval!"
"Opovažuji se považovat se za dokonale informovaného. Průsak je v přesile."
"To říká také ten plukovník Stoffel. Ten však má německé jméno a schází mu vtip. Ministr vojenství zná naši válečnou pohotovost."
"Němec je také připravený."
"Chtěl jste snad říct Průsak."
"Nevylučuji ani jižní a střední Němce."
"Bah, těch se nikdo nebojí. Sas si váží tradic, které jej spojují se synovcem velikého císaře. Doufá, že zůstanou neutrální."
"Obávám se opaku."
"Bavory, Bádensko a Virtenbersko si samy navzájem nedůvěřují. Ty budou rozděleny a přemoženy."
"Povstanou jako jeden muž."
"Hrabě, vy jste samá nehoda! Ostatně napadneme nepřátele tak rychle, že budou úplně zaraženi. Nemají ani tušení o tom, že je chceme zaměstnat."
Belmonte slyšel lehké zakašlání a pak hrabě odpověděl:
"Jsem přesvědčený, že v Německu tuší anebo docela i vědí, co zamýšlíme."
"Z čeho tak soudíte?"
"Bismarck je - "
"Bismarck?" ozval se ženský hlas rychle. "Ten pruský zeman je medvěd, který snad může připravit rozpaky svou hrubou silou, nikoliv však jemnou myslí, důvtipem. Vím zcela jistě, že se znepřátelil s jižními Němci. Je ostatně ve své zemi tak velice zaměstnaný, že nás nemá čas pozorovat."
V tom okamžiku bylo slyšet, že se otevřely dveře a vzápětí hlas ohlašoval:
"Vévoda Gramont a ministr vojenství."
"Ať vstoupí!"
Ozvaly se kroky, pak nastalo na chvíli ticho, které bylo jistě vyplněné tichými poklonami. Pak se ozval ženský hlas:
"Messieurs, hrabě Darn požádal zcela neočekávaně o slyšení. Přináší mi zprávy, které považuje za nanejvýš důležité, a tak jsem vás dala zavolat, abyste mu dokázali opak. Excelence, povězte, jsmeli připraveni k válce nebo ne."
263

Tato otázka byla patrně pronesená k Leboeufovi. Ihned odpověděl:
"Můžeme začít každou chvíli."
"Hrabě Darn tvrdí, že jsou Němci silnější."
"Tomu se rozhodně musím opřít. Hluboce sahající reforma naší armády nás udělala neobyčejně mocnými. My se nepotřebujeme bát nepřítele. Prohlásímeli dnes válku, zítra zaplavíme Porýnsko, pozítří ovládneme jižní Německo a den nato se pustíme k Berlínu."
"Slyšel jste, hrabě? A vy, vévodo, jste rovněž tak přesvědčený o vítězství?"
"Naše diplomacie šla nejméně stejným krokem s vývinem armády. Začněme co nejrychleji, dřív, než se Prusku podaří zajistit si jižní Němce! Saska se nemusíme obávat."
Vtom Belmonte zaslechl, jak se znovu otevřely dveře.
"Ach, můj choť!" zvolal ženský hlas.
Současně se však slídilovi zdálo, že byla stisknuta klika u dveří... Byl nesmírně rozčilený, ale zároveň viděl, jak hrozné nebezpečí mu hrozí... Proto závoru tiše odstrčil a rychle odešel, odkud přišel.
Tady se teprve zastavil a zhluboka si oddychl, jako by přestál nesmírnou námahu.
"Sním snad?" ptal se v duchu. "Byl to hrabě Darn, svržený ministr, muž míru. Dále to byl vévoda z Gramontu, jeho nástupce, který si přeje válku, a nakonec Leboeuf, ministr vojenství. Ale kdo byla ta dáma? A kdo je ten ,choť, který k nim vstoupil?"
Potřásal hlavou a začal prudce přecházet po komnatě, jako by byl doma ve svém pokoji.
Náhle se zastavil, udeřil se rukou do hlavy a řekl:
"Saprlot! Znamení, které mám dát Martinovi! Málem bych na ně zapomněl."
Přistoupil k oknu, rozhrnul záclonu a podíval se z něho.
Dole spatřil čtyřhranný dvůr, osvětlený plynovými plameny.
"To je nepříjemné. Tady na dvoře povoz nezastavil, tady Martin nebude a nemůže být. Je tedy nemožné dát mu znamení, jedině že bych se odvážil dozadu."
Zatajil se mu dech... Někdo tiše zaklepal na dveře, jednou, dvakrát, pak třikrát... Smluvené znamení...!
Otevřel.

264

Vstoupila dáma, zahalená závojem.
"Nudil jste se, monsieur?" ptala se ho.
"Naděje, že vás opět spatřím, mi k tomu nedala čas, madame," odpověděl.
"Mne? Myslím, že jste očekával jinou."
"Samozřejmě. Ale přece jsem věděl, že přijdete i vy."
"No, stalo se to dříve, než jsem si myslela. Musím vás prosit za prominutí, monsieur. Dáma, která si vás přála vidět, je náhle jinak zabrána "
"Zajisté pánem, který je rozmilejší než já," zažertoval.
"O tom není ani řeč. Ale zamýšlené dostaveníčko se dnes pohříchu nemůže uskutečnit. Bylo mi uloženo, abych vás zavezla zpátky."
"Ale co kdybych si přál zůstat tady?"
"Nebudete si to přát. Jako kavalír si budete vážit rozkazu dámy."
"To ovšem budu. Ale mám také ještě něco."
"Co?"
"Připomenu vám záruku, kterou jste mi nabídla."
"Jak jste ukrutný. Nejsem s to vám nahradit dámu, jejíhož spatření se pro dnešek musíte zříct."
"Jsem přesvědčený, že ta dáma nemá vlastnost, kterou na vás pozoruji. Mluvili jsme o náhradě, a tak musím trvat na tom, abych ji nemusel postrádat."
Vzala ho za ruku, stiskla ji a odpověděla.
"Přiznám se vám, že bych ráda svému slovu dostála, ale přece vás musím odmítnout. I já jsem náhle zaujatá jiným způsobem, takže mi nezbývá ani okamžik času, abych splnila svůj slib. Mám sotva tolik času, abych vás odtud odvezla."
"Do mého bytu?"
"Tak daleko ne. Opustíte můj povoz už dřív. Ale povězte, patří vám snad zítřejší večer?"
"Samozřejmě! Je mým vlastnictvím."
"Smím tedy pro vás přijet?"
"Ano."
"Půjdete tedy se mnou?"
"S největší radostí, madame."
"Dobře tedy. A teď pojďte!"
Vyvedla ho opět na úzkou chodbu, kde mu zavázala oči.
Za několik okamžiků seděl v kočáře, který ihned odjel. Opřela se o něho, asi očekávala milostný projev, ale on se choval naprosto lhostejně.
265

Nakonec mu sejmula šátek a řekla:
"Teď už smíte zase vidět. Povězte mi, zda byste našel místo, kde jste se dnes octl?"
"Snad, madame."
"Ach! Vy tušíte, kde jste byl?"
"Ano."
"Nokde?"
"Dovolte, abych na vaši otázku neodpověděl. Toto mlčení vám dokáže, že jsem hoden toho, abych se směl zase zítra vrátit tam, kde jsem dnes marně očekával splnění sladké naděje."
"Máte pravdu. Jsem přesvědčená, že ani netušíte, kde jste byl, ale rozhodně bude lépe, nebudemeli o tom ani mluvit. Tedy na shledanou zítra večer! Prosím tady už vystupte!"
Dorazili na roh ulice.
Dáma zatáhla táhlo v kočáře, kočí zastavil a Belmonte vystoupil. Rozloučil se s ní políbením ruky.
Stál a díval se za ekvipáží, když mu někdo zaklepal na rameno.
Rychle se otočil.
"Ach, Martin!" zvolal. "Ty jsi tady? Jak přicházíš na tento roh?"
"Právě tak jako vy, pane agente s vínem."
"Jak to?"
"Inu v kočáře."
• "Ty jsi jel v kočáře?"
"Ano, dokonce ve vašem." ,
"Pojď! Začínají nás pozorovat."
Ubírali se dál a Belmonte se vyptával:
"Ty jsi tedy seděl asi vzadu za vozem?"
"Ano. Ovšem milejší by mi bylo, kdybych seděl uvnitř. Vzadu mne to důkladně rozdrkalo."

"Ale kde máš koně?"
"Koně? Hm! Myslíte snad, že jsem ták hloupý, abych stál s koněm na stráži? Když jste s dámou zmizel za dveřmi, zavolal jsem si posluhu a dal jsem ho odvést pravému majiteli. Bylo to spojené s vydáním, ale mám za to, že mi aspoň polovičku nahradíte."
"Nesmysl, ale víš snad, kam jsem byl zavezený?"
"Samozřejmě!"
"No?"
"To sám netušíte?"
266

"Ale ano. Podle různých příznaků soudím, že jsem byl v Tuileriích."
"Tak je! Povoz zastavil u úzkých postranních dveří. Zdálo se, že bylo v okolí umy sině několik plynových svítilen zhasnuto."
"Podařilo se ti tedy sledovat mne?"
"Samozřejmě. Koně jsem poslal zpátky, sám jsem zůstal, i když jsem si v duchu říkal, že vám nebudu moct nijak prospět. Tuilerie nejsou místo, kde bych vás mohl zachránit, kdyby s vámi špatně smýšleli."
"To je pravda. A pak jsi se posadil vzadu za vozem?"
"Ano. Udělal jsem to jako pravý berlínský ševcovský učedník. Vidíte, co pro vás podstupuji. Užitek z toho ovšem nemám. Hubičjcy jste dostal vy sám."
"Pak se notně mýlíš!"
"Mýlím? Nebylo z toho nic?"
"Ne. Přišla neočekávaná překážka a já musel jít."
"To je hezké! To si dám líbit. To já jsem onačejší chlapík. Vrátil jsem se s jinou, než jak jsem přišel. Přišel jsem na koni a vrátil v ekvipáži. Tedy jste tu dámu ani nespatřil?"
"Ne. Ale zítra má být dohoněno, co bylo dnes zameškáno."
"Sakra! Myslím, že zítra budeme přes hory a doly?"
"Ano, budeme. Nemám ani čas, ani chuť, abych v tomto dobrodružství pokračoval."
"Výborně! Aspoň si zachráníme kůži. Ale máte snad aspoň tušení, kdo může být ta dáma?"
"Hm! Nechci teď o tom mluvit, tím méně pak tady na ulici. Pospěšme si. Mám mnoho psaní a ohlašování. Rozloučil jsi se se svou vlaštovkou nadobro?"
"Čemu říkáte rpzloučení? Já bych se k ní nejraději hned vrátil, ale co nemusí být, to neudělám. Vy budete psát a já sbalím zavazadla. Do rána budeme hotovi."
–
Dopoledne se Belmonte odebral ke generálovi Latreauvoi. Ten ho přijal sám a dal mu list na velitele Met, jak mu slíbil.
Latreau mu řekl, že jeho dceři je dnes nevolno, a proto nevychází ze svého pokoje, ale očekává, že ji navštíví, aby mu mohla ještě jednou poděkovat.
Belmonte se tedy rozloučil s hrabětem a odebral se do Ellina pokoje, kde byl ihned ohlášený.
Očekával, že nemocná bude ležet. Ale když vstoupil, stála
267

ustrojená u okna a její vzhled byl tak dobrý, jako by se už úplně .zotavila z útrap posledních dvou dnů.
Její oči se na něho vřele upřely.
Podala mu ruku, kterou přitiskl ke rtům, a řekla:
"Přicházíte, monsieur, abyste odešel, ale doufám, že si neřekneme sbohem na věky!"
"Byl bych šťastný, kdyby mi osud dovolil, abych se vám směl ještě jednou představit," odpověděl hlasem pokud možné nejlhostejnějším.
"Doufejme, že se tak stane. A kdyby se tak nestalo myslím osobně - pak aspoň prosím o dovolení, abych vám poskytla jinou příležitost, jak byste mne viděl. Byl byste tak laskavý a přijal byste ode mne tuto malou upomínku?"
Rozepjala ze své šíje řetízek. Na řetízku visel drahocenný, démanty vykládaný medailónek. Otevřela ho a podala mu ho. Spatřil její podobiznu, malovanou na slonovině. Podoba byla nesmírná.
Tento dar ho tak překvapil, že v prvním okamžiku nenašel slova, kterými by projevil svůj pravý pocit.
"Milostivá komteso!" řekl a ustoupil o krok. "Takové milosti nejsem hoden!"
"Že ne? Vy, ochránce mého života?"
Upřela na něho své krásné oči.
Stála před ním ne jako by mu dar podávala, ale jako by ho prosila. Viděl, že ji jeho slova bolela.
"Opravdu byste mi nesplnil mou prosbu?" ptala se a podávala mu řetízek i

medailon.
"Je to drahocenné, příliš drahocenné."
"Pro tyto kameny, monsieur Belmonte? Bah! Ale -jak si přejete! Nemluvme už o tom!"
Jak rád by jí řekl, že pro něho démanty nemají žádnou, pražádnou cenu vedle toho obrazu!
Obrátila se od něho napůl zarmoucená, napůl pohněvaná.
V tom okamžiku bylo v jejím krásném líci něco víc, mnohem víc než pouhé zklamání. Bylo mu tak divně, že ani nevěděl, kde nabral odvahu. Sáhl do kapsy, vytáhl malou,' ozdobnou tobolku a řekl:
"Milostivá komteso, nesmím vás urážet Poslechnu vás, ale prokažte mi tu milost, že i moje podobizna smí zůstat u vás."
Její líce se náhle vyjasnily. Rychle se k němu obrátila a řekla:
268

"Máte také podobenku? Fotografii? Dobrá, monsieur, vyměňme šije!"
Vzala fotografii z jeho ruky a on medailónek z její. Dobře ho schoval a řekl:
"Odvažuji se jen proto, že tak poroučíte, mademoiselle. Tento bohatý dar mi brání v prosbě, kterou jsem k vám chtěl vznést."
"Vy jste si něco přál? Rychle, mluvte rychle!"
"Týká se nevěsty mého sluhy - "
"Ach, ten dobrý muž má nevěstu? Je tady v Paříži?"
"Ano. Tady na tomto lístkuje uvedeno její bydliště. Je to milá, dobrá dívka a neměla na širém světě nikoho, na koho se mohla spolehnout, než na svého bratra. Ale mluví se o válce, a tak se bojí. Milostivá komteso, odvažuji se mnoho, ale chtěl bych si vyprosit ochranu pro Alici."
Kynula mu vlídně a odpověděla:
"S radostí, s velkou radostí! Poskytnu jí ji. Promluvím s ní co možná nejdříve. A při této příležitosti vám neopomenu podat zprávu, která se týká Číšnice Sally. Nemýlímli se, byla vaší chráněnkou?"
"Skoro by se tak mohla nazývat. Prosil jsem ji o pomoc, když se jednalo o to, abyste byla vyrvána z krčmářových rukou, a slíbil jsem jí - - "
"Vím, vím! Dědeček se už postaral o to, že mohla vyhledat svého bratra, aby jí byla poskytnuta možnost k nápravě existence."
"Děkuji vám z celého srdce, milostivá komteso! Za jedno přání mi tedy byla splněna dvě. Bůh vám žehnej! Bůh vám žehnej!"
Uchopil její malou, čarovně krásnou ručku a přitiskl ji ke rtům. Neodtáhla mu ji, i když políbení trvalo déle, než bývá zvykem.
A pak šel.
Dívala se za ním, když se ubíral ulicí, a její ňadra se dmula hlubokým vzdechem. Sama nevěděla, proč tak dlouho a konejšivě tiskne na své srdce ruku, v které dosud držela jeho podobiznu...
269

Část druhá. XXI.
"Tharandt! Jedna minuta!"
Tak volali průvodčí vlaku při otvírání dveří u vozů.
"Pivo, koňak, housky se šunkou!"
Tak volal číšník, který spěchal s košem plných sklenic
podél vlaku.
Z dvou oddílů téhož vozu, ale oddělených od sebe stěnou, vystoupili dva cestující.
Jeden z nich byl vysoký a silný, byl oblečený do šedivých, přiléhavých kalhot, sametové kazajky a tak zvaného uměleckého klobouku.
Druhý byl malý a neobyčejně tlustý, i když mu bylo sotva - stejně jako prvnímu cestujícímu - více než šestadvacet nebo osmadvacet let. Na hlavě měl obrovský kalabréský klobouk, jehož střecha stačila, aby uchránila celou rodinu před deštěm nebo slunečním úpalem.
Vysoký muž se ještě obrátil do vozu a vytáhl odtud veliké desky a slunečník. Tlustý se rovněž obrátil a také z vozu vytáhl obrovské desky a slunečník. Oba se prudce otočili, protože v tom okamžiku bylo už potřetí zazvoněno, a při té příležitosti vjel dlouhý slunečníkem do obličeje tlustému, a tlustý slunečníkem do břicha dlouhému.
"Pane! Dejte si pozor!" zahřměl muž s uměleckým kloboukem.
"Já jsem třikrát tlustší než vy!" odpověděl muž s kalabréským kloboukem. "Lze mne tedy třikrát spíše vidět než vás, jste tedy vy ten, kdo si nedal pozor."
"Mlčte! Jste osel!"
270

"Ano, tlustý, a vy dlouhý. To je jasné jako nákyp!"
Pohlíželi si vzájemně zlostně do očí.
Vtom stroj pronikavě zapískl, vozy se hnuly a oba cizinci, kteří stáli velmi blízko u vlaku, zděšeně uskočili, jeden vpravo a druhý vlevo kolem číšníka, který chtěl právě běžet kolem nich. Sklenice, láhve, talíře, housky se šunkou - vše se rozletělo po zemi.
Oba cestující zprvu oněměli leknutím i hněvem, zpod střech klobouků na sebe zuřivě pohlíželi. Číšník se rychle vzpamatoval a zvolal:
"Pánové, tu nehodu jste způsobili jedině vy. Šest sklenic ležáku, pět koňaků, čtyři namazané chlebíčky se šunkou a studenou pečení, pak láhve, sklenice a talířky dohromady jeden tolar, pětadvacet grošů a devět feniků!"
Při těchto důrazně pronesených slovech nastavil obě ruce, aby peníze co nejdříve přijal.
"Šest sklenic ležáku?!" zvolal umělec.
"Pět koňaků?!" křičel kalabrésan.
"Čtyři chlebíčky?!"
"Se šunkou a pečení?"
"Ano, pánové!" odpověděl číšník. "Panstvo mi dosvědčí, že jste mne porazili!"
Při tom ukázal na obecenstvo, které se v tom okamžiku shromáždilo na místě neštěstí. Všeobecný souhlas a kývání hlavou to potvrzovalo.
"Já jsem to nebyl!" řekl dlouhý.
"A já ještě méně," mínil tlustý. "Moje břicho nemá žádné hrany, na kterých by mohli uvíznout číšríici."
"Pane! Byl jste to vy!"
"Pane! Byl jste to vy!"
"Mořbleu! Víte, kdo já jsem?"
"Hm! Asi nic moc!"
Při tom pohlédl muž š kalabréským kloboukem nanejvýš opovržlivě na muže s uměleckým kloboukem.
Tento se nesmírně pohněval a zvolal:
"Jmenuji se Haller a jsem malíř!"
"Snad malíř pokojů?"
"Nikoliv. Umělecký malíř! Jsem ze Štutgartu!"
Tato slova způsobila, že se tvář malého, tlustého muže vyjasnila. Řekl hlasem už mnohem méně zlostným:
"Pane, já jsem také malíř!"
"Malíř pokojů?"
271

"Ne. Umělecký malíř. Můj zamilovaný genre jsou podobizny dobytka." "Odkud jste?" "Z Berlína!" "Jak se jmenujete?"
"Vy ještě neznáte mé jméno? Jmenuji se Hieronymus Aurelius Schnefřke. Jsme tedy kolegové, pane!"
Z tváří tlustého umělce už zmizel všechen hněv. A zdálo se, že tato okolnost dlouhého umělce dojala. "Ano, kolegové," přisvědčil. "Co chcete v Tharandtu?"
"Chci vidět ‚svaté síně'." "Já také! Půjdeme tedy spolu, pane kolego?" "Je mi to vhod."
"Dobrá! Zaplaťme tedy tomu nešťastníkovi společnou rukou!" "Souhlasím."
"Připadá tedy na každého muže sedmadvacet grošů, devět a půl feniku. O tu půlku si zahrajeme kulečník. Nebo ne?" "Souhlasím."
"Dobrá! Nastavte ruku, číšníku! Tady je popel. Ale podruhé se netočte tak blízko kolem nás, zvlášť, když člověk nemá na zádech oči. To je jisté jako nákyp. Pojďte, můj nejlepší pane kolego!"
Tlustý vzal desky a slunečník pod levé rámě a dlouhý pod pravé. Obě prázdné ruce nazahálely, těmi se vzali pod paží a vzdálili se z nádraží, provázeni veselým smíchem diváků. Haller byl vznešený, aristokratický, ale jeho obličej jevil přísný, dobromyslný výraz. Zdálo se, že je s tlustým úplně usmířený.
"Vy jste tedy z Berlína?" ptal se ho při chůzi. "Ano, pane kolego!" "Jste tam známý?" "Velmi dobře!" "Znáte Kónigsauovu rodinu?" "Ale ano, velmi dobře! Vždyť u těch lidí bydlím." "Aj! Opravdu? To se mi výborně hodí! Mají dědečka?" "Tak je!"
"A dceru? Velice hezkou dívku?" "No, hezká je, ano," mínil kalabrésan a mlaskl jazykem. "Mohl byste mne do té rodiny uvést?"
272

"S největší radostí, nejvzácnější pane kolego. Kdy přijedete do Berlína?"
"Pojedu tam už zítra dopoledne."

"Hrome, já také! Ne, my se přece hodíme k sobě! Nás určitě svedl osud pro nějaký veliký, vznešený účel!"
"Skoro to tak vypadá."
"Pojedeme zítra spolu?"
"S radostí!"
"A dnes užijeme společně tharandtské ,svaté síně'!" "I to je mi vhod."
"A teď zatočíme sem do této hospody, abychom svou známost něčím mokrým zalili!"
"Připojuji se i k tomu."
Vstoupil do restaurace a poručil si láhev vína. Malý chtěl využít právo přednosti, že ji zaplatí, ale také dlouhý chtěl zaplatit, a tak se nakonec dohodli, že ji zaplatí napůl.
"Vy tedy bydlíte u Kónigsauových?" ptal se Haller, když se zase rozhovořili.
"Ano! Už dlouho." "Přichází tam někdy Moltke?" "Moltke?" ptal se tlustý udiveně.
"Ne." "Nebo Bismarck?" "Ne. Nikdy."
"Nebo tam přicházejí jiní vyšší důstojníci a diplomati?" "Nevěděl bych, proč. Co by tam chtěli? Takoví lidé si nakupují rukavice ve velkém a nedají šije nikdy barvit." "Rukavice?"
"Ano. Kónigsau je barvíř rukavičkářských kůží." "Barvíř řukavíčkářských - ?"
"Ano! To je jisté jako nákyp!"
"Ó běda! Mám na mysli jinou Kónigsauovou rodinu. To je důstojnická rodina."
"Ach, tak! Hm, tu neznám, ne, pohříchu."
"No, však nebude těžké nalézt ji."
"Zajisté ne! A vy si přejete být do ní uvedený?"
"Ano. Je to v Berlíně snadné?"
"Velmi snadné! Berlín není Londýn a Průsak není Angličan. Budeme hledat. Snad najdeme tu důstojnickou rodinu v Charlottenburgu nebo na Zaječí stepi. Tam se dělá známost nejsnadněji. Vypůjčíte si na okamžik kapesník, to je celý úvod. Najíme se, než se pustíme k ,svatým síním'?"
"Už jsem dnes snídal."
273

"Já už snídal potřetí. Se čtvrtou snídaní mohu ostatně počkat, až se dostanu do lesa. Tam bude řebříček, šťovík a řeřicha a to jsou moje nejmilejší kompoty k housce se šunkou. Já mám plné kapsy krajíců. Při studijním uměleckém výletu člověk nesmí trpět hlady."
"Vy chcete dnes kreslit?"
"Samozřejmě! Ano! Vždyť proto jedu k ,svatým síním'."
"Myslím, že jste malíř zvířat?"
"To jsem! Však se tam najde něco živého, nějaký slepýš, pulec nebo turistická rodina. Půjdeme?"
"Souhlasím!"
Zanedlouho se ubírali nahoru k lesu.
Haller se tvářil srdečněji, než jindy býval. Malý tlustý umělec byl nanejvýš dobrý společník a při zábavě s ním Haller záhy poznal, že to není nepatrný člověk, ale že má před sebou velmi znamenitého umělce.
"Na vás je něco jakoby vojenského," mínil malý tlustý umělec svým humorným výrazem. "Člověk by vás mohl považovat za důstojníka. Byl jste voják?"
"Ano."
"Já také!"
"Vy?" ptal se Haller a udiveně změřil tlustou postavu svého průvodce.
"Ano! Přivedl jsem to dokonce i na poddůstojníka. Šlo mi to nesmírně k duhu, jak vidíte. Můj objem se nemusí schovávat. Ale, prosím vás, zabočme přece trochu do křoví. Snad se tu najde nějaká krásná skupina stromů anebo něco podobného pro naše tužky. Něco odtud musím přinést!" .
Byl navzdor své neobyčejné tloušťce velmi dobrý běžec, také dovedl dobře slézat stráně. Haller bystře vykročil, ale malý tlustý muž mu byl stále po boku.
Byl neobyčejně krásný den.
Slunce žhavě pálilo, i když ještě nebylo tak pozdě. V lese se míhal sluneční jas větvemi. Okraje mladého listí se barvily zlatem. Lesní vůně osvěžovala plíce, zpěv ptáků zněl z větví a z dáli zaznívaly zvučné, veselé lidské hlasy.
Jen z dáli?
Ó nikoliv!
Oba umělci se bezděky zastavili.
Docela nablízku, právě před nimi, se ozval neobyčejně příjemný ženský hlas. Byl to altový hlas, ale zvláštního, zvonivého zvuku.
274

"Poslouchejte!" šeptal malý. "To je buď čteno nebo deklamováno. Jsou to verše.

Podívejme se, kdo to je."
Pustili se do řídké bukové houštiny a ocitli se na kraji malé kotliny. Dole na úpatí stráně bylo několik mechem porostlých kamenů a tady seděly dvě dámy, zabrané do své \ zábavy.
Jedna z nich už nebyla mladá, ale bylo na ní vidět, že musela být velice krásná. Její obličej byl bledý, vznešených výrazů a jevil ten stálý nádech těžkomyslnosti, který bývá vždy následkem tajného žalu. Úbor této dámy, i když jen turistický, byl přece bohatý.
Druhá byla mladá, skutečná krasavice, vysoké a plné postavy, plavovlasá a sněhobílé pleti. Její šaty byly nanejvýš prosté. Ani na klobouku, který právě odložila, neměla květiny ani stuhy. Držela v ruce knihu, z které četla,
"Aristokratka nejčistší krve, o to bych se vsadil," šeptal malý muž.
"A ta mladší je vychovatelka, společnice, předčítatelka," dodal dloubán.
"Možná! To je krásná skupina! Začneme?"
A přitom významně mrkl na své desky.
"Já bych maloval," odpověděl Haller, "ale tady by nás mohly snadno zpozorovat."
"Zalezeme sem napravo. Tam vyčnívá notný kus přes okraj, za to se můžeme schovat."
Jak řekli, tak také udělali.
Plížili se naznačeným směrem, pohodně se uvelebili a začali kreslit.
"Co asi předčítá?" ptal se Haller.
"Řekl bych, že to jsou Gerokovy .Palmové listy'," odpověděl Berlíňák. "Ano, poslouchejte! Právě čte vyznání jara."
"Až když svět boží v jarním jasu tone, kdy svěží zeleň zaplavuje lada, kdy sníh květů pučí ze suchých větvi a jásot ptactva se nese k nebi tu zase doufám a nevěřím zase v splněni posledních prorockých spisů, s rachotem svět náš, prosáklý hříchy, v plamenech shoří a rozpadne se."
"Výborně, výborně!" šeptal malý muž. "Jaký to důraz,

jaká horoucnost výrazu! Podívejte se, jak se jí rozpálily tváře a jak - Tisíc láteř a blesků! Na mou věru, tomuhle se říká skluzavka!" '
Ve svém nadšení se zvedl a odvážil se příliš blízko ke kraji. Na okraji byl volný, přečnívající kus trávy s trochou prstě. Dokud byli od něho vzdálení, bylo dobře, ale teď, kdy vstal a udělal ještě krok a nahnul se kupředu, nemohl drn udržet jeho neobyčejnou tíhu, povolil a letěl dolů...
"Hohó! Hurá! Já se přece jen pevně držím!"
Při těchto slovech natáhl malý tlustý muž ruku, a když už už padal, zachytil se za nohu svého sedícího dlouhého kolegy.
"Mille tonnerres!" vykřikl kolega. "Vždyť mne strhnete s sebou do laviny! Stůjte, tlustý, zadržte! Brrr! Eh!"
Ano, nebylo už pohříchu možné zastavit se, lavina letěla dolů ze stráně.
Obě dámy neměly ani tušení, že jsou pozorovány. Malá kotlina jim byla chrámem a básníkovo slovo evangeliem. A tato velebná nálada byla teď tak všedně a násilně přerušena výkřiky, které se ozývaly nahoře nad nimi.
Nanejvýš polekány vyskočily ze země a ohlédly se nahoru. Co viděly, nebylo nic povznášejícího.
Hromada prsti, písku a kamení se nahoře na kraji stráně utrhla a letěla dolů a v této směsici se koulel, házel, točil a smýkal tlustý muž, který křičel, funěl a úpěl. Každého křoví, každého kořene, kolem kterého padal, se chtěl zachytit, ale marně. Proto se u něho rychle střídaly různé projevy a výkřiky strachu, naděje a vzteku.
"Stůj! He, hú, ho! Už tě mám! Ouha! Zase letím dál! Bože, odpusť mi mé hříchy! Hopsá! Je! Fuj tajxl! Aj, tady je pařez! Chyť se ho, tlustý! Hec, nešlo to! Jemináčku! Utečte tam dole, ženušky! Teď jedu já! Nalevo, tlustý, ještě víc, jinak si zlomíš vaz a nohy! Tak! No, zeje tomu už konec!"
Tak se dostal shora dolů do kotliny. Prudkost pádu byla tak veliká, že se zakutálel až k oběma dámám, které ani nevěděly, majíli utéci nebo zůstat tady..Právě před nimi se zarazil, roztáhl se, špinavý a uprášený, roztrhaný a odřený a řekl: i
"Nejponíženější služebník, vzácné dámy! Přeji vám šťastný odpočinek. A hned se také představuji: jsem pan Hieronymus Aurelius Schneff Ježíši Kriste, kdopak to ještě za

mnou tak pospíchá? No takováhle nadílka! Copak tomu nebude brzy konec?"

Haller se totiž nahoře udržel trochu déle, ale přece jen i u něho platil osudný zákon tíhy. Přiletěl dolů s hlukem a vrazil do tlustého s takovou prudkostí, že se tento zakoulel ještě notný kus dál, a než zůstal ležet, ještě několikrát se převrátil.
Dlouhý se rychle posbíral a poklonil se dámám. Cítil se skoro uražený, když spatřil v líci mladší dámy skoro posměšný úsměv, když na něho malý tlustý muž ze země volal:
"Uteč, křesťane! Podívej se jen na svoje kalhoty! Napřed pod koleny a vzadu!"
Úzkým Hallerovým kalhotám se ovšem dařilp mnohem hůř než Berlíňákovým kalhotám. Podíval se polekaně dolů, spatřil, že mu obě kolena vyčuhují z hroznych trhlin - obrátil se a v nejbližším okamžiku zmizel v křoví.
Teď se teprve tlustý zvedl ze země. Byl tak směšný, tak komický, že si obě dámy mohly zachovat vážnost jen s největší námahou.
"Schneffke jsem chtěl prve říct, mé dámy, ale vtom se přivalil tento dloubán po skluzavce a přerušil miie. Hieronymus Aurelius Schneffke, umělecký malíř. Navštívenky jsem nejspíš po cestě ztratil. Je to bezbožná příhoda. Podívejte se jen na můj deštník, tady leží! Ten má jen nadobro roztlučené kosti, kůže z něho úplně zmizela."
Jeho kreslící sešit s ním prodělal celou tuto cestu. Ležel na zemi, pošpiněný, rozedraný a roztrhaný. Mladší dáma se po něm ohlédla, rychle se shýbla a zvedla ho, aby si prohlédla list, který byl právě navrchu.
"Ach, hleď, tetinko, to jsme my!" řekla. "Naštěstí osud tuto krádež co nejrychleji potrestal. Pojď, budeme pokračovat ve své procházce."
Vytrhla list se skicou, roztrhala ho na malé kousky a rozhodila je. Pak s druhou dámou opustila kotlinu.
"U sta hromů!" bručel tlustý za nimi. "Je pyšná jako Španělka! To je předčítatelka! Ale neříkala jí teto? Hm? Asi ne! Přeslechl jsem se. V hlavě mi bručí jako v base. Kdepak asi vězí pan kolega? Ach, tady je!"
Haller zmizel před dámami studem. Teprve teď vyšel z křoví.
277

"Proklatá příhoda!" láteřil. "Příšerná historie! Taková dívka! Tak čarovně krásná! Můj ideál je nalezen, konečně nalezen! A praskly mi při tom kalhoty."
"Na obou kolenou a ještě vzadu. Ale to je přece lepší, než abyste našel kalhoty a ideál by praskl. Váš slunečník a desky jsou ještě nahoře. Jste na tom lépe než já! Mně se zkazilo všechno!"
"Ano, to je útěcha. Mám náčrtek té sličné hlavy, získal jsem skicu té skvostné postavy. Nevíte, kdo to byl?"
"Ne. Ale můžete za to jen vy sám."
"Jak to?"
"Začal jsem se jim právě podle všech pravidel slušnosti a dobrého mravu představovat, když jste shora přiletěl a spletl mi celý koncept. Dámy by byly nuceny říct mi také svá jména."
"Možná, že je ještě uvidíme. Teď se především jedná o to, abychom se zrestaurovali. Snad bude v Tharandtu krejčí, který bude mít na skladě to, co potřebujeme."
"Doufám. Ale v Tharandtu se takto nesmíte ani ukázat. Proč nosíte tak úzké kalhoty?"
"Pojďme tedy zatím spolu, já zůstanu nedaleko městečka a budu na vás Čekat."
Tak to také udělali.
Očistili se, pokud bylo možné, a pustili se k městu. Haller zůstal v lese a tlustému později umožnil, že se mohl ukázat opět mezi lidmi. Radost z výletu však měli zkaženou. Rozhodli se, že pojedou nejbližším vlakem do Drážďan, odkud chtěli zítra odjet do Berlína."
Na nádraží byli nuceni čekat na vlak.
"Kterou třídou pojedeme, nejvzácnější pane?" zeptal se Schneffke.
"Hned zajistím lístky."
Seděli v restauraci a poručili si pivo.
HaUer šel a přinesl dva lístky první třídy.
"Proklatě!" řekl Berlíňák. "Na takovou noblesu není moje peněženka zvyklá!"
"Moje však ano! Přál jste si, abychom zůstali pohromadě až do Berlína "
"A v Berlíně také!" přerušil ho tlustý. "Líbíte se mi, ačkoliv se vaše kalhoty příliš neosvědčily, a bude mi milé, když se ani v Berlíně sobě neztratíme z očí."
278

"Mně je to vhod, ačkoliv na skluzavce i vaše kalhoty notně utrpěly. Mámeli však zůstat pohromadě, pak jste nucen přizpůsobit se mým zvykům. Já jedu pouze první

třídou."
"Hm!" smál se tlustý. "V které třídě jste to vlastně jel tam venku v lese? Ostatně prosím, abyste mi řekl, kde se v Drážďanech ubytujete."
"Sám dosud nevím. Přišel jsem ze Saské Kamenice a koupil jsem si lístek jenom do Tharandtu, abych se podíval na ,svaté síně'. V Drážďanech jsem ještě nikdy nebyl."
"A já přišel z Flóhatalu, které je známé svými krajinářskými půvaby. Tady jsem vystoupil, aby se mi dostalo vzácného požitku, že jsem se mohl jednou klouzat také bez ledu. Ubytuji se v ,Trubačově zámečku'."
"To je hotel?"
"Ne. Jen hostinec!"
"Bah!" zvolal Haller opovržlivě. "Kdo se tam schází?"
"Prostřední stav."
"Umělec nenáleží k prostřednímu stavu. Neznáte snad nějaký přední hotel?"
"Hotel de Saxe nebo U města Říma na Novém trhu."
"Půjdeme tedy do hotelu de Saxe."
"Jakže? Já také? Bůh uchovej!"
"Proč?"
"Protože moje kapsa pohříchu také náleží jen k střednímu stavu."
"To není žádný důvod. Zůstaneme pohromadě, já účet zaplatím.
"Safraporte, tahle předehraje famózně komponovaná! Ale, nejdražší pane kolego, to jste se opravdu tak do mne zbláznil, že mi přinášíte takovou oběť?"
"Vždyť tyto nepatrné výdaje nestojí ani za řeč. Jsem hojně zaopatřený penězi na cestu. Líbíte se mi, a pak jsem ještě nikdy nebyl v Berlíně, a tak si myslím, že mi tam snad budete moct prospět."
"Mám vám tam snad také opatřit nové kalhoty? Jsem vám s radostí k službám. A přitom je ještě veliké štěstí, že v Berlíně nejsou ,svaté síně'. Zažiji sice velmi rád malé dobrodružství, ale omnibusová jízda bez omnibusu není přece právě příliš příjemná, zvláště utrpíli přitom pasažér před dámami ostudu. Stará byla zajímavá. Jaká to jemná, duchaplná, aristokratická tvář! Ale společnice byla přece jen ještě roztomilejší. Daleko roztomilejší. Líbila se vám?"

Haller pohlížel zamyšleně před sebe, jako by si chtěl její obraz v duchu znovu vyvolat. Pak odpověděl:
"To je kráska první třídy!"
"Ano, ano! Nejprvnější třídy! Hrome! Kdybych předně věděl, kdo to je, a za druhé ah! Hm!"
"Co za druhé?"
"No - no, máli už milého nebo ne!"
"Sacré! Vy jste do ní zamilovaný?"
Tlustý si přetřel oběma rukama ústa, mlaskl jazykem a odpověděl:
"Zamilovaný - říkáte? To je čertovsky nepoctivé slovo. Já bych se na vašem místě vyjádřil trochu jinak."
"Například?"
"No, to nemohu jen tak okamžitě říct. Ale když jsem tak přiletěl shora a zastavil se právě u jejích nohou, bylo mi jako -jako ano, už to mám jako Schillerovi ve Zvonu. Stála tu přede mnou ,nádherná v mládí půvabu, jako zjev z nebeských výšin'. Já ležel před ní na tom lidském okolí, na které dostávají rozpustilí kluci nejvíce výprasku, a v tomto velebném okamžiku div, že jsem nezvolal jako Schiller ve svém Zvonu:
"Ó, něžná touho, naděje sladká, ty první lásky zlatý věku! Před tebou ležím jak syrovátka A ty? Ty směješ se člověku!"
Haller se nemohl zdržet, aby se také nedal do smíchu. Tlustý malíř byl opravdu výborný. Počkal, až se druh do sytosti vysmál, a pak řekl nejvážnějším hlasem na světě:
"Čemu se smějete? Myslíte si snad, že by moje verše nebyly s to pohnout citlivé, roztoužené dívčí srdce? Jsem po celém Berlíně známý jako jeden z největších donchuánů!"
Druhý ho nedůvěřivě změřil a ptal se:
"Vy? Aj! Kolik jste získal úspěchů?"
"Velmi mnoho! Jedna se mi vysměje, druhá pokrčí rameny, třetí mne nechá stát a sama uteče a čtvrtá, tisíc hromů, kdo by si mohl všechno pamatovat! No, vždyť mne také poznáte. Ale tato vychovatelka, tato společnice, k jejímž nohám jsem dnes sletěl z výše - ne, ta mi učarovala. Setkámli se s ní ještě jednou, spustím vyznání lásky, jaké jsem dosud neudělal!"
"Mnoho štěstí, můj milý! Ale už zvoní signál. Pojďme, vlak přijíždí."

Odebrali se na perón a vstoupili do vozu první třídy.
Ani nezpozorovali dvě dámy, které blízko nich stály a dívaly se na přijíždějící vlak. Byly to ty, s kterými se tak neobyčejným způsobem setkali v lese.
"Půjdeme do dámského vozu?" ptala se mladší.
"Nikoliv, milá Emp."
Viděly otevřený vůz první třídy a vstoupily do něho, nejdříve starší dáma, pak mladší.
"Hrome! To jsou ony!" ozvalo se jim z vozu vstříc.
Byl to tlustý malíř, který tak vykřikl překvapením.
Starší dáma zaslechla jeho zvolání a poznala ho. Chystala se, že opět vystoupí, ale její družka, která nic neslyšela ani neviděla, už stála na stupátku a průvodčí vlaku volal:
"Prosím, rychle, mé dámy! Zvoní už potřetí!"
Za těch okolností nebylo na výběr, musely zůstat. Průvodčí vlaku přirazil dveře a vlak se hnul.
Teprve teď i mladší dáma poznala, v jaké společnosti se ocitly. Na rtech sejí objevil zvláštní, ironický úsměv a hned nato spustila přes obličej závoj, jako by chtěla naznačit, že o nikoho nestojí.
Oba pánové seděli u jednoho okna, dámy u druhého.
"Šťastné znamení!" šeptal Berlíňák. "Mám?"
"Co?" šeptal druh.
"No, vyznání lásky!"
"Nesmysl! Chcete dámy urazit?"
"Bůh uchovej. Však já se v takových věcech docela dobře vyznám."
Náležitě se posadil, obrátil se k dámám, popotáhl si vestu, která se mu poněkud vykasala, slibně zakašlal a řekl:
"Smím vám snad nabídnout"své místo, milostivá paní? Snad nejedete ráda pozpátku."
Přijmeli jeho nabídku, bude pak sedět naproti mladší dámě. Svou otázku pronesl velmi zdvořile. Dáma ji tudíž nemohla nechat bez odpovědi. Poněkud obrátila hlavu k němu a řekla:
"Děkuji! Nejsem nervózní!"
"Ó, já také ne!" dodal nadmíru duchaplně a vrhl na svého druha jásavý pohled.
"Pozorovala jsem to," odpověděla a v jejím líci se objevil jemný posměšek.
"Jste velmi laskavá! Kde jste to pozorovala, milostivá paní?"
281

"V lese. Vám je úplně lhostejné, jakým způsobem jedete."
"Že ano?" smál se. "Nepotřebuji k tomu ani kočího, ani koně a vůz, dokonce ani lokomotivu. Zajisté jste se obdivovala naší dovednosti. Musím se přece jen domnívat, že ta událost byla pro vás trochu nevysvětlitelná?"
"Ano. To přiznávám."
"Smím vám podat vysvětlení?"
"Prosím."
Neměla vlastně vůbec v úmyslu bavit se s ním, ale jediný pohled do jeho upřímné, poctivé a dobrácké tváře stačil, aby se rozhodla, že ho nezarmoutí.
"Nuže, vidíte, milostivá paní," řekl, "my jsme se rozhodli, že pojedeme na velocipédu, ale nedostali jsme dosud stroje. Abychom nemařili čas, šli jsme do lesa, abychom se zatím trochu cvičili. Člověk musí být praktický. Až později velocipédy dostaneme, budeme už tak vycvičení, že se na ně budeme moct hned posadit. Doufám, že to uznáte za velmi účelné."
"Ovšem, stejně účelné, jako neobyčejné!" smála se.
"V tom není nic nápadného, my dva jsme také neobyčejní lidé. Jsme umělci. Nemýlímli se, měl jsem už v lese čest představit se vám?"
"Ano, můj pane. Ale vaše jméno je stejně neobyčejné jako vaše osoba. Musím se tudíž přiznat, že jsem si je bohužel nezapamatovala."
"Vy jste ho zapomněla? Takový osud je úděl většiny pozemských veličin. Teprve po smrti se jim staví pomníky. Ale já si dovolím vzdát čest své památce už teď, že vám opakuji své jméno: jmenuji se Hieronymus Aurelius Schneffke."
"Děkuji."
Tím považovala věc za vyřízenou, ale on sejí tak toužebně díval do očí, že nanejvýš rozveselená pokračovala:
"Mé jméno je Goldbergová."
To mu nestačilo, proto se ptal:
"Také umělkyně? Snad malířka?"
"Pohříchu nikoliv. Můj manžel je generál."
Schneffke sebou trhl a zvolal při tom:

"Sapristi! Snad generál voň Goldberg?"
"Ano."
"Vždyť on je hrabě."
"Pokud vím, tak ano!" přisvědčila.
282

"Mám čest, milostivá paní hraběnko. A jak se zdá, je tato slečna ve vašich službách jako předčítatelka a společnice?"
Jemná tvář paní generálové se stáhla do čtveračivého úsměvu. Odpověděla:
"Uhodl jste. Slečna Ema je má předčítatelka, má nejlepší společnice. Smím se snad ptát, kterému druhu svého umění dáváte přednost?"
Tlustý malíř se tvářil nanejvýš důstojně, když vysvětloval:
"Jsem zoologický umělec a rozhodl jsem se zejména pro ty zjevy ze světa zvířat, do kterých příroda vtěluje myšlenku krásy a estetické dokonalosti."
"Aj! Která zvířata máte na mysli?"
"Raky, pavouky a stonožky."
Pohlédla na něho pohledem, v kterém byla vyjádřená pochybnost, zda je při smyslech, on se však tvářil, že hned poznala, že pouze žertuje. Chtěla mu už odpovědět, ale vtom ji předešla její družka, protože se zpod závoje ozvala její otázka:
"Vás dnešní výkon patřil také tomuto oboru?"
"Který, slečno?"
A bylo zřejmé, zeje konečně spokojený, že se také ozvala. Odpověděla mu:
"Když jste si přede mnou par terre odpočíval, ležel vedle vás obraz bytosti, o které bych chtěla vědět, zda ji počítáte také mezi pavouky a stonožky, vy, pane pane Schneffke!"
Věděl, že míní skicu své vlastní podoby, ale nepřivedlo ho to nijak do rozpaků. Odpověděl:
"To je genre zcela jiné. A tu podobiznu jsem nekreslil já."
"Aj! Kdo tedy?"
"Musel jsem půjčit tužku svému srdci."
Najednou, najednou to bylo konečně venku! To bylo vyznání lásky! Zatřepetal radostí tlustýma nožkama, sepjal spokojeně ruce na břiše a na svého druha vrhl nanejvýš hrdý a jásavý pohled.
Zpod závoje se ozval krátký, zlatý smích.
"Vaše srdce také kreslí figury?" ptala se.
"Jak se zdá," odpověděl. "I když jsem dosud o tom nevěděl. Vy jste první figura, na kterou se odvážilo."
"Cítím se tím velice šťastná, pane pane Schneffke! Viďte, jmenujete se tak?"
"Hieronymus Aurelius Schneffke. To je jisté jako nákyp. Saprlot, jaká škoda!"
283

Zábava nebyla nerušená, přerušovaly ji zastávky vlaku na malých stanicích a hlomoz kol. Teď už byli na českém nádraží. Otevřely se dveře a vystoupili. Tlustý by s radostí pomohl dámám při vystupování, pohříchu však seděl na protější straně vozu. Přesto skočil rychle za nimi, jak mu jen jeho tělnatost dovolovala, smekl klobouk a ptal se:
"Poroučí, milostivá paní, snad drožku?"
Chtěla už odmítnout tuto zdvořilost, kterou snad mohla nazvat dotěrností, ale malíř na ni upíral své oči tak věrně, že to nedokázala udělat.
"Můj pane, vždyť vás přece nesmím namáhat!" řekla.
"Proč ne?"
"Hm!" usmála se a změřila ho od hlavy k patě. "Vaše tělo přece není určené k takové námaze!"
"Protože snad nejsem docela hubený? Ó, můj pas mi není na závadu. Člověk, který dokáže v lese taková velkolepá cyklistická cvičení, dovede také skočit pro drožku. Uvidíte, jak poletím!"
Odkvapil, a to s takovou rychlostí, jakou by v něm nikdo nehledal. Strážníka, který stál u východu z nádraží, požádal o číslo a pak hledal drožku s tímto číslem. Při tom spokojeně bručel:
"Tak se aspoň dozvím, do kterého hostince nebo hotelu pojedou. Chytrý chlap nesmí být osel, to je jisté jako nákyp. Rozhodně nedopustím, aby mi ta společnice unikla."
Generálová se s úsměvem dívala za ním a přitom se ptala své společnice:
"Bylo možné odříct mu, milá Emo?"
"Ale drahá tetičko! Je to dobrý člověk, i když jeho duch velmi prostřední."
"Ty jsi si ho naklonila!"
"Pak je dnešní den nejšťastnější v mém živoff," žertovala Ema z Kónigsauů. "Ale

- co myslíš o tom druhém?"
"První okamžik bývá mnohdy rozhodující, jednáli se o posouzení člověka. Tady bych však nerada toto pravidlo uplatňovala. Dělá na mne dojem neobyčejného člověka."
"U mne takový dojem nevyvolal. Naopak, považuji ho za docela obyčejného muže. Nebylo ti na něm nic nápadné?"
"Co myslíš?"
"Podobnost s Fricem."
284

"S Fricem? Kterého Frice myslíš?"
"Frice Schneeberga, sluhu mého bratra."
"Toho Frice jsem viděla jen jednou. Možná, že mi byl častěji nablízku, ale nepozorovala jsem hof anebo jsem si ho nevšímala. Ale podle toho, že se podobá Fricovi, nesmíš přece jen soudit, že tento malíř je obyčejný charakter."
"Nemá ducha. Vždyť nenašel ani jediné slovo, aby omluvil leknutí, které nám působil. Tento tlustý Jeroným o tom aspoň udělal několik rozmarných vtipů."
"A přece je mi ten druhý umělec neobyčejně sympatický. Snad proto, že víš, že můj muž vypadal právě tak, když byl v jeho letech."
"Opravdu? No, pak je pochopitelné, že ho hájíš. Tady je drožka, milá tetičkol" Vstoupily a poděkovaly malíři.
"Hotel de Saxe!" nařídila generálová.
Hieronymus se hluboce poklonil a zamyšleně se díval za vozem.
"Famózní holka!" bručel si. "Jak by asi vypadala jako paní Heironyma Aurelia Schneffke? Jmenuje se Ema? Hm, to není ošklivé jméno! Ema znamená pilná, šetrná. Mohla by mi roztírat barvy."
Vtom dostal ránu do zad.
"U sta hromů," zvolal, "který ničema se opo ach, to jste vy, kolego! Podruhé se rozpřáhněte trochu méně, když se se mnou chcete mazlit."
"A vy, vy zase neběhejte za každou larvičkou, chceteli zůstat v mé společnosti," odpověděl Haller.
"Nazýváte snad slečnu Emu larvou?"
"Koho míním, to je lhostejné. Tady mám číslo drožky. Pojedeme do hotelu de Saxe."
"Snad toho necháme."
"Proč?"
"Tam bydlí ty dámy."
"Ach! Bojíte se jich snad? Myslím přece, že jste zamilovaný do předčítatelky?"
"Zamilovaný? Fuj tajxl, zase ten nevhodný výraz. Její obraz vítězně vnikl branami mého srdce. Tak se vyjadřuji já. Byl bych sice nanejvýš rád v její oblažující blízkosti, ale mám velmi pádné důvody, abych byl zatím něžně stydlivý."
"Tak? A jaké to jsou důvody?"
285

"Především způsob, jak jsme se seznámili, a pak můj nynější zevnější Adam. Podívejte se na mne!"
"No, co na vás mohu vidět?"
"Ta čertovská skluzavka mi notně pošramotila oblek a já v tomto okamžiku nemám žádné milióny, abych si mohl koupit nového Gottfrieda. Musím počkat, až se dostanu do Berlína k svému šatníku. Do té doby musím zavřít touhu svého srdce do tlusté lepenkové krabice."
"Mám za to, že ani šatník vám nebude tvořit stanici vašeho štěstí. Ta Ema se mi nezdá být jako dívka, která by se dala získat malířem raků a pavouků. Tady je naše číslo. Sedněme si a jeďme do hotelu U města Říma."
Když dojeli, dali si vykázat dva pokoje vedle sebe.
Hallera napadlo, že půjde do divadla, a tak si dal přinést dvě vstupenky.
"Co hrají?" ptal se tlustý malíř.
"Pannu Orleánskou."
"Půjdu, ačkoliv by mi byla panna Tharandská značně milejší. Ale už ve voze jste mne nesmírně zlobil."
"Proč?"
"Protože jste se celou cestu ani neozval. Co si o mně budou obě dámy myslet!"
v"O Vás? Mlčímli, je to přece moje záležitost, a ne vaše."
"Ale přece! Umělec, který má za společníka člověka, který nedovede mluvit, utrpí také ostudu."
"Bah! Začal jste se bavit tak duchaplně, že jsem vám chtěl dopřát veškerou slávu a všechen požitek."

"To je řeč. Generálová je nádherná paní. Jsem přesvědčený, že na ni moje osoba udělala značný dojem."
"Samozřejmě. Vaše osoba je dost těžká."
"Jeden cent a devadesát osm liber. To něco váží. Jen kdyby ta Ema nezůstala zastřená závojem. Ale přece jsem byl tak šťastný, že jsem viděl, jak na mne několikrát s údivem pohlédla. Pokud se neklamu, nebude dlouho předčítatelka. Víte, co teď udělám?"
"Hloupost, jako všichni zamilovaní."
"Oho! Právě naopak, budu nesmírně chytrý. Půjdu totiž do hotelu de Saxe a vyptám se, jak dlouho tam budou dámy bydlet."
"Ta myšlenka není právě špatná. Jděte a jednejte chytře." "Aspoň tak rychle, jako kdokoliv jiný. Víte, spropitné dělá zázraky."
A šel.
286

XXII.
Haller přistoupil k oknu a díval se zamyšleně ven. Viděl dole chodit lidi, a přece je neviděl. Jeho duch byl naproti v hotelu de Saxe.
"Co to jen může být," ptal se v duchu, "že jsem byl stále nucený dívat se na generálovou? Bylo mi, jako bych ji znal, jako bych ji už častěji vídával. To je nepochopitelné! Jsou osoby, které musí člověk od prvního spatření milovat. To se mi stalo i s touto dámou, pro kterou bych dovedl mnoho, velmi mnoho vykonat, jen abych za to byl odměněný vlídným úsměvem."
Začal zamyšleně přecházet po pokoji.
"A ta druhá," pokračoval, ,Je opravdu hodná pomilování. Kdyby nebyla pouhou předčítatelkou a já už nebyl zasnoubený, mohla by pro mne být nebezpečná. Věru nevím, jeli Ella z Latreau sličnější než ona."
Za nějaký čas se vrátil jeho tlustý druh. Dole v průjezdu se setkal s vrátným, kterému podal osmigrošák a dal se s ním dq hovoru. Vrátný se podíval na peníze a řekl:
"Hm! Co s tím?"
"Patří vám. Daruji vám ho."
"Na tom mi valně nezáleží, můj pane!"
"Co? Nezáleží vám na osmigrošáku? Takového portýra jsem jaktěživ neviděl. Tp je jisté jako nákyp."
"Ale já takovéhle osmigroše už viděl. Ty nic neplatí."
"Že ne? To by bylo!"
"No, jen se dobře podívejte. Tento peníz pochází ještě z války, kdy se razily peníze spíše z mědi než ze stříbra."
"Ukažte! Na mou věru, máte pravdu. No, to byl pouhý omyl. Nedopatření. Tady máte jiný peníz. Nechtěl jsem vás podvést."
287

Ale vrátný se přece jen stal nedůvěřivý. Pečlivě si ho prohlížel a pak se zeptal: "Děkuji! S čím tedy mohu posloužit?" "Zprávou. Zprávičkou. Nemýlímli se, bydlí u vás paní generálová z Goldbergů?" "Ano."
"Se svou předčítatelkou?" "Předčítatelkou? To snad ne!"
"Vím to zcela jistě. Je to plavovlasá dívka a má krásnou postavu."
"Hm! Ach! Dobrá!" usmál se muž. "To je tedy ta předčítatelka? Ano, bydlí tady s ní.u ."A je tu s nimi ještě někdo?" "Sluha."
"Ale ten dnes nebyl s dámami v Tharandtu." "Ne. Zůstal tady. Vy jste se s dámami setkal v Tharandtu?" "Ano. Měl jsem tu čest, že jsem byl dámám představený nejlichotnějším způsobem. Víte snad, jak dlouho ještě zůstanou v Drážďanech?"
"Pokud vím, odjedou už zítra dopoledne." "Tak, tak! A proč přijely do Drážďan?"
"Jak bych to mohl vědět? Myslíte, že se smím opovážit a zeptat se vznešených hraběcích hostí, proč jsou tady?" "Účel cesty nemusí být zapsaný v knize cizinců?" "Kniha cizinců nespadá do mé moci." "Snad se vám naskytla příležitost, že jste mohl promluvit s předčítatelkou?"
"Samozřejmě, dokonce i několikrát." "To je hezké, velmi hezké. Byla k vám laskavá? Snad docela sdílná?"
Vrátný začínal tušit, co vlastně tlustý zvědavec zamýšlí. "Byla dost sdílná," odpověděl. "To je hezké, opravdu hezké! Víte snad, odkud je?" "To vím docela přesně. Znám ji už několik let." "Výborně! No, odkud je?" "Z Drážďan."
"U sta hromů! Má milého?" "Měla. Byla zasnoubená." "Hm! A s kým?"
"S penzionovaným ředitelem semináře." "U všech čertů! To musel být velmi starý chlap." "Bylo mu třiasedmdesát."
288

"Co? Třiasedmdesát? A že byla do něho zamilovaná?"
"Proč by ne? Ženy mívají své vrtochy. Jedna chce mladého, druhá zase starého. Jsou dívky plné ohně a krve a touží přece jen po tom, aby dostaly muže se šedivými vlasy."
"Ano, ano, něco podobného jsem sám zakusil. Plný, červený, zdravý obličej, lemovaný šedinami, to je věru také pikantní. Ale už ho nemá?"
"Ne. Je mrtvý."
"Není ho škoda! Penzionovaní ředitelé seminářů ať zhynou, zvláště když chtějí zdravé a nepenzionované muže připravit o nejkrásnější dívky. Proto je smutná."
"Má k tomu také důvod. Musel to být velmi dobrý chlap a měl ji asi nesmírně rád, protože jí odkázal veškeré své jmění."
"To by bylo něco! Dědila po něm?"
"Stala se univerzální dědičkou. Zemřel na neštovice."
"Bůh mu dej lehké odpočinutí! Ať mu světlo věčné s neštovicemi svítí! A kolik po něm zdědila?"
"Šedesát tisíc tolarů ve zlatě, stříbře a státních úpisech, dům v Zubní ulici, vilu v Dolních Pojřicích a polovinu továrny na papír v Marktnenkirchenu v horách."
Tlustý malíř úžasem otevřel ústa.
"U sta hromů!" řekl. "To byl bohatý chlap! Ředitelé seminářů bývají zpravidla chuďasové."
"Říká se, že všechno vyhrál v hamburské a brunšvické loterii."
"Ano, to lze pochopit. To je tedy vše, co po něm zdědila? To je nejkrásnější nákyp na světě!"
"Vždyť sem přijela z Berlína právě pro toto dědictví. Generálova paní ji doprovodila, protože ji má nesmírně ráda. Včera dopoledne dostala všechny peníze."
"A zítra je zavleče do Berlína?"
"Samozřejmě!"
"To nemá žádné příbuzné?"
"Ani děti, ani smetí."
"No, děti bych si vyprosil, a smetí také není třeba. Nemáli vůbec nikoho, pak je to dívka, po které by si mohl člověk prsty olíznout."
"Vy snad také lížete?"
"Všech deset."
"To si myslím. Kdo vlastně jste?"
"To na mně nevidíte?"
289

"Hm! Vypadáte docela jako nějaký destilatér lihovin." "Nesmysl! Jsem knížecí reusský generálsuperintendent mladší linie. Ten ze starší linie je trochu tlustší než já. Adieu, dobrý příteli!"
Šel. Vrátný se za ním dívala potřásal hlavou.
‚Ten? A generální superintendent? Ten mi připadá docela něčím jiným," hučel si. "Ale v reusské zemičce by to také bylo možné. No, nalakoval jsem ho notně."
A tlustý si myslel:
"Je to všechno pravda? Chlap opravdu vypadal, jako by prášil. No, však se mi snad naskytne příležitost, abych to vypátral."
A když se ho Haller ptal, co se dozvěděl, odpověděl:
"Zítra dopoledne jedou do Berlína."
"A my také? Hm, teď bych ovšem nejraději předešel tomu, abychom se s nimi setkali. Naše skluzavka nás nesmírně blamovala. Nejlépe bude, odjedemeli hned ranním vlakem."
Berlíňák však velmi důrazně zavrtěl hlavou a odporoval:
"Ani mne nenapadne! Mám ve zvyku ráno vyspávat. Ranním vstáváním trpí zdraví."
"Hodině ranní zlato se klaní!"
"Co je mi to platné, když se jí klaní, a já přece z toho 'nedostanu nic do svého sáčku?"
"Ale pojedemeli dopoledne, může se nám stát, že se s nimi setkáme na nádraží a ve vlaku."
"Pojedeme tedy odpoledne. Berlín nám neuteče. To je jisté jako nákyp."
"Budiž tedy. Na několika hodinách nám také nezáleží. Ale čím si ukrátíme čas?"
"Budeme se dívat z okna. Na trhu budou prodávat zeleninu a různé zboží."
"Děkuji! Raději si udělejme výlet."
"Kam?"
"Neznám okolí Dráždan."
"Snad do Bízvic?"
"Co tam můžeme uvidět?"

"Mají tam homolky a Schillerův pomník."
"Dobrá! O požitek se rozdělíme: vy homolky, já pomník."
"Platí! Můj podíl je ovšem snadněji stravitelný než váš. Ostatně tam nemusíme běžet, můžeme si vyjet drožkou."
"To by nebyl žádný požitek. Nejraději bych hm, ale to nejde, když vy máte - "
"Co?"
290

"Nebyl jsem už nějaký čas v sedle. Nejraději bych si vyjel na koni, ale to vy nemůžete."
Tlustý malíř se cítil posledními slovy nesmírně uražený. Tento kolega tvrdil jen tak beze všeho něco, o čem nemohl nic vědět.
"Já že nemohu?" mínil Schneflke. "Kdo vám to namluvil?"
"Vy! Taková postava!"
"Oho! Moje postava je právě taková, jakou má mít dokonalý kavalerista. Však jezdili ještě tlustší."
"Kde jste se to učil?"
"Už jako dítě na kolotoči."
"Nesmysl! Na dřevěných koních! Kampak s tou fintou!"
"A pak jsem býval v Berlíně velmi často v hipodromu."
"To by spíše bylo něco. Jste pevný v sedle?"
"Ocelově pevný, jako nákyp."
"No - zkusme to. Nařídím podomkovi, aby na desátou hodinu opatřil dva koně."
"Dobrá! Toho, který bude nejohnivější, si vezmu já. To se zaradujete a podivíte."
"To se ještě uvidí. Nesedím rád na řeznické mrše. Vaše krátké, masité nožičky, jak usuzuji, ani nedovedou koně náležitě stisknout."
"Však to ani není nutné. Copak to musí být právě nohy? Já si tisknu koně, čím chci."
Tím byla tato záležitost odbytá.
Čas do divadla oběma velmi rychle minul. Měli lístky do lóže v prvním pořadí a odebrali se krátce před začátkem představení do chrámu umění.
Malý měřil sedadlo, na které měl svůj lístek, a potřásal přitom hlavou.
"No, no!' bručel. "A tady mám seděť? To by bylo, jako bych vězel ve stoupě na brambory!"
Stlačil se, jak jen bylo možné, a posadil se.
"Jde to?" ptal se Haller.
"Příliš dobře ne. Je mi tak, jako by mne strčili do ,španělské panny. Musím si občas trochu pomoct. Doufám, že nedostaneme žádné sousedy. Kdyby bylo místo vedle mne obsazené, mohl bych si gratulovat. Silný objem v pase je za jistých okolností docela pěkný, ale někdy může být také nepříjemný, jak ukazuje figura."
Sotva do dopověděl, otevřely se dveře lóže a vstoupily tři osoby: dvě dámy a sluha v livreji.
291

Obě dámy byly zahalené závoji, takže nebylo možné hned vidět jejich obličeje. Když spatřily oba pány, na okamžik se zastavily a šeptaly si.
"U čerta! Zdá se, že jim není vhod, že tu sedíme," šeptal Schneffke svému sousedovi.
Ten odpověděl, až když si bystře a pátravě prohlídl dámy:
"Znáte je?"
"Ne. Myslíte, že musím znát každou drážďanskou hokynářku, zvlášť jeli zahalená závojem?"
"Tak se potom nelekněte."
"Čeho?"
"Uvidíte sám. Už jdou."
"Pomozte mi, nebesa! Ano, jdou sem, sem ke mně. Bůh buď mé ubohé duši milostivý."
"Anebo spíše vaší smrtelné mrtvole, která asi zaujímá víc místa než duše i s duchem, který máte, můj nejlepší pane kolego."
Zatím, co sluha zůstal stát v pozadí lóže, přišly dámy a posadily se na sedadla po levé Berlíňákově straně. Napravo vedle něho seděl Haller. Ubohý Hieronymus Aurelius si bolestně vzdychl a zúžil se, jak nevíce mohl, ale přesto značně kynul a kypěl k opěradlům a jeho levá část spodního těla byla celá zakrytá toaletou dámy, která seděla vedle něho.
Slyšela jeho vzdech a odpověděla mu lehkým zakašláním, které se zdálo jaksi uštěpačné.
"Má docela radost z mé bídy!" myslel si. "Teď to ještě ujde. Ale jak bude

později, až mi bude tepleji! Přál bych si, aby tato osoba byla stará babizna, s kterou bych nemusel dělat dlouhé okolky."
Ale toto přání se mu nesplnilo. Zda pohříchu nebo naštěstí, to nebylo možné ještě určit. Když se totiž zvedla opona, odhrnuly sousedky závoj z lící. Schnefíkovy oči byly upřené na jeviště, ale když se poprvé kradmo ohlédl nalevo, poznal paní generálovou z Goldbergů a její sličnou předčítatelku. A tato seděla vedle něho!
Okamžitě ho rozpálilo horko, které očekával až později.
"Hrom a blesky!" myslel si. "Je to štěstí nebo neštěstí? Manžety nemám právě nejlepší a límec - fuj tajxl, ta skluzavka mne notně zvedla. Vypadám, jako bych býval naložený v staré bedně do čokoládové moučky a umleté kávy! Ale jedna útěcha mi přece ještě zbývá: láska je slepá.

Jeli mi nakloněná, nebude vůbec nic pozorovat. Kdybych si aspoň opatřil rukavičky! Ó! Ale tomu lze pomoct!"
Hallerovi byly totiž rukavičky nepohodlné, a tak jednu svlékl a položil ji na opěradlo v loži. Schnefíke kradmo pozoroval své sousedstvo, a když měl za to, že není pozorovaný, sáhl po ní a přisvojil šiji. Byla k tomu sice potřebná doba celého prvního jednání, než se mu podařilo dostat do ní své tlusté prsty, ale nakonec se mu to povedlo. Pak sáhl, jak nejelegantněji a nejpůvabněji dovedl, po programu, který měl před sebou.
V tom okamžiku spadla opona, obecenstvo tleskalo a tu uznal za slušné, aby si také zahrál na divadelního nadšence a tleskal ze všech sil.
Vtom se za ním polohlasně ozvalo:
"Pst! Pane Schnefíke! Vždyť praskne! Je příliš úzká!"
Obrátil se udiveně ke své sousedce a zeptal se jí:
"Kdopak?"
"Tady ta!"
Při tom ukázala na jeho ruku. Rukavice se při tleskání úplně rozpadla ve švech. Na prstech mu visely jen cáry.
"Sapristi!" řekl. "Poslali mi trochu úzké číslo!"
"To je smutné! Ale co tomu řekne váš pan kolega?"
"Proč právě on?"
"Bude se zlobit, že vám rukavičku náležitě neroztáhl. Mohl šiji nechat ještě několik minut na ruce."
Schneffke cítil, že se mu žene do obličeje krev. Viděla tedy, že vzal rukavičku sousedovi.
"Slečno, vy jste malý diblík!" šeptal.
"Začíná, vám být v mé pekelné blízkosti horko, pane malíři stonožek?"
Bylo mu opravdu tak horko, jako by měl celé tělo z ovaru. Musel odvrátit její myšlenky od osudné rukavičky, a tak se zeptal:
"Jak se vám líbí Panna? Ta Pavla Ulrichová hraje přece jen výtečně!"
"Skoro tak výtečně, jako vy eskamotujete. Jezdíte také s tímto Číslem rukavic na velocipédu?"
"Ne," odpověděl mrzutě, "to si navlékám vlněné a plstěné rukavice. Ale povězte mi raději, slečno, jsteli známá v Dolních Pojřicích?"
Udiveně na něho pohlédla a pak se zeptala:

"Jak vás napadla taková otázka? Ještě nikdy jsem v tom místě nebyla."
"Ale tak jste byla v Marktnenkirchenu v Krušných Horách?"
"Ne, nikdy!"
"Znala jste tady v Drážďanech penzionovaného ředitele semináře, který teď zemřel?"
"Ne."
"Je to lotr! Je to lotr!"
"Kdo? Ředitel semináře?"
"Ó nikoliv! To byl určitě dobrý a laskavý člověk. Ale myslím toho, kdo ho dnes nechal umřít na neštovice."
"Pane Schneffke, vám je asi stále tepleji?"
"Peču se jako nákyp."
Začalo druhé jednání. Tlustý skoro nic neviděl. Vrátný si z něho tropil šašky, to ho mrzelo. Ale ještě víc ho zlobila příhoda s rukavičkou. A právě teď Haller pozoroval, že mu rukavice schází. Naklonil se k zábradlí, protože se domníval, že mu upadla. Vtom udělala předčítatelka pohyb rukou tak nápadný, že se Haller musel obrátit k ní, a ta mu ukázala na Schneffkovu tuku, na které visely cáry. Schneffke by se nejraději propadl. Pot mu vyvstával ze všech pórů, bylo mu, jako

by byl v parní lázni.
Ale konečně, konečně bylo i toto jednání u konce.
Haller využil okamžiku a šeptal mu:
"Co je vám, pro Boha, po mé rukavičce?"
"Pouhé přehlédnutí!" koktal.
"Nesmysl! Chtěl jste se vyšňořit. Předčítatelka vám tak popletla hlavu, že byste si navlékl na ruku třeba bačkoru."
"Buďte tiše, jen teď buďte tiše! Chci - ach, bohudík, ony vstávají! Jdou do foyeru!! Já půjdu také!"
Dámy se zvedly a vyšly z lóže.
"Chcete za nimi?" ptal se Haller.
"Ani mne nenapadne!"
"Kam tedy?"
"Budu hledět, abych se odtud dostal. Zmizím. Vytratím se. Tady je horko šestadevadesát stupňů podle Reaumura a to je pro mladistvou konstituci trochu mnoho. Vy tady ještě zůstanete?"
"Ano. Já nemusím utíkat, mám dobré svědomí."
"Blaze vám! Příjemnou zábavu!"
294

Schneffke odešel a vrátil se do svého hotelu, kde co nejrychleji ulehl, aby Haller při svém návratu neměl příležitost k nepříjemným poznámkám.
Haller, když dámy poprvé vstoupily do lóže, se jim zdvořile poklonil, ale pak si jich skoro vůbec nevšímal, kromě té chvíle, kdy ho Ema upozornila na osudnou rukavičku. A zůstal i nadále napohled lhostejný, teprve na konci představem si na ně opět vzpomněl poklonou.
Když se generálová se svou neteří vrátila domů, řekla:
"Víšli, že jsi malý šotek? Nebo si myslíš, že jsem nepozorovala tu příhodu s rukavičkou?"
"Nesmírně se zajímám o toho malíře pavouků, milá teto!"
"Který u tebe ztratil své srdce!"
"Tak, že si vypůjčí levou rukavičku a natáhne ji na pravou ruku. A považuje mne skutečně za tvou předčítatelku!"
"Mne zajímá mnohem víc ten druhý pán. Jeho zevnějšek a celá jeho bytost nasvědčuje, že je muž ze vznešených kruhů."
"I když se sklouzl ze stráně a dal se v rozpacích na útěk?"
"To byla nehoda, která mu v mých očích vůbec neuškodila. Jsou to malíři. Zpozorovali nás. Umínili si, že nás naskicují. Vrstva země, na které seděli, se sesunula a oba sletěli dolů k nám. Ne, na tom není nic, co by jim ublížilo na cti!"
"Ale zato hodně směšného!"
"Tento muž má cosi ve svém pohledu, co se mne kupodivu dotýká. Je mi tak, jako bych se s ním už znala celá léta. Dnes se tvářil, jako by si nás ani vůbec nevšímal, ale přece jsem pozorovala, že nám věnuje víc pozornosti než jevišti."
"Pak jsme zvítězily obě. Já podmanila Hieronyma ty - ach, jak se asi jmenuje?"
"Snad se to ještě dozvíme."
"Snad nechceš říct, že se o něho zajímáš natolik, že by sis přála poznat jeho poměry?"
Generálová chvíli mlčela a pak odpověděla:
"Ano, právě to jsem chtěla říct. Neviděla jsem ještě nikdy člověka, který mi na mne udělal takový dojem. Nevím, co to je, co mne při jeho spatření tak hluboce dojalo. Vnitřní hlas mi říká, že se s ním blíže seznámím. Jeho kolega je z Berlína, jedou tedy do Berlína. Náhoda způsobí, že ho tam uvidím. Tento muž je pro mne tajemství, hádanka a cítím, že tuto hádanku rozluštím."
"To nechápu!"
295

"Já také ne. Copak vlaštovka chápe pud, který ji na podzim vede na jih? Chápe člověk náklonnost, kterou k někomu chová, a odpor, který cítí k jinému, aniž by oba tito lidé cokoliv udělali, čím by si zasloužili takové sympatie a antipatie? Zítra opustím Drážďany s přesvědčením, že jsem toho malíře neviděla naposledy."
"Kdy pojedeme?"
"Bylo určeno, že ráno."
"Nebyl by možný malý odklad, milá tetinko?"
"K čemu? Máš ještě něco zařídit?"
"Vlastně ne. Chtěla bych jen vykonat malou procházku."
"A kvůli procházce odložit odjezd? No, teď tě zase nechápu já."
"Dovol mi, abych ti tu hádanku rozluštila. Jsou to vzpomínky na mého bratra."

"To zní přece j ještě záhadněj i!"
"Protože nevíš, že se Richard zamiloval."
"Zamiloval? Láska? Dítě, to je ovšem nanejvýš zajímavé! Richard, ten vážný důstojník, nepřítel žen, který nechodil do společnosti a žil, jak se zdálo, jedině pro svou službu a své knihy? Ten pokrytec!"
"Odpusť, milá teto! Není to obyčejná láska. Víš přece, že byl ve služebních záležitostech nějaký čas tady v Drážďanech?"
"Ano. Vždyť ho tam poslal můj manžel."
"No, na vyjížďce do Blzvic se setkal s dámou "
"Do které se okamžitě zamiloval?" přerušila ji generálová.
"Ano. Ani tomu nelze věřit. Ona jela v kočáře, on na koni. Mihli se kolem sebe rychle, skoro jako myšlenka. Spatřil ji pouze na okamžik ale od toho okamžiku nebyl pánem svého srdce."
"Ano, ano, taková je láska! Tak se dařilo i mně a tak to bylo i s Kunzem, když jsme se poprvé spatřili v Paříži. A to se stalo i s mou sestrou Idou a tvému otci. Láska je moc, které nikdo neodolá. Stačí pouhý okamžik, aby zvítězila."
"On ovšem nevěděl, kdo to je," pokračovala Ema z Konigsaů "ale ani na okamžik na ni nepřestal myslet."
"To po ní nepátral?"
"Bylo to marné. Ale teď, teď ji našel, zcela náhle a neočekávaně, jak mi píše."
"Kde?"

"Ano, milá tetinko, víš ty vlastně, kde se teď zdržuje?"
"Nevím."
"A strýc ti to také neřekl?"
"Ne. Ani slovo. Richard je služebně vzdálený?"
"Ano. Ale místo, kde se nalézá, musí zůstat přísně utajené."
"Nebudu se tě tedy na to ani ptát, protože vím, že by jsi nic nevyzradila. Ale jaká je souvislost toho všeho s tvým výletem do Blzvic?"
"Veliká. Ta procházka má být zbožná pocta, sesterská sdílnost. Chtěla bych vykonat tu cestu, kudy on tehdy jel. Chtěla bych vidět místo, kde ztratil své srdce."
"Ach, tak je to? No, pak ti nesmím bránit. Půjdeme tedy do Blzvic, vždyť do Berlína také dorazíme ještě včas."

XXIII.
Jitro druhého dne bylo tak krásné, že se dámy rozhodly, že půjdou pěšky. Zanedlouho poté přivedl podomek dva koně a zůstal s nimi stát před hotelem obou malířů.
Schneffke na něho už čekal, kychle běžel k Hallerovi, otevřel dveře a volal hned na prahu:
"Už jsou tady, pane kolego! Už to může začít."
"Kdo je tady?"
"Koně."
"Ach, tak! Saprlot, kde jste sebral ty strašné ostruhy?"
Tlustý malíř si zastrčil konce nohavic do holinek a připjal si obrovské ostruhy.
"U antikvariáře, naproti v Ženské ulici. Líbily se mi. Rozumí se, že jsem šije pouze vypůjčil. Ke koupi jsou pro mne trochu drahé. Jsou to totiž pravé mexikánské ostruhy. Starožitník říkal, že kdysi náležely králi Kvatemocinovi."
"A vy tomu věříte?"
"Nesmysl! Líbí se mi, to stačí. Bič mám také. Leží vedle v mém pokoji. U sta hromů! Já pojedu kousek před vámi! Ukážu vám celou jezdeckou ‚vysokou školu'. A abych při tom neztratil klobouk, uvázal jsem si ho šňůrou na hlavu."
Haller se mu smál do očí a řekl:
"Jak se zdá, jste nesmírně odvážný chlapík. Buďte tak laskavý, udělejte mi něco k vůli: dejte si pozor na svůj krk a na své nohy. No, pojďte tedy."
Aby dobrý Hieronymus nevěděl, udělal za jeho zády opatření, aby mu snad nepřivedli arabského hřebce. Když vyšli ze vrat, spatřili hezkého hnědáka a vedle bělouše, na kterém byla už zdaleka vidět dobrota a trpělivost.

Schneffké kurážně zamířil k podomkovi a ptal se ho:
"Který z nich je divočejší?"
Tázaný ukázal na bělouše a odpověděl:
"Tenhle. Dá se stěží udržet. Jezdec, který by na něm chtěl zůstat v sedle, musí být velice zkušený a obratný."

"Bah! Mne dolů nedostane. Pane kolego, nemohu strpět, abyste se vydával do nebezpečí. Vezmu si tedy bělouše."
"Ba ne!" odpověděl Haller. "Bělouš je posedlý ďáblem. Ten potřebuje pevný stisk."
Tlustý malíř se před ním rozkročil a řekl:
"Pevný stisk? U sta hromů! Podívej se na ta stehna! Jsou to snad vrabčí lýtka? Vždyť jsem opravdový rhodský kolos. Chceli bělouš opravdu, aby byl pevně stisknutý, no, vyhovím mu. Já ho zmáčknu, až mu bude praskat duše. Nuže, nasedat!"
Nebyla to malá námaha, aby se dostal nohou do třmene, ale přece se mu podařilo vylézt nahoru, kde se pak náležitě rozložil. To nebylo jako včera v lóži. Bělouš byl dobře krmený. Ti dva se k sobě dobře hodili!
Také Haller nasedl a řekl:
"Nuže vpřed!"
A pustil se směrem k Blzvicům.
Tlustý dal koni znamení, aby šel, ale zatáhl ho opačně. Tak se stalo, že se bělouš nejdříve otočil dokola a pak chtěl odklusat opačným směrem. Haller se ohlédl a zvolal:
"Pane kolego, pane kolego, chcete jet jinudy?"
"Jinudy? Ani mne nenapadne! Ale myslel jsem, že pojedeme touto ulicí. Pojď, bělouši, otoč se nalevo, jen ještě nalevo! Tak a teď hezky rovněž, přímo za hnědkou!"
Podařilo se mu obrátit koně správně po větru, dohonil Hallera a jel po jeho boku.
Lidi se zastavovali, když je viděli. Tlustý malíř nemohl dostat nohy do náležité polohy, natáhl je rovně kupředu. Kdyby kůň udělal jediný krok stranou, sletěl by ze sedla.
Viděl, jakou vzbuzuje pozornost, a tak řekl Hallerovi:
"Musíme být přece jen krásní, statní jezdci. Hleďte, jak se na nás všichni dívají."
"Na mne ne tak, jako na vás."
"To si také myslím. Ale jen se podívejte, jak koně famózně tisknu!"
"Výtečně!" přisvědčoval Haller ironicky.

"Však bych byl bez toho tisknutí rázem na holičkách. Ten bělouš je proklaté zvíře. Stále chce mít po svém, hned napravo, hned nalevo, hned dozadu, hned dopředu. Hleďte, právě chtěl vzadu vyhodit a teď, ach, já to přece jen hned tušil, teď zase chce.s předkem do výše a postavit se na zadní nohy. Ale takové neslušnosti mu absolutně nestrpím. Hovado musí nahlédnout, že konečně našlo svého mistra."
Tak to šlo Pilnickou ulicí přes Patčí Louku do Blzvic.
Najednou Haller ukázal dopředu a řekl:
"Kýho kozla! Jen se podívejte! Znáte tam ty dvě?"
"Dvě ženské?"
"Ano."
"Nic mi po nich není. Teď nemám čas, abych se zamilovaně obíral s dámami. Nesmím pustit koně z očí."
"Ale jeden pohled pro ně přece jen budete mít, zvláště pro tyto dvě!"
"To jsou tak neobyčejné bytosti?"
"Jen se podívejte!"
Tlustý poslech a vzápětí radostně zvolal:
"Generálová a její předčítatelka! Kolego, ukážeme jim něco parádního?"
Tázaný potřásl na oko starostlivě hlavou a odpověděl:
"Bělouš, safraportský bělouš!"
"Jak to?"
"No, jestli začne, bude hned konec."
"Nesmysl! Stisknu ho stehny. Tedy jen kupředu. Poklus nebo trysk?"
"Poklus!"
"Dobrá! Hraběnka uvidí, že malíř raků a pavouků dovede sedět na koni stejně elegantně jako'nějaký generál."
Haller pobídl koně a bělouš ho dobrovolně následoval. Tlustý se houpal a poskakoval nahoru a dolů jako žok mouky. Smýkal se hned dopředu, hned dozadu, brzy napravo a zase nalevo, ale přece seWi podařilo udržet v sedle.
Vtom se už blížili k dámám.
"A teď tryskem, tryskem!" poručil Schnefťke.
"Probůh, ne!"
"Bah! Nebojím se ani čerta, natož divokého bělouše. Hop, hop, hop!"

Při třech posledních slabikách zvedl bič a udeřil bělouše třikrát silně do hlavy. Právě v tom okamžiku dámy spatřily
300

jezdce a obrátily se. Tlustý chtěl jel elegantně kolem nich, ale bělouš, který snad nebyl na bití zvyklý, anebo se polekal úderem do oka, zkrátka a dobře, ten tlustý kůň udělal lancadu, obloukovitý skok.
"Mordió! Ohnió! Pomoció!" řval Hieronymus, pustil bič, pustil uzdu a roztáhl všechny čtyři ve vzduchu. V následujícím okamžiku udělal ve vzduchu veliký oblouk a už ležel před Emou na té části svého těla, na které včera provedl svou osudnou klouzavou partii.
Byla to notná rána, když dopadl, a také hned jel oběma rukama plný úzkosti dozadu, ačkoliv si v těch místech nemohl polámat žebra. Přesto se rychle vzpamatoval. Zvedl vojensky ruku k okraji klobouku a pozdravil:
"Nejoddanější služebník, nejvzácnější dámy! Kůň je znamenitě vycvičený. Položil mne k vašim nohám, abych vám mohl dokázat svou hlubokou úctu. Račte toto rozkošné intermezzo přijat jen tak, jaké opravdu je: to je nanejvýš neobyčejná, a proto tím vzácnější poklona, z které račte poznat, jak si vás nesmírně vážím."
Na další důkaz své úcty chtěl ještě smeknout klobouk, ale protože byl přivázaný, nechal toho a zvedl se, aby se podíval po svém bělouší. Skutečně! Utekl, i když jenom malý kousek. Haller se pustil za ním a chytil ho za uzdu.
Obě dámy se tak upřímně smály, že ani nemohly odpovědět. Znovu na ně vlídně kývl a pustil se v největším spěchu za kamarádem a za běloušem. A protože tím dámám ukázal tu část, kterou přistál k zemi a která byla ještě plná prachu a hlíny, poskytoval jim roztomilý obrázek.
"Co vás to, probůh, napadlo, že jste udeřil koně přes hla
vu!" volal na něho Haller. r
"A co tedy? Mám snad, když neposlechne, seskočit a střílet se s ním pistolemi nebo bít rapírem?"
"Vždyť přece běžel docela dobře."
"Ano, ale já chtěl z něho dolů"
"Tak, tak! To je něco jiného, když jste to chtěl a zamýšlel! Sednete opět na něho?"
"Samozřejmě! Zadní hemisféra mi sice bručí tak, že ani nebudu cítit, mámli pod sebou koně, ale zato koni tůn důkladněji dokáži, že má na sobě výtečného jezdce."
Vylezl znovu do sedla. Pokračovali v projížďce, a to se šťastným koncem, protože Schneffke už byl opatrný.
301

XXIV.
Odpoledne jeli vlakem do Berlína.
Ve vlaku nebylo obě dámy vidět, protože použily dřívější spojení.
Když vystoupili, ptal se Schneffke:
"Jak se teď rozhodnete? Doufám, že se zatím spokojíte s mou boudou, než se pro vás najde vhodný byt."
"Děkuji! Najmu si byt hned!"
Haller šel do restaurace a dal si předložit adresář. Nejdříve v něm vyhledal ale tak, aby to tlustý nepozoroval -jméno Kónigsau, aby vypátral, kde bydlí. Pak vzal do rukou noviny a četl si nabídky bytů.
Záhy našel, co hledal, totiž byt s nábytkem nedaleko obydlí Konigsauovy rodiny. Ti, kteří ho pronajímali, nemohli být docela obyčejní lidé, protože chtěli pokoj pronajmout jen jemnému pánovi.
Oba malíři se rozloučili, když si Haller zapsal byt svého tlustého přítele. Jel pak v drožce k inzerovanému bytu v novinách. Bydlela tam vdova po ministerském úředníkovi. Byt stačil všem jeho nárokům. Hned ho najal a také tam hned zůstal. Slyšel, že vdova má syna, který brzy přijde z úřadu domů. Když přišel, zasedli k večeři. U stolu také seděla rozkošná, mladá dívka, která se jmenovala Madelon Kóhlerová.
Hallera náhle cosi napadlo.
Viděl už obličej, který se této dívce nesmírně podobal.
"Máte sestru, slečno?" ptal se.
"Ano. Zdržuje se jako přítelkyně u jakési baronesy de Sainte-Marie."
"Myslíte baronesu Marion de Sainte-Marie?"
302

"Ano," odpověděla mladá dáma překvapeně. "Znáte ji snad?"
"Velice dobře! Znám také slečnu Nanon Kohlerovou, vaši sestru."

"Vy jste tedy byl na zámku Ortry?"
"Ano. Maloval jsem podobiznu mladého barona Alexandra, byl jsem tam tudíž nějaký čas zaměstnaný."
"Ach, později vás požádám, abyste mi něco vypravoval. To je hezké, že znáte mou sestru! Dnes jsem od ní dostala psaní. Znáte snad také doktora Bertranda z Thionville?"
"Nemohu si vzpomenout."
"Ten doktor má sběratele bylin ?"
"Ani jeho neznám."
"Tak, tak! Smím vás upozornit na podivnou hru přírody, můj pane? Vy se totiž tak podobáte jednomu mému známému, že by si vás mohl člověk velmi snadno zaměnit."
"Opravdu? A kdo je ten, kterému se mám podobat?"
"Je to voják, prostý sluha, totiž osobní sluha pana rotmistra Richarda Kónigsaua." .
Toto jméno Hallera rázem vzpružilo.
"Kónigsau?" ptal se. ,x,Vy znáte tu rodinu?"
"Velmi dobře, a to z dvojí strany. Syn mé milostivé dámy, rotmistr Artur z Hohenthalu, od husarů, je totiž přítel pana Kónigsaua a často se navštěvují. A pak slečna Ema Konigsauová je tak laskavá, že mne počítá mezi své blízké známé."
"Pak byste mi mohla asi říct, máli rotmistr Kónigsau rád zábavy?"
"Pochybuji. Má velice vážnou povahu."
"Pak asi není snadné seznámit se s ním?"
"Pro cizince to je asi velmi těžké. Má takovou povahu, že svou životní spokojenost hledá spíš v sobě než mimo sebe."
"Je teď v Berlíně?"
"Ne. Odjel."
"Bylo by neskromné zeptat se, kde se teď nalézá? Nevyptávám se totiž jen tak bezdůvodně."
"Pokud mi jeho sestra vyprávěla, v poslední době se přespříliš namáhal a dostal dovolenou, aby se zotavil. Je na statku svých příbuzných v Poznaňsku nebo na Litvě."
"Děkuji! Ale jeho rodina žije tady v Berlíně?"
"Ano. Jeho sestra Ema tady sice teď není, ale ještě dnes se vrátí."
303

"Je těžké opatřit si vstup do této rodiny?"
"Své dveře tak snadno někomu neotvírají, ale - " a při tom se její tmavé oči radostně zaleskly a upřely se na něho - "máte snad nějaký zájem na jménu Kónigsau?"
"Ano, značný, má slečno! Nesmím o tom ještě mluvit, a proto vás snažně žádám, abyste své přítelkyni nic nevyzradila. Ale bylo by mi nesmírně vítané, kdybych mohl poznat tyto osoby, které mi byly tak vychvalovány."
Byl poslán do Berlína jako vyzvědač, ale celá jeho bytost se k tomu nehodila. Jeho obličej svědčil ó šlechetnosti a poc í tivosti. Byl nucený poslechnout rozkaz, sice to udělal, ale s vnitřním odporem. To bylo francouzské vychování. Oč jinak si počínal Němec Kónigsau! Ale pro tento francouzský charakter se nehodilo tiché slídění a vyzvídání.
Madelon vlídně pokynula hlavou a řekla:
"Umělci jsou všude méně nevítaní než jiní smrtelníci. Snad se mi podaří umožnit vám vstup do domu mé přítelkyně."
"Jak bych vám byl za to vděčný, má slečno!"
"Udělám to s radostí, protože jsem přesvědčená, že se tím nijak neprohřeším. Snad bude možné seznámit vás hned zítra s Emou. Ani v tomto pokoji není příliš vzácným zjevem. Vrátilali se dnes z cest, přijde zítra zcela jistě ke mně a minutku se tady zdrží. Staneli se tak a budeteli doma, bude docela i naší povinností představit vás."
"Budu rozhodně doma, slečno, a toužím po brzké příležitosti, abych vám mohl osvědčit svou vděčnost."
Tím byla vyčerpána večerní zábava, pokud ho mohla zajímat, a Haller po chvíli odešel do své ložnice.
Když byl opět sám, uvažoval o všem, co v posledních dnech zažil. Nejvíc se ovšem zabýval svým dnešním setkáním s mladou, rozmilou Franóouzkou.
Řekl si sice, že k ní chová náklonnost tak živou jen proto, že mu slíbila, že ho seznámí s Kónigsauovou rodinou, ale tím se jenom klamal. Její rozkošná osůbka zaměstnávala jeho myšlenky mnohem víc, než její slib, že ho uvede do domu, do kterého byl poslaný svými představenými.
Vyvolala v jeho duši dojem, který si nedovedl vysvětlit. A přece ji už

porovnával s tou, která mu byla už delší čas určená za manželku. V jeho srdci vznikl rozpor, který ho v duchu zlobil, ale na
304

íížruhé straně mu působilo radost, že se mu naskýtá lležitost, že bude moci mladou dámu častěji vídat. "Proč jen se mi líbí ta společnice mnohem víc než Ella Latreau?" ptal se v duchu sám sebe. "Jsou lidé, které faověk musí hned při prvním setkání milovat. Ella je hraběcí icera, je nesmírně bohatá a je krasavice prvního řádu. Tato lalá, hezounká Madelon určitě pochází z chudé, nešťastné adiny a vlastně ani nemůže být nazývaná krasavicí. A přece a přece! Když jsem viděl tu báječnou vychovatelku sedět lese, byl jsem unesený. Madelon mne okouzluje také. přece, jak různé to jsou pocity! Vychovatelka okouzlila mé můj krasocit, protože jsem malíř. Francouzka však ve iě vzbuzuje pocit, který nepůsobí jenom na oko, ale sahá klouběji. Hm, myslím, že tento, sladký kolibřík by dovedl být pro člověka nebezpečný. Kolibřík? Ano, u Boha, to je pravý raz, který označuje zjev této rozkošné dívčiny." Touto samomluvou nebylo téma ještě odbyto. I když už ežel v posteli, myslel na ni, a když nakonec usnul, zjevila se ve snu se zlatě lesklými křídly, vznášející se nad vonnými květy, z kterých srkala med, který tajily ve svých Hfcalíšcích...
"Na mou věru, zdálo se mi o ní!" řekl si, když se probui dil. "Jsou lidé, kteří považují první sen v novém bytě za velí'mi významný. Majíli pravdu, pak se můžu domnívat, že budu tento kolibříček ještě déle obletovat."
Když posnídal, chystal se na procházku. Aby mohl vypadat jako opravdový malíř, musel si opatřit některé věci, bez kterých mistři palet nemohou vůbec žít.
Když sestupoval ze schodů, šla právě Madelon nahoru. Měla na ruce malý, elegantní košíček a byla svěží a veselá jako samo jitro. Smekl zdvořile klobouk a zastavil se, aby ji pustil kolem sebe nahoru. Ale ona také zůstala stát a řekla: "Dobré jitro, pane Hallere! Myslím, že už smíme spolu promluvit. Nejsme si tak naprosto a docela cizí. Měl jste příjemnou noc?" "Děkuji, ano, slečno."
"To je dobře! To mne těší, je to dobré znamení. Snad se vám i něco zdálo?"
Dívala se mu vesele do obličeje a usmívala se přitom tak srdečně dětinsky, že by ji nejraději na místě zlíbal. "Ale ano, zdálo," odpověděl.
305

"Opravdu? Víte, že jsou lidé, kteří říkají, že se první sen v novém bytě splní?"
"Slyšel jsem o tom."
"Ale to se ví, nevěříte tomu! Vždyť pánové jsou většinou nenapravitelní pochybovači. Bylo to něco příjemného?"
"Ano. Zdálo se mi o malém, rozkošném kolibříkovi, který mne stále obletoval a nechtěl se ode mne vzdálit." (
Její obličej zvážněl. Zdálo se, že její oči rostou, když řekla:
"O kolibříkovi, o becque-fleurovi, jak mu říkáme my Francouzi? To slovo má pro mne neobyčejný význam. Kolibri anebo becque-fleur bylo laškovné jméno mé ubohé, zesnulé matky. ‚Můj malý, sladký kolibříku', říkával jí otec, když jeho pohled na ní láskyplně spočinul. Byla totiž také tak malá jako já."
Pohlížel jí radostně do vážné tváře a odpověděl:
"Snad jednou jiné oko také tak zazáří na vás. A snad vám pak láskyplný hlas dá také laškovné jméno becque-fleur. Víte, slečno, že kolibřík, o kterém se mi zdáio, měl lidskou podobu?"
"Lidskou? Ano, bůžek snů kreslí fantastickými tužkami. Ale, pane Hallere, zůstaneme stát tady pod schody? Spěcháte snad?"
"Ne, nespěchám."
"No, tak ráda bych slyšela něco o své sestře. Nezmeškáte li nic, prosím vás, abyste mne na několik okamžiků navštívil." .
Řekla to tak prostě, jako by vůbec nebylo proti společenským pravidlům, přijmeli mladá dívka návštěvu pána, kterého navíc zná teprve od včerejška. Čistému je vše čisté. Její paní byla na cestách. Madelon byla sama, ale nebála se pozvat k sobě malíře. Ani ji nenapadlo, aby při tom pomyslela na nebezpečí její dobré pověsti.
"Jsem vám s radostí k službám," řekl potěšený důvěrou, kterou mu mladá a milá dívka věnovala.
"Pojďte tedy!"
Otevřela vchod a brzy stál v salóně, bohatě a vznešeně zařízeném. Pokynula mu, aby se posadil, a sama se posadila na divan.
"Teď jsme jednou vznešení lidé," řekla při tom. "Přijímám vás v hraběcím salóně a dávám vám audienci, s košíkem na
306

zeleninu v ruce. Jsem teď sama a žiji tady o samotě. Jsem tedy nucená starat se také o svou kuchyň. Líbí se vám tento obraz?"
Pozorovala totiž, že si prohlíží se zvláštní, výrazem v tváři obraz, který visel přímo nad ní. Byla to podobizna mladého, velmi hezkého muže v husarském kroji.
"Musel mě zaujmout svým uměleckým provedením, slečno. Vždyť jsem sám malíř," řekl. "Rozumí se, že to není pouhý smyšlený obraz, ale že je to podobizna?"
"Ano. Asi rok stará."
„Koho představuje?"
"Pana rotmistra, syna mé dámy. Ach, vždyť vám musím říct jméno: hrabě Arthur z Hohenthalů."
"Hm!" řekl Haller zamyšleně. "Jaká to podoba!"
"Viďte? Pan rotmistr je neobyčejně dobře vystižený. Ale vy shledáváte jeho podobu! Musím tedy mít za to, že hraběte znáte?"
"Nikoliv, neznám ho, slečno. Rozhodně jsem ho ještě nikdy neviděl."
"Ale pak je podivné, že mluvíte o podobě."
"Myslím tím někoho jiného. Viděl jsem nedávno pána, který by mohl být považovaný za originál tohoto obrazu."
"Kde?"
"V Paříži. Ve velké Opeře. Doprovázím občas svou ne svou neteř, svou příbuznou do divadla. Ve vedlejší lóži zpravidla sedával pán, který byl opravdu nápadně podobný tomuto obrazu."
Málem by vyslovil slovo "nevěsta". Rychle se opravil slovem "neteř", které stejně začíná, a tím si pomohl z rozpaků. Ale jeho hlas se přece jen trochu zajíkal a tváře mu i když jen na okamžik poněkud zrudly. Neušlo jí to, ale ani ji nenapadlo, aby této maličkosti přikládala nějaký význam nebo zvláštní důležitost. Řekla upřímně:
"V Paříži? Pak je to jen docela náhodná podobnost. Vždyť prý jsou lidé, kteří by se mohli zaměnit a kteří přesto nejsou vzájemně v docela žádných stycích."
"Kde je pan hrabě vojákem?"
"V Postupům."
"A je tam i teď?"
"Teď právě ne. Provází svou mamá na cestách."
"Pak by to mohl být přece jen on. Vždyť je snadno možné, že ho tato cesta s hraběnkou zavedla do Paříže."

"Nikoliv. Jsou teď ve Vídni. Vždyť jsem předevčírem dostala od své paní z Vídně rozkazy."
Madelon netušila, že hraběnka byla ve Vídni sama. Mezitím, co byl její syn s tajným posláním v Paříži, museli se i nejbližší známí domnívat, že je se svou matkou.
"Vy jste tedy byl v Paříži?" pokračovala Madelon. "Jak vám závidím!"
"Vy mi závidíte pobyt v Paříži? To se cítíte tady v Berlíně nešťastná?"
"Ó, ne, ne!" odpověděla chvatně. "Slova, která jsem vyslovila, vyjadřovala jedině mou dávnou touhu, abych jednou spatřila hlavní město své otčiny. Je mi tady dobře, jak jen je za daných okolností vůbec možné."
"Paní hraběnka je tedy vlídná dáma?"
"Je mi spíš matkou než paní a jedná se mnou jako se členem hraběcí rodiny. Ale i jinde jsem našla přítelkyně, které mi skoro dávají zapomenout, že jsem pouhý sirotek."
"Ubohé dítě, vy už tedy nemáte rodiče?"
"Že už nemám matku, to vím jistě, ale je možné, že můj otec ještě žije. Já jsem ho nikdy neviděla."
"To nasvědčuje zcela neobyčejným poměrům!"
"Ano. Nemluvím o tom ráda, protože mne vždy zarmoutí, musímli vzpomínat na neštěstí mé ubohé matky. Ale váš obličej je tak upřímný a poctivý, vzbuzuje takovou důvěru, že snad jednou smím porušit mlčení."
Tato slova se ho příjemně dotkla. Znovu mu dokázala, že mu Madelon důvěřuje.
"Byl totiž jednou jeden pán ze starého šlechtického rodu," vyprávěla mu, "jehož srdce neznalo nic než výsady svého stavu. Jeho syn však byl pravý opak otce. Věděl, že všichni lidé mají jako jedinci stejnou cenu. Nedal se tudíž zdržet předsudky svého stavu, aby svou lásku nevěnoval dívce z měšťanského rodu."
"Ach, už tuším, že tato dáma byla vaše matka!"
"Ano, uhodl jste. Otec se s ní oženil a následkem toho byl vypuzený z domova. Co se nato dělo, nevím. Zkrátka a dobře, matka se jednoho dne objevila se mnou a s mou sestrou u našeho pěstouna a prosila ho o přijetí. Pohříchu nežila dlouho."
"Váš pěstoun byl snad nějaký váš příbuzný?"
"Nikoliv. Ubytovala se u něho úplně cizí. Když umřela,

308

zanechala nám tolik, že jsme mohly později vstoupit do ústavu a připravit se na svou nynější dráhu. Já jsem pak našla místo u hraběnky z Hohenthalů a moje sestra v rodině Sainte-Marie. Neměly jsme důvod, abychom místa měnily." "Ale přece víte, kdo byl váš otec?"
Ne "
"INC.
"Vždyť vaše matka musela mít jeho jméno a jistě o něm velmi často mluvila!"
"Ba ne. Žila pod svým dívčím jménem, užívala stále svého jména Kóhlerová, které máme i my, a nikdy jsem nezaslechla nejmenší poznámku, z které bych se mohla domnívat, kdo je náš otec."
"Ale vždyť vás přece musela legitimovat jako své děti. A to se mohlo stát pouze listinami, v kterých bylo uvedeno také jméno jejího manžela!"
"Zdá se, že to tak nebylo. Proč se se svým manželem rozešla, to si mohu jen myslef, ale přesně to nevím. Ale jak se jí podařilo zahalit minulost v úplnou temnotu to říct nemohu."
"Jak tedy víte, že váš otec i váš děd byli ze šlechtických kruhů?"
"Vyprávěl nám to náš pěstoun. Soudil tak z různých příčin. Krátce před smrtí mu matka mnohé vyprávěla, ale jak se zdá, musel přísahat, že bude mlčet. A tak teď nevíme nic víc, než co jsem vám už řekla."
"To je zajímavé, nanejvýš zajímavé! Není tedy ani jediná nitka, která by vás mohla přivést na stopu otce a děda?"
"Nic, nic, jedině to, že se otec jmenoval Gaston. Nanejvýš bychom ještě mohly dodat, že měl sluhu, na kterého volal Flory."
"To je málo, velmi málo! A nikdy jste se nenamáhala, abyste tou temnotou pronikla?"
"Ne.";
"A váš pěstoun vám nikdy nic neřekl, nikdy se o ničem nezmínil, anebo aspoň že by vás těšil budoucností?"
"Ne. Nikdy."
"Bude tedy nutné zeptat se ho."
"Snad i na to už bude pozdě. Jak víte, dostala jserri od své sestry psaní. Píše mi, že náš pěstoun leží na smrt nemocný a že se lékaři vzdali naděje."
"Snad uzná tuto svou beznadějnost a poruší své mlčení.
309

Každý rozumný muž urovná své pozemské záležitosti, když cítí, že se blíží smrt, a takovou jeho záležitostí je také vaše tajemství."
"Samozřejmě. Ale museli opravdu přísahat, že bude mlčet, pak je otázka, jeli mu dovoleno tuto přísahu před smrtí porušit. Ostatně se dozvím, zda ještě mluvil, kdyby měl teď umřít. Telegrafovala jsem sestře, aby mi podala ihned zprávu o jeho smrti, protože bych ho ráda doprovodila ke hrobu."
"Vaše sestra se tedy o jeho smrti dozví dřív než vy?"
"Ano, bydlí blíž."
"Ach! Ona bydlí v Ortry! Žije tedy ve Francii?"
"Ano, Bude to daleká cesta, kterou pak budu nucená podniknout, ale staral se o nás, jako by byl náš opravdový otec. A je tady povinnost vděku a úcty, abychom ho doprovodily k hrobu. Také sestra Nanon rozhodně přijde."
"Bydlí tedy nedaleko Ortry?"
"Ano, nedaleko Etainu."
Haller byl znovu překvapený. Rychle prohodil:
"Tam jsem známý! Smím se ptát, v kterém místě?"
"Otěím je správce v zámku Malineau."
"Malineau?" ptal se Haller a překvapeně vyskočil. "Jmenuje se Berton?"
"Ano, ano! Znáte ho?"
"Dobře, skoro velmi dobře. Je ve službách generála z Latreau, kterému ten zámek patří."
"Ano, ano! Je to tak. Jaká to náhoda, že ho znáte!"
"Znáte tedy asi také Ellu z Latreau, generálovu vnučku?"
"Samozřejmě, hrála si s námi, když jsme byly děti a byla se svým otcem v létě na zámku."
"To je opravdu zvláštní! Ella z Latreau je totiž moje "
"Snoubenka," chtěl říci, ale hned se vzpamatoval a poznal, jaké by se tím dopustil chyby. Pohlížela na něho tázavé, a tak dopověděl, i když poněkud rozpačitě.
"Je totiž moje žačka. Před několika lety jsem se zdržoval krátký čas v Paříži, abych tam studoval umělecké sbírky, a tak se mi dostalo cti, že jsem ji učil

malovat."
"To jsou zajímavé zprávy. Neviděla jsem ji už několik let. Stala se z ní asi velmi sličná dáma."
"Je kráskou prvního řádu, ano, dokonce ještě víc, je naprosto a úplně zvláštní krasavice!"
310

"Není ještě provdaná?"
"Ne."
"Pokud vím, byla snad už zasnoubená. Poznal jste snad v Paříži v generálově domě mladého hraběte Bernarda de Lemarche?"
Hallerovy tváře se lehce zarděly - vždyť to byl on sám, na 2oho se ptala. Ale přece odpověděl klidně:
"Lemarche? Ne. Nebyl jsem mu představený."
Tím ovšem nelhal, protože sám sobě nebyl nikdy představený.
Madelon pokračovala:
"Ten důstojník je určený Elle za ženicha. Jejich otcové se prý o tom už před delším časem dohodli."
"Viděla jste ho někdy?" ptal se s napětím.
"Jen jednou. Byla jsem ještě dítě, on už chodil do vojenské školy. Byl to velmi hezký, silný hoch. Teď by měl asi vaši postavu a velikost. Ano, když se tak na vás hezky pozorně dívám, zdá se mi skoro, že se mu docela podobáte."
"Zase jeden!" řekl s úsměvem.
"Jak to?" ptala se ho.
"Včera jsem se podobal sluhovi rotmistra Kónigsaua a dnes, což mi ovšem více lichotí, hraběti de Lemarchovi."
"To je pravda, aspoň vaše podoba s dobrým strážmistrem Fricem je přímo nápadná. Ale odpusťte, o čem jsme přestali mluvit na schodech?"
"O kolibříčkovi."
"Skutečně! Vám se zdálo o kolibříčkovi."
"Který mne bez ustání obletoval a při tom pil z květů med."
"A který měl lidskou podobu."
"O tom jsem se už zmínil. A teď budu zase já mluvit o podobnosti. Víte, komu se ten malý kolibřík neobyčejně podobal?"
"Komu?"
"Jeho obličej byl docela takový, jako máte vy, slečno."
Zapálila se. Spráskla však tiše ruce a řekla:
"Tedy o mně, o mně se vám zdálo? To je žertovné!"
"Zdá se vám to opravdu jen žertovné?"
"Ano. Jak jinak?"
"No, vždyť jste před chvílí sama říkala, že první sen v novém bytě má vždy význam pro budoucnost."
311

Zarděla se ještě víc, odvrátila svou sličnou hlavu a odpověděla:
"Vždyť to byl opravdu jenom žert. Já nejsem pověrčivá. Jaký význam by mohl mít pouhý sen?"
"Ó, nějaký přece!" řekl Haller, zvolna. "Má význam důkazu."
"Jakého důkazu?"
"Že člověk, než usnul, myslel na to, o čem se mu pak zdálo."
"Snad nechcete tvrdit, že jste včera večer ještě na mne myslel?"
"Ano, právě to chci říct. Slečno Madelon, nebo mi snad nedovolujete, abych na vás myslel?"
Při těch slovech se zvedl, popošel k ní a uchopil ji za malou, jemnou ručku.
Nechala mu ji a odpověděla úplně prostě:
"Copak mohu zamezit nebo zakazovat asociaci ideí, to je pochod myšlenek člověka, který mne spatřil a následkem toho se na mne pamatuje?"
"Ne. Ale nemůže vám být lhostejné, co a jak o vás myslí."
"Snad."
"A zda na vás vzpomíná a rád myslí?"
"Také snad."
Chystal se, že na toto téma bude hovořit dál, když se ozval zvonek. Omluvila se a odběhla.
Když se za několik minut vracela, byl její obličej velmi vážný, dokonce skoro smutný.
"O čem jsme právě mluvili?" ptala se. "Tady je, můj pane! Čtěte!"
Podala mu otevřený telegram.
Četl:

"Právě mi telegrafují, že otčím zemřel.
Rychle! Abys přijela včas!"
"Kondoluji z upřímného srdce, slečno!" řekl Haller. "Teď odjedete?"
"Ano. Protože jsem tu zprávu očekávala, zeptala jsem se už po nejvýhodnějším spojení. Připravím se hned!"
"A bude možné vás opět brzy spatřit?"
"Vrátím se ihned, protože mám své povinnosti. Nesmím nechat tento byt dlouho bez dozoru."
"Přál bych si, abych vás směl doprovodit. Pro mladou dámu je tak daleká cesta přece jen odvážná.
312

"Ó," usmála se, ,já nemám strach. A teď adieu, pane Hallere. Ale než odjedu, ještě se.uvidíme. Musím se rozloučit také nahoře."
Stiskl jí přátelsky ruku a šel.
"Rozkošná bytost!" šeptal si, když se ubíral ze schodů. "Právě tak něžná, rozmilá a důvěřivá jako kolibřík, o kterém se také vypravuje, že se nebojí blízkosti člověka."
313

XXV.
Haller nakoupil, co potřeboval, a protože se ocitl poblíž svého tlustého nového známého, vyhledal ho, aby se podíval na jeho "boudu".
Byt dobrého Hieronyma Aurelia poskytoval obraz pravé domácnosti starého mládence. Malířský podstavec stál za postelí, na umyvadle stála bota a na kamnech si hověly staré housle. Ve všem a všude byl nejkrásnější nepořádek, jaký si je jen možné představit.
Malý umělec seděl na zemi, kolem sebe měl rozloženo množství starých obrazů a pracoval s velikou houbou, kterou střídavě namáčel do vody a jiných tekutin, aby jimi smyl obrazy.
Zaraženě se ohlédl, když Haller vstoupil. Sotva ho však poznal, řekl:
"Bohudík! Myslel jsem, že to bylo něco jiného! Nejsem právě ve svých parádních šatech. Tisíc hromů, kde jen mám kšandy?"
Zvedl se totiž z podlahy a ocitl se při tom v nebezpečí, že ztratí kalhoty.
Haller se rychle rozhlédl, ukázal pak na umývadlo a řekl:
"Tam v umývadle, ve vodě! Leží tam."
"Tam? Opravdu? U sta blesků, ano! Jak se tam jen dosta
ly? No, kožené šle, namočené ve vodě! Ale nevadí. Co na
tom? A kde je vesta? Kam se mi jen pro vše na světě po
děla!" .
"Nevykujuje tam z té holínky?"
"Ano! Skutečně! Já jsem věděl, že jsem ji dobře uklidil a schoval! No, zatím, co se budu strojit, posaďte se, můj milý pane kolego! Těší mne, že jste mne tak záhy navštívil. Našel jste byt?"
"Ano, hned!"
314

"Tedy ten, co byl ohlášený v novinách?"
"Ano, ten. Bydlím u vdovy. Její zesnulý manžel byl ministerský úředník."
"Vnitřní nebo zahraniční?"
"Vnitřní. Ale jeho syn je při zahraničním."
"To je a zůstane nákyp! Ministr je ministr! Líbí se vám nový byt?"
"Ano. Zdá se, že to jsou slušní lidé."
"Spal jste dobře?"
"Ano!"
"Zdálo se vám něco?" .
"Ano. O hezké, mladé dívence, kterou jsem včera večer poznal."
Tlustý si zatím oblékl i kabát. Teď se postavil před Hallera a řekl:
"Kupodivu! Docela jako já! Mně se také zdálo o mladé dámě. Čím je vaše dáma?"
"Společnicí!"
"Hrozné! Moje je vychovatelka."
"Snad ne ta z tharandtského lesa?"
"Samozřejmě, že ta! Která jiná? Ta žíňka mne uhranula. Srdce mi visí mezi žebry jako veliký nákyp, kyne, kyne, roste každým okamžikem, jako bych spolkl za dvacet tolarů kvasnic. Jaktěživ bych neřekl, že láska může účinkovat právě tak jako kvasnice!"
"To je poetické přirovnání!" smál se Haller.
"A případné, nadmíru případné! Jak řečeno, kyne a nafukuje mě.Musím tu holku

dostat, musí se z ní stát paní Schneffková, manželka Hieronyma Aurelia Schneffkeho, jinak zase splasknu jako dudy, když se protrhnou!"
Haller shodil ze stolice kávový mlýnek a břitvu a posadil se. Teprve teď pátravě pohlédl na obrazy a při tom prohodil:
"Ptačí studie? To je zajímavé! A jak se zdá, samí kolibříci!"
"Ano, samí kolibříci, kolibříci všeho druhu a ve všech pozicích."
"Komu patří ty obrazy?"
Schnefíke se tvářil velmi udiveně a odpověděl:
"Komu? Zbytečná otázka! Rozumí se, že kolibříkovi!"
"Kdo je to?"
"Ach, tak! Vy jste tady cizí, nemůžete to tedy vědět. O
315

něm jste ještě nikdy neslyšel! Mám totiž známého uměleckého mecenáše, je to chlap přímo nepochopitelný. Znám ho už řadu let, ale ještě stále nevím, jeli chudý nebo bohatý, šílený nebo rozumný, hlupák nebo chytrý chlap, umělecký Kroesus nebo ubohý skrblík."
"To musí být zajímavý člověk!"
"Ano. Bydlí v této ulici ve čtvrtém patře zadního traktu, jmenuje se Untersberg a obývá celé patro. Byl jsem u něho už mnohokrát, ale mohl jsem vstoupit jen do tří pokojů. Jeden je plný starých knih a dva druhé jsou proslulé množstvím obrazů, kterými jsou ověšeny stěny, ale jsou to samí kolibříci. Odtud vznikla jeho přezdívka. Jakmile se totiž někde objeví začátečník v malířském kumštu, hned ho napadne, aby si dal u něho namalovat kolibříka."
"To je roztomilé! A proč to dělá?"
"To pohříchu nevím. Ostatně, lidem se nanejvýš vyhýbá. Já jsem jediný, kdo k němu má přístup. Nevím, opravdu, proč si mne tak oblíbil."
"Jste přece hezký chlapík!"
"Poníženě děkuji! Ostatně mne velmi postrádal, když jsem tady teď nebyl. Sotva jsem přišel domů, měl jsem tady už vzkaz, abych ho hned navštívil. Šel jsem. Ležel už v posteli. Musel jsem si vzít tyto obrazy, abych je vyčistil. Dal mi pět tolarů a láhev vína. Peníze jsem schoval, ale víno jsem už okusil. Kde jen vězí ta láhev? Tmavé portugalské tinto. Báječné! Ohnivé a pronikavé jako žhavé železo. Ach, tady je! Musím ho okusit."
Sáhl pod stůl a vytáhl láhev.
"Sklenice pohříchu nemám," pokračoval, "ale je tady hrníček. Je jediný, který mi zachoval manželskou věrnost. Ale dvěma umělcům postačí. Ať žije!"
Nalil si plný hrníček a zvedl ho k ústům, aby kolegovi připil. Vzal si notný doušek, ale sotva ho vypil, stáhl obličej, jako by spolkl samo peklo.
"Fuj tajxl!" zvolal. "To má špatnou chuť. Zdá se mi, že se rychle kazí. Láhev musí být rychle vyprázdněná, když je načatá. Zkuste to také!"
A podával hrníček Hallerovi.
Ten se opatrně podíval dovnitř a zeptal se:
"Co je to, kolego?"
"Portugalské tinto! Vždyť jsem to už řekl."
316

"Hm! Víno tinto znám, pil jsem ho už často, to se tak snadno nezkazí. To, co máte v číši, bude asi něco jiného."
"Co by to mohlo být? Je to tinto. Nálepka na láhvi vám dokáže, že "
Zarazil se. Zvedl láhev do výše, aby si Haller mohl přečíst jméno vína. Ale na láhvi stálo: Nejlepší černý inkoust.
,?Svatá smůlo!" zvolal po chvíli trapného ticha. "Vždyť jsem cucal opravdový inkoust. To je jasné jako nákyp. Proto se mi stáhlo hrdlo jako u staré měchuřiny na tabák! No, žaloudečku, přijmi moje blahopřání!"
"Ať žije! Dobré chutnání!" smál se Haller.
"Ano, jenom se smějte!" durdil se tlustý. "Ale já vím docela jistě, že jsem postavil láhev s vínem pod stůl. Teď se domnívám - a jsem o tom přesvědčený! - že si posluhovačka udělala žert a zaměnila je. No, aby ji husa vzala!"
"Co to čouhá tam z rukávníku?" ptal se Haller a ukazoval na postel, na které ležel pod poodhrnutou přikrývkou zmíněný předmět.
"Z rukávníku? Vypůjčil jsem si ho od své posluhovačky, chtěl jsem malovat civetku a studovat barvu kožešiny. Šaprlot! Ano, z rukávníku čouhá láhev. Portugalské tinto leželo v kožešinovém pouzdře celou noc se mnou v posteli. No, neškodí. Vypité bude stejně!"
"Děkuji vám, pane kolego! Vypijte si svého nocleháře sám. Piji jenom čerstvé ze sklepa, nikoliv však čerstvé z postele."
"Výborně! Je mi to tím milejší! Nepřijdu o nic."

Vytáhl láhev z rukávníku, otevřel ji a vypil notný doušek.
"Oh!" zvolal pak. "Mezi tintem a inkoustem je přece jen veliký rozdíl. Přál bych si, abych vám to mohl dokázat."
"Vyprosím si tento důkaz. Ostatně odbočili jsme daleko od svého zajímavého tématu, totiž od kolibříků."
"Skutečně! Tedy včera jsem si musel vzít tyto obrazy s sebou, tyto trochilské podoby, protože - hm, pane kolego, jste ornitolog, znalec ptactva?"
"Trochu."
"Znáte latinská jména ptáků? Nejmenuje se kolibri latinsky trochilus?"
"Ano."
"Nuže tedy, stařec ležel v posteli a řekl mi, že si mám odnést šest trochilů minimu. Nebo řekl trochili minimus
317

nebo trochilus minimi? Už nevím, ale sebral jsem ze zdí, co mi přišlo do rukou. To jsou oni?"
"Ba ne. Tady ten je kolibřík límcový, trochilus selaspho . ruš."
"Tak, tak! No, neškodí. Umyji ho také. Vypravoval jsem vám už, že stařec, kterého nazýváme kolibri, je mi také hádankou. Proč má na mušce právě jenom kolibříky, to si nemohu vysvětlit."
"A nezeptal jste se ho?"
"Jen jednou, ale víckrát jsem to neudělal. Byl jako šílený, kypěl skoro vztekem. Vyhodil mne jako nákyp a nesměl jsem se mu pak dlouhý čas ani ukázat. Ale teď jsme opět smíření, zdá se, že na to úplně zapomněl. Kromě tohoto vrtochu má ještě dva jiné. Kreslí totiž hlavy."
"Tomu říkáte vrtoch?"
"Ano. Jak on to dělá, je to vrtoch, dokonce snad monomanie. Kreslit totiž vůbec nedovede, neumí tužku nebo křídu ani držet a přece bez ustání kreslí."
"A proč asi?"
"To také nikdy nepoví. Jednou mi to však sám přece jen vyzradil. Když totiž kreslí, mluví si nahlas pro sebe. Jednou jsem byl u něho a hrabal jsem se ve starých knihách. On kreslil a zdá se, že při tom úplně zapomněl, že jsem přítomen. Vyslechl jsem jeho samomluvu. Má syna, který ho opustil. Chce ho veřejně hledat a k tomu svému provolání chce připojit podobiznu zmizelého."
"A chce ji nakreslit sám?"
"Ano. Kreslí hlavu za hlavou, až jednou nakreslí takovou, která bude jeho synovi podobná."
"Toto namáhání bude marné, neníli sám umělec."
"Samozřejmě! Považuji to za monomanii, za šílenství. A třetí vrtoch, který má, je rovněž zvláštní. Hledá totiž bez ustání ve svých knihách spis, který má být v některé z nich schovaný. Obracel jsem s ním celé dny listy starých knih, ale nic jsme nenašli."
"Jaký to je spis?"
"Nazývá ho document du divorce, tedy listina o rozvodu."
"Cože? Vy umíte francouzsky?"
"Docela dobře, jak bych vám mohl záhy dokázat. Ale teď tady stojím a zahálím, stařec pak chce mít v poledne zase obrazy na zdi. Dovolíte, abych je čistil dál? Můžeme se při tom bavit."
318

Posadil se opět na zem, roztáhl nohy a začal znovu pracovat.
"Tady ten límcový kolibřík je čertovsky zašpiněný," řekl. "Skoro z něho barva pouští dolů - a... aj, co to? Tady je dvojí plátno! A zdá se, že uprostřed něco vězí."
Prohlížel obraz a pak řekl:
"Je to skutečně tak. Dvojí plátno! Že by ? Hm! Vyndám toho špinavého límcového kolibříka z rámu."
Ohnul hřebíčky upevněné na rámu a vyňal obraz. Oba, on i Haller, vykřikli překvapením. V rámu byly dva obrazy. Pod kolibrim byl jiný obraz a mezi oběma bylo několik papírů.
Tlustý odhodil plátno s kolibříkem a obrátil druhý obraz k světlu.
"Podobizna," řekl. "Podobizna dámy. Zajisté mladé paní."
Haller přistoupil blíž a pozoroval jemnou hlavu čarovného půvabu.
"Mistrovské díle!" prohodil.
"Ano, mistrovské dílo malíře, ale také tvůrčí mistrovské dílo. Originál musel být přímo okouzlující. Co?"
"Zajisté! Ale tato podoba je přímo nápadná."
"Podoba? S kým?"

"S ano, skutečně, nemýlím se. Se společnicí, kterou znám."
"S tou, o které se vám zdálo?"
"Ano. Se slečnou Madelon."
"Tak! Hm! Tedy Madelon se jmenuje? Vy šťastlivce! Znáte její jméno. Já o své guvernantce nevím ani slovíčko. Ale musím se dozvědět, kdo je, i kdybych měl moře z nebe strhnout jako nákyp z podnosu!"
"A co ty papíry, které vězely mezi oběma obrazy?"
"Podívejme se!"
Rozestřel složené lístky a začal zkoumat obsah.
"Francouzsky!" řekl. "Dvě psaní a listina!"
"Skutečně? Snad je to ten dlouho hledaný document du divorce?"
Schneffke spis pročetl a pak řekl:
"Skutečně! V těchto řádcích svoluje baronka Amély de Bas-Montagne k rozvodu se svým manželem. Je to to, co hledáme."
"A dopisy?"
"Přečtu vám je nahlas."

A četl francouzské listy:
"Můj nejlepší, můj nejdražší Gastone!
Až se vrátíš z cesty, najdeš sice tento lístek, ale svou Amély, svého sladkého kolibříka nenajdeš. Srdce mi puká, když ti toto píši, ale nemohu, nesmím jinak. Miloval jsi mě a já našla nebe ve tvém objetí. Tvá láska ke mně tě rozvedla s tvým otcem, který nepřál našemu spojení. Obětoval jsi mi vše, vše mně, chudé, občanské dívce. Teď vášeň zmizela a začínáš uvažovat a počítat. Pozoruji tě potají a vidím, že ti už nejsem vším.
Bůh je mi svědkem, že můj život náleží jen tobě! Tobě jedinému! Tím, že se s tebou loučím, volím si smrt, protože bez tebe nemohu být. Ale vracím ti svobodu, vracím tě tvému stavu, tvému povolání, tvé cti a tvému otci. Přikládáni své svolení k rozvodu, stvrzené notářem.
Ruka se mi třese, srdce se mi chvěje a oči mám plné slz. Neberu si s sebou nic, vůbec nic, jen své děti, svou sladkou Nanon a svou upřímnou Madelon. Daroval jsi mi je a jsou moje. Nepátrej po nás, nenašel bys nás.
Tvůj kolibřík odletěl. Jeho peříčka ztratí lesk, jeho let skončí záhy v hrobě. Ale i umírající ti věnuji ještě v posledním dechu svoje vřelé přání: Buď šťastný, šťastný, šťastný!
Tvá žena, tvá Amély, tvůj ubohý, nevinný Kolibri."
Ani nebylo možné popsat, jak obsah tohoto psaní působil na Hallera. Oči měl dokořán, jako by chtěl čtoucího svým pohledem pohltit.
"To tam opravdu stojí?" ptal se.
"Samozřejmě!"
"A pisatelka se jmenuje opravdu Amély?"
"Hm! Proč bych vám četl jiné jméno? Nemohu se vám ale zaručit, zda si při psaní nezvolila pseudonym."
"A ten, komu píše, tedy její manžel, se jmenuje Gaston?"
"Ano. Tak to tady aspoň stojí."
"Ukažte! Musím mít naprostou jistotu!"
Vytrhl tlustému psaní z ruky, aby si ho sám přečetl. Když byl u konce, zvolal:
"To je podivné! Zvláštní! Ano, přímo podivuhodné!"
"Co?" ptal se Schneffke a díval se na něho udiveně.
"Ta jména! Laškovné příjmení Kolibřík!"
"Snad se nemusím obávat, že se vás také zmocní ta čertovská kolibřícká mánie!"
"Ne. Rozhodně ne."

"No, ale skoro to tak vypadá. Co to jen stále máte s tím Gastonem, s tou Amély a jejím laškovným příjmením, jak to nazýváte?"
"Všechno vám to řeknu, ale teď, prosím, abyste četl druhé psaní."
"Hm. Ale teď mne napadá: není to vlastně naprosto neodpustitelná neslušnost, číst cizí listy?"
"Ach, co, neslušnost! Kde se jedná o takové věci, neplatí žádné ohledy!"
"Tak? A oč se vlastně jedná?"
"O - no, o něco, co bude mou společnici velmi zajímat!"
"Copak stále ještě spíte? Vaše společnice ať se zajímá o vás! Všechno ostatní je zbytečné. Napil jsem se sice inkoustu, ale přesto mne takový kolibřík nedostane z kolejí."
"Moje smysly jsou naprosto pohromadě, ale připravíte mne o ně, budeteli se ještě zdráhat se čtením druhého dopisu!"

Tlustý starostlivě pohlédl na kolegu, zavrtěl hlavou a pak řekl:
"Neměl bych to vlastně dělat, ale vždyť jsme kamarádi a druzi v utrpení. Podnikli jsme společně v tharandtské ‚Svaté síni' proslulou skluzavku, pojďme tedy i tady ruku v ruce. Poslouchejte tedy!"
A četl tyto řádky:
"Panu baronovi de BasMontagne.
Pane barone!
Byl u mne váš zplnomocněnec. Jste krutý, tvrdý muž. Vaše požadavky rozdírají můj život. Ale jsem žena, mám srdce, mám dvě děti. Cítím, co to je ztratit dítě, vzdát se syna. Nebylo nikdy mým úmyslem připravit vás o Gastonovo srdce. Odstrčil jste je od sebe sám. Ale máte starší, snad také světější právo na svého syna - ustupuji vám. Svoluji k rozvodu našeho sňatku, ačkoliv vím, že tím podpisuji svůj rozsudek smrti.
Bůh jediný ať je soudcem mezi vámi a Amély de BasMontagne, rozené Rénardové."
I toto psaní vzal Haller Schneffkovi z ruky, aby si řádky sám ještě přečetl.
"Je to tak, je to správné, nemohu se mýlit!" řekl pak a rychle posvědčoval hlavou.
"Co je správné?" ptal se tlustý. "Snad vaše hlava? O tom bych notně pochyboval."

"Nemohu vám všechno říct. Nevím, smímli s vámi nebo s kýmkoliv jiným o tom mluvit. Ale něco vám přece řeknu. Ta společnice totiž, o které jsem mluvil - "
"Ne, o které se vám zdálo!" přerušil ho Hieronymus Aurelius.
"Budiž! Tato dívka je jednou z těch dvou dětí, o kterých se tu mluví!"
"Saprment! Je to sladká Nanon nebo upřímná Madelon, můj nevzácnější pane kolego?"
"Madelon."
"Ne tedy sladká, ale upřímná! Mordié, a já o své guvernantce ani nevím, jeli kyselá nebo sladká! No, snad se to ještě dozvím! Ale jak se dostala tahle upřímná společnice sem do toho rámu?"
"Snad vám to ještě někdy vysvětlím. Teď na to nemám čas. Čas je totiž velice odměřený. Madelon za několik hodin odjede, snad už za několik minut!"
"Kampak?"
"Do Francie."
"Je tedy fuč! Upřímná Madelon je fuč! To se už nevrátí?"
"Ale ano, vrátí."
"No, tak není nic ztracené, máme dost času. Bůh ví, ta Madelon vám pořádně učarovala. Vy jste po uši zamilovaný! Trčíte v lásce jako moucha v sýru! Vyškrábejte se pěkně zase ven, kolego! Láska porazí i nejsilnějšího člověka a vy právě nejste veliký silák!"
"Láryfáry! Není vám nic nápadné při nadpisu posledního dopisu?"
"V pravopisu nebo v oddělovacích znaménkách?"
"Nesmysl! Nechtě si takové nevhodné vtipy! Jak se jmenuje ten podivín, kterému patří ty obrazy?"
"Pan Untersberg."
"A baron, kterému byl poslán tento list?"
"Monsieur de BasMontagne."
"Přeložte si toto jméno do němčiny."
"Hm! Niederberg nebo Unter u všech čertů, Untersberg! To je nanejvýš nápadné! Ano, to úplně a naprosto souhlasí! Člověk by skoro myslel, že ten Untersberg je totožný s tím francouzským baronem!"
"To si také myslím!"
"To by tedy byl tchán toho kolibříka?"
"Ano."

"A dědeček vaší společnice?"
"To si také myslím!"
"Hrome! A já neznám ani dědečka ani tchána své guvernantky! To je smůla! Ale musím mít jistotu! Budu běhat světem tak dlouho, až svou guvernantku najdu a pak se mi bude zpovídat ze všeho. Musí mi ukázat své průkazy, svůj ohlašovací list, křestní list a služební knížku, dokonce i očkovací list musím vidět! Hieronymus Aurelius Schneffke si už nedá ujít myš, přijdeli mu ještě jednou do pasti."
"Raději byste jel znovu po skluzavce nebo provedl znovu to své slavné salto mortale, co?"
"Ano. Udělám všechno, ale chci se s ní oženit. To je jisté jako nákyp!"
"Výborně! Dám vám své požehnání a budu vám přitom pomáhat, ale teď doufám, že se také mohu spolehnout na vaši pomoc."

"Od srdce rád! Kolegovi,, který je v tísni, vždy rád pomáhám! Kolik vám mám půjčit?"
Sáhl do kapsy a vytáhl tobolku.
"Nechtě už špatné vtipy. Myslím to velmi vážně. Odpovězte mi raději na mé otázky!"
Hieronymus schoval opět tobolku a řekl:
"Dobrá! Je mi to úplně vhod. Odpověď vám dám mnohem raději než peníze. Ptejte se tedy!"
"Vypadá váš známý, který se jmenuje Untersberg, jako šlechtic? Podobá se šlechtici?"
"Vypadá jako baron, který má každá dvě léta tři světlé okamžiky, anebo který je každá dvě léta třikrát baron."
"Má jmění?"
"Snad bude bohatší než já."
"Mluví lépe francouzsky než německy?"
"Bručí oboje stejně dobře."
"Jak je starý?"
"Asi šedesát let. Tak asi bych ho odhadl."
"Musím ho vidět! Musím s ním mluvit! Mohl byste mne představit?"
"Ano. Ale on vás vyhodí."
"To se mu nepodaří."
"Ach! To si myslíte! Má psa, obrovskou dogu, s tím byste se snad nerval!"
"Vždyť přece na mne nepoštve psa!"

"Udělá to zcela jistě, jestliže se hned nevzdálíte, nebudeli vás chtít vidět."
"Musím se o to přece jen pokusit!"
"Pro mne! Promluvím s ním a pak vám dám zprávu, kdy smíte přijít."
"Myslíte? Opravdu? Chcete s ním promluvit? A pak mi dáte zprávu? Myslíte, že mám tolik času nazbyt? Copak jsem vám neřekl, že společnice v nejbližší době odjede? Dříve však musím promluvit s tímto bláznem!"
"Co si myslíte! To je nemožné!"
"Ale ne, všechno je možné! Můžete mne jen představit jako malíře!" s
"Ale teď u něho nemám co dělat!"
"Vždyť tady máte jeho obrazy!"
"Ty musím nejdříve očistit."
"Dobrá, pomohu vám! Rychle do práce!"
Haller popadl houbu a pustil se rychle do obrazů. Tlustému se to však naprosto nelíbilo. Škrábal se za ušima, škrábal se s velikým důrazem a řekl:
"Ale to bych takovým počínáním znovu ztratil jeho důvěru. Nesmím pak nikdy jeho boudu navštívit."
"Nevadí. Odškodním vás."
"Saprment! To je vaše kasa tak plná a velká?"
"Pro vás postačí! Pojďte! Pracujme!"
"No, pro mne. Skočím tedy ve jménu božím oběma nohama do této záhuby! Ponesuli svou kůži při tom na trh, nebude se vaší kožešině o nic lépe dařit."
Oba myli a hladili, čistili a štětci otírali obrazy s takovou pílí, jako byikaždá minuta měla cenu celého milionu. Za chvíli byli hotoví.
"A teď kupředu!" řekl Haller. "Je to daleko?"
"Kousek qesty touto ulicí. Do čísla šestnáct. Čtvrté patro v zadním domě."
"Dejte sem dámskou podobiznu a dopisy."
A natáhl po nich ruku, ale tlustý ho přes ní klepl a řekl:
"Oho! Pomalu! Tyto předměty náleží především mně. Staroch není vždy při smyslech. S ním se nesmí kdykoliv a o ledačem mluvit. Dříve musím vidět, jeli v takové náladě, aby mou zprávu přijal beze škody."
"Ale vždyť přece uvidí podobiznu i dopisy!"
"Ba ne. Složím obraz opět tak, jak byl."

"To není nutné, protože s ním chci právě o tomto obrazu mluvit."
"To neuděláte, můj nejvzácnější. Duševně chorý musí být nejšetrněji na všechno připravený. Netoužím po tom, aby se opakovalo, co jsem prožil a zažil tehdy, když jsem byl k němu dotěrný. Vyhovím vám a zavedu vás k němu, ale všechno ostatní musíte nechat na mně."
"Ale můj čas je velmi vzácný!" odpověděl Haller.
"Nesmysl. Vždyť se společnice zase vrátí. A pak jí budete moct také ještě říct, co vlastně chcete. Tak! Obraz je hotový! Pojďte! Ach, kde jen mám zase klobouk?"
Schneffke se rozhlížel po světnici, aniž by mohl hledanou přikrývku hlavy

nalézt. Haller mu pomohl otázkou:
"Nestojí na něm tam v koutě pliváťko?"
"Vsaďme se! Na mou věru! Teď si vzpomínám, že jsem včera večer postavil na klobouk plivátko, aby mi ho průvan nevzal, kdyby náhodou zůstaly dveře a okno otevřené. Člověk musí být vždy praktický, to je pravda jako nákyp."
Vytáhl klobouk, narazil si ho na hlavu a pak vzal do rukou obrazy.
"Tak pojďme!" řekl. "Ale nedělám to rád. Cítím ve všech údech, že mi tato cesta nepřinese nic příjemného."
Vyšli z domu.
Museli se ubírat kolem domu, v kterém bydleli Konigsauovi.
Na ulici bylo velmi živo, chodníky byly plné lidí. Chtěli jít právě před zmíněným domem kolem vrat, když vtom z nich vyjel kočár. Tlustý šel napřed. Všechny obrazy měl pod paží. Funěl a potil se, ne snad, že by byly těžké, ale protože je nemohl tlustýma krátkýma rukama dobře udržet. Obraz za obrazem mu padal a stěží je mohl pochytat.
Spatřil koně, které ho div nesrazili. Nazpátek nemohl, proto zprudka a rychle skočil kupředu. Povoz hrčel za ním - šťastně vyvázl z hrozícího nebezpečí, ale padl do jiného.
Jeho krátká, tlustá postava se totiž naprosto nehodila k takovému obrovskému skoku. K tomu potřeboval obě ruce, aby udržel rovnováhu a tělu dodal mrštnost. Proto při skoku obě ruce bezděky a přirozeně roztáhl daleko od sebe, ani nepomyslel na obrazy, které nesl. Ty se rozletěly kolem. Když dopadal nohami na pevnou půdu, zapletl se mu jeden obraz rnezi nohy, tím ztratil rovnováhu a jak široký tak dlouhý se svalil na zem.

"Tisíc blesků a hromů! Proklatí ptáci!" klel při tom.
Chodci, kteří byli přítomní, se zastavovali a hlasitě se smáli tomuto komickému výjevu.
"Co je tady k smíchu, oslové!" zlobil se malíř.
Ještě stále ležel na zemi a hněvivě se rozhlížel. A koho viděl stát právě před sebou, a to na svém kalabréském klobouku, který mu spadl z hlavy? Emu z Kónigsauů, kterou považoval za guvernantku. Chtěla právě navštívit Madelon, aby jí řekla, že se včera vrátila z cesty.
S rychlou duchapřítomností.řekl nejupřímnějším hlasem:
"Odpusťte, slečno, že jsem se odvážil využít této příležitosti, abych se vám potřetí položil k nohám. V tom spočívá moje největší štěstí!"
"A proto tak horlivě využíváte tyto příležitosti?" smála se mu.
Tento smích zněl tak vlídně, tak zlatě, že se sám dal do veselého smíchu. Zvedl se ze země, oprašoval si kabát a kalhoty a řekl:
"Dovolte mi laskavě, abych si mohl vzít svůj klobouk. Pro něho je největší štěstí, že se ho dotkla tato nožka."
"To má tak citlivé srdce?"
"Pro krásu skoro tak citlivé jako já sám."
"No, když jsem ho tak oblažila, nemusím se snad ani omlouvat, že jsem naň šlápla jenom bezděky?"
"Saprlot, já bych si přál, aby to potkalo i mne. Ale co tady stojíte a chytáte lelky, kolego! Chci s touto dámou promluvit. Je to guvernantka. Seberte zatím obrazy, abychom nemuseli kolibříky znovu čistit!"
Haller smekl klobouk, když Emu spatřil. Teď, při nepříliš vlídném vyzvání tlustého Hieronyma, pokrčil rameny, zavolal nedalekého posluhu a kráčel zvolna dál, aby pak na kolegu počkal.
Ten si zvedl klobouk, držel ho zdvořile v ruce a mezitím, co posluha sbíral obrazy, řekl dámě:
"Ano, chci s vámi mluvit, a to o něčem velmi důležitém."
Ema se zastavila, jako by ji upoutala tato komická situace. Teď se však tvářila velmi vážně a odpověděla:
"Nemám ani tušení, co by vás mohlo přimět k rozmluvě se mnou!"
Hieronymus Aurelius se ohlédl. Ti, kteří tu dříve stáli, už odešli. Nebyl tu nikdo, kdo by mohl slyšet, co říká. Tvářil se velmi udiveně a řekl:

"Že nevíte? Vy si to nemyslíte? Ani netušíte? Pán, který se třikrát, a to pod širým nebem, se vší uctivostí a oddaností vrhne k nohám dámě, může mít pouze jedno na srdci, o čem by mluvil."
Její líčka se stáhla do čtveračivého úsměvu, když odpověděla s lehkým kývnutím hlavy:
"Ach, ano, už chápu. Uhodla jsem to!"

"Opravdu?" ptal se radostně. "Nuže, o čem si mohu přát s vámi hovořit?"
"O vaší smůle, o vaší hrozné, smůle, která vás nešťastně pronásleduje vždy, když mne potkáte."
"Smůla?" ptal se nanejvýš zklamaně. "To zeje smůla? Ale ne! Naopak, je to štěstí! Tyto epizody vám přece musí říct a dokázat, jak rád bych vám ležel u nohou po celý svůj život."
"Jako váš klobouk?"
"Ano, jako můj klobouk, kterému nesmírně závidím. Dotknutí se vaší nožkou musí naplnit nebeskou blažeností. Být vámi odstrčený a pošlapaný, to přece musí být nejblaženější laškování na světě!"
"Ach, vy jste poeta!"
"Jsem Hieronymus Aurelius Schnefrke. Tím je řečeno vše. Už jsem se vám představil, ale dosud jsem neměl štěstí, abych se dozvěděl i vaše jméno."
"Vždyť jste ho už slyšel ve vlaku!"
"Jenom křestní jméno. Vzpomínám si, že dáma, s kterou jste jela, vás nazývala Emou."
"Tak je! To je moje příjmení."
"A to druhé? Rodové jméno?"
"Kónigová," odpověděla zdrženlivě. "Stačí vám to?"
"Proč by mi toto jméno nestačilo? Zní přece stejně poeticky jako moje: Schneffke, jenomže moje zní ještě více germánsky a teutonsky. Kónig! Král! Nomen est omen! Kéž bych mohl být váš král a vy má královna! Nevyměnil bych svou říši ani za říši Velikého Mogula. Ale - smím vědět, kde bydlíte?"
"Není to příliš zvědavá otázka?"
"Ne, protože patří k věci. Kdo byla ta dáma, s kterou jste seděla ve ‚Svatých síních' v Tharandtu?"
"Paní hraběnka z Goldbergů. Vždyť jste to snad slyšel?"
"Slyšel, slyšel, ale jméno staré paní jsem si tak dobře nezapamatoval. Vaše bych jistě nezapomněl. A vy jste u ní ve službě jako guvernantka?"
327

"Chceteli to tak nazývat, pak ano."
"U dětí paní hraběnky?"
"Ne, jen u ní. Adieu, pane Hieronyme Aurelie Schneffke!"
Odvrátila se rychle a spěchala dál.
‚Adieu!" volal za ní. "Na shledanou!"
Ubíral se také dál a dodal si pro sebe:
"Safřaportská holka! Krásná, vznešených pohybů, vlídná a přitom jakoby trochu hrdá a uštěpačná. To je pikantní jako ruský salát nebo kozí syreček. Musím ji dostat, dostat stůj co stůj!"
Chvátal za kolegou, který na něho čekal s posluhou, kterému svěřil obrazy.
"Stalo se něco kolibříkům?" ptal se zdaleka.
"Ne. A vám?"
"Tělesně nic, ale hlouběji!"
"Ach! Kde?"
"V srdci! Ta Ema Konigová je arciženská. Pánbůh může být hrdý, že ji stvořil."
"A vy na ni také můžete být pyšný, že ji pokaždé zbožňujete na zemi, kdykoliv ji spatříte."
"Ano, zdá se, že je to moje specialita."
"A jak se jí to líbí!"
Při tomto hovoru kráčeli po chodníku dál.
"A jak se jí to líbí?" ptal se tlustý. "Znamenitě!"
"Ano, snad v žertu!"
"Nesmysl! Guvernantka, která se zastaví se svobodným mládencem na ulici, aby s ním mluvila o Velkém Mogulovi taje do něho zblázněná, zamilovaná, hrozně zamilovaná. Dala mi nejobšírnější, nejpodrobnější zprávu. Legitimovala se. Neměl jsem tedy pravdu, když jsem doma řekl, že se musí legitimovat?"
"Hm! Tedy Konigová se jmenuje?"
"Ano."
"A je opravdu guvernantka u generálové?"
"Ano."
"Odkud je?"
"To nevím."
"Kdo jsou její rodiče?"
"Po tom všem mi teď nic není. Až bude má žena, dozvím se to."
"Gratuluji!"
328

"Dík! Věc je už jakoby hotová a odbytá. Ale tady je numero šestnáct. Zaplaťte si svého posluhu. Vezmu si obrazy sám."
"A spadnete s nimi ze schodů."
"No, máteli starosti, rozdělme se o ně. Poneseme každý polovinu. To vás starému dobře doporučí."
Posluha dostal odměnu, oba se pak obrátili s obrazy k zadnímu domu a šli po schodech nahoru. Nahoře tlustý zazvonil u dveří, na kterých nebylo žádné jméno. Dlouhou chvíli trvalo, než se za dveřmi ozvalo šourání, a pak se poněkud pootevřely dveře, pokud to dovolil řetízek, kterým byly z vnitřku připevněny.
"Kdo je tam venku?" ptal se tvrdý, nezvučný hlas.
"Já, Hieronymus Schneffke."
"Dobrá. Dobrá. Jdete jako na zavolanou!"
Řetízek byl odepjatý a dveře se otevřely.
Před nimi stál hubený muž se šedivými vousy. Byl oděný do starého županu a na nohou měl rozbité trepky. Hlavu měl úplně holou. Jeho obličej byl vpadlý, hluboko zapadlé oči zářily podivným jasem. Když spatřil Hallera, sáhl rychle po bezpečnostním řetízku a zvolal sípavým, naprosto změněným hlasem:
"Zrada, zrada! Vy někoho přivádíte s sebou!"
"Nemohl jsem přinést obrazy sám, nejvzácnější pane Untersbergu," omlouval se tlustý.
"Vždyť jste je sám odnesl!"
"Ale ne, musel jsem si včera přibrat posluhu. Stálo to pět stříbrných grošů."
"Dostanete je. Proč jste si také dnes nevzal posluhu?"
"Protože tento pán byl náhodou u mne a nabídl mi svou pomoc. Můželi člověk ušetřit pět stříbrných grošů, má to udělat. To je jisté a pevné jako nákyp."
"Dám mu peníze a ať jde!"
"Ne. To není možné. Urazil by se."
"Když mu dám peníze?"
"Ano, není přece posluha."
"Co je tedy?"
"Malíř!"
"Ach, to je něco jiného. Ať tedy zatím vstoupí."
Untersberg ustoupil a oba vešli dovnitř. Ocitli se ve světnici, kolem jejíchž stěn byly stojany s knihami. Untersberg zavřel dveře a sáhl po obrazech.
"Ukažte," řekl.
329

Prohlédl si obrazy a pak řekl: "Jsem spokojený! Umíte také malovat kolibříky?"
Ta otázka patřila Hallerovi. "Ano," odpověděl Haller. "Vy jste už tedy maloval ptáky?" "Velmi často."
"Velmi často? Aj! Mille tonnerres! Vy tedy nejste začátečník?"
"Ne!" zněla odpověď a v tom slovu bylo obsaženo mnoho samolibosti.
Staroch o krok ustoupil - jeho bledé líce náhle zrudly hněvem a oči se mu příšerně zaleskly.
"Věděl jste to?" ptal se tlustého.
"Ne. Představil se mi jako malíř Haller a ukázal mi také několik kreseb. Protože nebyly nic moc, domníval jsem se, že je začátečník."
"To je vaše štěstí! Dal bych vás roztrhat svým psem. Víte, že podporuji jen začátečníky. O jiných nechci vědět, rozhodně ne! Jak se jmenuje ten muž?"
"Haller, ze Stutgartu."
"Dobrá! Pane Hallere, žádám, vás, abyste opustil můj byt."
"Ale, můj pane," pokoušel se ho Haller uklidnit, "přicházím s nejlepším úmyslem na světě a nevím - - "
"Co víte nebo nevíte, to je mi docela jedno," přerušil ho staroch. "Pro mne je hlavní to, co já vím a co já chci. Jděte!"
"Ujišťuji vás však, že - "
"Jděte, anebo "
"Ale dovolte přece, abych vám vysvětlil, že - - "
"Tygře!"
Toto slovo pronesl nahlas a pronikavě a také zapískal. Z otevřených dveří vedlejšího pokoje vyskočila obrovská doga.
"Tady toho myslím."
Když staroch pronesl tato slova a ukázal při tom na Hallera, postavilo se zvíře před ním a vycenilo zuby.
"Nuže půjdete nebo ne?" ptal se Untersberg. "Můj strážce ví docela dobře, co má dělat, kdybyste nešel."
Haller uznal, že se s dogou nemůže rvát. I kdyby byl přesvědčený, že by psa přemohl, přece nebylo radno zvětšovat hněv starého pána, s kterým se chtěl přece

jen ještě seznámit. Proto odpověděl:
"Ujišťuji vás, že jsem přišel s nejpřátelštějším úmyslem. Slyšel jsem o vaší proslulé sbírce kolibříků a - - "
330

"Co je vám po mých kolibřících!" okřikl ho starý pán hněvivě. "Co vy víte, proč si dávám malovat kolibříky! Podívejte se na toho psa. Proneseteli ještě jediné slovo, vrhne se na vás. Ven! Ven! Dej pozor, Tygře!"
Tato slova pronesl tak vzteklým hlasem, že zdál až nepřirozený. Zmínka o kolibříkovi ho rozčilila ještě víc, příšerně na něho účinkovala, dokonce přímo ďábelsky. Jeho hlas se chvěl, jeho postava se třásla a z očí mu sršely blesky. Haller viděl, že všechny námitky tady byly marné.
"Adieu," řekl a šel.
"Adieu. A ať vás už nikdy nespatřím."
Při těch slovech zavřel starý pán dveře a zavěsil řetízek, který při příchodu obou malířů sejmul. Pak se obrátil k tlustému:
"Proč jste mi přivedl toho člověka?"
"Bez jakéhokoliv úmyslu, pane Untersbergu," odpověděl tázaný nanejvýš upřímným hlasem.
"Opravdu?"
A při této otázce upřel svůj pohled na tvář tlustého, jako by mu chtěl proniknout i duší.
Schneffke se tvářil lhostejně a řekl:
"Bah! Rád bych věděl, jaký bych mohl mít úmysl."
"Také si to myslím. Nenávidím plížily. Nestrpím žádné špehouny, slídily, kteří přicházejí jen proto, aby u mě něco viděli a vyslechli. Vy jste veselá kopa a veselí lidé nejsou nikdy falešné anebo docela potutelné kočky. Proto vás u sebe strpím. Ale poroučím vám, abyste mi nikdy více nepřivedl nikoho cizího. Dal bych vás také vykousat Tygrem a nikdy více byste nesměl překročit můj práh."
"Dobrá! Zapamatuji si to."
"Doufám, že se tak stane a žádám vás o to. Chtěl jsem dnes s vámi vlastně hledat document du divorce. Také jsem celou noc maloval svou hlavu, ale teď mám pro vás něco jiného."
"Co kdyby se ta listina našla?" ptal se malíř.
Staroch pohodil hlavou, nedůvěřivě si ho změřil a prudce zvolal:
"Proč se ptáte? Co je vám do toho, co chci dělat, najdeli se ten list? Nebo se snad přece mýlím? Vy jste také jen slídil?"
"Nesmysl! Já jsem vás přítel a sluha! Nic víc!"
331

"Tak se ani neptejte! Na listinu teď nemyslím. Ať zůstane ukrytá. Ano, právě teď ji nesmím a nechci nalézt. Popletlo by mne to. Snad bych udělal něco, co nemám dělat! Neptejte se na to! Raději se zeptejte, co je to druhé, co vám chci uložit!"
"No ano, vždyť se ptám!"
"Umíte cestovat?"
"Samozřejmě!"
"Ano, ano, vzpomínám si. Vždyť jste už mnoho cestoval."
"Vrátil jsem se teprve včera!"
Starý pán se na něho díval, jako by hledal myšlenky, kýval zvolna hlavou a pak řekl:
"Ano... Zdá se mi, že jsem o tom slyšel, že jste byl na cestách. Ale k cestování je potřeba někdy víc, než si člověk myslí. Jsou náhody, překážky a poruchy, na které člověk není připravený. A tady záleží na tom, aby člověk udělal a našel vždy to pravé. Máte zkušenosti?"
"To si myslím!"
"A duchapřítomnost?"
"Ano. To jsem dokázal při svém posledním výletu třikrát."
"Tak to mám rád! Potřebuji člověka rozhodného, duchaplného, bystrého, který dovede cestovat. Ale ještě něco: umíte francouzsky?"
"Ano. Vždyť jsme se spolu v této řeči už velmi často bavili."
"Možná. Nemohu si právě vzpomenout... A teď poslední otázka: Máte čas?"
"Ne. Vlastně nemám."
"Co zamýšlíte?"
"Chci provést několik potřebných skic."
"Na to budete mít čas později."
"Ale musím žít, musím jíst a pít, a nepracujili, nic si nevydělám!"
"Já vám zaplatím! Dobře zaplatím!"

"Zdá se, že se jedná o cestu, kterou mám pro vás vykonat?"
"Ano."
"Ve Francii?"
"Ano."
"Ale to přece jen ještě nevím, buduli vám moct posloužit!" _,Proč ne? Ztrátu, kterou utrpíte, vám přece nahradím."
332

"Ó, mám na mysli ještě něco jiného, než pouze své skicy!"
"Co?"
"Hm!" zabručel tlustý poněkud rozpačitě.
"Hm není přece žádná odpověď! Chci vědět, co zamýšlíte!"
"No, právě se mi naskytlo, že se mohu zabývat s mladou dámou."
"Čím je?"
"Guvernantka."
Oči starého pána se znovu zaleskly a sršely blesky. Upřel je pátravě na malíře a ptal se:
"Guvernantka? Snad společnice? A jen jedna?"
"Ano.",
"Nejsou dvě?" Ne "
"je tedy v Berlíně?"
"Ano."
"V které ulici?"
"V naší."
Podivín sevřel pěsti, přistoupil těsně k Schneffkovi a ptal se skoro výhružně:
"Má ve Francii sestru?"
"To nevím."
"Ale víte! Musíte to vědět. Jak se jmenuje?"
"Ema."
"Ema? Ach. Ne Madelon?"
Při této otázce se malíř přece jen zarazil. Zdálo se, že Hallerovy domněnky jsou správné.
"Slouží v rodině důstojníka?"
"Ano."
"Mille donneurs! Kdo je ten důstojník? Snad hrabě z Hohenthalu, který také bydlí v naší ulici?"
"Ne. Je to generál Goldberg."
Starochovy zvednuté ruce opět klesly. S ulehčením si oddychl a řekl:
"Ach, už jsem se domníval, že ani vám nesmím důvěřovat. A co máte s tou dívkou?"
"Co bych s ní měl? Miluji ji."
"Vy ji milujete? Ó, běda! A chcete se s ní oženit?"
"Ano."
333

"Je bohatá?"
"Asi není."
"Hezká?"
"Jako anděl!"
"A říká, že vaši lásku opětuje?"
"Miluje mne přímo šíleně!"
"Ano, rád věřím! Každý muž, kterého stihne neštěstí, zeje milovaný takovým stvořením, se později zblázní a zuří, anebo uteče otci, zmizí v širém světě a nelze ho více nalézt. Nechtě ji raději!"
"Hm! To si ještě rozmyslím!"
"A pro ni nechcete opustit Berlín?"
"Samozřejmě! Láska se musí kultivovat a frekventovat, jinak se rozklíží a rozplyne."
"Nechtějí raději rozplynout!"
"Ale láska oblažuje, činí šťastným! Láska dělá ze žebráků krále!"
"Nesmysl, nic než nesmysl! Láska dělá z králů žebráky, dělá člověka bídným a nešťastným! Má ta guvernantka pevné, jisté postavení?"
"Ano."
"No, pak vám neuteče, vzdálíteli se na krátký čas."
"Jak dlouho bych byl vzdálený?"
"Snad týden."
"No, to by nebyla zrovna věčnost!"
"A dám vám na cestu patnáct set franků."
"U všech čertů! To je hezká kapka!"

"Že ano? A co vám zbude, bude vaše."
"To je ještě lepší! A kam mám jet? Snad do Paříže?"
"Ne. Před půl hodinou jsem dostal depeši, která by mne vlastně nutila k tomu, abych odjel sám. Ale jsem starý a vetchý, snad bych útrapy takové cesty ani neunesl. Proto jsem nucený vyslat zástupce. Vy jste jediný člověk, ke kterému mám důvěru, a tak chci vyslat vás."
"Vaši důvěru určitě nezneužiji!"
"To mi ani nemusíte říkat," mínil staroch prudším hlasem. "Myslíte, že jsem hlupák? Myslíte, že bych se dal klamat a podvádět? Myslíte, že svému poslovi řeknu víc, než musí vědět?"
"To je docela ve vaší moci."
"Nesmíte mi stále říkat slova, která by zviklala mou důvěru k vám. Tady - přečtěte si telegram!"
334

Obrátil se ke stolu a vzal do ruky depeši, kterou podal tlustému. Ten četl:
"Oznamuji vám, že můj otec právě zemřel.
Nařídil mi to, když umíral.
Charles Berteu."
"Tak co?" ptal se staroch.
"Co?"
"Co tomu říkáte?"
"Že někdo umřel!"
"Ale kdo?"
"Starý Berteu!"
"Starý Berteu, říkáte?" ptal se podivín rychle a s novou nedůvěrou. "Znáte ho snad?"
"Ani zdaleka!"
"Ale znělo to tak! Jak můžete mluvit o starém Berteuovi, když ho neznáte?"
"Vždyť to tady stojí!"
"To není pravda!"
"Ale ano! Když syn hlásí, že je jeho otec mrtvý, pak jistě umřel starý a ne mladý."
"Ach tak! Opakuji, abyste nepronášel slova, která ve mně vzbuzují nedůvěru! Tušíte už, jakou úlohu dostanete?"
"Snad mám vyhledat mladého Berteua?"
"Ano. A co dál?"
"A zeptat se ho, jakou nemocí jeho otec zemřel, zda na tuberkulózu nebo na záškrt?"
"Ne. Nač umřel, to je mi docela lhostejné! Nezáleží mi vůbec na tom, zda se oběsil nebo utopil! Máte vlohy dobrého kriminalisty?"
"Mám."
"Policisty?"
"Nesmírné! To je všeobecně uznávané!"
"Tak? Snad jste dokonce ‚tajný'?"
"Ani mne nenapadne. Jak by pak mohla být moje obratnost všeobecně uznávaná, tedy veřejně!"
"Ach tak! Ale soudě podle vašich slov - prokazoval jste už policejní služby?"
"Také ne!"
"Odkud tedy to uznání?"
"Vidíte, ve společenském styku mám takový brus, takovou obratnost, takový ostrovtip a bystrozrak, že celý svět říká, že můj obor by vlastně měla být policie. To je to!"
335

l s
51 t

"Dobrá! Jsem opět upokojený. Důvěřujete si tedy, že byste dovedl vypátrat skrytou věc?"
"Já a slunce, my dva přineseme všechno na světlo."
"Neříkejte mi to proklaté přísloví! Co myslíte se svým sluncem! Myslíte snad, že vynesete i u mne něco na světlo?"
"Ani mne nenapadne!"
"Zanechte tedy takový způsob řeči. Dám vám teď své instrukce. Zesnulý Berteu měl totiž dvě schovanky "
"Hezké holky?"

"Nesmysl! Nikdo nevěděl, kdo byl jejich otec."
"To se někdy stává. No, jen když je matka známá!"
"Jedna se jmenuje Nanon a druhá Madelon."
"Budu si to pamatovat."
"První je světlovlasá, druhá černá."
"To je zvláštní hra přírody! Možná jedna pila jen mléko a druhá jen kávu."
"Zanechte těch žertů! Obě tyto dívky se staly společnicemi."
"Kde?"
"Po tom vám nic není! Ostatně není na vás, abyste se ptal, ale abyste poslouchal. Starý, totiž jejich pěstoun, znal tajemství jejich původu. Chci zjistit, zda je před svou smrtí vyžvanil."
Malíř ovšem pozoroval, oč se jedná. Tento šílený muž byl děd obou dívek. Dopustil se na nich bezpráví a teď se strachoval. Svědomí mu nedalo pokoj. Ale o tom se mu nesměl ani slovem zmínit. Proto se ptal:
"Mám tam tedy zajet, abych se od syna dozvěděl, zda jeho otec něco neříkal?"
"Ano. Důvěřujete si, že to dokážete?"
"Samozřejmě! Jsem přesvědčený, že se mi to podaří."
"Jak to?"
"Je o mně známé, že jsem veliký znalec lidí. Jakmile spatřím mladého Berteua, ihned poznám a budu vědět, jak s ním promluvit."
"Dobrá! To je ono, to je správné! Vplížíte se do jeho důvěry."
"Ano. Docela nepozorovaně a tiše."
"A vyzvíte na něm všechno?"
"Ano."
"Budete poslouchat také v jeho okolí?"

"Nastavím všechny své uši."
"Nesmysl! Vždyť máte jen dvě."
"A nedopustím, aby tušil, co zamýšlím."
"To by byla největší chyba, jaké byste se mohl dopustit."
"Ani mu nepovím své pravé jméno."
"Dobrá. Vidím, že jste ten pravý."
"Nesmí snad ani vědět, že jsem z Berlína?"
"Naprosto ne."
"Anebo že jste mne vyslal?"
"Kdybyste mu to vyzradil, zakroutím vám hlavu, že budete mít obličej vzadu."
"Tisíc hromů! Pak by bylo po malování. To byste mi musel zakroutit také břicho a ruce."
"Mlčte! Co říkám, tomu dostojím, nebudeteli mlčet. Znáte cestu, kudy se budete ubírat?"
"Ne. Vždyť ani nevím, kam mám jet."
"Do zámku Malineau."
"Nevím o něm."
"Leží nedaleko Etainu."
"Jakživ jsem o tom neslyšel."
"Mezi Metami a - anebo, to bude bezpečnější, na sever od Verdunu. Vyhledal jsem to už a předepsal jsem vám cestu. Tady to máte!"
Vzal ze stolu lístek a podal mu ho. Malíř četl jména, přisvědčil a řekl:
"Dobrá. Vše půjde co nejlépe."
"Ale odjedete ihned.".
"Aj! Ještě dnes?"
"Samozřejmě. Věc kvapí. Vlak jede v jednu hodinu."
"V poledne v jednu hodinu! Saprlot! To jsem tedy opravdovský kurýr, skutečný rychloběžec!"
"Musí to tak být."
"Kterou třídou pojedu?"
"To je vaše věc. Doporučuji vám, abyste jel druhou, protože v třetí třídě byste se při tak dlouhé cestě příliš unavil. Věděl jsem, že přijdete, tak jsem už vše připravil. Také peníze jsou už odpočítané a zabalené. Tady jsou, vezměte si je!"
Vzal ze stolu tobolku a podal mu ji. Tlustý ji rychle schoval a řekl:
"To je právě nejdůležitější! Tedy patnáct set franků!"

336
337

"Ano, snad i něco víc, abyste byl čilejší. Mohu se tedy na vás spolehnout?"
"Jako na mne samého."

"Myslíte snad jako sám na sebe?"
"Koho myslím, je docela lhostejné. My dva si můžeme důvěřovat."
"V to také doufám! Ale nevrátíte se dřív, dokud svůj úkol nevyřídíte."
"Tak je. Neodejdu dřív, dokud se nedozvím, zda starý vyžvanil své tajemství nebo ne. Máte ještě nějaké rozkazy?"
"Ne. Můžete jít."
"Buďte tedy s Bohem."
"Adieu. A nezapomeňte. Obličej na zádech!"
"A břicho také!"
s Starý pán za ním zavřel dveře, posadil se ke stolu a díval se strnule celé hodiny na telegram. Malíř pak, sotva se ocitl v síni, vytáhl tobolku a otevřel ji.
"U sta hromů!" řekl s překvapením. "Pět set tolarů! Sláva! Tak se mi to líbí. Teď si rychle koupím pěkný oblek s prádlem a kufřík na cestu, že by se ani hrabě za takový kufřík nemusel stydět. Uvidím svět, pojedu do Francie, aniž by mne to stálo jediný halíř! Ach, vidím starému ničemovi do žaludku. Má sice dámskou podobiznu a spisy ve své moci, ale neví, kde jsou schované, a tak je mám jisté."
338

XXVI.
Ema Königsauová marně zvonila u Madeloniných dveří. Ale napadlo ji, že hledaná bude asi nahoře u vdovy po úředníkovi, a tak šla o patro výš. Nemýlila se. Madelon i ovdovělá paní měly radost, že se s přítelkyní shledaly. Rozumí se, že si pověděly všechno, co se za celý čas přihodilo, kdy se neviděly, a vdova při tom prohodila:
"Nedivte se, zúčastníli se dnes naší zábavy také mladý pán."
"Myslíte svého syna?"
"Ne. Svého nového nájemníka."
"Ach, vy jste pronajala pokoj?"
"Ano, včera, a jak se zdá, velmi dobře."
"Kdo je ten pán?"
"Umělec."
"Herec? Spisovatel?"
"Ne. Malíř."
"Tak, tak! Nemám právě příliš ráda tento druh lidí."
"Ó," prohodila Madelon, "zdá se že pan Haller je velmi slušný pán, docela i jemný!"
"Na mne také působil takovým dojmem," potvrdila vdova rychle.
Ema zvedla hlavu.
"Haller se jmenuje? Odkud je?" ptala se.
"Ze Štutgartu."
Emina tvář se podivně vyjasnila. Ptala se dál:
"Zdá se tedy, že je to jemný pán?"
"Zajisté!" odpověděla Madelon.
"Není snad jeho chování poněkud vojenské?"
"Ano, je. Vypadá docela jako důstojník v civilu. Ale znáte ho snad?"
339

"Nikoliv. Získala jsem však zkušenost, že muž, který je hned při prvním spatření považovaný za jemného pána, má při sobě vždy cosi vojenského."
"Ale podivíte se, jak je podobný strážmistru Fricovi!"
"Strážmistrovi?" ptala se Ema a na jejím čele se objevila lehká vráska.
"Opravdu?"
Když zaslechla Hallerovo jméno, přirozeně si hned vzpomněla na dopis, který jí poslal bratr z Ortry a kterým jí oznamoval příchod francouzského vyzvědače, který se jmenuje Haller. Teď, když slyšela o této podobě, musela si bezděky vzpomenout na malíře, s kterým se třikrát potkala, a to vždy za skoro drastických okolností.
"Ano, jsou si oba nesmírně podobní," potvrzovala vdova.
"No, snad ho uvidím. Ale dříve vám oběma sdělím něco důvěrného."
Tvářila se při tom tak vážně, že Madelon řekla:
"Ne, jak je slavnostní!"
"Opravdu?"
"Ano. Jako by se jednalo o něco nesmírně důležitého!"
"To také je. Musím vám něco svěřit, o čem se nesmí s nikým mluvit."
Madelon zatleskala ručkama a řekla:
"Tajemství! Tajemství! To je krásné! Zajímavé!"
"Ano, a to tajemství velice důležité! Milujete svou vlast, má milá Madelon?"

"Ó, nesmírně!"
"Víc než Prusko?"
Krásná dívka houpala chvilku hlavou, váhala, ale nakonec řekla:
"Jak bych v tom rozhodla! Francie je moje vlast, ale Prusko se stalo mou otčinou. Miluji obě, Francii vlastenecky, Prusko vroucně. To je všechen rozdíl."
"Nuže, smím se tedy odvážit a promluvím. Vy jistě neuděláte nic, co by vaší nynější vlasti uškodilo!"
"Ne, nikdy!"
"Povězte mi tedy především, zdali se pan Haller už s vámi bavil?"
"Ano, včera večer."
"Při tom se jistě vyptával na mou rodinu?"
Obě se na sebe ohlédly. Vždyť Haller je prosil, aby o tom nemluvily.
340

"Jen upřímně!" nařídila Ema. "Doufám, že mi povíte pravdu!"
Vdova se rozhodla dřív. Řekla:
"No, ano, přiznám se vám, že se na vaši rodinu vyptával."
"Zejména na mého bratra?"
"Ano."
"Ptal se, kde teď je?"
"Ano."
"Jeli těžké dostat se k nám?"
"Uhodla jste!"
"A při tom bylo asi proneseno, že sem někdy docházím?"
"Odkud to všechno víte?"
"Pouze se tak domnívám. A moje dobrá Madelon se mu asi zmínila, že jsme přítelkyně?"
"Ano, řekla jsem to, milá Emo. Udělala jsem chybu?"
"Ó, nikoliv! Ale domýšlím se dále, že vás prosil, abyste mu usnadnily seznámení se mnou a naší rodinou?"
Madelon se začervenala, ale přece odpověděla upřímně:
"Ano, slíbila jsem mu to."
"Je tedy příjemný společník?"
"Zajisté!"
"Hm! Hm! Myslím, že by pro něho nebylo těžké dostat se k nám. Kdo dovede tak rychle získat náklonnost mé dobré Madelon, toho přece nelze považovat za příliš nebezpečného!"
"Ne, ne! Není takový!"
"Jste velmi obratná obhájkyně! Ale já přesto trvám na tom, že je nebezpečný."
Při těch slovech úplně zvážněla. Obě na ni starostlivě pohlédly a vdova se ptala:
"Máte k tomu důvody, slečno Kónigsauová?"
"Ano."
"Tedy ho přece znáte?"
"Jeli to ten, koho myslím, pak ano. Ale dříve se na něho podíváme! Přichází přímo ze Štutgartu?"
"Vyprávěl, že byl v Drážďanech."
"A v Tharandtu?"
"Ano! Souhlasí!"
"Byl tam sám?"
"Nikoliv! Setkal se na cestě s kolegou, také malířem, malým, tlustým chlapíkem, který je velice originální!"
341

"Nevyprávěl, že se setkal také se mnou?"
"Ne. Vy jste se tedy potkali?"
"Ano! Seděly jsme v lese, velmi krásně jsme se bavily, četla jsem Gerokovu báseň. Znenadání zaslechneme výkřik a vzápětí praskot, rachot a hlomoz. Vyskočíme, obrátíme se a co vidíme?"
"No? Co? Rychle, rychle!"
"Dva lidi, kteří letí ze stráně k nám, obklopení kamením a prstí, která se pod nimi podlomila. A letěli rychle jako la vina!"
"Letěli? A jak?"
"No, jak právě sletí člověk ze stráně, má milá! Mám to blíž vysvětlovat? Mám popisovat, v jaké byli pozici? Představte si dva chlapce na sáňkách, a pak si odmyslete sáňky. Tak to bylo."
"Ó, běda!"

"Jeden byl dlouhý a silné postavy, byl neobyčejně podobný Fricovi mého bratra - - "
"To je on! Ano, to je on!"
"A sotva dopadl dolů do údolíčka, v kterém jsme seděly, dal se na útěk."
"Jaká to zbabělost!"
"Ó, jeho postavení nebylo právě hrdinské. A navíc ta zvláštní skluzavka poškodila jeho oblek do té míry, že se nemohl dámám ukázat."
"A druhý?"
"Druhý byl malý a tlustý, skoro jako kulička. Přikoulel se až k mým nohám. Tam mi udělal poklonu a představil se mi velmi obřadně jako malíř Hieronymus Aurelius Schneffke."
"Vsedě na zemi?"
"Vsedě na zemi!" přisvědčila tázaná.
"To muselo být veselé! Ano, je to to podivné jméno, které nám pan Haller včera řekl. A vy jste je pak zase někde viděla?"
"Ano. Jeli s námi ve voze první třídy do Drážďan a cestou mi ten malý pronesl nejkrásnější vyznání lásky."
"To je hrozné!"
"Ale nikoliv. Právě naopak, je to pravý opak hrozného. Všechno, co mluví a dělá, je tak zvláštní, že mu nikdo nemůže zazlívat. Druhý den dopoledne jsem šla s tetou do Blzvic na procházku. Najednou jsme za sebou zaslechly koňský dusot. Ohlédneme se a koho vidíme?"
"Malíře Hallera?"
342

"A jeho Sancho Panču, který chtěl jet pyšně kolem nás, udeřil koně přes hlavu, kůň ho shodil a v okamžiku ležel zase na zemi a přímo přede mnou."
"To bylo směšné!"
"Bylo to nanejvýš žertovné. Musely jsme se smát."
"Rozumí se, že byl nanejvýš v rozpacích?"
"Ani ho to nenapadlo. Myslím, že ten Hieronymus se nepřivede do rozpaků ničím."
"Co tedy dělal?"
"Vyslovil svou radost, že mi může vleže u mých nohou dokázat svou hlubokou úctu."
"To bylo originální! A co pak?"
"Pak se spěšně rozběhl za koněm, který mu zatím utekl. A dnes, když jsem - - "
"Jakže?" přerušila ji Madelon. "Dnes jste se opět setkala s jedním z nich?"
"S oběma."
"Ano, pan Haller odešel. Ale kde to bylo?"
"Chystala jsem se, že půjdu k vám. Chtěla jsem minout průjezd sousedního domu, když vtom z něho vyjížděl kočár. Viděla jsem, jak něco tlustého letí ve vzduchu. Přede mnou na chodníku ležely zarámované obrazy,~1široký klobouk mi sletěl právě pod nohy a mezi obrazy na zemi ležel - no, kdo?"
"Malý tlustý?"
"Ano! Ten!"
"Ale jak se to stalo?"
"Chtěl před povozem uskočit a přitom ztratil rovnováhu, obrazy i klobouk."
"Chudinka! Ale rychle se zvedl?"
"Bůh uchovej! Nejdřív trochu zaklel, pak zvedl ctihodnou hlavu, kývl na mne ze země velmi vlídně a prohlásil, že je nejšťastnější člověk na světě, že mu bylo znovu dopřáno vzdát mi svůj hold u mých nohou."
A všechny tři dámy se daly do veselého smíchu.
"Ale potom vstal?" ptala se Madelon a stále se smála.
"Samozřejmě. A dal Hallerovi přísný rozkaz, aby posbíral obrazy a - "
"Jakže?" Haller byl s ním?"
"Ano. Zdá se, že jsou nerozluční, když se jedná o něco veselého. Ale nejlepší bylo, že Haller odešel, malý pak zůstal a vyznal mi znovu svou lásku."
"Na veřejné ulici?"
"Tak je."

"Ale nechala jste ho stát?"
"Hned ne. Žádal, abych se mu legitimovala. Chtěl vědět moje jméno, kde sloužím, co jsou moji rodiče a Bůh ví co ještě."
"Ale to je přece jen příliš mnoho! To je nestydaté!"
"Ale ne. Musíte vědět, že mne považuje za guvernantku, za vychovatelku nebo za něco podobného."
"Můj Bože! A proč?"

"Protože jsem byla v lese prostě oblečené a četla jsem tetě z knihy."
"O tom nám ovšem pan Haller neřekl ani slovo!"
"Ten se bude chránit! Tím si přece příliš lesku nepřidá. A vy jste si tedy umínila, milá Madelon, že mne představíte?"
"Dokonce jsem mu to slíbila, jak jsem vám už řekla."
"Kdy se to má stát?"
"Kdyby se teď vrátil a vstoupil, muselo by se to stát hned."
"To je pravda. A poznáte hned, jeli opravdu jemný pán."
"Jak to?"
"Budeli rozpačitý anebo dáli najevo, že mne už viděl, vystaví si o svých společenských vlastnostech špatné vysvědčení."
"Na to jsem velmi zvědavá. Přála bych si, aby se hned vrátil."
"Já mu takový spěch nepřeji, protože vám musím říct ještě něco důležitého, o čemž jsem se prve zmínila. Řekla jsem, že je to nebezpečný člověk, a vy jste tomu odporovala, milá Madelon."
"Ještě teď mám stejný názor."
"No, vyslovím se tedy důrazněji. Není to člověk pouze prostě nebezpečný. Prohlašuji ho za člověka všeobecně nebezpečného."
Madelon zbledla.
Znala dobře svou přítelkyni, věděla, že by bezdůvodně takové výrazy nepronesla. Sepjala ruce a zvolala:
"Byl by to tedy zločinec!"
"A také je. To, co dělá, si zaslouží trest."
"A my jsme ho považovaly za jemného, slušného pána! Jak se jen může člověk mýlit! Má tak dobré oči, upřímné, a tak poctivou tvář! Člověk by se mu mohl naklonit hned, jak spatří jeho tvář!"
"To vše jsem pozorovala i já. A přece je to člověk
344

všeobecně nebezpečný. Nebo jak se má nazvat člověk, který není nebezpečný jen jednotlivci, ale celé vlasti, celému Prusku?", "Celé vlasti? Tomu nerozumím. Je to snad přestrojený ni
hilista?"
TSTe " "rve.
"Vrah?"
"Ne, ne. Ale prostě je - vyzvědač."
Vdova prudce vyskočila ze židle. Až dosud nechala mluvit obě dívky. Ale co teď slyšela, přesahovalo už meze zábavy. Bylo hrozné, že by ona, pravá a vládě oddaná Berlíňačka, přechovávala vyzvědače!
"Vyzvědač?" vykřikla. "Opravdu?"
"Ano, má milá."
"Víte to jistě?"
"Zcela jistě. Ten malíř Haller mi byl mým bratrem
ohlášený."
"To stačí. Váš pan bratr je znamenitý muž. Co říká a tvrdí, je jako svaté písmq. Haller musí odtud, a to ihned. Řeknu mu to, jakmile přijde. Ano, dám ho i zatknout."
"Ne. To neuděláte!"
"Že ne? Aj? A proč? Mám snad u sebe trpět vyzvědače a přijít do styku s úřady?"
"Ne. Nedáte mu ani výpověď nevyženete ho, ani ho nedáte zatknout a také nepřijdete do styku s úřady."
"Tak? Opravdu? A co tedy budu dělat?"
"Ponecháte ho u sebe, budete mu dobře posluhovat a ničím mu nedáte najevo, co o něm víte."
"To je nemožné!"
"Nikoliv. Spíše naopak: je to vaše povinnost! Mám vám to vysvětlit?"
"Velice bych vás o to prosila, slečno Kónigsauová."
"Nuže - poslouchejte tedy! Přišla jsem, abych vám řekla, že můj bratr se těší důvěře našich nejvyšších vojenských úřadů - "
"Na tom není nic tajného. Vždyť to všichni víme. Váš pan bratr se snad dozví i takové věci, o kterých ani generál neuslyší."
"No, musím vám tedy říct, že nám hrozí brzká válka s Francií."
"Ano. Mluví se o tom."
345

"Francie chce být opatrná a přesvědčit se, zda se její síly vyrovnají našim silám. Veřejnými cestami se to nedozví, a tak sahá k jedinému prostředku, který jí zbývá: zaplavuje nás vyzvědači."

"A ten Haller je jeden z nich? Je tedy Francouz?" M
"Samozřejmě!"
"A není ze Štutgartu?"
"Ne. A v Paříži je známé, stejně dobře jako tady, že se můj bratr těší důvěře svých představených a že mu jsou svěřovány práce, ke kterým je potřebná důkladná znalost poměrů s Francií. A tak se tedy domnívají, že se u něho můžou nejlépe a nejsnadněji něco dozvědět. Tomuto Hallerovi bylo proto uloženo, aby šel do Berlína a vyzvídal na mém bratrovi. Má se dostat do naší rodiny a tam vypátrat co možná nejvíce."
"Proto se tedy na vás tak podrobně vyptával!"
"Ano. Proto."
"A já si ho mám nechat u sebe?"
"Zajisté. Já ho sama k nám pozvu."
"Ale to je nebezpečné!"
"Proč?"
"Vždyť bude vyzvídat a slídit!"
"Vy jste roztomilá, má milá paní! My ho necháme slídit a budeme mu říkat opak všeho! Rozumíte mi už?"
"Ach, už chápu! Tím bude sám oklamaný!"
"Ano!"
"Bude podávat do Paříže zprávy, kterými splete i Napoleona."
"To právě chceme. Tím způsobem mu vybereme trumfy z karet a dostaneme je sami."
"Ale úřady? Co si o mně pomyslí?"
"Úřady mají už o všem zprávu a jakmile se ohlásí, budou už vědět, kde ho mají hledat, aby ho střežily. To je mnohem lepší, než aby pracoval v úkrytu. Budeteli moudrá a necháte ho tady, bude to z vyšších míst uznáno."
"Ale co když bude i na mně vyzvídat?"
"Vy mu přece nemůžete nic říct!"
"To je pravda. Ale něco mu přece musím říct!"
"No, pak říkejte stále, že máte strach z Francie, že jižní Němci nejsou svorní, že Rusové a Angličané nás nenávidí a že náš nejbližší soused, Rakousko, nám také není valně
346

nakloněný při vzpomínce na šestašedesátý rok. Naši vojáci mají z války strach, naši důstojníci jsou vesměs odpůrci války, náš prach nestojí za nic, francouzské chassepotky střílí bezpečněji a dál než naše jehlovky a proti mitrailleuse není vůbec žádná ochrana. Postačí to?"
Paní i Madelona na sebe udiveně pohlížely.
"To je opravdová litánie!" řekla vdova. "Vy si tedy opravdu myslíte, abych ho podržela v bytě?"
"Ano. Jsem přesvědčená, že dostanete z úřadu pokyn, jak si máte počínat."
"No, odvážím se tedy, zejména, když mne ujišťujete, že bude mít přistup do vaší rodiny. Co uděláte vy, to se smím i já odvážit."
"Jen směle do toho. U nás dokonce bude považovaný za domácího přítele. Ale milá Madelon, teď teprve vidím váš oděv: vy jste oblečená jako na cestu!"
"Ano. Odjedu. O čem jsme dosud mluvily, bylo tak zajímavé, že jsem se ještě nemohla ani ozvat."
"Kam chcete jet? Snad ne daleko?" .
"Velmi daleko. Až do Francie."
Ema sebou trhla překvapením a ptala se:
"Do Francie? A právě teď? Tak náhle? Proč?"
"Sestra mi telegrafuje, že zemřel náš pěstoun. Považuji za svou povinnost, abych ho doprovodila k hrobu."
"Vaše sestra je v Ortry?"
"Ano. Vrátila se tam s baronem Sainte-Marie."
"Nebydlel váš pěstoun v Etainu?"
"Ano. V zámku Malineau."
"Jaká to dlouhá, daleká cesta! A kdo vás bude doprovázet?"
"Nikdo."
"Pak jste velmi odvážná. Ví o tom paní hraběnka z Hohenthalu?"
"Oznámila jsem jí to písemně."
"Jaká škoda! Především přijměte mou soustrast, ale ze srdce lituji i toho, že odjíždíte tolik jsem se na vás těšila, že se budeme často stýkat, až se vrátím do Berlína!"
"Vždyť moje nepřítomnost nebude dlouho trvat."
"No, musím se potěšit sama. Ale něco mne přece při tom těší, že se vám totiž dostane štěstí a spatříte svou sestru."

347

"Ano, je to už několik let, co jsme se rozešly. A její dopisy jsou vždy tak stručné!"
"Ale píše vám často?"
"Příliš často ne. Její poslední dopis však byl výjimečně zajímavý. Jednalo se v něm totiž o člověku, jehož osudy se nesmírně podobají našemu osudu."
"Smím být zvědavá?"
"Proč ne? Jedná se totiž o chudého sběratele léčivých bylin z Thionville."
Ema zbystřila pozornost. Vždyť věděla, že dobrý Fric přijal místo sběratele bylin, a to právě v Thionville!
"To začíná velmi romanticky!" řekla.
"A také to je velmi romantické. Ten ubožák nemá rodiče, je nalezenec. Jako malé dítě byl nalezený ve sněhu, a proto mu dali jméno Schneeberg."
Ema už věděla, že se jedná o Frice.
"Zdá se, že se vaše sestra o něho z tohoto důvodu zajímá?"
"Zajímá se o něho velice, vždyť je sirotek stejně jako já. Nedávno s ním mluvila a slyšela od něho, že má při sobě znamení, které by mu mohlo umožnit, aby své rodiče našel."
"Schneeberg?"
"Ano. Nanon jednou v Paříži slyšela o jisté dámě, které byli uloupeni dva chlapci, dvojčátka. A tito dva hoši měli totéž znamení, které má Schneeberg."
"Dvojčata? Kdo byla ta dáma?"
"Nanon pohříchu zapomněla, jak se jmenuje, a její přítelkyně v Paříži, která by jí o ní mohla podat zprávu, odjela do Itálie. Sestře se zdá, že ta dáma byla Němka. V tom případě by snad bylo možné dozvědět se něco tady v Berlíně. Proto mi Nanon píše, abych se vyptala, neníli tady rodina, které byla asi před dvaceti lety uloupena dvojčátka."
Emina tvář se podivně změnila. Jevilo se v ní nesmírné napětí.
"A nepíše Nanon nic víc o té dámě?" ptala se.
"Nic, jen že tu ztrátu ani po dlouhém čase nemohla oželet a odívá se stále do černých šatů."
"Bože! - A jaké je to znamení?"
"Lví zub na jemném, tenkém řetízku."
Ema vyskočila a zvolala:
"Dále, dále! Jak vypadá ten zub?"
"Je dutý! Odšroubujeli se hraběcí koruna, která je upe
348

vněná na spodním konci, objeví se uvnitř miniaturní podobizny pána a dámy."
"To je on! To je ten zub!" zvolala Ema a rozkoší a nadšením tleskala rukama.
Obě dámy na ni s úžasem pohlédly.
"Vy něco víte o tom zubu?" ptala se Madelon.
"Samozřejmě! Samozřejmě! Vím! A víc, než si myslíte a než tušíte! Copak jsem vám o tom ještě nikdy nevyprávěla?"
"Ani slovo."
"A o tetě Goldbergové?"
"Ne, nic."
"Že se teta obléká stále smutečně?"
"No, to vím, ale nevím, proč?"
"No, protože se jí před více než dvaceti lety ztratili dva hoši, kteří byli dvojčata. Děti zmizely a veškeré pátrání po nich bylo úplně marné. Neprospěly ani vysoké odměny, které strýc vypsal."
"Opravdu? Opravdu?"
"Proč bych to vyprávěla?"
"A paní z Goldbergů byla v Paříži?"
"Ano, velmi často!"
"Pak je to on! Pak je to ona! Matka je nalezená! Ó, Emo, dovolte, abych vás objala!"
S jásotem letěla do objetí své přítelkyně. Obě dívky se upřímně políbily a vdova plakala pohnutím.
"Pak se Nanon zaraduje, až jí osobně přinesu takovou zprávu!" zvolala Madelon jásavě. "A vy, vy musíte ihned spěchat k tetince a přinést jí tuto radostnou zprávu! Dám vám dopis své sestry, aby si ho mohla přečíst. Hned ho přinesu!"
Madelon byla štěstím a radostí celá opojená. Chtěla odkvapit, ale starší a rozvážnější Ema ji zadržela.
"Počkejte ještě!" prosila ji. "Tato věc je příliš důležitá, než abychom měly jednat ukvapeně. Tetin zármutek nad ztracenými dětmi se po tolika letech

uklidnil. Schneeberg má tedy opravdu íeň zub?"
"Ano."
"Víte, pro koho sbírá byliny?"
"Proč se ptáte?"
"Protože k tomu mám důvod. Prosím, odpovězte mi!"
"Je ve službách jakéhosi doktora Bertranda v Thionville."
349

"Můj Bože, jaká to shoda! Jaká náhoda! My jsme ho tedy tak dlouho znali, aniž bychom tušili, že má takový zub!"
"Jakže? Vy jste ho znala?"
"A vy Jaké!"
"Jakže? Co? Opravdu? To není možné! Neznám nikoho, kdo se jmenoval Schneeberg! Kde jsem ho viděla?"
"Tady v Berlíně! V Thionville je teprve docela krátký čas. Mé jediné slovo by vám ihned podalo vysvětlení, ale nesmím ho pronést. Povězte mi: neznímil se Schneeberg vaší sestře o svém bratrovi?"
"Ne, nikdy žádného bratra nepoznal."
"Má pravý nebo levý zub?"
"Pravý zub ze lva, píše mi Nanon."
"Nejsou na něm vyrytá písmena?"
"O tom mi sestra nepíše ani slovo. Myslím tedy, že na něm písmena asi nebudou."
"Povím vám tedy, že strýc Goldberg zastřelil v Alžíru lva. Po zvyku Arabů mu vylomil oba špičáky a zavěsil je později svým chlapcům dvojčatům na řetízku na krk.A tito hoši jim byli uloupeni. Považovali jsme je už dávno za mrtvé, teď se objevila nová naděje."
"Mám tušení, že Schneeberg je jeden z těch hochů."
"Možná! Ale je také možné, že se ty zuby dostaly do rukou jiných dětí. Kdy odjedete?"
"Vlakem v jednu hodinu."
"Máme tedy ještě dost času. Nechtěla byste jít se mnou k nám, abyste řekla dědečkovi vše, co jste mi vyprávěla?"
"S radostí, opravdu s radostí! A mám vzít dopis s sebou?"
"Prosím o to!"
"Přineseme ho tedy. Pojďte rychle!"
Už už se chystaly, že se rychle rozloučí s vdovou a odběhnou, když se vtom otevřely dveře a vstoupil Haller. Spatřil Emu a jeho tvář se trochu začervenala, ale jinak na něm nebylo možné pozorovat překvapení, rozpaky nebo leknutí.
"Dala jsem si jméno Ema Kónigová," pošeptala rychle a nepozorovaně své přítelkyni.
Ta pochopila, že řekla jen polovinu svého jména a obrátila se velmi vlídně ke vstupujícímu:
"Už jste tady? Domnívala jsem se, že svou procházku trochu prodloužíte, abyste poznal Berlín!"
"Město si mohu prohlédnout později," odpověděl s úsměvem. "Vždyť jsem od vás slyšel, že chcete odjet."
350

"Tedy jsem snad já důvod, že se tak brzy vracíte?" ptala se s důrazem, v kterém bylo obsaženo přece jen trochu ironie.
"Přišel jsem, abych našel příležitost popřát vám dobrou cestu a šťastný návrat," odpověděl vážně.
Bylo vidět, že tu ironii poznal a že ji chce svou vážností oslabit. Pokračovala:
"To je opravdu hezké a laskavé. Dovolte, abych vás představila. Pan malíř Haller - Ema Kónigová, má přítelkyně!"
Poklonil se jí a řekl:
"V tuto chvíli vám závidím, slečno Kónigová, že jste dáma!"
"Myslíte, že tato nahodilá okolnost je už důvod k tomu, aby mi někdo záviděl?" ptala se ho.
"Zajisté! Kdybych byl já dáma, bylo by mi asi také dovoleno ucházet se o přátelství slečny Kohlerové."
"To považujete moje přátelství za tak cenné?" ptala se ho Madelon.
"Zajisté!"
"Smím se ptát, proč?"
"Odpovím vám slovy básníka Jindřicha Heineho: ‚Taž se, co vyzařuje, drahokamu, taž se, co dýše, fialy a růže!'
Kdo může říct, proč květ voní? Kdo může říct, proč člověk jednoho miluje a jednoho nenávidí?"

"To je pravda," smála se Madelon. "Já si také nemohu vysvětlit nenávist, kterou k vám pociťuji."
"Děsíte mne!"
"Ale netřesete se!"
"Nikoliv, ale jsem strnulý!"
"Nezdá se mi, že byste byl tak bojácný muž. Pán vašeho řemesla nesmí znát strach."
Jeho tvář přece jen poněkud zbledla. Co tím mínila? Nemohla přece naprosto vědět, jaké úmysly ho přivedly dov Berlína!
Odpověděl:
"Naopak, mám za to, že moje řemeslo," a na toto slovo, které ho urazilo, dal zvláštní důraz, "mne svádí jenom se světlými stránkami života. Tím se člověk rozmazlí. Není tu, čím by cvičil svou odvahu."
"Ó, naopak! Umělec, tedy také malíř, chceli být mnohostranný, je nucený sestoupit i do spodní vrstvy

společnosti. Kde je světlo, tam je také stín! Je na vás, abyste obojí uměle roztřidbval, a musíte se tedy vyznat i v zápasech se stínem života."
"Slyším, že jste přemýšlela o umění, slečno, a to mne srdečně těší."
"Dovolte mi tedy, abych o něm přemýšlela ještě dále."
Poklonila se a chtěla se s Emou vzdálit. Haller jí však rychle zakročil cestu a řekl:
"Pardon! Dovolte mi jen jednu otázku!"
"Mluvte."
"Nemůžete mi věnovat ještě před svým odjezdem pět minut času?"
"Proč?"
"Rád bych vám něco řekl, co má snad pro vás veliký význam."
"Nemůžete s tím počkat, až se vrátím, pane Hallere?"
"Co se mne týče, mne by tento odklad ani nebolel, ani by mi neškodil, ale vzhledem k vám by bylo přece jen lépe, kdybyste mne ještě před svým odjezdem vyslechla."
"A přece jen račte dovolit, aby zůstalo na tom, jak jsem řekla. Můj čas je tak odměřený, že mi sotva zbude pět minut."
"Ani pak ne, když vám řeknu, že předmět mé prosby tvoří vztah k vaší rodině?"
Madelon se při těchto slovech přece jen zarazila, pohlédla na něho pátravěa ptala se:
"K mé rodině? Vždyť žádnou nemám!"
Haller pokrčil rameny a lehce prohodil:
"Snad přece."
Proč k němu byla rázem docela jiná než dřív? Copak s ní o něm mluvila její přítelkyně Ema Kónigová, vypravovala jí, jak se s ním několikrát setkala? Ne, to přece nebylo možné!
Vždyť ani nemohla vědět, že tady bydlí!
Ale za tu změnu ve svém chování musí být Madelon potrestaná, to v sobě cítil. Nebyl muž, z kterého by bylo možné tropit si žerty!
"Snad přece?" opakovala jeho otázku. "Já a Nanon jsme sirotci. I náš pěstoun, který nás vychoval, je teď mrtvý."
"Ale váš otec může být živý. A váš děda také."
"Proč ryto poznámky?"
"Snad mám k tomu důvod. Je pravda, že se váš otec jmenoval Gaston?"

"Ano. To jsem vám už řekla."
"A vaše matka Amély?"
"I to už víte ode mne."
"Znáte také jméno BasMontagne?"
"Bas-Montagne? Můj Bože, ano! Je mi tak, jako bych to jméno slýchala častěji, dávno, ve svých dětských letech. Co je s tím jménem?"
"Je velmi úzce spojené se ‚sladkým kolibříkem'. Ale vy teď nemáte čas."
"Mluvíte v hádankách. Prosím vás, vyslovte se jasně!"
"Potřeboval bych k tomu delší čas, než mi dnes můžete věnovat. Byla jste tak laskavá, že jste mi vyprávěla něco o poměrech svého mládí. Ptejte se slečny Kónigové. Ta dnes potkala dvě osoby, které nesly větší počet malovaných kolibříků. Snad je i tato okolnost spojená s temnem, kterým byste tak ráda pronikla."
"Jste ošklivý, příliš ošklivý!" zvolala Madelon netrpělivě. "Vy něco víte. Vy jste něco zjistil a nechcete mi to říct!"

"Nejsem vůbec ošklivý, slečno Kohlerová. Mluvila jste se mnou o svých osudech a rád bych také svou troškou přispěl, aby byla hádanka vašeho života rozluštěna. A zdá se mi, že náhoda byla tak vlídná, že mi dala malý pokyn. Mohu se mýlit, ale mám za to, že jsem se setkal s osobou, která má k vašim osudům bližší vztah."
"Kdo je to?"
"Dovolte, abych o tom zatím pomlčel. Musím zkoumat, pátrat a uvažovat. Rozmluva, o kterou jsem vás prosil, mi k tomu měla poskytnou materiál, ale zjišťuji, že není důvod k velikému chvatu. Záhy se opět vrátíte a pak budeme moct tomuto tématu věnovat víc času a pozornosti."
To znělo tak zdrženlivě a mrazivě, že se mu pátravě podívala do očí.
Jeho poznámky vzbudily její největší zájem. S radostí by mu věnovala půl hodiny místo žádaných pěti minut, ale zvuk jeho posledních slov ji zarazil.
"Jak chcete, pane Hallere," řekla. "Máte úplnou pravdu, vyčkáteli, až budu moct být pozornější než dnes. Adieu!"
Lehce se uklonila a šla. Ema udělala vznešenou poklonu a spěchala za ní.
Chvíli se za nimi díval. Když se za nimi zavřely dveře, přetřel rukou zamyšleně čelo a pak se obrátil k paní:
354

"Slečna Kónigová vám vyprávěla, že jsme se setkali?" "Ano," odpověděla, protože nedovedla lhát. "Několikrát jsme se spatřili ve zvláštní situaci, ale já jsem nebyl jejich původce. Ale jak mohla slečna Kónigová vědět že je to její známý z Tharandtu a z Drážďan, kdo u vás bydlí?"
"Ten, který je toho příčinou. Váš malý, tlustý pan kolega
Ten to vyzradil."
"Jakto?"
"Včera večer jste nám o něm vyprávěl."
"Ano, pamatuji se."
"A slečna Kónigová nám o něm vyprávěla. Jeho popis souhlasil tak přesně, že jste to musel být jedině vy, kdo ho doprovázel."
"Ano, tak to lze vysvětlit. A komu patří tento vějíř? Snad slečně Kóhlerové?"
"Ne. Ach, zapomněla ho tady její přítelkyně. Jaká škoda!"
"Přichází sem často?"
"Ne. Proto bude vějíř postrádat."
"Ale ještě nemůže být daleko. Snad se mi je podaří dohonit."
355

XXVII.
Haller vzal vějíř a šel.
Vdova se ani nepokoušela, aby ho zadržela.
Když vyšel z domu, nikde hledané neviděl, ale když prošel kus ulice, spatřil ji s Madelon. Zrychlil své kroky. Kráčely právě kolem průjezdu, u kterého dnes tlustý malíř utrpěl novou porážku, a pak vstoupily do nejbližšího domu.
Když za několik okamžiků dospěl k tomuto domu, slyšel nahoře zvonek. Byly tedy ještě v předsíni. Běžel rychle nahoru, ale když vyšel, viděl, že dveře jsou už otevřené a dámy se chystají vstoupit. Sluha, který jim otevřel, na něho pátravě pohlížel, on však hlasitě zvolal:
"Slečno Kónigová, promiňte!"
Slyšela to a obrátila se. Když ho spatřila s vějířem, náhle se rozhodla.
Zastavila se na chodbě, pokynula mu rukou a řekla:
"Zapomněla jsem vějíř a vy jste tak laskavý, že se tím obtěžujete! Prosím, vstupte!"
Ani ho nenapadlo, aby četl jméno, které bylo na levé polovině dveří. Vstoupil.
Sluha se poklonil a zavřel za ním dveře.
Haller byl chycený, aniž věděl, kde se nalézá. Domníval se, že je u pánů domnělé vychovatelky.
Ema mu vzala vějíř z ruky, poděkovala mu vlídným kývnutím hlavy a pak řekla:
"Prosím, račte vstoupit!"
Přitom už držela v ruce kliku nejbližších dveří.
Haller se polekal a rychle se omlouval:
"To není možné, slečno!" řekl. "Spíše dovolte, abych se vzdálil."
Jistě tady bydlí paní Goldbergová. Jak by se mohl předsta
356

vit této dámě, která byla svědkem osudné skluzavky bez rohaček! A také měl na sobě jen prostý vycházkový oblek.
"Proč?" ptala se a její tvář se vyjasnila úsměvem, který si nedovedl vysvětlit.
"Jsem v domě pana generála Goldberga cizincem," odpověděl.

"Generála Goldberga? Vždyť ani nejste v domě tohoto pána, ale u mne, u mých příbuzných!"
"Pak jsem se mýlil. To je něco jiného."
U příbuzných guvernantky, v občanské rodině se nemusel ostýchat - myslel si.
"Prosím, vstupte tedy!"
Otevřela dveře. Napravo u nich stála ona, nalevo Madelon. A když mezi nimi procházel do dveří nejbližšího pokoje, u obou spatřil nanejvýš podivný pohled. Takové oči lze vidět na jevišti při výstupech, kdy vítězí pletichán.
V pokoji byla jen jediná postava.
Byl to starý pán s bělostnými vlasy, kníry i vousy. Seděl na lenošce.
Tento stařec měl tak ctihodnou tvář, že Haller co živ takovou neviděl. Jemné, markantní rysy, oko plné života, vysoká, ramenatá postava vše nasvědčovalo tomu, že tento muž byl ve svém mládí obraz mužské krásy!
Tento starý kmet byl rotmistr Hugo voň Kónigsau, bývalý chráněnec starého Bluchera.
"Dědečku, dovolíš mi, abych ti představila tohoto pána?" řekla Ema, udělala zvláštní poklonu, usmívala se a kývala na kmeta. "Pan Haller, malíř ze Štutgartu!"
Víčka starého pána se v tom okamžiku zavřela.
Bylo to proto, aby na sobě nedal znát, že ho toto jméno překvapuje?
Ale pak se opět zvedla a starcovy oči se upřely ostrým, pátravým pohledem na příchozím. Kynul mu a řekl:
"Buďte vítaný, pane Haller! Posaďte se! Vítám i vás, milá Madelon. Pán mne přece zná, Emo?"
Haller mávl rukou a řekl:
"Ó, prosím, není třeba žádné představování. Vždyť vás dáma nazvala dědečkem."
"To také jsem."
"Tedy snad pan Konig?"
"Kónig?" ptal se rotmistr s úžasem. Ohlédl se na Emu,

která stěží zdržovala smích. Hladil si dlouhé kníry a pokračoval:
"To bude jistě zase tvoje malé čtveráctví! Mé jméno není Kónig, ale Konigsau. Nebo jste snad přeslechl poslední slabiku?"
Haller sebou trhl.
"Konigsau?" ptal se. Ukázal na Emu a pokračoval:
"Slečna Kóhlerová mi tuto dámu představila jako slečnu Kónigovou."
"Tedy opravdu mladická rozpustilost! Emo, Emo! Jak tě mám potrestat?"
"Prosím o milost, nejdražší dědečku! Bylo tak zajímavé, když jsem byla považovaná za vychovatelku!"
"Za vychovatelku?"
"Ano, za vychovatelku u tety Goldbergové."
"Kdo tě za ni považoval?"
"Tento pán a jeho přítel, malíř Hieronymus Aurelius Schneffke. Vždyť jsem o tom už včera vyprávěla!"
Haller se začervenal až po uši.
Bylo to osudné postavení, r kterém se tady ocitl, on, důstojník francouzské gardy! Kdyby to věděl! Pospíšil si s odpovědí:
"Pardon, panstvo. Nebyl jsem to já, kdo dámu považoval za vychovatelku, a také nemám žádný důvod, abych tohoto kolegu vydával za svého přítele. Moje setkání s ním bylo zcela náhodné a zůstane asi také jenom přechodné."
"Není na vás, abyste prosil za odpuštění, pane Hallere," mínil kmet. "Je to spíš povinnost těch nadmíru veselých dam. Nad jednou nemám pohříchu žádnou moc, druhou však potrestám. Dostane šest dní domácího vězení, aby aspoň po tu dobu nemohla provádět nové kousky."
"Dědečku! To jsem opravdu takový zlý větroplach?"
"Ať rozhodne pan Haller."
"Prosím o milost pro dámu!" řekl Haller a oběma se zdvořile poklonil.
"No, využiji ještě jednou své právo, že mohu odpouštět, nikoliv však ze šetrnosti k tobě, ty divouse, ale z ohledu k našemu hostovi, jehož prosbu přece nemohu zamítnout. Kónig místo Konigsau! Kdo by si to pomyslel!"
"Dovolte!" prosil Haller. "Konigsau nebo šlechtic Konigsau?"

"Voň, voň Konigsau, můj pane! Jsem rotmistr na odpočinku."
Ach, byl tedy uprostřed rodiny, do které byl vyslaný! Jaká to šťastná náhoda! Ovšem neměl ani tušení, že ho tady už všichni znají a že čtveračivá dívka si s ním jen zahrála. Doufal, že s Emou a se starým bude brzy hotový. Domníval se, že

bude mít snadnou hru, jestliže se jen trochu přizpůsobí její veselé povaze a zalichotíli starému tím, že bude s nadšením poslouchat jeho válečné zkušenosti. Ale nevěděl, že Ema má velmi vážný charakter, zeji dědeček nazval divousem jen v žertu a že ani starci se valně nepřiblíží, protože ten už věděl, jaké úmysly ho sem přivedly.
"Tedy rotmistr!" řekl. "To jste asi ten známý pán z Kónigsauů, který byl v osvobozovací válce v bezprostřední blízkosti maršálka Bliichera?"
"Ano, byl jsem tak šťastný, že mi byl nakloněný. Tehdy jsme Francouzům zatopili!"
"A jak! Doufejme, že si to zapamatovali."
"Hm! Člověk zapomíná a páni tam za Rýnem jsou také jen lidé."
"Myslíte tedy, že pomýšlejí na odplatu?"
"Za napoleonské války stěží, spíše snad za Sadovou. Ale to by bylo pro Prusko neštěstí."
"Jak to?"
"Protože by nás Francouzi prostě rozsekali na padrť."
"Já, jako dobrý Němec, bych o tom přece trochu pochy boval!" ,
"Myslíte, pane Hallere, že jsem méně dobrý vlastenec než vy? Ale vy jste umělec a já voják! Našinec vidí vše jinak než vy. A i kdybych se už nezabýval poměry v naší armádě, naskýtá se mi u mého vnuka často příležitost, abych o nich slyšel a posuzoval je."
"Váš vnuk je důstojník?"
"Je rotmistr u hulánů a je přidělený ke generálnímu sboru. Pohříchu je teď na cestách, má dovolenou. Úkoly, které měl rozluštit, mi podaly důkaz, že se stůj co stůj musíme vyhnout válce s Francií. Ty rukopisy jsou jistě v jeho pracovně. Zabýval bych se jimi víc, ale moje oči jsou už slabé a Ema nemá potřebnou trpělivost, aby mi takové vojenské články a posudky předčítala. Žijeme příliš opuštění. Snad budete tak laskavý a občas nás navštívíte."
359

To bylo právě to, po čem Haller toužil. Pozvání! A snad bude smět starci předčítat ty posudky a dobrozdání! Proto rychle řekl:
"Srdečný dík, pane rotmistře! Jsem tady cizí, proto známosti teprve vyhledávám. Vaše laskavá slova mne naplňují vděčností."
"To mne těší. U nás budete vítaný, kdykoliv se vám zalíbí nás navštívit. Zahrajeme si šachy, budeme číst a bavit se. Máš dnes večer obvyklou večeři, Emo?"
"Myslím, že nebudeme trpět hlady, dědečku!"
"To je pěkné! Chtěl byste u nás povečeřet, pane Hallere? Musím pokud možno napravit kousek, který vám dívky provedly!"
"Jsem rád k službám, pane rotmistře!"
"Řekněme tedy v osm hodin?"
"Jak poroučíte."
Starec povstal na znamení, že by už rád rozhovor ukončil. Proto Haller dodal:
"Pro tuto chvíli prosím o laskavost, abych se směl poroučet! Má služba, dámy. Ještě jednou vroucí dík, pane z Kónigsauů."
Podal rotmistrovi ruku, Emě políbil špičky prstů, uklonil se Madeloně a šel. Samou radostí dal venku sluhovi, který mu podal klobouk, tolar spropitného, a dole na ulici si tiše bručel:
"U boha, to je šťastný den! Co jsem měl starostí, zda se mi podaří dostat se do této rodiny! Ale teď už bude všechno dobré! Vše šlo tak lehce, tak snadně. Tento starý válečník je asi neobyčejně přívětivý. Považuje mne za vojenského ignoranta, před kterým není nutné uchovávat žádné tajemství. Bude jistě žvanit, docela bez nucení. Už teď pozoruji, že jsem vyhrál."
- Ale jaký úsudek byl o něm pronesený?
Sotva se vzdálil, řekl rotmistr:
"To je tedy tvoje setkání z tharandtského lesa! A ty jsi opravdu neiriěla tušení, kdo to je?"
"Ani zdaleka. Jak bych mohla něco tušit?"
"A jak jsi se s ním setkala teď?"
"Bydlí u tajné radové v Madelonině domě, kam jsem se náhodou podívala. Když jsme odcházely, zapomněla jsem tam vějíř."
360

Vyprávěla, jak se vše přihodilo. Děd poslouchal a pak řekl:
"Bylo to tedy velice snadné. A teď mu dáme zprávy, že mu bude pelyněk samou radostí chutnat jako cukr! Těším se už na dnešní večer. Vyznamenej se v kuchyni!

Páni Francouzi mívají mlsné jazyky."
"Hm! Snad nebudu dnes večer ani doma, milý dědečku!"
"Kde bys byla?"
"Odjedu."
"Saprlot! Kam chceš jet?"
"Daleko, velmi daleko! Do Francie!"
"Blázníš?"
"Ne. Madelon jede také."
"Do Francie?"
"Ano, k svému pěstounovi, který umřel."
"A ty ji chceš doprovodit? Z toho nebude nic, milé dítě, docela nic. Madelon ať si jede. Ten muž ji vychoval, je mu povinná vzdát poslední poctu. Ale co je tobě do něho?"
"Ó, ty myslíš, že tam chci jet na pohřeb? To je veselé! Ne, ne. Mám jiný, velice důležitý důvod. Viď, milá Madelon?"
Tázaná na ni pohlédla napůl vesele, napůl v pochybnostech a odpověděla:
"Ale vždyť jsi se mi ani slůvkem nezmínila o svém úmyslu, že chceš jet!"
"Nebylo to třeba, chtěl jsem vyčkat, až budeme tady. Ano, milý dědečku, snad ani nebude potřebné, abych odjela. Považ: dnes se našel jeden se lvím zubem."
"Se lvím zubem? Nerozumím ti!"
"Přečti si toto psaní!"
Vzala od Madelon dopis a podala ho rotmistrovi. Ten neměl tak slabý zrak, jak Hallerovi namluvil. Otevřel dopis a začal číst.
Při čtení nabýval jeho obličej výraz stále vzrůstajícího napětí.
Když skončil, neřekl nic, ale vyskočil a začal se procházet dlouhými, rychlými kroky po pokoji. Dělal to vždy, když něco zaujalo jeho myšlenky nebo city víc než obyčejně. V takový okamžik ho nesměl nikdo oslovit, museli ho nechat. Když pak vše uvážil, začal sám rozhovor a vyjádřil svůj názor.
Proto obě dámy mlčely a čekaly, až se sám ozve.
Konečně se před nimi zastavil, udeřil pravou rukou na list, který držel v levici, a řekl:

"Není to podivné, milá Emo? Nanejvýš podivné?"
"Bůh stále ještě dělá zázraky, dědečku."
"Ano. Věříš tomu, že je to on?"
"Scházejí písmena a letopočet."
"Ano. Ale i kdyby to vše bylo, stále by byla ještě možnost, že se zuby dostaly do cizích rukou."
"To jsem už také řekla."
"Hm! Hledáme hochy a jeden z nich byl tak blízko! Netvrdil jsem stále, že Fric je podobný generálovi?"
"Říkal jsi to vždy."
"A co je teď skoro ještě podivnější: všimla sis dobře toho malíře?"
"Samozřejmě. Myslíš, že je podobný Fricovi?"
"Ano. Je to nápadná podoba. Podobají se sobě jako vejce vejci. Ale je to určitě pouhá náhoda. Hra přírody. Nevěděl bych, jak jinak by tento Francouz přišel k takové podobě."
"Dokonce i jeho hlas se podobá Fricovu hlasu."
"I to jsi také pozorovala? Já to poznal ihned. Pravý zub má tedy strážmistr. Byl by tedy prvorozený. Ale smíme o něm říct generálovi nebo jeho paní?"
"To není možné!"
"Ne. Staré rány by se rozjizvily a přece nevíme, zda bychom je uzdravili. Museli bychom vidět zuby a obrazy, které v něm jsou!"
"Ani to by nestačilo. Jedná se o to, aby byly zjištěné dvě okolnosti: zda totiž ten zub je skutečně jedním z nich, a pak, jeli Fric také hoch, kterému právem náleží."
"Ano. Ale co tady stojí o té tanečnici na provaze? Škoda, věčná škoda, že ji'potkalo neštěstí!"
"Mohla by podat zprávu."
"Anebo ten komediant, kdyby se mu nepodařilo uniknout. Musí být stůj co stůj vypátraný a vyhledaný. Nejlépe však bude, napíšemeli o tom Richardovi!"
"Nikoliv. Nejlépe bude, když tam někdo zajede."
"Ale kdo? Goldbergovi nesmí nic vědět, zbýváš tedy jen ty a já. Mám podniknout tuto cestu já?"
"Ty ne, ale já!"
"Dítě, ty nemáš rozum! Takové ptáče, které ještě nedovede ani vzlétnout, se chce pustit do Francie!"

"Madelon se tam přece pustí se mnou!"
"Ano, ty máš důkazy hned po ruce! Ale považ to nebezpečí!"
362

"Jaké nebezpečí? Kde?"
"Tu i tam, všude! Jen jak se mi tam dařilo!"
"To bylo ve válce!"
"I v době příměří!"
"Tedy přece jen ve válce!"
"A tvůj ubohý otec, můj dobrý Gebhard, který šel do té proklaté Francie a už se nikdy nevrátil!"
"Ale musíme uznat, že podnik, který ho tam vedl, byl dobrodružný a nebezpečný."
"A dobrý Florián Rupprechtsberger! I toho odnesl čert!"
"Ze stejného důvodu. Ale to, co zamýšlíme, není ani dobrodružné, ani nebezpečné."
"Nemohu se s tím smířit."
"Vždyť není potřebné nic víc, než jet do Thionville a promluvit s Fricem."
"A utopit se snad v Mosele, jak se málem stalo Richardovi."
"Nepojedu na lodi."
"Tak vyjede vlak z kolejí a bude po tobě veta."
"Ale, dědečku, jsi to opravdu ty? Byl jsi opravdu u slavných Zietffenových husarů?"
"Samozřejmě! A myslím si, že ti v žilách také straší stará, odvážná husarská krev!"
Zakývala hlavou, usmívala se a odpověděla:
"Jsem dcera staré důstojnické rodiny!"
"Pravda. Pravda. Rád věřím, že se cesty nebojíš."
"Vždyť budu mít s sebou také Madelon."
"No, ta je ta pravá! Ta tě může ochránit! Taková dívka hlasitě vykřikne, když zabzučí komár!"
"A pak, víš, nač jsem si myslela?"
"No, nač vy, holky, myslíte, ví našinec docela dobře. Mám v tom zkušenosti!"
"Nuže: nač?"
"Na vdavky."
"Uhodl jsi! Právě to jsem chtěla říct."
"Safřaporte! Nemyslím, že chceš jet do Francie, aby sis odtamtud přivezla muže?"
"Proč ne?"
"To nejde! To nestrpím! Nechci Francouze ve své rodině!"
"Copak sis také nevzal Francouzku? A otec a strýc také!"
"Ano, ženu! To je něco jiného! Ale muže! Ve Francii mají rozum jen ženy, u nás v Prusku jen muži!"
363

"Děkuji za poklonu! Ale uklidním tě a řeknu ti, že jsem vůbec nezatoužila po muži, ale musíš mít na paměti Richarda!"
"Richarda? No, ten se nadobro nepodařil. Ten se jistě na žádnou ženu ani nepodíval! Nemyslím, že by ho kdy napadlo, aby si vzal ženu!"
"Myslíš? To já ho znám lépe!"
"Ty, nezkušená!"
"Oho!" smála se Ema. "Zakazuji ti docela vážně takové bliicherovské výrazy!"
"A přece jsi nezkušená! Co je mi po vašich nynějších průpovídkách! Jděte mi s takovými jemnostmi! Nuže, co se týče Richarda ty si myslíš něco jiného než já?"
"Ano. Docela jiného."
"Máš k tomu důvody?"
"Snad."
"U všech kozlů! Ty jsi tedy něco pozorovala? To by mě těšilo!"
"Nepozorovala jsem nic, ale zjistila jsem to, a to z nejjistějšího pramene - totiž od něho samého."
Rotmistr si vjel oběma rukama do knírů, vytočil si špičky vodorovně a ptal se:
"Co? On sám že by žvanil?"
"On sám."
"Pak si z tebe tropil šašky!"
"Ze mne? Richard? Ó, to jistě ne! Něco takového by nikdy neudělal."
"A že řekl, že má milou?"
"Aspoň tak podobně. Vyprávěl mi něco, co však mám uchovat v největší tajnosti."
"A ty jsi mu slíbila, že budeš mlčet?"
"Ano. Jako hrob."
"Mlč tedy. Nemluv!"

"Ó, teď jsou takové poměry, že bych přece mohla promluvit."
"Pověz mi tedy, zda jsi už něco nepovídala."
"Jenom tetě jsem to vyprávěla."
"Tady to máme! Mlčení jako hrob a tetě to vyzvaní! To nevíš, že právě tetám se nesmí nic říct?"
"Ó! Á měla z toho tak velikou radost!"
"Samozřejmě! Která žena by se neradovala, slyšíli něco, co má zůstat tajemství!"
364

"Dokonce se se mnou teta podívala i do té krajiny!"
"A z toho má být člověk moudrý, jak ta dívka myslí! Hrob, mlčení, milenec, Richard, teta, krajina! Jdi mi k šípku! Kdo by si z toho udělal verš?!"
"Ty, starý Bliichere! Myslím krajinu, v které se Richard zamiloval."
"Ach, tak! Sakrrnent, on se tedy opravdu zamiloval? No, za tak chytrého bych ho nepovažoval. Láska, to je hořčice na okurky života. Jedno bez druhého se nestráví."
Muž jindy tak tichý a skoupý na slovo měl dnes znamenitou náladu. Stal se neobyčejně výmluvný a veselý. Takových dní od smrti Margot a ztráty syna bylo opravdu velmi málo.
"Ty tedy opravdu nežertuješ?" ptal se.
"Ani zdaleka!"
"To mne těší! Z toho mi plyne přece ještě naděje veselého života. Pojď sem, Emo, za to dostaneš hubičku!"
Přivinul ji srdečně k sobě a políbil ji na ústa. Byla to opravdu krásná skupina, tento ctihodný, přes všechno stáří ještě statný kmet a tato rozkošná dívka, plná života!
"Smím tedy jet, dědečku?"
"To jsi tím opravdu tak posedlá?"
"Nadobro!"
"Hm!"
Bručel si ještě něco, čemu obě dívky nemohly rozumět, a pak začal znovu přecházet po pokoji. Trvalo to notnou chvíli, pak se bystře otočil, opravdu husarsky, a řekl:
"Dobrá! Pojedeš!" . Letěla mu s jásotem na prsa a líbala ho a hladila po tvářích.
"No, dobře! Dobře!" bručel. "Vždyť mne umačkáš a setřeš mi z knírů všechen vosk! Na mou věru, je v tobě krev mé nebožky Margot. Ta to právě tak dělávala, když mne na něco dostala."
Bylo dojemné, jak starý veterán při každé příležitosti vzpomínal na tu, která byla jasem a siuncem jeho života.
"Ale musíš být moudrá!" dodal hned.
"Ó, jen neměj starost!"
"Chceš jet jen do Diedenhofenu nebo snad až do Ortry?"
"Uvidím, dědečku. Budu jednat podle toho, jak uznám za potřebné."
"Měj se však, probůh, napozoru! V Ortry nesmí živá duše ani tušit, že jsi Kónigsauová!"
"Ano, to vím."
365

"A nesmíš přivést Richarda do rozpaků. Výstup poznání by vše vyzradil, přivedl by vás oba do největšího nebezpečí a jeho celé dílo by bylo zničené. Buď tedy opatrná."
"Neměj starost. Ale co peníze na cestu, dědečku?"
"Ano kdy chceš jet?"
"Vlak, kterým musí Madelon jet, odjíždí v jednu hodinu."
"A ty chceš jet s ní?"
"Ovšem."
"Dobrá. To jde hrozně rychle."
"Nevíš, že náš mobilizační plán podle nového válečného zřízení je nedostižný?"
"Čaroděj ko! No, dobře. Aspoň u nás nebude několik dní nepořádek, který vyvolávají starosti s takovou cestou a přípravy k ní."
"Ó, já jsem v okamžiku hotová. Vezmi si kufřík, trochu šatstva a prádla, vsednu do drožky a už pojedu."
"Dobře! Dost a puntík! Tak to říkával Bliicher."
Pustili se ihned do příprav a také Madelon odběhla, aby ještě dokončila své přípravy. -
Krátce před odjezdem vlaku se setkaly na nádraží.
Nesmírně se radovaly, že mohou jet spolu.

"Sedneme si do vozu pro dámy?" ptala se Madelon.
"Ne, pro nekuřáky. Při tak daleké cestě bývá mnohdy příjemné, můželi se člověk dovolat rady a pomoci zkušeného cestujícího."
Starý rotmistr, který svou vnučku na nádraží doprovázel, zavedl obě dívky do vozu.
Už zvonilo podruhé, když se otevřely dveře a ozval se hlas průvodčího vlaku:
"Kupé pro nekuřáky. Tady, sem!"
Ten, který vstupoval, byl velmi krátký a tlustý. Měl na sobě cestovní oblek štikové barvy a nový obrovský kalabrésky klobouk. Na nose měl zlatý skřipec a v ruce značně veliké malířské desky.
"Váš uctivý sluha, mé dámy!" pozdravil. "Prosím, netlačte se na sebe. Já potřebuji jen málo místa."
Ema se tiše usmála a tím na něho byla Madelon upozorněna.
"Znáte ho?" šeptala jí potichu zpod hustého závoje.
"Ó, příliš dobře!"
"Kdo je to?"

"Pan Hieronymus Aurelius Schneffke."
"Můj Bože!"
"Obávám se, že se vůz prolomí, jen aby měl tento nešťastník příležitost vzdát mi počtvrté hold na zemi!"
"Pojďme odtud do jiného vozu!"
"Ale ne. Zkusme to chvilku. Je velmi veselý. Snad s námi nepojede daleko."
Tlustý uložil své desky a pohodlně se posadil.
Náhle udělal polekaný posunek.
"Saprlot! Můj deštník!" řekl. "Stojí u pokladny. To je jisté jako nákyp."
Vyskočil ze sedadla, naklonil se z otevřeného okna, otevřel si dveře a své rozsáhlé tělo vytlačil z vozu ven.
"Smůla začínal" smála se Ema.
"Zbavily jsme se ho!" prohodila Madelon. "Už zvoní potřetí. Nevrátí se včas!"
"Nebesa, štětce a palety!" ozval se zvenčí křik. "Kdo mě to drží tam vzadu?"
Pan Hieronymus uvízl vnitřní kapsou kabátu na klice. Mocné škubnutí a jeho těžké tělo bylo uvolněno a dopadlo na zem. Ale pravý cíp nového kabátu visel nad ním.
Sebral se rychle, aniž by ztrátu pozoroval, a chtěl si odskočit pro deštník.
Vtom ho však zadržel průvodčí vlaku za ruku a ptal se ho:
"Kampak ještě?"
"Ke kase. Zapomněl jsem u pokladny deštník." /
"Na to už není čas. Bylo potřetí zvoněno."
"Ale musím ho mít!"
"Pak zmeškáte vlak!"
"Svatá smůlo! To je hotový nákyp. A tady visí, Pánbůh ví, šos mého kabátu!"
"Nastoupíte nebo ne? Slyšíte? Stroj už dává znamení."
"Nuže, tedy ve jménu božím zase nahoru."
"Ale rychle, rychle!"
Tak rychle ovšem, jak jsou na dráze zvyklí, to tlustému malíři nešlo. Tlačil se a mačkal se dopředu, a průvodčí ho strkal ze všech sil. Vlak se už začínal rozjíždět. Konečně stál Hieronymus Aurelius opět ve voze.
Ema, aby mohla tento zajímavý výjev pozorovat, si odhrnula závoj.
Malíř ji teď poznal. Jeho obličej se roztáhl širokým, rozkošným úsměvem:

"Má úcta, slečno Kónigová! Ale to mne nesmíme těší! Váš nejoddanější služebník - tisíc hromů !"
Chtěl udělat hlubokou poklonu, ale opět cítil nanejvýš osudnou překážku.
Někdo ho opět držel na zadní frontě jeho těla. Chtěl se otočit. Povedlo se mu to jen stěží a najednou ke své hrůze viděl, že průvodčí vlaku, když ve chvatu přirazil dveře, mu do nich přiskřípl druhý cíp jeho nového kabátu.
"No, ale to už přestává všechno!" řekl. "Cesta začíná opravdu roztomile. Kam jedou dámy?"
Tázané se musely nesmírně přemáhat, aby potlačily hlasitý smích.
Ema odpověděla:
"Do Francie, můj pane!"
"To je nádherné! Já také, já také! Rozumí se, že zůstaneme pohromadě!"
Zůstal zatím také, totiž stát, aby se dal v nejbližší stanici ze svého zajetí vyprostit.

Následuje román Vyzvědač z Ortry

KAREL MAY
HULÁNOVA LASKÁ

Díl třetí

V r v
V PAŘÍŽI

KLÁRA 1993, Český Těšín

Okresní knihovno v Olomouci
R 1993
R 93
(C Illustration obálka Adam Glajc, 1993
(c) Illustration Jaromír Suchý, 1993
Vydalo nakladatelství KLÁRA
Vytiskly Brněnské papírny, s.p., závod Český Těšín
Výhradní prodej zajišťuje PEMIC, distribuce,
Drážní ulice 372,
719 00 OstravaKunčice, tel. 069 / 282334,
fax: 069 7282187
Doporučená cena nakladatelem 64 Kč včetně DPH